

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์สราวุธ สุธรรมมาสา และ คณะ

ปีที่แล้วเสร็จ : 2556

บทคัดย่อ

เนื่องจากสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงมีความคิดที่จะพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุขึ้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ 6 ด้านคือจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาระ-บันเทิง สุขภาพผู้สูงอายุ การจัดการการเงินสำหรับผู้สูงอายุ และธรรมสร้างสุข ในแต่ละด้านจะมีเนื้อหาความรู้หลายเรื่องที่เขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีนักเทคโนโลยีการศึกษาและนักคอมพิวเตอร์ที่จะพิจารณาออกแบบการนำเสนอให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุที่จัดทำขึ้น และ 2) ประเมินความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ประชากรของการวิจัยนี้คือผู้สูงอายุ ผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยการประเมินเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจจะใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุจากชมรมผู้สูงอายุและข้าราชการบำนาญ และใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์จากทั้งสามกลุ่มรวม 750 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จะประเมินเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์นี้ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ใช้บริการได้แก่ผู้สูงอายุ 384 คน ผู้กำลังจะสูงอายุ 250 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 384 คน 2) กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ (ด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยี และด้านคอมพิวเตอร์) 11 คน และ 3) กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย 3 คน เครื่องมือการวิจัยความยั่งยืนนี้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยเรื่องความคาดหวังพบว่าลักษณะเว็บไซต์ควรเป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย ไม่ควรมีเนื้อหายาวเกินไปและไม่เน้นวิชาการมาก และมีการตอบคำถามชิงรางวัล และเรื่องความพึงพอใจพบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือด้านรูปลักษณะ และรูปแบบการนำเสนอ ส่วนด้านกระบวนการและขั้นตอนการค้นหามีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจน้อยที่สุด สำหรับผลการวิจัยเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์พบว่าระดับความยั่งยืนในทัศนะของกลุ่มผู้ใช้บริการทั้ง 3 กลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความยั่งยืนของเว็บไซต์ระหว่างผู้ใช้บริการทั้ง 3 กลุ่มพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มผู้ดำเนินโครงการเห็นว่าความยั่งยืนจะขึ้นกับการได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ปรับวิธีการเข้าถึงให้ง่าย ปรับข้อมูลให้ทันสมัย ทุก 3 เดือน มีกระดานสนทนา และสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่วนกลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าควรมีการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะ มีการประชาสัมพันธ์โครงการ และมีกระดานสนทนา

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ เว็บไซต์ ศูนย์ความรู้

Research Title : The Development of Knowledge Center Website for the Elderly

Researcher(s) : Associate Professor Saravudh Sutummasa and others

Year : 2013

Abstract

Due to Thai society is going to aging society, there is a thought to develop a Knowledge Center Website for the Elderly. The website consists of 6 headings as Psychosocial for Elderly, Right of Elderly, Entertainment for Elderly, Elderly's Health, Finance Management for Elderly, and Dharma for happiness. Each heading has various topics written by content specialists. The contents will be designed for suitable presentation on website by educational technologists and computer men.

The objectives of this research are to 1) evaluate the expectation and satisfaction of the website users and 2) evaluate the project sustainability. Population of the first objective are elderly, people who are nearly aging and caregivers. Focus group technique was used to evaluate the expectation on website of the elderly and questionnaire was used to evaluate website. Number of sample was 750 people. For the second objective, samples of the above three groups, sampling by simple random technique, were 384, 250 and 384 persons respectively. Additional population were the 11 implemented persons (content specialists, educational technologists and computer men) and 3 university administrators. The instrument were a questionnaire and an in-depth interview. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, one way ANOVA, and content analysis.

Elderly expectation on website was that the website should have motion pictures of subtitle, content should not too long and academically, and should have question and answer games and the winner will be awarded. The users satisfaction was at a moderate level. The content was the first rank followed by the appearance/presentation. The lowest rank was the process/procedure searching. There were significant difference between these 3 groups of users at 0.05. Results on project sustainability revealed that the opinion of elderly, nearly aging and caregivers on this matter were at a moderate level. For the implemented group's opinion, the sustainability was based on a continuous allowance budget, an easily accessible method, an updated information, and a network between government and private sectors. In addition, the website sustainability in university administrators' opinion were based on project's cost effectiveness, an assigned responsible person, a public relation and a web-board.

Key words: Elderly, Website, Knowledge center

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงของประชากร พบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย กล่าวคือ พบว่าประชากรไทยมีแนวโน้มอายุยืน และอยู่คนเดียวเพิ่มมากขึ้น อายุคาดหมายผู้ชายไทยเพิ่มสูงขึ้นจาก 55 ปี ในปี 2519 เป็น 68 ปีในปี 2539 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 69 ปี และ 71 ปีในปี 2549 และปี 2559 ตามลำดับ ในขณะที่ความยืนยาวของชีวิตของผู้หญิงได้เพิ่มขึ้นจาก 64 ปีในปี 2519 เป็น 75 ปีในปี 2539 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 76 ปีและ 78 ปีในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2559 ตามลำดับ โดยสรุปในปี 2549 ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 6,824,000 คน คิดเป็นร้อยละ 10.86 ของประชากรทั้งหมด

ผู้สูงอายุเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์มากมาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจและสังคม การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมภายในร่างกาย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมของร่างกายทุกระบบและจากสิ่งแวดล้อมภายนอกในร่างกาย เช่น เสียบุคคลที่รักไปทำให้เกิดความรู้สึกว่าเหว่ รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไร้ความหมาย ขาดที่พึ่งพิง ทำให้เกิดความวิตกกังวลซึมเศร้าการสูญเสียปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสูญเสียบทบาท การปลดเกษียณจากการทำงานต่างๆ ที่ผู้สูงอายุบางคนยังมีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงพอจะทำงานได้ ทำให้เกิดความรู้สึกสูญเสียอำนาจ ความรู้สึกความมีค่าของตนเองลดลง สูญเสียรายได้ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม และถูกทอดทิ้ง ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุเป็นระยะที่ห่างออกจากสังคม เนื่องจากการเกษียณอายุ หรือมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย มีสังคมที่แคบลง จะเหลือแต่ญาติ เพื่อนสนิทหรือศาสนา เท่านั้น การมีสุขภาพจิตดีและการมีสังคม หรือความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ดี เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ การเตรียมให้ผู้สูงอายุมีจิตใจที่กระฉับกระเฉง ไม่เพียงแต่ช่วยให้จิตใจแข็งแรง และสดชื่น ยังช่วยป้องกันความกังวลและซึมเศร้าซึ่งมักเกิดในผู้สูงอายุได้ด้วย

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมโดยการให้ข่าวสารความรู้แก่กลุ่มผู้สูงอายุในปัจจุบัน และกลุ่มที่กำลังจะก้าวสู่ผู้สูงอายุในอนาคตจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ภาคส่วนต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ต่างมุ่งเสนอเนื้อหาเพื่อตอบสนองกลุ่มประชากรวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาวเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากกระแสการค้าพาณิชย์ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์รายการเพื่อพุ่งเป้าหมายไปสู่ผู้บริโภคโดยตรง ทำให้กลุ่มผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารจากสื่อเหล่านี้ได้

การเสนอเนื้อหาสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จึงเป็นทางเลือกใหม่ทางหนึ่งที่จะสามารถนำข่าวสาร ความรู้ความเพลิดเพลินจากเนื้อหาต่างๆ ในวิธีนำเสนอแบบสื่อผสม(multimedia) ซึ่งถูกออกแบบให้เหมาะสมกับสภาพวัยเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุสามารถใช้เป็นช่องทางในการเข้าถึงข่าวสาร เพื่อการเรียนรู้ เข้าใจสภาพสังคม สามารถดูแลสุขภาพร่างกายและปรับสภาพจิตใจให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพที่เหมาะสมตามสภาพวัย

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยในครั้งนี้คือ เพื่อจัดทำเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งความรู้สำหรับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ

สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะจะกำหนดขึ้นตามประเด็นการวิจัยที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ในประเด็นเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้นี้ มีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยเพื่อ

- 1) ประเมินความคาดหวังของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
- 2) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ของผู้ใช้เว็บไซต์ ผู้สูงอายุ
- 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ ผู้สูงอายุ
- 4) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
- 5) เพื่อค้นหาปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการใช้เว็บไซต์ ผู้สูงอายุ

2. ประเด็นเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุนี้ มีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยเพื่อ

- 1) ประเมินความยั่งยืน โครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ใช้บริการคือ ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลสูงอายุ และผู้กำลังสูงอายุ
- 2) ประเมินความยั่งยืน โครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในทัศนะของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 3) ประเมินความยั่งยืน โครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 4) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนระหว่างผู้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

3. เพื่อสำรวจเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

สมมติฐานการวิจัย

กรณีประเด็นศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีสมมติฐานดังนี้

ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจของต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุแตกต่างกัน

กรณีประเด็นศึกษาเรื่องความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีสมมติฐานดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนระหว่างผู้ให้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในแง่การใช้โปรแกรมว่าจะใช้เฉพาะโปรแกรม Macromedia Dream Weaver MX และ Flash MX โดยขอบเขตในเชิงพื้นที่จะทำการวิจัย ณ ที่ทำการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และต่างจังหวัด

นิยามศัพท์

ในภาพรวม โครงการวิจัยนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. ผู้สูงอายุหมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
2. ผู้กำลังจะเป็นผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 50 ปีแต่ไม่ถึง 60 ปี
3. ผู้ดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
4. เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ หมายถึง แหล่งเก็บข้อมูลเว็บเพจหลายๆ เว็บเพจ แล้วรวบรวมเว็บเพจเหล่านี้เข้าด้วยกันเพื่อจัดตั้งขึ้นเป็นเว็บไซต์ โดยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดทำขึ้น
5. หมายถึง ความคิด ความต้องการ ความมุ่งหวัง ความรู้สึกลักษณะมีวิจารณ์ญาณของบุคคลที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมีควรจะเป็นหรือเกิดขึ้นในอนาคตตามความจำเป็นและความเหมาะสมของสถานการณ์ ซึ่งการคาดการณ์นี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล

6. ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติที่มีต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นความคิดเห็นในเชิงบวก แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

- ด้านกระบวนการและขั้นตอนการค้นหา หมายถึง การที่เว็บไซต์นั้นมีความสะดวกในการเข้าถึง ใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยาก มีความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการให้บริการ มีเครื่องมือช่วยค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ง่าย และสามารถเชื่อมโยง/แลกเปลี่ยนข้อมูลในเว็บไซต์อื่นได้ง่าย

- ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ หมายถึง การที่เว็บไซต์นั้นมีความเหมาะสมของขนาดตัวอักษรที่ใช้ ขนาดรูปภาพ และสี หน้าจอมีความดึงดูดใจเข้าไปใช้ การจัดหมวดหมู่ในการนำเสนอเนื้อหา มีความเหมาะสม รูปภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่นำเสนอ เสียงบรรยายชัดเจน เสียงบรรยายน่าฟัง และความเร็วในการบรรยายมีความเหมาะสม

- ด้านเนื้อหา หมายถึง การที่เว็บไซต์นั้นมีเนื้อหาที่ทันสมัย ข้อมูลที่ได้ตรงตามความต้องการ หัวเรื่องมีความชัดเจน การเรียงลำดับหัวข้อเรื่องมีความเหมาะสม ความสมบูรณ์ของข้อมูลเพียงพอต่อการใช้งาน และใช้ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย

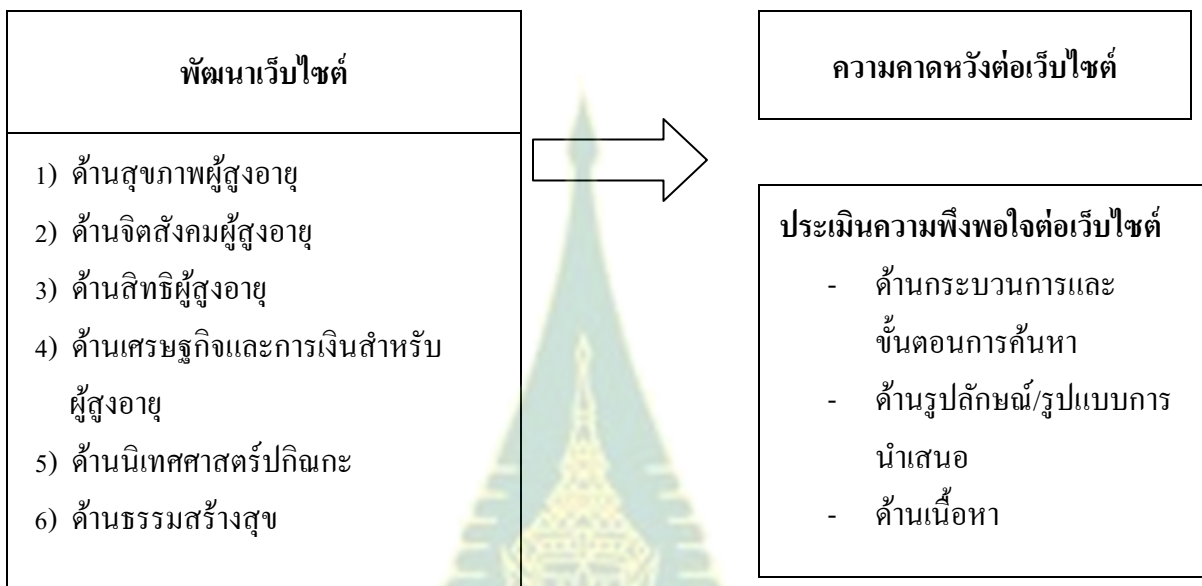
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

โดยภาพรวมแล้ว โครงการวิจัยนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. ผู้สูงอายุมีแหล่งความรู้เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ
3. ผู้กำลังจะสูงอายุมีการเตรียมตัวที่ถูกต้อง
4. ลูกหลานและผู้เกี่ยวข้อง (เช่นผู้ดูแลผู้สูงอายุ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ) สามารถใช้ข้อมูลในเว็บไซต์ในการดูแลและหรือใช้สอนผู้ดูแลและผู้สูงอายุได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

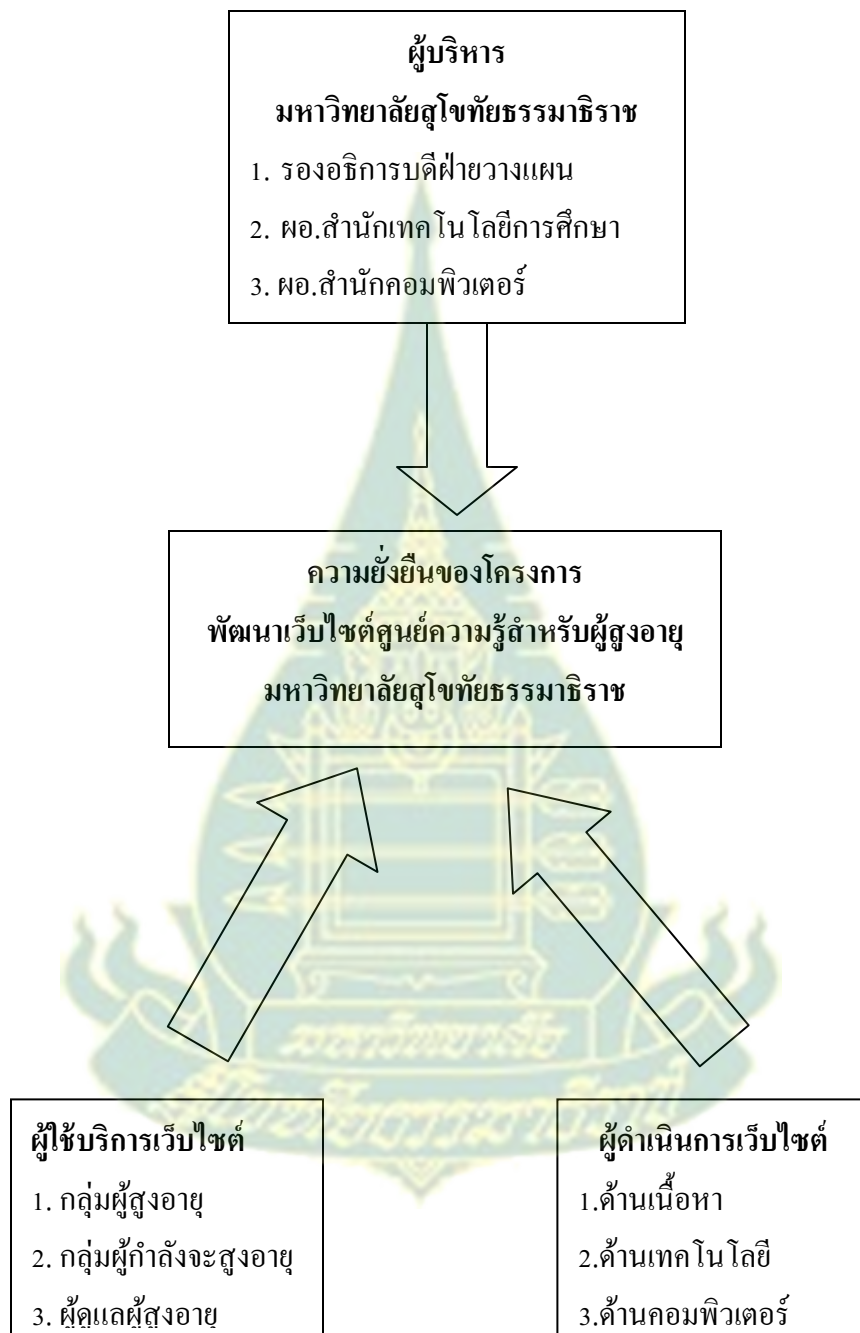
กรณีศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กรณีศึกษาเรื่องความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาวิจัยมีความสมบูรณ์และผ่านการศึกษาผลงานของงานวิจัยตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งจะได้นำเสนอ ดังนี้

ก. ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั่วไป

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ชลธิชา วังวิเวก (2547) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของสถานภาพสุขภาพกาย แรงสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ พบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจของผู้สูงอายุเป็นผลมาจากการสูญเสีย 4 ประการ สรุปสาระได้ดังนี้ 1) สูญเสียบุคคลผู้เป็นที่รัก เช่น การสูญเสียคู่ชีวิต ญาติสนิท หรือเพื่อนฝูง เพราะการพลัดพราก หรือตายจากกัน จึงทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเศร้าได้ง่าย 2) การสูญเสียสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากผู้สูงอายุถึงวัยที่ต้องออกจากการทำงาน ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงลดลง นอกจากผู้สูงอายุจะมีรายได้ลดลงแล้ว ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยยังรู้สึกว่าตนไร้คุณค่า ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ผู้สูงอายุโดยทั่วไปจึงมักปรับตัวลำบากต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 3) การสูญเสียสัมพันธภาพในครอบครัว เมื่อบุตรธิดาได้แยกครอบครัวไปอยู่ต่างหาก ทำให้ความสัมพันธ์และกิจกรรมที่เคยมีร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวลดลงกว่าแต่ก่อน ทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยวเกิดความรู้สึกเหงาและซึมเศร้าได้ง่าย และ 4) การสูญเสียสมรรถภาพทางเพศ เมื่อร่างกายของผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมโทรมลง สมรรถภาพทางเพศและความสวยงามของรูปร่างหน้าตาก็ลดลงไปด้วย จึงมีผลกระทบต่อจิตใจ

สัญญา รักษาติ (2548) ทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำใจยอมรับเมื่อเกิดความรู้สึกเหงา หงุดหงิด โกรธหรือเสียใจ รวมทั้งยอมรับกับบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ลดลง การเจ็บป่วย และการสูญเสีย

ธิดา มีศิริ (2540) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความว่าเหวของผู้สูงอายุในชุมชนแออัดในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ พบว่า 1) ผู้สูงอายุในชุมชนแออัดส่วนใหญ่มีความว่าเหวอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 45 2) ผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกัน มีความว่าเหวแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนความว่าเหวมากกว่าผู้สูง อายุเพศชาย 3) ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความว่าเหวแตกต่างกัน

โดยที่ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพโสด หม้าย หย่า แยก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสคู่ 4) ผู้สูงอายุที่มีลักษณะการอยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความวิตกกังวลแตกต่างกัน โดยที่ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว มีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับบุตรหลาน 5) ผู้สูงอายุที่มีแหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกัน มีความวิตกกังวลแตกต่างกัน โดยที่ผู้สูงอายุที่มีแหล่งที่มาของรายได้จากบุตรหลานมีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลมากกว่าผู้สูงอายุที่หารายได้ ด้วยตนเอง 6) รายได้มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ -.16) 7) ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ -.54) 8) สัมพันธภาพในครอบครัวและชุมชนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ -.03) และ 9) ความสูญเสียมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวล (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .05) ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และทีมสุขภาพหาแนวทางในการป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายและส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัวและชุมชน โดยการทำการกลุ่ม ประคับประคอง ให้คำปรึกษากับครอบครัว และเยี่ยมบ้านเป็นต้นและคัดกรองผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตโดยเฉพาะตัวแปรเพศ เพศหญิง สถานภาพสมรส โสด หม้าย หย่า แยก อาศัยอยู่คนเดียว และมีแหล่งที่มาของรายได้จากบุตรหลานและมีปัญหาสุขภาพ มาประกอบการพิจารณา

เต็มเดือน ศรีสอง (2544) ศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเมืองเกษ อำเภอกะทู้ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่า

1. ผู้สูงอายุโดยรวมและจำแนกตามเพศ ลักษณะการอยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ มีปัญหาสุขภาพจิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย
2. ผู้สูงอายุเพศหญิง มีปัญหาสุขภาพจิตโดยรวม ด้านความรู้สึกลึกซึ้งผิดปกติทางร่างกายและด้านความวิตกกังวลและนอนไม่หลับมากกว่าผู้สูงอายุเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีปัญหาสุขภาพจิตโดยรวม ด้านความซึมเศร้า และด้านความบกพร่องทางสังคม มากกว่าผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีปัญหาสุขภาพจิตด้านความซึมเศร้ามากกว่าผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้สูงอายุที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกัน และผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันมีปัญหาสุขภาพจิตทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นิรมล แสงทองจิ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีทั้งหมด 7 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ สภาพการพึ่งพาผู้ดูแล

บุคลิกภาพของผู้สูงอายุ ความเชื่อมั่นในตนเอง ภาวะสุขภาพ การมีส่วนร่วมในสังคมและสัมพันธภาพ ในครอบครัว ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อความวิตกกังวลในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอย่าง เดียวสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการมีส่วนร่วม ในสังคม ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความวิตกกังวลในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ สูงอายุอย่างเดียวสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ภาวะสุขภาพ และความ เชื่อมั่นในตนเอง ตามลำดับ และปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความวิตกกังวลในการดูแล สุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอย่างเดียวสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ความ เชื่อมั่นในตนเอง และการมีส่วนร่วมในสังคม ตามลำดับ

ในด้านสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจะประสบปัญหาด้านสังคม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่ สำคัญ ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงรูปของทางสังคม ลักษณะดั้งเดิมของครอบครัวไทยเป็นครอบครัวใหญ่ มีผู้สูงอายุเป็นผู้นำ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาความก้าวหน้าให้แก่บุตรหลาน ได้รับการยอมรับ และความเคารพนับถือ เมื่อรูปแบบของสังคมเปลี่ยนไปจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคม อุตสาหกรรม มีการแข่งขันมากขึ้น การพึ่งพาอาศัยผู้สูงอายุลดลง ทำให้ผู้สูงอายุขาดความสำคัญ การ ยอมรับ และการเอาใจใส่ดูแลจากบุตรหลาน ผู้สูงอายุจึงมักพบกับความโดดเดี่ยว ขาดที่พึ่งทางใจและ สุขภาพจิตเสื่อม 2) ความคับข้องใจทางสังคม การเข้าสู่วัยผู้สูงอายุกลับมีผลให้ผู้สูงอายุต้องการการ ยอมรับมากขึ้น เมื่อบุตรหลาน หรือสังคมให้ผู้สูงอายุละลดความรับผิดชอบต่อภารกิจต่าง ๆ จึงมี ผลกระทบต่อจิตใจผู้สูงอายุมาก ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงมักรู้สึกน้อยใจและเสียใจ 3) การลดความสัมพันธ์กับ ชุมชน บทบาทของผู้สูงอายุในชุมชนเปลี่ยนไปจากผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้คอยรับคำปรึกษา ภารกิจที่ ชุมชนมอบให้ลดลง ทำให้ผู้สูงอายุขาดความเชื่อมั่นที่จะเข้ากลุ่ม ไม่กล้าแสดงออก ความสัมพันธ์กับ ชุมชนลดลง ผู้สูงอายุจึงเกิดความเครียดขึ้น (วิวรรณ นิวานพันธุ์, 2549)

การวิจัยที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้สูงอายุด้านจิตใจ ที่สำคัญได้แก่ การให้คำปรึกษาและการฝึก ฟ่อนคลายซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น การวิจัยที่น่าสนใจ เช่น

พรพิมล เพ็ญสุข (2544) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกฟ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีต่อการลด ความเครียดของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านลพบุรี พบว่าผู้สูงอายุบ้านลพบุรี มีอายุอยู่ ในช่วง 60 – 74 ปี มีคะแนนจากแบบทดสอบความเครียดที่อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติ จำนวน 16 คน ฝึกฟ่อนคลายกล้ามเนื้อครั้งละประมาณ 45 นาที ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการฝึกฟ่อนคลายกล้ามเนื้อ ผู้สูงอายุที่ได้รับการฝึกฟ่อนคลายกล้ามเนื้อจะมีระดับ ความเครียดต่ำกว่าก่อนการฝึกฟ่อนคลายกล้ามเนื้ออย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

2. หลังการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ผู้สูงอายุที่ได้รับการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อจะมีระดับความเครียดต่ำกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วีรพร นำตะคุ (2548) ทำวิจัยเรื่อง ผลการให้คำปรึกษารายบุคคล ตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความวิตกกังวล ของผู้เกษียณอายุราชการของอำเภอปักษ์ธงชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาผู้เกษียณอายุราชการที่มีอายุตั้งแต่ 65 – 68 ปี ซึ่งเคยรับราชการในอาชีพครู พยาบาล ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาชีพละ 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยให้ตอบแบบสอบถามวัดระดับความวิตกกังวลในระดับสูง มาให้คำปรึกษารายบุคคลทั้งหมด 6 ครั้ง ครั้งละ 30 – 60 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง จำนวน 3 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามวัดระดับความวิตกกังวล จำนวน 20 ข้อ และใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เกษียณ อายุราชการหลังการได้รับคำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีระดับความวิตกกังวลลดลง จากก่อนการได้รับคำปรึกษารายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป การให้คำปรึกษารายบุคคล เพื่อลดความวิตกกังวลในแต่ละด้าน พบว่า ผู้รับคำปรึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดความเข้าใจตนเอง และมองเห็นคุณค่าของชีวิต การนับถือ การยอมรับตนเองมากขึ้น จากการได้ระบายความรู้สึก และได้มีการพบปะพูดคุยในแต่ละครั้งอย่างต่อเนื่อง จากการสังเกตขณะให้คำปรึกษาพบว่า แต่ละคนกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องราวของตนเองและความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลาในการให้คำปรึกษา 30 – 60 นาที

เสาวนีย์ พงผึ่ง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงผลของการฝึกสมาธิ (วิปัสสนากัมมัฏฐาน) ต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดีและภาวะสุขภาพในผู้สูงอายุ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 25 ราย ระยะเวลาทดลอง 2 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มือการฝึกปฏิบัติ (วิปัสสนา) วัตถุประสงค์การฝึกสมาธิ (วิปัสสนา) เครื่องวัดความดันโลหิต นาฬิกาปรอทวัดอุณหภูมิปลายนิ้ว เครื่องวัดการนำไฟฟ้าทางผิวหนัง แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามสัมภาษณ์ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดี และภาวะสุขภาพ แบบบันทึกข้อมูลการฝึกสมาธิ ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิต อุณหภูมิปลายนิ้ว การนำไฟฟ้าทางผิวหนัง ใช้สถิติพรรณนา และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยตัวแปรต่างๆ ก่อนและหลัง การทดลองในกลุ่มเดียวกันด้วยสถิติ (Paired t- test) ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดี ภาวะสุขภาพ การนำไฟฟ้าทางผิวหนัง อุณหภูมิปลายนิ้ว สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิตต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($p < 0.001$) จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการฝึกสมาธิ (วิปัสสนากัมมัฏฐาน) สามารถเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การมองโลกในแง่ดีและภาวะสุขภาพได้ จึงควรนำไปเป็นกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพในผู้ป่วยอื่นๆ ต่อไป

สมภาร ทวีรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง ผลของการวิปัสสนากรรมฐานที่มีต่อการลดภาวะความแปรปรวนทางด้านร่างกายและจิตใจของสตรีวัยทอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน รวม 50 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกวิปัสสนากรรมฐาน เป็นเวลา 10 วัน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามเพื่อวัดอาการด้านจิตใจและอาการทางด้านร่างกาย ตรวจวัดความดันโลหิตและชีพจรขณะพัก ก่อนและหลังการทดลอง ของทั้งสองกลุ่มและเปรียบเทียบความแตกต่างโดย (Paired t- test) ผลการศึกษาพบว่า การวิปัสสนากรรมฐานมาใช้ปฏิบัติในสตรีวัยทองนั้น สามารถลดความแปรปรวนทางด้านร่างกายและจิตใจของสตรีวัยทองนั้น สามารถลดความแปรปรวนทางด้านร่างกายและจิตใจของสตรีวัยทองได้ กล่าวคือ อาการทางจิตประสาทภายหลังการทดลองดีขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาการทางกายภายหลังการทดลองดีขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 อาการทางกายภายหลังการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน 1 เดือน ดีขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปผลของการฝึกในครั้งนี้โดยเปรียบเทียบภายหลังการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน กลุ่มอาการทั้ง 3 กลุ่ม คือ อาการทางจิตประสาท อาการทางประสาทอัตโนมัติและอาการทางกายของกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับในเรื่องของเศรษฐกิจนั้น สืบเนื่องจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่ปรับเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย วิเคราะห์ว่าจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาว โดยความรุนแรงของปัญหาจะพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาว่าควรจะเป็นรูปแบบของมาตรการป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบของปัญหา โดยรัฐบาลอาจจำเป็นต้องดำเนินมาตรการกระตุ้นการออมที่เข้มข้นมากขึ้น เนื่องจากการออมภาคประชาชนในช่วงที่ผ่านมาได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่แนวโน้มช่วงหลังเกษียณอายุยาวนานขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงเงินออมที่จำกัดที่จะรองรับต่อการเลี้ยงชีพหลังการเกษียณอายุ รัฐบาลควรที่จะเพิ่มการออมภาคประชาชนโดยผ่านมาตรการออมภาคบังคับ (Mandatory Saving) ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเพิ่มการออมผ่านรูปแบบอื่นมากขึ้น โดยการเพิ่มสัดส่วนการออมภาคบังคับต่อรายได้ให้มีอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งอาจทำผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและ / หรือกองทุนประกันสังคม เป็นต้น

สำหรับมาตรการส่งเสริมการออมนั้น แม้รัฐบาลได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง จากการใช้มาตรการภาษี สนับสนุนการออมผ่านกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ(กบข.) รวมถึงการประกันชีวิตโดยให้สิทธิประโยชน์ในการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม วงเงินเบี้ยประกันชีวิตที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าวยังคงน้อยกว่า RMF และ กบข. รัฐบาลจึงควรปรับสิทธิประโยชน์ของทั้ง 3 ช่องทางการออมให้ทัดเทียมเพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นการออมของประชาชนขึ้น (แหล่งที่มา : <http://www.econnews.org/old/zsn0452.html> วันที่ค้นข้อมูล 14 มีนาคม 2550)

นวพร เรืองสกุล เขียนหนังสือชื่อ ออมก่อนรวยกว่า จัดพิมพ์โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แนะนำการออมอย่างที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายๆ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความสำคัญของการเริ่มต้นออมก่อน พลังมหัศจรรย์ของเวลา และดอกเบี้ยว่าจะทำให้รวยกว่าได้อย่างไร

เพชร ศิริกิจจจร เขียนบทความเรื่อง “คนรุ่นใหม่ลงทุนอย่างฉลาด : เลือกลงทุนในตราสารทางการเงินให้เหมาะสมกับวัย” เผยแพร่ใน Website <http://ba.bu.ac.th> มีสาระสำคัญเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องของการใช้เงินให้มีแบบแผนมากขึ้น เพื่อให้ทุกคนมีการวางแผนการลงทุนของตัวเองให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตกัน โดยการคำนึงถึงช่วงอายุของคนเรากับการลงทุนที่เหมาะสม ซึ่งแผนการลงทุนนี้จะมีการปรับเปลี่ยนไปตามเหตุผล ความจำเป็นของเป้าหมายทางการเงินในแต่ละช่วงชีวิต ตั้งแต่เริ่มมีรายได้ไปจนถึงเกษียณอายุการทำงาน สิ่งที่ต้องคิดว่าธรรมดาแต่ไม่ธรรมดาก็คือจะมีการวางแผนการเงินอย่างไรให้ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามมาในอนาคตนั้น อยู่ในลักษณะที่ทำให้ไม่ขาดสนจนเกินไป แถมยังมีเงินเหลือพอสำหรับการลงทุนและสามารถมีเงินใช้ไปตลอดได้

ข. ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ และเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์

ในประเด็นการวิจัยเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ของผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงและความต้องการเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเว็บไซต์และการออกแบบเว็บไซต์
3. การประเมินสารสนเทศและเว็บไซต์
4. แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
5. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการวัดระดับความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของผู้สูงอายุ และการเปลี่ยนแปลงและความต้องการเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ

1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

คำว่า “ผู้สูงอายุ” (Elderly) นั้น มีองค์กรและนักวิชาการหลายท่านให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้ องค์กรสหประชาชาติ โดยมติที่ประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่นครเจนีวา ในปี 2525 ให้คำจำกัดความของผู้สูงอายุ ว่าหมายถึงผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยนับอายุตามปฏิทิน นอกจากนี้ยังมีการอธิบายถึงผู้สูงอายุว่าเป็นประชากรที่เสี่ยงต่ออันตราย เนื่องจากประสบปัญหาเรื่องของความยากจน ความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจหรือการแยกตัวออกจากสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นหม้ายหรือผู้ที่ต้องอยู่คนเดียว (ศรีทับทิม พานิชพันธุ์, 2525)

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2546 กำหนดว่าผู้สูงอายุ หมายถึงผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ และมีสัญชาติไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2548 : 2)

ถึงแม้ในประเทศไทยจะกำหนดให้ผู้สูงอายุ คือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป แต่ได้มีการเสนอแนะว่าในการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ถ้าชมรมใดมีสมาชิกที่มีอายุมากเป็นส่วนใหญ่ ชมรมนั้นมักขาดคนดำเนินการที่เข้มแข็งเพราะขาดแรงงาน ดังนั้นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุควรมีหลากหลายช่วงอายุ โดยเริ่มตั้งแต่อายุ 50 ปีขึ้นไป แต่ถ้าเป็นไปได้ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุแต่ละชมรม ควรมีสัดส่วนช่วงอายุที่เหมาะสม ดังนี้ อายุ 50-59 ปี มีสัดส่วน 15 % อายุ 60-69 ปี มีสัดส่วน 65 % อายุ 70-79 ปี มีสัดส่วน 15 % และ อายุ 80 ปีขึ้นไป มีสัดส่วน 5 % (บรรลุ ศิริพานิชและคณะ 2539:103-104)

สำหรับเกณฑ์ในการตัดสินว่าใครคือผู้สูงอายุนั้นก็มีเกณฑ์ที่แตกต่างกัน พีรสิทธิ์ คำนวนศิลปี และคนอื่นๆ (2523) กล่าวว่า กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดว่าใครคือผู้สูงอายุนั้น คืออายุที่วัดโดยจำนวนปีที่ได้มีชีวิตอยู่ แต่การจำแนกว่าใครเป็นผู้สูงอายุนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละสังคมและเวลาที่อ้างอิง ในสังคมที่มีลักษณะของความเป็นสมัยใหม่ (Modernization) นิยมกำหนดอายุที่จำแนกผู้สูงอายุไว้สูง ส่วนสังคมดั้งเดิมหรือถ้าหลังจะกำหนดอายุที่จำแนกผู้สูงอายุไว้ต่ำ เช่น ในสหรัฐอเมริกากำหนดว่าผู้สูงอายุคือคนอายุ 65 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประเทศไทยกำหนดอายุผู้สูงอายุไว้ที่ 60 ปี ในขณะที่ นิสา ชูโต (2525) ได้แบ่งเกณฑ์การพิจารณาผู้สูงอายุไว้ 3 ด้านคือ 1) ด้านความเสื่อมถอยของร่างกาย 2) ด้านหน้าที่และกิจกรรมทางสังคม และ 3) ด้านการแบ่งช่วงอายุของบุคคลในแต่ละวัย กล่าวคือ ช่วงแรกเป็นวัยเด็กหรือปฐมวัย อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 1 - 25 ปี ช่วงที่ 2 เป็นวัยผู้ใหญ่หรือมัธยมวัย อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25 - 50 ปี และช่วงที่ 3 เป็นวัยสูงอายุ หรือปัจฉิมวัย อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

บาร์โรและสมิธ (1979) ซึ่งเป็นผู้ศึกษาเกี่ยวกับวิทยาการผู้สูงอายุ ได้แบ่งเกณฑ์ในการพิจารณาผู้สูงอายุไว้ 6 ประการ คือ

- 1) ประเพณีนิยม โดยใช้เกณฑ์อายุซึ่งพ้นจากการทำงาน เช่น ประเทศไทยกำหนดอายุเกษียณที่ 60 ปี
- 2) การทำหน้าที่ของร่างกายด้านกายภาพ โดยใช้เกณฑ์การทำหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายซึ่งปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เหมือนกันในแต่ละบุคคล เช่น บางคนอายุเพียง 50 ปี ก็ไม่มีฟันแท้เหลือเลย ขณะที่บางคนเพิ่งสูญเสียฟันแท้เมื่ออายุ 80 ปี
- 3) การทำหน้าที่ของร่างกายด้านจิตภาพ โดยใช้เกณฑ์ด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้และความจำ เช่น ผู้สูงอายุจะมีความจำที่ค่อนข้างจำกัด
- 4) ความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเอง หรือ อัตมโนทัศน์ โดยใช้เกณฑ์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเอง เช่น บางคนมีความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเองว่า “ฉันแก่” การดำเนินชีวิต บุคลิกภาพ และอารมณ์ความรู้สึกก็จะคล้อยตามอัตมโนทัศน์นั้น
- 5) การประกอบอาชีพ โดยใช้เกณฑ์ความสามารถของบุคคลในการประกอบอาชีพ เช่น บางคนเมื่ออายุ 60 ปีก็มีความสามารถในการทำงานลดลง ขณะที่บางคนอายุ 70 ปียังสามารถทำงานได้เป็นจำนวนมาก
- 6) ความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความเจ็บป่วย โดยใช้เกณฑ์ความสามารถของบุคคลในการเผชิญกับปัญหาด้านร่างกายและด้านจิตใจ เช่น ผู้สูงอายุมักจะเผชิญกับโรคร้ายไข้เจ็บมากขึ้นและมีความเครียด ความวิตกกังวลได้ง่ายและรุนแรง

จากความหมายและเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นผู้สูงอายุ อาจสรุปได้ว่าการจะพิจารณาว่าการกำหนดว่าใครคือผู้สูงอายุนั้นมีหลายเกณฑ์ในการพิจารณา แต่จะเห็นว่าการกำหนดว่าใครคือผู้สูงอายุที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การใช้อายุตามวันเกิด หรือการใช้อายุจริงของบุคคลเป็นเกณฑ์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ส่วนผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุในการศึกษาครั้งนี้ นับรวมผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

1.2 การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุมิทั้งที่เป็นสภาพของตัวผู้สูงอายุและผลสืบเนื่องจากสภาพของตัวผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพ ที่สำคัญมี 4 ด้านคือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย มีนักวิชาการและผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ได้ให้ข้อสรุปที่คล้ายคลึงกัน คือ การทำงานของอวัยวะต่างๆ ในร่างกายของผู้สูงอายุเสื่อมโทรมและมีสมรรถภาพลดลง การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายของผู้สูงอายุที่เห็นเด่นชัดได้แก่ ผิวหนังที่เหี่ยวย่น บางและแห้ง ผมร่วง บางและหงอกขาว กระดูกจะบาง เปราะ ตามัว หูตึง ฟันผุ

พินหัก กล้ามเนื้อเสียสมดุล หัวใจทำงานน้อยลง สมองเสื่อมลง ความสัมพันธ์ระหว่างสมองกับกล้ามเนื้อที่มีสมรรถภาพลดลง เป็นต้น ดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในทางเสื่อมลงทำให้เจ็บป่วยง่าย รุนแรงและเรื้อรัง (จริยาวัฒน์ คมพยัคฆ์, 2535. ; จงกล มหาวิทยาลัย, 2527 ; ชลธิชา วัจวิเวก, 2537)

2) การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจของผู้สูงอายุสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและด้านสังคม เพราะความเสื่อมโทรมของร่างกายย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ และมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุอาจเนื่องมาจากการสูญเสีย 4 ประการ คือ 1) การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เช่น คู่สมรส เพื่อนสนิท สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความซึมเศร้าได้ง่าย 2) การสูญเสียสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากถึงวัยที่ต้องเกษียณจากงาน ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนไร้คุณค่า ไม่มีเป้าหมายในชีวิต 3) การสูญเสียสัมพันธ์ภาพในครอบครัว เมื่อบุตรได้แยกครอบครัวออกไปต่างหาก ทำให้ความสัมพันธ์และกิจกรรมที่เคยมีร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวลดลง ทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว เกิดความรู้สึกละแฉง เบื่อหน่าย และซึมเศร้าได้ง่าย 4) การสูญเสียสมรรถภาพทางเพศและความสวยงามของรูปร่างหน้าตา จึงมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความหวั่นไหวและวิตกกังวล (ชลธิชา วัจวิเวก, 2537)

3) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

- (1) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสังคมลักษณะครอบครัวสมัยก่อนมีผู้สูงอายุเป็นผู้นำเป็นผู้ถ่ายทอด ความรู้และพัฒนาความก้าวหน้าแก่บุตร หลาน ได้รับความเคารพนับถือ เมื่อรูปแบบของสังคมเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม มีการแข่งขันมากขึ้น การพึ่งพาผู้สูงอายุจึงลดลง ทำให้ผู้สูงอายุขาดความสำคัญ การยอมรับและความเอาใจใส่ดูแลจากบุตรหลาน ผู้สูงอายุจึงมักโดดเดี่ยว ขาดที่พึ่งทางใจ และสุขภาพจิตเสื่อม
- (2) ความคับข้องทางสังคม การเข้าสู่วัยสูงอายุกลับมีผลทำให้ผู้สูงอายุต้องการการยอมรับมากขึ้น เมื่อบุตรหลาน หรือสังคมให้ผู้สูงอายุลดความรับผิดชอบต่อการกิจต่าง ๆ จึงมีผลกระทบต่อจิตใจผู้สูงอายุมาก ผู้สูงอายุมักรู้สึกน้อยใจและเสียใจ
- (3) การลดความสัมพันธ์กับชุมชน บทบาทของผู้สูงอายุในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากผู้คอยให้คำปรึกษามาเป็นผู้ขอคำปรึกษา การกิจที่ชุมชนมอบให้ผู้สูงอายุลดลงทำให้ขาดความเชื่อมั่นที่จะเข้ากลุ่ม ไม่กล้าแสดงออก ความสัมพันธ์กับชุมชนที่เคยมีจึงลดลงและ ผู้สูงอายุมักจะมีความเครียดเกิดขึ้น

(4) การยอมรับของครอบครัว สภาพสังคม และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าลดลงในทรรณะของบุตรหลานและสมาชิกในครอบครัว ผู้สูงอายุหลายคนต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ส่วนผู้สูงอายุที่ปรับตัวไม่ได้อาจทำให้มีปัญหาด้านจิตใจ (เกษม ตันติผลาชีวะและกุลยา ตันติผลาชีวะ, 2528)

4) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุที่ต้องออกจากงานเมื่อถึงวัยเกษียณ งานบางประเภทไม่มีสวัสดิการหลังเกษียณ เป็นเหตุให้ผู้สูงอายุมิรายได้ลดลงหรือขาดรายได้ (ชุตีวรรณ ฟองสุวรรณ, 2539)

จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเองหลายด้านซึ่งมีความสัมพันธ์กันก่อให้เกิดปัญหาและความเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล วิธีการดำเนินชีวิต ความสัมพันธ์เกื้อกูลระหว่างกัน หรือการสนับสนุนและเครือข่ายทางสังคม มีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุ นอกจากนี้ พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมหรือพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ และการไม่มีหรือไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมก็ส่งผลต่อผู้สูงอายุในเชิงลบ ซึ่งรายละเอียดของพฤติกรรมเสี่ยงทางด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุดังนี้

พฤติกรรมเสี่ยงทางด้านสุขภาพ (Risk behavior) ของผู้สูงอายุ หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุกระทำแล้วเกิดผลเสียต่อสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย 1) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการบริโภคอาหาร 2) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการออกกำลังกาย 3) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการใช้เวลาว่าง 4) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการนอนหลับ 5) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการคลายเครียด 6) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านสุขภาพลักษณะส่วนบุคคล 7) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการถูกทอดทิ้งและทารุณกรรม 8) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการใช้ยา 9) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการใช้บริการสุขภาพ และ 10) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านอุบัติเหตุ

การสนับสนุนทางสังคม (Social support) สามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทที่ครอบคลุมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสนับสนุนด้านสิ่งของ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Cobb, 1976) การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพและความผาสุกของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม (Cohen and Wills, 1985 ; Pender, 1996) โดยจะช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากความเครียดและทำให้บุคคล

เผชิญความเครียดได้ดีขึ้น ส่งผลให้ลดการเกิดความเจ็บป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ผลของการสนับสนุนทางสังคมต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ มีดังนี้

- 1) ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของชีวิต (Growth-promoting environment) ซึ่งมีผลช่วยเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความพอใจในชีวิต
- 2) ช่วยลดหรือบรรเทาภาวะเครียดต่างๆ ของชีวิต (Decreased stress life events)
- 3) เป็นแหล่งข้อมูลย้อนกลับ ช่วยให้บุคคลเกิดความมั่นใจในการกระทำของตน (Feedback or Confirmation of acting) และเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 4) เป็นกันชนของบุคคล (Buffering function) เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์วิกฤต หรือภาวะเครียดต่างๆ ของชีวิต โดยช่วยลดความรุนแรงของปัญหา ช่วยพิจารณาหาทางแก้ไข เป็นส่วนช่วยปฏิบัติการตอบสนองด้านอารมณ์ ซึ่งมีผลช่วยป้องกันการเจ็บป่วยได้

เครือข่ายทางสังคม (Social network) เป็นแนวคิดที่เชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่เกิดจากการติดต่อกันของบุคคลในสังคม อาจกล่าวได้ว่าเครือข่ายทางสังคมคือลักษณะของการติดต่อกันระหว่างบุคคลกับกลุ่มสังคมของตน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 5 อย่างและมีความเกี่ยวข้องกับ *ผู้สูงอายุ* ดังนี้

1) ขนาดของกลุ่มสังคม หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสังคมซึ่งบุคคลมีความสัมพันธ์ ด้วยจากการศึกษาพบว่าบุคคลในกลุ่มสังคมของผู้สูงอายุประกอบด้วยญาติร้อยละ 80 เมื่อขนาดของกลุ่มสังคมใหญ่ขึ้นจำนวนร้อยละของเพื่อนก็จะเพิ่มมากขึ้น ความห่างไกลทางภูมิศาสตร์จะเป็นข้อจำกัดในการติดต่อกัน นอกจากนี้ขนาดของกลุ่มสังคมจะเพิ่มขึ้นตามวัยที่เพิ่มขึ้น

2) ชนิดของความสัมพันธ์ เป็นความผูกพันซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มสังคม ความผูกพันซึ่งกันนี้มีสองลักษณะ คือ

- (1) ลักษณะของบุคคลที่ผูกพันด้วย แบ่งเป็น 1) กลุ่มเครือญาติ และ 2) กลุ่มไม่ใช่เครือญาติ
- (2) คุณภาพของความสัมพันธ์ แบ่งเป็น 1) ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น คือ ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมต่อกัน พบในสังคมไทยแบบดั้งเดิม ผู้สูงอายุจะได้รับความยกย่องนับถือและการเอาใจใส่มาก 2) ความสัมพันธ์ไม่แน่นแฟ้น คือ ความสัมพันธ์ที่ไม่ลึกซึ้ง พบในสังคมอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่การติดต่อระหว่างกันเป็นแบบเฉพาะหน้า หรือมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

3) ระยะเวลาในการติดต่อกัน เป็นช่วงเวลาที่บุคคลเริ่มรู้จักกันและดำเนินความสัมพันธ์ภาพต่อกันเรื่อยมา ระยะเวลาที่ใช้ในการติดต่อกันจะแสดงถึงความมั่นคงของกลุ่ม หากมีความสนิทสนมกันมากการช่วยเหลือกันก็จะมากขึ้นด้วย

4) ความถี่ในการติดต่อกัน หากกลุ่มมีการติดต่อกันบ่อยครั้งความมั่นคงของกลุ่มก็จะสูง การพบปะกันทำให้บุคคลมีโอกาสดำเนินการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น และเป็นการตอบสนองความต้องการทางด้านอารมณ์อีกทางหนึ่งด้วย

5) วิธีที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร วิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารมีหลายวิธีแต่การพบปะพูดคุยกันทำให้มีความเข้าใจกันมากขึ้นเพราะนอกจากน้ำเสียงและคำพูดแล้วยังเห็นถึงพฤติกรรมด้วย

1.3 ความต้องการของผู้สูงอายุ

ความต้องการของผู้สูงอายุ แบ่งได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้ (สำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2547:20-21)

1) ความต้องการด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ได้แก่

- (1) ต้องการมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์
- (2) ต้องการให้มีคนช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด
- (3) ต้องการที่อยู่อาศัย ที่มีอากาศดี สิ่งแวดล้อมดี
- (4) ต้องการอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะตามวัย
- (5) ต้องการมีผู้ดูแลเมื่อยามเจ็บป่วย
- (6) ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ การรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว
- (7) ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
- (8) ต้องการได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ
- (9) ต้องการการบำรุงรักษาร่างกายและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- (10) ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

2) ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและสังคมทำให้จิตใจของผู้สูงอายุเปลี่ยนไป ผู้สูงอายุจะปรับจิตใจและอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อม จะเห็นว่าผู้สูงอายุจะปรับปรุงและพัฒนาจิตใจตัวเองไปในทางที่ดีงามมากขึ้น แต่การแสดงออกขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจที่พบ ได้แก่

- (1) การรับรู้ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่ๆ จึงเป็นไปได้ยาก
 - (2) การแสดงออกทางอารมณ์ จะเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการของจิตใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะรู้สึกต่อตนเองในแง่ต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นความท้อแท้ในใจ โดยรู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง ทำให้ผู้สูงอายุมีอารมณ์ไม่มั่นคง การกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อย จะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิดหรือโกรธง่าย ผู้สูงอายุจึงต้องการการยอมรับและเคารพยกย่องนับถือ การแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุโดยสมาชิกในครอบครัวและสังคมของผู้สูงอายุ
 - (3) ความสนใจสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและตรงกับความสนใจของตนเองเท่านั้น
 - (4) การสร้างวิถีชีวิตของตนเอง การมีอายุมากขึ้น ทำให้เกิดการยอมรับกับสภาพดังกล่าว บางคนมุ่งสร้างความสวยงามให้แก่ตนเองมากขึ้น
 - (5) ความผิดปกติในจิตใจและในวัยผู้สูงอายุ แบ่งแยกทางจิตเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มอาการทางจิต เนื่องจากสมองเสื่อม และกลุ่มอาการผิดปกติทางด้านจิตใจและอารมณ์
- 3) ความต้องการทางด้านสังคม-เศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ได้แก่
- (1) ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น
 - (2) ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว
 - (3) ต้องการช่วยเหลือสังคม และมีบทบาทในสังคมตามความถนัด
 - (4) ต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือ จากครอบครัว และสังคม ทั้งทางด้านความเป็นอยู่รายได้ บริการจากรัฐ
 - (5) ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม
 - (6) ต้องการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลง ไม่ต้องการความเมตตาสงสาร (ที่แสดงออกโดยตรง)
 - (7) ต้องการประกันรายได้ และประกันความชราภาพ
 - (8) ต้องการมีอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงชีพ รักษาตัว และทำบุญตามสมควร

กล่าวโดยสรุปเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ และเสริมความรู้

ให้กับผู้สูงอายุ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ได้เสริมความรู้ใน 6 ด้าน คือ จิตสังคม สิทธิ สุขภาพ การจัดการการเงิน ธรรมสร้างสุข และปณิณกะสาระบันเทิง โดยเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเว็บไซต์และการออกแบบเว็บไซต์

อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกัน ซึ่งการเชื่อมต่อนั้นเปรียบเสมือนกับใยแมงมุม โดยจุดตัดของใยแมงมุมจะเสมือนเป็นคอมพิวเตอร์แต่ละตัวที่โยงใยกันเป็นเครือข่าย ซึ่งการเชื่อมต่อบนอินเทอร์เน็ตนั้นจะใช้มาตรฐานการเชื่อมต่อที่เรียกว่า TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) โดย Transmission Control Protocol จะเป็นโพรโตคอลที่ใช้ในการส่งผ่านข้อมูลบนสายต่างๆ เช่น สายโทรศัพท์ สายวงจรพิเศษ และ Internet Protocol ก็คือโพรโตคอลที่ใช้ในการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต และด้วยโพรโตคอล TCP/IP นี้เองทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมอย่างสูง เนื่องจากคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทั้งโลกนี้พูดภาษาเดียวกันก็คือ TCP/IP นั่นเอง ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้กระจายไปสู่ทั่วทุกมุมของโลก ซึ่งในแต่ละวันจะมีจำนวนเว็บไซต์เพิ่มขึ้นบนเครือข่ายเป็นจำนวนมาก เพราะใคร ๆ ก็สามารถสร้างเว็บไซต์เป็นของตัวเองได้ แต่การทำให้เว็บไซต์ของตนเป็นที่นิยมและสะดวกตาของผู้ที่เข้าชมจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ดังนั้น บุคคลหรือองค์กรที่ต้องการสร้างเว็บไซต์เพื่อที่จะเผยแพร่สารสนเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวทางในการออกแบบและสร้างเว็บไซต์ของตนเพื่อให้เป็นที่สะดวกตา และมีประโยชน์กับผู้ชมมากที่สุด (จิตเกษม พัฒนาศิริ, 2539)

2.1. ความหมายของเว็บไซต์

คำว่า เว็บไซต์ หรือ World Wide Web หรือเรียกย่อ ๆ ว่า www. หรือ W3 ถ้าแปลตามความหมายแล้ว หมายถึง สายใยครอบคลุมทั่วโลก หรือเครือข่ายใยแมงมุม และอีกความหมายกล่าวได้ว่าเป็น การสื่อสารข้อมูลโดยไม่จำกัดระยะทาง ซึ่งช่วยย่อโลกให้เล็กลง โดยเว็บไซต์เป็นรูปแบบการให้บริการชนิดหนึ่งในระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบด้วยหน้าเว็บเพจที่มีตัวหนังสือ (Text) ภาพ เสียง และสามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าอื่น ๆ ได้

ภายในเว็บไซต์นั้นประกอบด้วยเว็บเพจจำนวนมาก ซึ่งเว็บเพจหน้าแรกถูกเรียกว่า โฮมเพจ ซึ่งเปรียบเสมือนหน้าหลักและเป็นหน้าตาของเว็บไซต์นั้น ๆ โดยมีการเชื่อมโยงจากหน้าโฮมเพจไปสู่หน้าอื่น ๆ ซึ่งจะเรียกการเชื่อมโยงนี้ว่า การ Link ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคการเชื่อมโยงของ HyperText เชื่อมโยงไปสู่อีกเพจหนึ่ง ในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงจากเพจหนึ่ง ๆ ไปยังเพจอื่นได้โดยอาศัยการเชื่อมโยงของ HyperMedia โดยมีคำศัพท์ที่ควรรู้ดังนี้

เว็บเพจ (Web Page) คือ หน้าเว็บแต่ละหน้าที่ประกอบไปด้วยข้อมูล รูปภาพ เสียง และวีดิทัศน์ โดยเป็นข้อมูลแบบสื่อผสมหรือมัลติมีเดีย ในเว็บไซต์หนึ่งจะมีเว็บเพจหลาย ๆ หน้า เปรียบเสมือนกับหน้าหนังสือในหนึ่งเล่มที่ถูกแบ่งเป็นหน้า ๆ ส่วนจะมีกี่หน้านั้นก็จะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของแต่ละเว็บไซต์นั้น

โฮมเพจ (Home Page) คือ เว็บเพจหน้าแรกของข้อมูลในเว็บไซต์หนึ่งเว็บไซต์ เมื่อเปิดเว็บไซต์ขึ้นมาแล้วก็จะปรากฏเป็นหน้าเว็บเพจ เว็บเพจหน้าแรกนี้จะเรียกว่า โฮมเพจ โดยจะมีลิงก์ไปยังเว็บเพจหน้าต่าง ๆ ทั้งในเว็บไซต์เดียวกันและต่างเว็บไซต์ได้ด้วย

เว็บไซต์ (Web Site) คือ เป็นแหล่งเก็บข้อมูลเว็บเพจหลาย ๆ เว็บเพจ แล้วรวบรวมเว็บเพจเหล่านี้เข้าด้วยกันเพื่อจัดตั้งขึ้นเป็นเว็บไซต์ โดยเว็บไซต์นั้นจะต้องมีรหัสหรือชื่อโดเมน (Domain Name) ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อการเชื่อมโยงเข้าหาเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต

2.2. องค์ประกอบสำหรับการออกแบบเว็บไซต์

แนวทางในการออกแบบเว็บที่เป็นหัวใจหลักนั้น จะมีส่วนประกอบสำคัญอยู่ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

เนื้อหา (Content) เป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในเว็บ โดยจะเป็นการรวบรวมสิ่งที่ต้องการนำเสนอเพื่อสื่อให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของเว็บ มีแบบฟอร์มต่าง ๆ และรายละเอียดประวัติที่ตั้งขององค์กร สิ่งเหล่านี้สามารถจัดเรียงข้อความให้เป็นระเบียบ มีจุดเด่นเห็นได้ชัดพร้อมทั้งสามารถเข้าถึงการใช้งานได้ง่าย

การนำเสนอ (Visuals) โดยปกติหน้าจอก็จะใช้เทคนิคการออกแบบเข้ามาช่วยในการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ในเว็บ โดยอาจนำเอาความสามารถของกราฟิกมาเป็นส่วนประกอบ เพื่อตกแต่งสำหรับนำเสนอ

เทคโนโลยี (Technology) เป็นการนำเอาความสามารถของเทคโนโลยีใช้ในการออกแบบ เช่น HTML หรือ CSS เป็นต้น โดยเทคโนโลยีเกี่ยวกับเนื้อหาโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีที่เป็นส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรม

ความเร็วการแสดงผล (Delivery) ความเร็วและความน่าเชื่อถือสำหรับการนำเสนอเว็บผ่านอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายภายในขององค์กรเกี่ยวกับเซิร์ฟเวอร์ ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ใช้พร้อมทั้งสถาปัตยกรรมของเน็ตเวิร์กที่ให้บริการ นอกจากนี้ การออกแบบทางด้านกราฟิกและไฟล์ต้องไม่มีขนาดใหญ่จนเกินไป เพราะจะต้องใช้เวลาในการดาวน์โหลดนาน

วัตถุประสงค์ (Purpose) เหตุผลของเว็บส่วนใหญ่มีอยู่ว่า ภาวะความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจเป็นไปในทิศทางใดเหมาะที่จะลงทุนหรือไม่ นี่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการออกแบบเว็บ โดยเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ถูกนำมาพิจารณาก่อนเป็นอันดับแรกก่อนที่จะตัดสินใจลงมือดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ทั้งหมด

2.3. หลักการออกแบบหน้าเว็บ

ในการออกแบบหน้าเว็บนั้นไม่มีหลักการที่เฉพาะเจาะจงแต่เน้นที่การออกแบบอย่างลงตัว เว็บไซต์ที่เต็มไปด้วยข้อความ ตัวอักษร จะเป็นเว็บที่ให้ความรู้สึกน่าเบื่อ แต่ถ้าเว็บที่มีแต่รูปภาพอย่างเดียวก็ไม่ดี เพราะบางทีดูรูปแล้วก็ยังไม่เข้าใจ เป็นต้น ดังนั้น ควรจะออกแบบเว็บมาในแนวกลาง ๆ ไม่มากหรือน้อยในส่วใดส่วนหนึ่งจนเกินไป หลักการออกแบบหน้าเว็บมีดังนี้

1) **สร้างระดับความสำคัญของเนื้อหา** การสร้างระดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในหน้าเว็บ เพื่อเน้นในแต่ละจุดว่าส่วนไหนสำคัญมาก ส่วนไหนสำคัญน้อย เพื่อผู้ชมจะได้รับรู้ด้วยสายตาจากการมองเห็น เช่น หัวข้อขนาดใหญ่ แสดงว่าสำคัญกว่าหัวข้อขนาดเล็ก เป็นต้น ลักษณะองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงถึงมีดังนี้

- (1) ตำแหน่งและลำดับ
- (2) สีและขนาด
- (3) ภาพหรือข้อความเคลื่อนไหว

2) **สร้างลักษณะเด่นของเว็บไซต์** เว็บไซต์แต่ละที่จะมีรูปแบบ บุคลิก และสไตล์ของเว็บไซต์ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเว็บไซต์นั้น ๆ ต้องการสื่อถึงกลุ่มเป้าหมายประเภทไหน เพื่อต้องการสื่อสารกับผู้ชมว่าจะพบกับอะไรในเว็บไซต์นั้น การออกแบบที่ดีควรประกอบด้วรูปแบบ บุคลิก และสไตล์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจะช่วยสร้างความชัดเจนในการสื่อสารถึงเป้าหมายได้ดี ดังนี้

- (1) รูปแบบ ของหน้าเว็บจะช่วยในการสื่อกับผู้ชมได้ เช่น เว็บไซต์ที่รับออกแบบเว็บเพจ สิ่งพิมพ์ ก็จะมีรูปแบบที่ลูกค้ำมองแล้วเห็นภาพเลยทันที
- (2) บุคลิก ของเว็บไซต์จะแตกต่างกัน บางที่จะเน้นสีสัน ดูหวือหวาน่าสนใจ เหมาะสำหรับเว็บแนวบันเทิง วัยรุ่น บางเว็บไซต์จะดูขรึม เรียบง่าย เป็นระบบ แสดงว่าเว็บไซต์นั้นน่าจะเป็นทางด้านการศึกษา วิชาการ เป็นต้น

3) **ให้ความสำคัญกับส่วนบนของเว็บเพจ** ในแต่ละหน้าเว็บเพจ ส่วนที่สำคัญคือ ส่วนบนสุดของหน้าที่ผู้ชมจะได้สัมผัสทันทีเมื่อเข้ามาที่หน้านั้น ส่วนใหญ่เว็บไซต์ทั่วไปจะนิยมจัดวางเป็นมาตรฐานคล้าย ๆ กันดังนี้

- (1) ชื่อของเว็บไซต์
- (2) ชื่อหัวข้อหรือชื่อแสดงหมวดหมู่ของเนื้อหา
- (3) ป้าย Banner หรือข้อความสำคัญ
- (4) ระบบเนวิเกชัน เพื่อให้ผู้ใช้มีโอกาสคลิกไปยังส่วนที่ต้องการได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้ข้อมูลทั้งหน้าปรากฏจนครบก่อน

4) *ความเป็นระเบียบของเว็บเพจ* เว็บเพจที่เรียบง่าย ดูดี จะสร้างความน่าสนใจ และน่าเชื่อถือกับผู้ชมได้ดี ความลงตัวของข้อความและรูปภาพที่ดูไม่แน่นจนเกินไป

5) *เลือกกราฟิกให้พอดี* การใช้กราฟิกในเว็บเพจจะให้ผลได้ใน 2 ด้าน คือ ด้านหนึ่ง ดูดี น่าสนใจ และสวยงาม แต่อีกด้านหนึ่ง ถ้าใส่กราฟิกมากจนเกินไปจะเกิดผลเสียอย่างมากคือ ดูแล้วรกตา แคมยังโหลดช้า ทำให้ต้องเสียเวลารอ เป็นต้น

หน้าเว็บเพจหลักโดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ส่วนหัวเพจ ส่วนเนื้อหา และส่วนท้ายเพจ เพื่อออกแบบรายละเอียดในแต่ละส่วนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถจัดวางกราฟิกและตัวอักษรที่สำคัญ เช่น โลโก้ของหน่วยงาน ชื่อของเว็บไซต์ ระบบเนวิเกชัน หัวเรื่อง และลิงค์ ลงในแต่ละบริเวณอย่างสมดุลกัน

1) *ส่วนบนสุดของหน้า (Page header)* ส่วนบนของหน้าส่วนใหญ่จะนิยมจัดวางโลโก้ ชื่อเว็บไซต์ การติดต่อ และระบบนำทางข้อมูลที่มีในเว็บเซต เป็นต้น

2) *ส่วนของเนื้อหา (Page body)* ส่วนแสดงเนื้อหาภายในหน้าเว็บนั้น ซึ่งจะประกอบไปด้วย ข้อความ กราฟิก ตารางข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดวางของคนทีออกแบบเว็บ แต่ไม่ควรยาวจนเกินไป

3) *ส่วนท้ายของหน้า (Page footer)* ส่วนใหญ่จะนิยมในการวางลิงค์ที่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์ ระบบนำทางภายในเว็บไซต์ ชื่อของเจ้าของ และลิขสิทธิ์ของข้อมูลภายในเว็บไซต์

2.4. ขั้นตอนการออกแบบเว็บไซต์

การจะเริ่มต้นออกแบบและสร้างเว็บไซต์ให้ดีขึ้นนั้นต้องมีการวางแผน เรียนรู้เทคนิค ในการออกแบบอย่างถูกวิธี และถูกขั้นตอน ควรที่จะทำการรู้จักเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการออกแบบ เพราะการศึกษาเครื่องมือเหล่านั้นก่อน จะทำให้รู้จักการเลือกใช้เครื่องมือ เรียนรู้ และทำความเข้าใจในหลักการ พร้อมทั้งพัฒนาฝีมือของตนเองอยู่เรื่อย ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างจุดเริ่มต้น และก้าวต่อ ๆ ไป การออกแบบเว็บไซต์มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1) *เข้าใจวัตถุประสงค์ก่อนออกแบบเว็บ* การทำงานทุกอย่างต้องมีวัตถุประสงค์ไว้เพื่อเป็นข้อกำหนดที่เราจะต้องทำ และงานที่ลงมือทำนั้น ก็จะได้อยู่ในขอบเขตหรือวัตถุประสงค์ที่เราต้องการ อย่างน้อยก็ให้รู้ถึงเป้าหมายของการทำงานที่แน่นอน โดยตั้งวัตถุประสงค์ขึ้นมาไว้ก่อนแล้วค่อยดำเนินการตามขั้นตอนที่เราได้ตั้งวัตถุประสงค์เอาไว้ การสร้างเว็บก็เช่นกัน ต้องมีวัตถุประสงค์ในการสร้าง เช่น เพื่อเป็นการนำเสนอข่าวด้านสุขภาพ เพื่อเป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับสถานพยาบาลออนไลน์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการประชาชน เป็นต้น อย่างนี้ถ้ามีเป้าหมายที่ชัดเจน การออกแบบก็จะได้มองเห็นภาพว่าเว็บที่กำลังจะสร้างขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์อะไร อะไรคือจุดเด่นเพื่อนำเสนอให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

2) *ออกแบบให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย* เรื่องของการออกแบบให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายนี้ เว็บทุกประเภทต้องมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนอยู่ การออกแบบก็ต้องให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มวัยสูงอายุ เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายของเว็บเป็นตัวกำหนดให้การออกแบบสอดคล้องกับพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการในเว็บ ผู้ที่เข้ามาใช้บริการจะตั้งความคาดหวังข้อมูลในเว็บที่เขาต้องการ ดังนั้นสิ่งสำคัญในการออกแบบเว็บให้ตรงกับเป้าหมาย คือ เรื่องของเนื้อหา รูปแบบ กราฟิก การนำเสนอและองค์ประกอบในส่วนต่าง ๆ ควรจัดให้เหมาะสมกับวัย เพื่อสร้างความประทับใจ

3) *ออกแบบหน้าโฮมเพจอย่างมีสไตล์* การออกแบบเว็บหน้าแรก หรือเรียกว่า โฮมเพจนั้น ต้องออกแบบให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ของตนเอง มีรูปแบบเป็นของตนเอง มีสไตล์เป็นของตนเอง เมื่อผู้ใช้บริการเข้ามาครั้งแรกเขาจะจำได้ถึงเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว ทั้งนี้ควรมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอตามความเหมาะสม สร้างความสม่ำเสมอตลอดทั่วทั้งเว็บ ผู้ใช้ก็จะสามารถจดจำลักษณะของเว็บได้อย่างดี ยิ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นเครื่องวัดความนิยมในตัวองเว็บได้เหมือนกัน เพราะการออกแบบหน้าแรก สิ่งสำคัญในการออกแบบคือ ความคาดหวังของผู้ใช้ ดังนั้นลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ต้องคำนึง เช่น กราฟิกเพื่อสื่อความหมาย โลโก้ สัญลักษณ์ ตำแหน่งของชื่อเรื่องและเนื้อหา เป็นต้น

4) *จัดรูปแบบโครงสร้างเว็บอย่างเหมาะสม* การจัดวางโครงสร้างเว็บเพื่อให้ระบบการจัดวางตำแหน่งของข้อมูลสามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น โดยในแต่ละส่วนต้องมีความเหมาะสมซึ่งกันและกัน เช่น ส่วนหัวของหน้า ส่วนของสารบัญ ส่วนของเนื้อหา ส่วนท้ายของหน้า เป็นต้น ต้องจัดให้มีรูปแบบที่เป็นระเบียบ เน้นให้เห็นถึงส่วนที่สำคัญและมีรูปแบบที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เว็บมีความชัดเจนน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ การออกแบบเว็บที่ดีควรจะต้องวางโครงสร้างให้มีความสมดุล มีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างหน้าเว็บเพจต่าง ๆ รวมถึงลักษณะการเชื่อมโยงภายในแต่ละหน้าเว็บเพจ

ซึ่งต้องวางแผนโครงสร้างให้ดี เพื่อป้องกันอุปสรรคที่จะเกิดต่อผู้ใช้ เช่น การหลงทางของผู้ใช้ในขณะเข้าสู่เนื้อหาในส่วนต่าง ๆ เป็นต้น จากหลักการนี้แสดงว่า โครงสร้างของเว็บเป็นส่วนที่ควรให้ความสำคัญ โครงสร้างที่ดีจะช่วยส่งผลที่ดีต่อผู้ใช้ ในขณะที่เดียวกัน โครงสร้างที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลเสียต่อผู้ใช้เช่นกัน โครงสร้างของเว็บสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

- (1) โครงสร้างแบบเรียงลำดับ (Sequential structure) โครงสร้างประเภทนี้จะมีลักษณะการเรียงลำดับแต่ละเว็บเพจตายตัว โดยเนื้อหาจะดำเนินไปในลักษณะเส้นตรง ซึ่งใช้แนวคิดเช่นเดียวกับหนังสือ ข้อดีของโครงสร้างรูปแบบนี้ก็คือง่ายต่อการสร้างและดูแลปรับปรุงแก้ไข ส่วนข้อเสียนี้ ผู้ใช้จะต้องผ่านหน้าเว็บเพจที่ไม่จำเป็นก่อนเพื่อเข้าสู่เว็บเพจที่ต้องการ
- (2) โครงสร้างแบบลำดับขั้น (Hierarchy structure) โครงสร้างประเภทนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดของแผนผังลำดับขั้น คล้ายกับต้นไม้ ที่แตกกิ่งก้านสาขาออกไปเป็นกิ่งเล็ก กิ่งใหญ่ ใบและผล โดยมีจุดเริ่มต้นที่หน้าแรกก่อนแล้วจึงเข้าสู่เว็บเพจถัดไป ซึ่งอยู่ในลักษณะการแยก เป็นหัวข้อเรื่องต่าง ๆ และภายในแต่ละหัวข้อก็มีหัวข้อย่อยหรือเนื้อหาแยกต่อกันไป ข้อดีของโครงสร้างรูปแบบนี้ก็คือง่ายต่อการต่อการแยกแยะ และการจัดระบบข้อมูล ส่วนข้อเสียคือ ต้องออกแบบให้มีโครงสร้างที่สมดุล
- (3) โครงสร้างแบบตาราง (Grid structure) โครงสร้างประเภทนี้ มีความซับซ้อนมากกว่าสองรูปแบบที่ผ่านมาเป็นการออกแบบเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่การเข้าสู่เว็บเพจของผู้ใช้ โดยเพิ่มการเชื่อมโยงซึ่งกันและกันระหว่างเว็บเพจแต่ละส่วน การเข้าสู่เว็บเพจของผู้ใช้จะไม่เป็นลักษณะเชิงเส้นตรง เนื่องจากผู้ใช้สามารถเปลี่ยนทิศทางการเข้าสู่เว็บเพจที่ต้องการได้
- (4) โครงสร้างแบบใยแมงมุม (Web structure) โครงสร้างประเภทนี้ มีความยืดหยุ่นมากที่สุด ทุกหน้าในเว็บสามารถเชื่อมโยงไปถึงกันได้หมด โครงสร้างลักษณะนี้จัดเป็นรูปแบบที่ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว ส่วนการเชื่อมโยงเว็บเพจแต่ละหน้าอาศัยการโยงใยข้อความที่มีมโนทัศน์ (Concept) เหมือนกันของแต่ละหน้า ตัวเชื่อมโยงนี้ไม่ว่าจะปรากฏอยู่บนตำแหน่งใด ๆ สามารถที่จะเชื่อมโยงไปยังเว็บเพจหน้าอื่น ๆ ได้ทันที

5) จัดหมวดหมู่และหัวข้อให้เข้าใจง่าย การจัดระบบข้อมูลในเว็บไซค์เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ในเว็บไซค์การจัดระบบข้อมูลนั้นไม่ได้หมายถึงการจัดเนื้อหาเพียงอย่างเดียวแต่รวมไปถึงส่วนอื่น ๆ

ที่เกี่ยวกับ หัวข้อ ชื่อเรื่อง และสารบัญ รวมถึงการเชื่อมโยงลิงค์ต่าง ๆ ในเว็บ ฉะนั้น การจัดวางกลุ่มข้อมูลหรือชื่อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องซึ่งกันและกัน เพื่อให้ง่ายในการค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งลักษณะการจัดหมวดหมู่หรือการจัดระบบข้อมูลก็มีหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดตามลำดับตัวอักษร การจัดตามกลุ่มผู้ใช้ การจัดตามหัวข้อเรื่อง เป็นต้น ดังนั้น การจัดระบบข้อมูลนอกจากจะทำให้ผู้ใช้เข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังกลายเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เว็บมีความน่าเชื่อถืออีกด้วย

6) *ระยะเวลาในการเข้าถึงเว็บ* การออกแบบเว็บนอกจากจะออกแบบให้ดูดีและสวยงามแล้ว ต้องคำนึงถึงเรื่องความเร็วในการดาวน์โหลดของหน้าเว็บเพจอีกด้วย แต่ถ้าเว็บเพจปราศจากรูปภาพและกราฟิกก็คงจะไม่มีอะไรดูดี เพราะรูปภาพหรือกราฟิกคือ เครื่องมือในการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งสามารถสร้างความรู้สึกร่วม ความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใช้บริการอีกด้วย ควรใช้ภาพเคลื่อนไหวเพื่อสร้างจุดสนใจเท่านั้น อย่าใช้มากเกินไป การกำหนดค่าของความกว้าง (WIDTH) และความสูง (HEIGHT) ให้เหมาะสม ถ้ามีขนาดใหญ่เกินไปให้ตัดรูปภาพออกเป็น ส่วน ๆ กำจัดตัวอักษรและการเชื่อมโยงลิงค์โดยที่ไม่จำเป็นออกไป และสิ่งสำคัญอย่างให้หน้าเว็บมีความยาวเกินไป

7) *การแสดงผลหน้าเว็บบนเบราว์เซอร์* ความแตกต่างของระบบปฏิบัติการย่อมมีผลต่อการออกแบบเว็บเพจ เพราะกลุ่มผู้ใช้มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การออกแบบไม่ใช่ว่าจะออกแบบให้เหมาะกับเฉพาะเครื่องของตัวเองที่ใช้งานอยู่เท่านั้น ควรศึกษาถึงลักษณะการใช้งานของกลุ่มเป้าหมายให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการออกแบบ เช่น ระบบปฏิบัติการ ชนิดรุ่นของเบราว์เซอร์ ความละเอียดของหน้าจอ จำนวนสีที่ใช้ในการแสดงผล เป็นต้น ในเรื่องของข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้ อาจเป็นการยากที่จะออกแบบเว็บให้รองรับกลุ่มผู้ใช้หลายระดับ โดยให้สนับสนุนเบราว์เซอร์ที่แตกต่างกันด้วย และออกแบบความละเอียดของหน้าที่มีผู้ใช้มากที่สุด จากการสำรวจในหลายเว็บไซค์เกี่ยวกับความนิยมของผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ พอจะสรุปเป็นข้อมูลสำหรับนักออกแบบเว็บมือใหม่ใช้เป็นข้อมูลช่วยในการตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น สำหรับการออกแบบและพัฒนาเว็บระบบปฏิบัติการ Window 98 ความละเอียดของหน้าจอ 800 X 600 โปรแกรมเบราว์เซอร์ และการแสดงสีของจอคอมพิวเตอร์ 16 บิต ทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลที่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์นิยมใช้มากที่สุด

8) *การใช้สัญลักษณ์รูปภาพกราฟิกสำหรับเว็บ* หลายเว็บไซค์ได้ใช้กราฟิกในการออกแบบเป็นหลักเพื่อทำให้เว็บมีความสวยงามและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะกราฟิกคือ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของเว็บ ที่สามารถช่วยสื่อความหมายของเว็บให้ผู้ใช้บริการได้เข้าใจในสิ่งที่มีกรนำเสนอออกไป การออกแบบกราฟิกที่ดีย่อมหมายถึง หน้าทีในการชี้แนะ ดังนั้น ภาพควรจะทำให้ผู้ใช้เข้าใจได้ง่าย ความสวยงามของกราฟิกไม่เพียงแต่จะสร้างสีสันให้กับเว็บเท่านั้น แต่ยังมีการถูกถ่ายทอด

อารมณ์ของเว็บ เพื่อให้ผู้ใช้มีปฏิริยาโต้ตอบด้วยพฤติกรรมและการแสดงออกอย่างมีเหตุผล กราฟิกส่วนใหญ่ที่นิยมนำมาใช้บนเว็บจะอยู่ในรูปแบบของ GIF และ JPEG เพราะทั้งสองนามสกุลนี้ เบราเซอร์ทุกชนิดสนับสนุน

9) การเลือกใช้สีอย่างถูกต้องหลักตามทฤษฎี การเลือกใช้สีสำหรับเว็บนอกจากจะมีผลต่อการแสดงออกของเว็บแล้ว ยังเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อผู้ใช้บริการอีกด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าสีแต่ละสีสามารถสื่อความหมายของเว็บ ได้อย่างชัดเจน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลให้เว็บมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นการเลือกใช้สีให้เหมาะสมกับเว็บจำเป็นต้องใช้หลักการพอสมควร ชุดสีแต่ละชุดมีความสำคัญต่อเว็บ ถ้าเลือกใช้สีไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย อาจจะทำให้เว็บไม่สามารถชนะใจผู้ใช้บริการได้ คำว่า ชนะใจ หมายความว่า ผู้ใช้ยินดีที่จะกลับมาใช้บริการเรื่อย ๆ อย่างไม่มีวันจบสิ้น ฉะนั้น การใช้สีอย่างเหมาะสม การใช้สีเพื่อสื่อความหมายของเว็บต้องเลือกใช้สีที่มีความกลมกลืนอย่างสวยงาม การใช้สีสันเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่ง ในการสร้างความน่าสนใจ และสามารถช่วยดึงดูดความสนใจ เพื่อคลุมความรู้สึกโดยรวม พร้อมทั้งสร้างความกลมกลืนได้อย่างลงตัว ให้อารมณ์ ความรู้สึกตื่นเต้น น่าค้นหาอีกด้วย

10) จัดรูปแบบตัวอักษรสำหรับเว็บให้น่าอ่าน ตัวอักษรหลากหลายรูปแบบ จะต้องคัดเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับข้อความ หัวข้อเรื่อง ชื่อเรื่องหรือเนื้อหาบนเว็บ เพราะตัวอักษรแต่ละชนิดต่างก็อารมณ์และความรู้ที่ไม่เหมือนกัน ตัวอักษรบางชนิดเหมาะสำหรับเด็ก ตัวอักษรบางชนิดเหมาะสำหรับวัยรุ่น และตัวอักษรบางชนิดเหมาะสำหรับวัยผู้ใหญ่ การเลือกใช้ตัวอักษรให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคล จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการอ่านหนังสือตามปกติของคนเรานั้น ต้องใช้สายตาที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน และสามารถกวาดสายตาได้อย่างปกติตามตัวอักษรในแต่ละบรรทัด แต่บนเว็บไซต์ใน 1 หน้าที่มีจำนวนเนื้อที่ที่จำกัดนั้น นอกจากการเลือกตัวอักษรที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดตำแหน่งของตัวอักษร ให้มีช่องว่างระหว่างตัวอักษร และระหว่างคำ มีเว้นวรรค มีหัวข้อและเนื้อเรื่องที่ชัดเจน ควรจัดแบ่งเนื้อหาให้มีความยาวที่เหมาะสม หากมีการแทรกรูปภาพประกอบ เพื่อผ่อนคลายจากการเพ่งดู ตัวอักษร เมื่อพักสายตาด้วยก็จะยิ่งดี แต่จะต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่พอเหมาะพอควร ดูสบายตา และนำมาอง มิใช่ชัดเจนแต่ตัวหนังสือ ช่องไฟ วรรคตอน รกเลอะเทอะ จะทำให้ไม่เกิดความน่าสนใจ ถึงแม้ว่าเนื้อหาหรือส่วนประกอบอื่นๆ จะดูดีก็ตาม ซึ่งก็จะไม่ช่วยให้เว็บไซต์ได้รับความสนใจ เท่าที่ควรจึงต้องมีการระมัดระวังอย่างยิ่ง กับการออกแบบบนเว็บไซต์ไม่ว่าจะส่วนใด ๆ ก็ตาม ล้วนจะส่งผลถึงกันได้หมด

3. การประเมินสารสนเทศและเว็บไซต์

3.1. ความหมายของการประเมินสารสนเทศ

การประเมินสารสนเทศ หมายถึง การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศที่ค้นคืนได้แล้วนั้น สามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ ครอบคลุมทุกประเด็น มีคำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผล และมีเอกสารอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือ

3.2 ขั้นตอนการประเมินสารสนเทศ

สารสนเทศที่ค้นคืนได้ในแต่ละครั้งนั้น การค้นคืนอาจได้สารสนเทศจำนวนมากและไม่สามารถใช้ได้ทุกรายการ จำเป็นต้องมีการประเมิน ประกอบด้วยขั้นตอนคือ ประเมิน วิเคราะห์ และสังเคราะห์

1) *ประเมิน (Evaluate)* พิจารณาว่าสารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้งานได้จริง เพื่อคัดเลือกสารสนเทศที่ได้จากการค้นคืนจากแหล่งต่างๆ โดยพิจารณาเกี่ยวกับ

- (1) เป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงหรือไม่ และเลือกเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการและตรง วิธีการที่ใช้อาจอ่านชื่อเรื่อง คำนำสารบัญ หรือเนื้อเรื่องย่อ ซึ่งจะช่วยให้ทราบในเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (2) เป็นสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ พิจารณาจาก
 - ได้มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือหรือไม่ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ หรือเว็บไซต์
 - ได้มาจากทรัพยากรสารสนเทศที่น่าเชื่อถือหรือไม่ เช่น บทความจากวารสารวิชาการ บทความจากหนังสือพิมพ์ แผ่นปลิว ข่าวแจก เป็นต้นหรือมีการอ้างอิงแหล่งที่มา
 - ผู้เขียนมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สอดคล้องกันเรื่องที่น่าเสนอหรือไม่
- (3) ความทันสมัย พิจารณาถึงช่วงเวลาของสารสนเทศว่าอยู่ในช่วงใดเหมาะสมกับการนำมาใช้หรือไม่ เป็นสารสนเทศปัจจุบันหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากวัน เดือน ปีที่เผยแพร่
- (4) พิจารณาว่าเนื้อหาของสารสนเทศอยู่ในระดับใด ในการพิจารณาระดับสารสนเทศ โดยพิจารณาว่าเป็นสารสนเทศปฐมภูมิ ทุติยภูมิ หรือ ตติยภูมิ

- สารสนเทศปฐมภูมิ (Primary Information) มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด เป็นงานต้นฉบับหรืองานที่ผู้เขียนเผยแพร่ครั้งแรก
- สารสนเทศทุติยภูมิ (Secondary Information) เป็นการนำสารสนเทศปฐมภูมิมาเขียนใหม่ หรือเป็นเครื่องมือช่วยค้นหรือติดตามสารสนเทศปฐมภูมิ
- สารสนเทศตติยภูมิ (Tertiary Information) เป็นการชี้แนะแหล่งสารสนเทศ 2 ประเภท แรก

2) *วิเคราะห์ (Analysis)* เป็นขั้นตอนในการอ่านเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ผ่านการประเมินแล้วว่า สามารถนำมาใช้งานได้จริง พิจารณาสารสนเทศ โดยการอ่าน ฟัง และบันทึก เนื้อหาของสารสนเทศที่สอดคล้องกับประเด็น แนวคิดต่างๆ ที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วน

3) *สังเคราะห์ (Synthesis)* พิจารณาจัดกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์ของสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันมาจัดกลุ่มอีกครั้ง สร้างเป็นโครงสร้างใหม่ในรูปแบบของโครงร่าง (Outline) และประเมินโครงร่าง ว่าตอบคำถามในงานที่ต้องการสร้างใหม่ได้ครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ครบถ้วนต้องกลับไปเริ่มต้นที่กระบวนการแสวงหาคำตอบใหม่

3.3 หลักทั่วไปในการประเมิน

ผู้ใช้สามารถประเมินทรัพยากรสารสนเทศได้จากหลักลักษณะทางกายภาพ ก่อนที่เริ่มดำเนินการใช้งาน ลำดับแรกสามารถพิจารณาจากรายการบรรณานุกรมที่ใช้ประกอบในการเขียนที่ปรากฏอยู่ ซึ่งรายการบรรณานุกรมประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ข้อมูลนี้จะช่วยในการตัดสินใจเลือกทรัพยากรสารสนเทศเพื่อในการใช้ประโยชน์

1) *การประเมินเบื้องต้น (Initial appraisal)* สามารถพิจารณาได้จาก

- (1) ผู้แต่งพิจารณาด้านความน่าเชื่อถือของผู้แต่ง โดยดูจากหน้าที่การงาน สถานที่ทำงาน วุฒิการศึกษา ผลงานที่เคยปรากฏ ประสบการณ์ สาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ รวมทั้งพิจารณาจากบรรณานุกรมอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ท้ายเล่มที่ผู้เขียนใช้ประกอบการเขียน เพื่อใช้ร่วมในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้แต่ง นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาจากการที่มีการนำงานของผู้แต่งนั้นๆ ไปอ้างในงานอื่นว่ามีบ่อยครั้งเพียงใด ถ้าได้รับการอ้างถึงบ่อยแสดงว่าเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป
- (2) ปีที่พิมพ์ พิจารณาว่าสิ่งพิมพ์นั้นพิมพ์ปีใด กรณีสารสนเทศจากเว็บไซต์ ให้พิจารณาที่วัน เดือน ปี ที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุดที่ปรากฏอยู่ด้านล่างของหน้า ปีที่พิมพ์ จะช่วยให้สามารถพิจารณาด้านความทันสมัยของเนื้อหาได้ สารสนเทศบางสาขาวิชามีการ

พัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น สาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องการสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด ถ้าเป็นทางด้านมนุษยศาสตร์อาจจะต้องการสารสนเทศที่มีอายุหลายปีผ่านมาแล้วได้ ในขณะที่สารสนเทศจากเว็บไซต์จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสามารถนับเป็นวินาทีหรือชั่วโมงได้

2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เป็นส่วนที่สำคัญของการพิจารณา ทำได้โดยการสำรวจทั่ว ๆ ไปก่อน เช่น อ่านหน้าคำนำเพื่อทราบถึงความตั้งใจ และวัตถุประสงค์ในการเขียนของผู้แต่ง อ่านสารบัญ และครุขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาที่ครอบคลุมอย่างกว้าง ๆ รวมทั้งบรรณานุกรมที่ใช้ประกอบการเขียน และเลือกอ่านบางบทที่มีความสำคัญที่ตรงกับหัวข้อที่ต้องการ เป็นต้น

- (1) กลุ่มผู้ใช้ พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของผู้แต่งว่าต้องการให้ใครเป็นผู้ใช้ สารสนเทศบางสื่อต้องการให้บุคคลทั่วไป ใช้เป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้น หรือพิจารณาว่าเป็นศัพท์เทคนิค เฉพาะสาขาวิชาต้องการให้บุคคลที่มีความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ ใช้ประโยชน์และพิจารณาว่าตรงกับความต้องการหรือไม่
- (2) วัตถุประสงค์ในการนำเสนอของผู้แต่ง พิจารณาว่าต้องการนำเสนอข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็น การโฆษณาชวนเชื่อ บางครั้งเป็นการยากที่จะแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นออกจากกัน เพราะว่าความคิดเห็นก็มีพื้นฐานมาจากข้อเท็จจริง รวมทั้งดีความข้อเท็จจริง บางครั้งใช้ทักษะในการเขียนต้องอาศัยการคิดซึ่งได้มาจากการตีความของข้อเท็จจริง ภาษาที่ใช้ต้องไม่เขียนจากอารมณ์หรือความรู้สึกที่มีอคติ และพิจารณาว่าสารสนเทศที่ได้มีคุณค่าต่องานวิจัยหรือตอบคำถามได้อย่างชัดเจน
- (3) ขอบเขตของเนื้อหา มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยหรือไม่ มีเนื้อหาใหม่เพิ่มเติมมากกว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ ที่มีหรือไม่ จากที่เคยมี ครอบคลุมในเรื่องที่ต้องการ
 - (4) ลักษณะของการเขียน ให้พิจารณาว่าสิ่งที่พิมพ์นั้นเป็นสิ่งที่เสนอเนื้อหาในลักษณะการแสดงเหตุผล ต้องการอธิบายเนื้อหาของหลักการให้ชัดเจน การเสนอเนื้อหาของรูปแบบที่ง่ายหรือตัดตอนให้ง่ายขึ้นสำหรับผู้ใช้งานเฉพาะกลุ่ม หรือเป็นการหาเหตุผลมาโต้แย้งในเรื่องที่มีความคิดเห็นต่างกัน

3.4 การประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต

สารสนเทศที่ค้นคืนได้จากเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต จำเป็นต้องมีการประเมินก่อนนำมาใช้งาน เนื่องจากสารสนเทศที่ปรากฏบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ต้องผ่านการพิจารณาตรวจสอบความ

นำเชื่อถือก่อนการเผยแพร่ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวัง โดยเฉพาะในเรื่องของความถูกต้อง ซึ่งต่างจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด เพราะมีการพิจารณาคัดเลือกจากบรรณารักษ์ คณาจารย์ นักวิชาการ และก่อนการจัดพิมพ์ก็ต้องผ่านคณะกรรมการหรือคณะบรรณาธิการของสำนักพิมพ์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ และตรงกับความต้องการในการใช้งาน โดยเฉพาะในการรวบรวมสารสนเทศเพื่อการวิจัย เพราะมีการนำเสนองานวิจัยไว้ในเว็บไซต์ต่างๆ เนื่องจากง่ายต่อการนำเสนอ ค่าใช้จ่ายน้อย หรือบางครั้งไม่มีค่าใช้จ่าย ทำให้บางครั้งปราศจากความน่าเชื่อถือ รวมทั้งการขาดจรรยาบรรณของผู้นำเสนอ อินเทอร์เน็ตที่ดีในด้านความเร็วของการค้นคืนสิ่งที่ต้องการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การค้นคืนสิ่งที่ไม่สามารถหาจากที่อื่นมาก่อน และมีการเชื่อมโยงไปยังเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์ ดังนั้นจึงควรประเมินอย่างรอบคอบ ทั้งด้านผู้เขียน เวลา ความถูกต้องของสารสนเทศที่นำเสนอ สารสนเทศที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตง่ายต่อการทำสำเนาโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งมีข้อผิดพลาดทั้งจากความตั้งใจ และไม่ตั้งใจ สารสนเทศที่นำเสนอไม่มีผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการตรวจสอบ เพราะส่วนมากจะจัดทำโดยบุคคลหรือหน่วยงานที่ทำธุรกิจทางการค้า เพื่อต้องการนำเสนอสินค้าหรือโฆษณาชวนเชื่อ แม้กระทั่งในเว็บไซต์ของหน่วยงานระดับมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุด บางครั้งไม่มีการตรวจสอบทำให้มีข้อผิดพลาดได้ ดังนั้นการใช้สารสนเทศจากเว็บไซต์ จะต้องประเมิน และพิจารณาอย่างรอบคอบ

1) **หลักทั่วไปในการประเมินสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต** มีหลักทั่วไปในการประเมินดังนี้

- (1) ขอบเขต (Scope) พิจารณาถึงเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในเว็บไซต์เกี่ยวกับสาขาวิชา ระยะเวลาของเหตุการณ์ หรือเนื้อหา รูปแบบ หรือประเภทของวัสดุสารสนเทศที่ครอบคลุม การพิจารณาถึงขอบเขตอาจพิจารณาได้จากบทนำ หรือวัตถุประสงค์ รวมทั้งสามารถพิจารณาได้จาก
 - หัวเรื่องกว้าง ๆ ที่ครอบคลุม
 - หัวเรื่องที่เฉพาะเจาะจง
 - ระยะเวลาที่ครอบคลุม
 - รูปแบบ (Format) ได้แก่ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต เช่น เทลเน็ต โทเฟอร์ หรือ FTP เป็นต้น
- (2) เนื้อหาสารสนเทศที่บรรจุอยู่ (Content) เป็นข้อเท็จจริง หรือการแสดงความคิดเห็น เป็นเว็บไซต์ที่ให้สารสนเทศที่เป็นข้อมูลที่แท้จริง หรือเป็นการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง บางเว็บไซต์จะเป็นเว็บไซต์ที่มีสารสนเทศที่สามารถใช้

ประโยชน์ได้ และมีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศ หรือเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีประโยชน์ ซึ่งการเชื่อมโยงนี้บางครั้งก็ไม่มีประโยชน์สำหรับผู้ใช้งานบางคน คือไม่ใช่สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ หรือบางครั้งได้เฉพาะสาระสังเขปเท่านั้น ซึ่งจะใช้ประโยชน์ได้น้อย การพิจารณาถึงเนื้อหาสารสนเทศ ควรพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ร่วมด้วย คือ

- ความถูกต้อง (Accuracy) ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องโดยเปรียบเทียบกับแหล่งอื่นๆ หรือจากความรู้ของผู้ค้นคืนที่มี หรือเชี่ยวชาญ ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตกลายมาเป็นเครื่องมือด้านการตลาด และการโฆษณา ทำให้มีการเสนอสารสนเทศที่เกินจริงบ้าง
- ความน่าเชื่อถือ (Authority) สารสนเทศ หรือเว็บไซต์นั้นจัดทำโดยบุคคล หรือหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับ หรือมีใครให้การสนับสนุนบ้าง ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นหรือไม่ มีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ สามารถตรวจสอบได้มีที่อยู่ของผู้จัดทำที่สามารถติดต่อได้
- ความเป็นปัจจุบัน (Currency) ระยะเวลาของการปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อมูล บ่อยเพียงใด โดยพิจารณาจากวันที่ระบุไว้ของการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล
- ความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร (Eniqueness) สารสนเทศที่ได้มีอะไรที่เด่นกว่าสารสนเทศที่ค้นคืนได้จากสารสนเทศประเภทอื่น หรือจากเว็บไซต์อื่น เช่น ซีดี-รอม สิ่งพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งมีความสำคัญมากเหมือนกับสารสนเทศที่ได้จากแหล่งอื่นๆ ในส่วนข้อมูลที่เป็นพื้นฐาน แต่ควรจะมีข้อที่เด่นกว่า เช่น มีเนื้อหาเพิ่มเติม หรือใหม่กว่าในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรือซีดี-รอม ในอินเทอร์เน็ตความซ้ำซ้อนของข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ก็ควรพิจารณาด้วย บางเว็บไซต์อาจไม่มีรายละเอียดที่ต้องการเพียงพอ ดังนั้นควรดูจากเว็บไซต์อื่น ๆ ร่วมด้วย
- การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ (Links made to other resources) การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับเว็บไซต์ที่เลือกใช้ ถ้ามีการปรับปรุงหรือติดตามความเคลื่อนไหวของเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไว้อย่างสม่ำเสมอ และสามารถใช้งานการได้ รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ที่มีประโยชน์ และเกี่ยวข้อง
- คุณภาพของการเขียน (Quality of writing) สารสนเทศที่เป็นหัวใจสำคัญของอินเทอร์เน็ต คือ การเชื่อมโยง และสารสนเทศในรูปแบบมัลติมีเดียอย่างไรก็ตาม สารสนเทศจำนวนมากในอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นข้อความ (Text) ซึ่งในลักษณะของ

ข้อความนี้ การเขียนที่มีคุณภาพ คือ การใช้ภาษาที่ดี ได้แก่ ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และความสละสลวย จะมีส่วนช่วยให้เกิดการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจตรงกันได้

- (3) การออกแบบการนำเสนอ (Graphic and multimedia design) ความน่าสนใจของสารสนเทศในอินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับกรออกแบบ ซึ่งควรมีทั้งภาพ เสียง ตัวอักษร และเป็นภาพเคลื่อนไหวได้ จะทำให้ได้รับความสนใจมากขึ้น
- (4) เป้าหมาย (Purpose) คือ เป้าหมายในการนำเสนอสารสนเทศเพื่ออะไรต้องระบุให้ชัดเจน ต้องการนำเสนอให้กับใครที่จะเป็นผู้ใช้สารสนเทศ เช่นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา บุคคลทั่วไป นักเรียน หรือนักศึกษา เป็นต้น
- (5) บทวิจารณ์ (Reviews) พิจารณาจากการวิเคราะห์ของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อเว็บไซต์นั้น ๆ ว่ามีอย่างไรบ้าง เหมาะสมหรือไม่ หรือมีข้อดีข้อเสียอย่างไร
- (6) ความสามารถในการทำงาน (Workability) เว็บไซต์มีความสะดวก และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ค้นคืนได้สารสนเทศที่แตกต่างจากสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรือไม่ สามารถพิจารณาได้จาก
 - ง่ายต่อการใช้งาน (User friendliness) พิจารณาจากขณะใช้งาน เช่น มีคำสั่งในการใช้ที่ชัดเจน ช่วยให้ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ มีเมนูช่วยค้นคืน การแสดงผลหน้าจอที่ง่ายต่อการอ่าน เป็นต้น
 - ความต้องการด้านสภาวะแวดล้อมของระบบคอมพิวเตอร์ (Required computing environment) สารสนเทศในเว็บไซต์สามารถเข้าใช้ได้โดยอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ตามมาตรฐานที่มีอยู่หรือไม่ หรือต้องการซอฟต์แวร์พิเศษในการเข้าถึงต้องมีรหัสผ่านหรือไม่ ซอฟต์แวร์บางตัวที่ใช้ก็ก่อให้เกิดปัญหาในการเข้าถึง
 - การค้นคืน (Searching) จะสามารถค้นคืนสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างไร มีการจัดทำเครื่องมือการค้นคืนที่อำนวยความสะดวกในการค้นคืนหรือไม่ มีเครื่องช่วยค้นรูปแบบใดบ้าง
 - ความสามารถในการเรียกดู และระบบการจัดเก็บ (Browsability and organization) สารสนเทศที่จัดเก็บไว้ให้บริการมีระบบการจัดเก็บที่อำนวยความสะดวกในการค้นคืนหรือไม่ มีระบบการจัดเก็บที่เหมาะสม เช่น สามารถเรียกดูทั่วไปได้ตามลำดับอักษร หรือตามลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ เป็นต้น

- การติดต่อ (Connectivity) จะสามารถติดต่อกับเว็บไซต์โดยอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์พื้นฐานได้หรือไม่ หรือต้องใช้ซอฟต์แวร์พิเศษ ต้องการรหัสผ่าน หรือการเชื่อมโยงผ่านเครือข่าย จะสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ง่ายหรือไม่ เข้าถึงได้บ่อยเพียงใด หรือเกิดความล้มเหลวบ่อย ๆ ในการเข้าถึง มีเว็บไซต์ที่ให้สารสนเทศคล้ายคลึงกันหรือไม่ มีการเข้าถึงได้รวดเร็วหรือช้าเพียงใด

(7) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น (Cost) ปัจจุบันสารสนเทศที่ค้นคืนได้จากอินเทอร์เน็ตส่วนมากจะให้บริการฟรี แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีค่าใช้จ่ายอยู่ และมีความสำคัญมาก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการติดต่อเพื่อการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และค่าใช้จ่ายในกาติดต่อเพื่อการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และค่าใช้จ่ายในการใช้สารสนเทศที่มีอยู่ในแหล่งสารสนเทศ เช่น การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด ที่ต้องมีค่าใช้จ่ายที่ต้องคิดจากผู้ให้บริการ

2) การประเมินเว็บไซต์

การประเมินที่กล่าวถึงแล้วนั้น ใช้สำหรับการประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป แต่เว็บไซต์ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาออกเหนือจากสิ่งที่กล่าวถึงแล้วในการประเมินเว็บไซต์มีสิ่งที่จะต้องถามผู้ค้นคืน หรือผู้ต้องการใช้สารสนเทศ เช่น สารสนเทศที่เสนอมีผู้แต่งหรือไม่ ความน่าเชื่อถือของผู้แต่งสามารถประเมินได้หรือไม่ ซึ่งถ้าประเมินแล้วขาดความน่าเชื่อถือ สารสนเทศที่ได้ก็อาจไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้งาน นอกจากนี้ต้องพิจารณาถึงผู้ให้การสนับสนุนในการจัดทำเว็บไซต์พิจารณาได้จากข้อมูลที่มีให้ไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์ (About us) ของเว็บไซต์ หรือข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน ว่ามีความน่าเชื่อถือ หรือเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปหรือไม่ เว็บไซต์นั้นเสนอเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เป็นในเชิงลบ มีความลำเอียงหรือไม่ พยายามเสนอขายสินค้าหรือไม่ มีการระบุ วัน เดือน ปี ในการปรับปรุงข้อมูลครั้งล่าสุดหรือไม่ ถ้าผ่านมาแล้วเป็นเวลานานหรือไม่ระบุ วัน เดือน ปีไว้ ต้องพิจารณาอย่างรอบครอบ ซึ่งในการประเมินเว็บไซต์ ต้องใช้ทักษะที่สำคัญ คือ

(1) ทักษะในการใช้ตา และนิ้วในการค้นคืนให้ได้อย่างรวดเร็วในสิ่งที่ต้องการรู้จากเว็บไซต์ คือ อาจต้องมีความชำนาญในการพิมพ์ หรือใช้แป้นพิมพ์ เม้าท์ และสายตาต้องดีสามารถสำรวจตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากถ้าไม่ชำนาญอาจต้องใช้เวลาานาน จะทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายได้

(2) ทักษะในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการค้นคืนอย่างแท้จริงสามารถช่วยให้ตัดสินใจได้ว่าเว็บไซต์นั้นใช้เรื่องที่ต้องการอย่างแท้จริงหรือไม่ ทักษะทั้ง 2 ประการนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องใช้ในการค้นคืนจากโปรแกรมค้นหา หรือจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยการติดตามจากเนื้อหาของหน้าเอกสาร และขยายผลออกไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) หลักในการพิจารณาผลการค้นคืนที่ได้

(1) URL ที่ได้บอกอะไรได้บ้าง ก่อนที่จะออกจากรายการที่ค้นคืนได้ หรือตัดสินใจเลือกเว็บไซต์ใด ให้พิจารณา URL อื่นๆ ด้วยเพราะอาจมีสารสนเทศที่ตรงกับที่ต้องการ เมื่อตัดสินใจเลือกเว็บไซต์ที่คิดว่าตรงกับที่ต้องการมากที่สุดแล้ว พิจารณาเกี่ยวกับ

- ผู้รับผิดชอบในการสร้างเว็บเพจ คือ บุคคลทั่วไปใช่หรือไม่ โดยพิจารณาที่ URL ดูชื่อผู้สร้าง จำนวนผู้เข้าใช้ เป็นเว็บทางการค้าหรือไม่ โดยดูจากกลุ่มชื่อโดเมน เช่น .com เว็บไซต์ที่สร้างโดยบุคคลทั่วไปไม่ว่าจะไม่มีคุณภาพเสมอไปแต่ควรพิจารณาอย่างรอบครอบ
- พิจารณาชื่อโดเมน ว่าอยู่ในกลุ่มใด เช่น สถาบันการศึกษา (.edu) หน่วยงานไม่หวังผลกำไร (.org) หน่วยงานทางการค้า (.com) หน่วยงานรัฐบาล (.gov) เป็นต้น พิจารณาว่าเหมาะสมกับเนื้อหา
- หน่วยงานที่เป็นผู้จัดทำตามที่ระบุไว้ นั้นมีอยู่จริงหรือไม่ พิจารณาว่าหน่วยงานใดจัดทำ หรือเป็นเจ้าของคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) ปกติจะพิจารณาได้จากชื่อที่เป็นส่วนแรกของ URL ที่อยู่ต่อจาก [http://](http://www...../) ซึ่งแม่ข่าย คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช

(2) พิจารณาขอบเขตเนื้อหาโดยรวมของเว็บไซต์

- ดูจากหัวข้อที่เกี่ยวกับเว็บไซต์ (About us) ความเป็นมาในการสร้างวัตถุประสงค์ เป็นต้น ที่อยู่ที่สามารถติดต่อกลับได้มีหรือไม่ และทดลองติดต่อกลับไปเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบาย หรือสิ่งที่ต้องการทราบอื่น ๆ
- พิจารณา วัน เดือน ปี ที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด เพื่อพิจารณาความทันสมัย และเป็นปัจจุบันที่สุด ซึ่งแสดงว่ายังมีผู้รับผิดชอบอยู่ บางครั้งความทันสมัยในการปรับปรุงข้อมูลขึ้นอยู่กับความต้องการข้อมูลของผู้ค้นคืนด้วย บางเรื่องต้องการข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด บางเรื่องก็ต้องการข้อมูลที่มีความใกล้เคียงกับช่วงเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่ผ่านมาระยะเวลาหนึ่งก็ได้ ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ
- ผู้เขียนมีความรู้ในเรื่องที่เขียนหรือไม่ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปหรือไม่ โดยพิจารณาด้านการศึกษา ความเชี่ยวชาญ ซึ่งสามารถดูจากข้อมูลที่ให้ไว้เกี่ยวกับ

ผู้เขียน หรือจากเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ บทความวารสาร เป็นต้น

(3) พิจารณาเนื้อหา และคุณภาพของสารสนเทศ

- พิจารณาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงด้วย โดยพิจารณาเกี่ยวกับว่าเป็นงานประเภทใด สารสนเทศที่เสนอ การเสนอความคิดเห็นโดยปราศจากอคติหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการนำไปเปรียบเทียบกับเว็บไซต์อื่น ๆ ที่ค้นคืนได้พร้อม ๆ กัน
- มีการทำเชิงอรรถ หรือการเชื่อมโยงไปยังเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาอย่างรอบครอบ โดยพิจารณาเกี่ยวกับประเภทของเอกสาร หรือเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไว้ว่าเนื้อหาเป็นด้านบันเทิง หรือวิชาการ เป็นต้น
- พิจารณาผู้จัดทำ ถ้าเป็นการนำบทความจากวารสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาเสนอใหม่ ควรมีที่มาจากสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์ต้นฉบับที่เป็นในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และมีการอนุญาตยินยอมให้นำมาจัดทำได้ในรูปแบบเว็บไซต์ โดยพิจารณาจากการบอกถึงการมีลิขสิทธิ์ที่ปรากฏด้านล่างของเพจ หรือหน้าเอกสาร

(4) พิจารณาสารสนเทศที่น่าเสนอ

- พิจารณาจากเว็บไซต์ที่เชื่อมโยง ดูขอบเขตเนื้อหา
- พิจารณาจากสารบัญเรื่อง หรือบรรณานุกรมที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเว็บไซต์ว่าเสนอเนื้อหาและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง โดยลองเลือกเข้าไปดูรายละเอียดของสารบัญเรื่องแต่ละหัวข้อ และดูความน่าเชื่อถือตามที่ได้เสนอไปแล้ว เช่น ผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์ เป็นต้น
- พิจารณาผู้เขียน โดยค้นคืนข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

นอกจากนี้การประเมินคุณภาพเว็บข้อมูลสารสนเทศ ปรัชญนันท์ นิลสุข (2551) ได้กล่าวถึงการประเมินคุณภาพเว็บข้อมูลสารสนเทศ ตามแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพที่สามารถอธิบายเหตุผลได้ ตามแนวคิดของอีเวอร์ฮาร์ท (1996) จะมีด้วยกัน 9 ด้านคือ

1. ความทันสมัย (Currency)

ความทันสมัยของเว็บไซต์ จัดเป็นหัวข้อสำคัญของการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศที่ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานก็เมื่อข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ใหม่ ทันต่อสถานการณ์และได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาอย่างเหมาะสม การประเมินเว็บไซต์ในด้านของความทันสมัยควรประเมินในสามส่วนด้วยกันคือ

1) เว็บไซต์แสดงวันที่ปรับปรุงข้อมูลครั้งล่าสุด เป็นสิ่งที่แสดงความชัดเจนของเว็บไซต์ว่ามีความทันสมัยของข้อมูลระดับใด ในบางเว็บไซต์ที่แสดงวันเวลาของเว็บในแต่ละวัน ไม่ได้หมายถึงการปรับปรุงเว็บไซต์ แต่เป็นการนำเอาเวลาของเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นมาแสดงที่หน้าเว็บเพจ ไม่ได้จัดเป็นวันเวลาที่ปรับปรุงข้อมูล ประโยชน์ของการแสดงวันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุดคือ ทำให้ทราบว่าข้อมูลในเว็บได้รับการปรับปรุงเมื่อใด การอ้างอิงข้อมูลในเว็บสามารถแสดงวันที่ปรับปรุงข้อมูล และสามารถพิจารณาได้ว่าจะใช้ข้อมูลของเว็บหรือไม่

2) แสดงการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอเป็นปัจจุบัน หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในเว็บเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและอยู่ในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน ไม่ใช่แค่การแสดงวันที่และเวลาในการปรับปรุงข้อมูลเท่านั้น เพราะวันที่และเวลาที่ปรับปรุงครั้งล่าสุด อาจเป็นเพียงวันและเวลาที่ปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเว็บเพจบางอย่าง เช่นเปลี่ยนแปลงสีข้อความ หรือการใส่กราฟิกส์ใหม่ ๆ เข้ามาในเว็บเพจ แต่ข้อมูลในเว็บเพจอาจเป็นข้อมูลที่เก่าและล้าสมัยไปแล้ว

3) แสดงการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่น แสดงการอ้างอิงของข้อมูลภายในเว็บเพจ เช่น ข้อมูลที่แสดงอยู่ในเว็บเพจนำมาจากที่ใด เป็นข้อมูลเมื่อวันที่เท่าไร อันเป็นรายละเอียดที่จะช่วยทำให้ผู้ใช้บริการของข้อมูลสามารถนำไปอ้างอิงและใช้ประโยชน์ของข้อมูลที่ทันสมัย อันเป็นสิ่งสำคัญของข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่มีการกล่าวถึงว่า บางเว็บไซต์ข้อมูลขาดความทันสมัย ไม่เป็นปัจจุบัน

2. เนื้อหาและข้อมูล (Content and Information)

เว็บไซต์ต้องมีเนื้อหาและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นสิ่งที่ตรวจสอบและวัดความเป็นเว็บไซต์ที่ดีได้ง่าย รวมทั้งสามารถประเมินคุณค่าของเว็บไซต์ได้อย่างชัดเจน การที่จะสรุปประโยชน์ของข้อมูลและเนื้อหาที่ติดตั้งในเว็บไซต์ หัวเรื่องของเว็บก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณา เพราะเว็บไซต์มากมายที่ตั้งหัวเรื่องของเว็บหรือตั้งชื่อเว็บเอาไว้อย่างดี ดูจากหัวเรื่องก็แทบจะเชื่อได้ว่าเว็บ

นั้นเป็นประโยชน์เช่น เว็บไซต์รู้เรื่องประเทศไทย แต่เมื่อเข้าไปดูเนื้อหา กลับกลายเป็นเว็บโฆษณาท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือกลายเป็นบริษัททัวร์ เนื้อหาจึงกลายเป็นเรื่องของการค้ามากกว่าที่จะเป็นความรู้แท้จริง

สิ่งสำคัญที่สุดของข้อมูลและเนื้อหาในเว็บไซต์ก็คือ ความถูกต้องของเนื้อหา เป็นคำถามที่ถูกถามมากที่สุดของการออกแบบและพัฒนาเว็บก็คือ ความน่าเชื่อถือของเว็บ และคำตอบก็คือ ถ้าเนื้อหาของเว็บมีความถูกต้องนั้นคือความน่าเชื่อถือที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ยากที่สุด และหากคำรับรองหรือยืนยันได้ยาก ผู้ที่สืบค้นเข้ามาในเว็บและต้องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ก็ย่อมไม่ทราบว่าข้อมูลที่นำเสนอบนเว็บไซต์นั้นถูกต้องหรือไม่ เพราะผู้ใช้ข้อมูลก็เพียงต้องการข้อมูลหรือค้นหาข้อมูลนำไปใช้ ไม่ใช่ผู้ที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความถูกต้องจึงต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเช่น

เมื่อเนื้อหาที่มีความถูกต้องสมบูรณ์สิ่งที่ต้องคำนึงต่อไปคือ เนื้อหาและข้อมูลต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดทำเว็บไซต์ เนื้อหาและข้อมูลตรงตามชื่อและสอดคล้องกับหน่วยงานที่ดำเนินการอย่างชัดเจน จึงจะถือได้ว่าเว็บไซต์มีความถูกต้อง เนื้อหาและข้อมูลควรจะมีลักษณะเป็นภาษาเขียนเพื่อให้่านเชื่อถือและสะดวก มีลักษณะการใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่ใช่ภาษาพูด ไม่หยาบคาย และมีการใช้ภาษาที่เป็นทางการ การพิมพ์ไม่ผิดพลาด การใช้สระ พยัญชนะต่าง ๆ มีความถูกต้องสมบูรณ์ถือว่าเว็บไซต์มีคุณภาพดี

3. ความน่าเชื่อถือ (Authority)

เว็บไซต์ที่มีคุณภาพไม่ใช่เพียงแต่ทันสมัย มีเนื้อหาและข้อมูลที่ดี ความน่าเชื่อถือต่อเว็บไซต์เป็นเรื่องสำคัญในจะนำเอาข้อมูลไปอ้างอิงหรือใช้ประโยชน์ เพราะข้อมูลและเนื้อหาจะได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าเว็บนั้นน่าเชื่อถือ ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์สามารถประเมินได้จากผู้จัดทำเว็บเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหา หรือเป็นองค์กรที่รับผิดชอบด้านนั้นโดยตรง จะต้องแสดงความรับผิดชอบในเว็บอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นได้จากส่วนที่สงวนลิขสิทธิ์และผู้รับผิดชอบภายในเว็บ ซึ่งนิยมแสดงไว้ด้านล่างของเว็บไซต์ โดยรวมถึงความทันสมัยนั้นคือเวลาที่ปรับปรุงครั้งล่าสุดนั่นเอง ถ้าหน่วยงานหรือองค์กรมีความน่าเชื่อถือสูง เพียงแค่โดเมนเนมก็สามารถบ่งบอกความน่าเชื่อถือได้เช่นกัน

ความน่าเชื่อถือของเว็บสามารถแสดงออกได้หลายรูปแบบ ซึ่งการสร้างความสำเร็จเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเว็บไซต์ เพราะมีเว็บไซต์จำนวนมากที่ไม่ทราบที่มาของผู้จัดทำ ไม่สามารถติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์ได้ ไม่มีการสงวนลิขสิทธิ์เพราะอาจลอกเลียนจากหนังสือหรือผู้อื่น ไม่มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานหรือหน่วยงานที่ชัดเจน ไม่มีที่อยู่ที่จะติดต่อหรือมีแหล่งที่แน่นอน โดเมนเนมไม่มาตรฐาน ฯลฯ ดังนั้นความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์จึงเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของเว็บไซต์ได้ประการหนึ่ง

4. การเชื่อมโยงข้อมูล (Navigation)

การประเมินเว็บไซต์ที่ดีควรจะแสดงการเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และอ่านได้อย่างชัดเจน การเชื่อมโยงภายในเว็บไซต์ จะมีชื่อเรียกว่า ลิงค์ (Link) การลิงค์หรือการเชื่อมโยงนั้น ถ้าหน้าแรกสามารถบอกได้ว่า เว็บไซต์นั้นมีการจัดการอย่างไร มีเงื่อนไขในการเชื่อมโยงอย่างไร ลักษณะอย่างนี้อาจจะมีหน้าพิเศษต่างหากที่เรียกว่า แผนที่เว็บไซต์ หรือ Site map เว็บไซต์ที่มีคุณภาพดี เส้นทางเดินภายในเว็บไซต์หรือการเชื่อมโยงควรจะเป็นในแนวทางเดียวกันในทุกๆ เว็บเพจ หรือที่เรียกว่า มีความสอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันในทุกเว็บเพจ เช่น หน้าแรกของโฮมเพจมีลักษณะการเชื่อมโยงที่เป็นปุ่ม (Bottom) หรือเป็นข้อความ ในเว็บเพจหน้าอื่นๆ ก็ควรจะมีปุ่มหรือตัวเชื่อมโยงลักษณะเดียวกันกับในหน้าโฮมเพจ ลักษณะของการใช้สี การวางรูปแบบ เช่น ถ้าตัวเชื่อมโยงในด้านบนเป็นแถวเรียงกัน ในทุกๆ หน้าก็ควรจะวางรูปแบบเป็นแบบเดียวกัน

การเชื่อมโยงในทุก ๆ หน้า ควรจะสามารถเชื่อมโยงกลับไปยังหน้าแรกของเว็บไซต์ได้หรือไปยังหน้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ปริมาณของการเชื่อมโยงภายในเว็บไซต์ควรเป็นไปอย่างเหมาะสม ควรมีการเชื่อมโยงไปยังส่วนสำคัญต่างๆ ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรมีการเชื่อมโยงมากเกินไป จนกลายเต็มไปด้วยจุดที่เชื่อมโยง

5. การนำไปใช้งานจริง (Experience)

เว็บเพจที่ดีควรมีเนื้อหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีการแสดงผลอย่างรวดเร็ว ในเว็บเพจต้องทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่าจะไม่เสียเวลา ไม่ไร้ประโยชน์หรือเว็บเพจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้ออกแบบต้องคำนึงเสมอว่า ในการนำไปใช้งานจริง ผู้สืบค้นข้อมูล หรือผู้เข้าชมเว็บเพจย่อมเข้ามาเพราะคิดว่าเว็บเพจที่จัดทำนั้นมีวัตถุประสงค์ตามหัวเรื่องของเว็บเพจ เช่น เว็บเพจมีวัตถุประสงค์ต้องการเผยแพร่ ข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องเอดส์ เมื่อเข้ามาแล้วก็ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของเอดส์ ไม่ใช่เป็นการโฆษณาขายยาหรือโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งลักษณะแบบนี้จะไม่เป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ จะทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่เสียเวลาในการเข้าเยี่ยมชม นอกจากนั้นเนื้อหา และการออกแบบ เมื่อนำไปใช้งานจริงควรคำนึงว่าเว็บเพจต้องเป็นที่ดึงดูดสายตาของผู้เข้าชม ทำให้เกิดความน่าสนใจ ตลอดเวลา และดึงดูดให้ผู้เข้าชมใช้เวลาานในการค้นหาข้อมูล ชวนติดตามอยู่ตลอดเวลา

6. ความเป็นมัลติมีเดีย (Multimedia)

องค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นมัลติมีเดีย ภายในเว็บไซต์ คือ เสียง ภาพ กราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหว ควรสอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บ นอกจากนี้ควรจะเป็นมัลติมีเดีย ที่เพิ่มความสนใจให้ ผู้เข้าชม ภาพเคลื่อนไหวที่น่าเสนอควรจะมีเวลาที่เหมาะสมและไม่รบกวนเนื้อหา ภาพกราฟฟิกที่ใช้ไม่ ควรมีขนาดใหญ่เกินไปสามารถแสดงผลหรือโหลดขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจใน ความเป็นมัลติมีเดีย ของเว็บก็คือ เว็บไซต์ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าชมได้ทันที เนื่องจากการ ออกแบบเว็บไม่สามารถทำให้ใช้เทคนิคหรือกระบวนการได้มากมายอย่างที่เป็ Stand alone ภายใน ระบบ ดังนั้นความเป็นมัลติมีเดีย ของเว็บไซต์ จึงหมายถึงการจัดทำภาพประกอบ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ภาพวิดีโอ หรือภาพนิ่ง โดยเป็นการเสริมหรือเพิ่มให้เว็บไซต์มีคุณค่า และที่สำคัญมัลติมีเดีย ที่นำมาใช้ ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เข้าชมเว็บไซต์

7. การให้ข้อมูล (Treatment)

ในการให้ข้อมูลภายในเว็บไซต์ ข้อมูลที่สำคัญควรเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว โดยไม่มีความ สลับซับซ้อน แต่การนำเสนอข้อมูลควรมีการจัดรูปแบบและหมวดหมู่ของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ ง่ายต่อการตรวจสอบและใช้งานข้อมูล เว็บไซต์ควรจะสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของเว็บ ก็จะทำให้ เว็บนั้นได้รับความนิยม แสดงถึงคุณภาพของผู้ดำเนินการจัดทำเว็บนั่นเอง

ในการออกแบบเว็บเพจที่ดี การจัดเนื้อหาเป็นเรื่องที่สำคัญและการเข้าสู่เนื้อหาเป็นสิ่งที่ต้อง จัดทำให้เข้าถึงได้ง่าย และจัดข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ ในที่นี้หมายถึง การให้ข้อมูลเมื่อเข้าเริ่มตั้งแต่หน้า แรก ควรจะมีการจัดการข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลที่สำคัญควรวางไว้ในหน้าแรก ๆ มีการเน้นหรือให้ ความสำคัญเป็นพิเศษ เช่น มีลักษณะที่เป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย เรียงกันไปตามลำดับความสำคัญ และ การเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญนั้นควรเข้าถึงได้อย่างง่ายและรวดเร็ว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการออกแบบเว็บ เว็บที่สวยงามจำนวนมากอาจมีเส้นทางซับซ้อนกว่าที่ผู้เข้าชมการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ ในขณะที่เว็บที่ ออกแบบอย่างง่าย ๆ แต่เข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสะดวก จะได้รับความนิยมสูง และทำให้ผู้เข้า ชมได้รับความสะดวกในการใช้งาน การจัดการรูปแบบของเว็บ โดยเฉพาะข้อมูลให้เป็นระบบ จะช่วย

ให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าถึงและรู้สึกว่าเป็นสะดวกต่อการใช้งานแม้ว่าข้อมูลที่นำเสนอจะธรรมดา การจัดรูปแบบของข้อมูลที่เป็นระบบและง่ายต่อการค้นหาหรือสืบค้นภายในเว็บไซต์นั้นเป็นเทคนิคสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลของเว็บไซต์ ผู้ออกแบบเว็บควรคำนึงถึงความเรียบง่าย และความ เป็นระเบียบ การแบ่งหัวข้อหรือกลุ่มเอาไว้อย่างชัดเจน

8. การเข้าถึงข้อมูล (Access)

สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ เว็บไซต์สามารถแสดงผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เมื่อผู้ใช้เข้าสู่เว็บไซต์

นั่นหมายถึง เมื่อผู้ใช้ต้องการเข้าสู่เว็บไซต์โดยการพิมพ์ที่อยู่ของเว็บเช่น URL หรือ โดเมนเนม (Domain Name) แล้วกดปุ่ม Enter การแสดงผลของหน้าแรกจะต้องปรากฏอย่างรวดเร็วโดยไม่เสียเวลานานจะทำให้ผู้ใช้รู้สึกพึงพอใจ แต่ถ้าเว็บได้ออกแบบให้มีกราฟิกส์ ภาพเคลื่อนไหว และเนื้อหาจำนวนมาก เว็บนั้นก็แสดงผลได้ช้า ก็จะทำให้ผู้ใช้รอและเบื่อหน่าย การให้ผู้ใช้นานเกินไปก็อาจเบื่อหน่ายและ เปลี่ยนไปเว็บอื่นในที่สุด

การเข้าถึงข้อมูลในเว็บไซต์นอกจากจะแสดงผลรวดเร็วแล้ว เว็บไซต์ควรหาได้สะดวกจาก เว็บประเภทสืบค้นข้อมูลหรือ Search Engine หรือเว็บได้ Add URL เอาไว้ใน Search Engine เช่น Google หรือ Yahoo เว็บไซต์ที่แสดงผลจากการค้นหาได้รวดเร็ว ย่อมเป็นที่นิยมของผู้ใช้เพราะค้นเจอ เสมอ แสดงว่าเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว

9. ความหลากหลายของข้อมูล (Miscellaneous)

ประเด็นสำคัญในส่วนของข้อมูลก็คือ เว็บควรมีความหลากหลายและมีเรื่องที่เป็นประโยชน์หลาย ๆ เรื่อง มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบข้อมูลได้ ข้อมูลนั้นก็จะได้ความนิยมและแนะนำกันให้เข้ามาชม อีก กรณีที่เว็บมีข้อมูลไม่มากมายนัก แต่เว็บมีข้อมูลสำคัญเพียงพอไม่ยาวเกินไป ไม่สั้นมากเกินไปก็เพียงพอใช้ประโยชน์ได้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การประเมินเว็บไซต์หรือข้อมูลสารสนเทศอันจะเป็น ประโยชน์กับ ผู้ใช้บริการ เว็บและผู้ออกแบบเว็บ เว็บไซต์ที่สร้างขึ้นก็จะมีคุณภาพและเป็นเว็บที่ดีบนอินเทอร์เน็ตต่อไป ดังนั้น ในการจัดทำเว็บไซต์สำหรับผู้สูงอายุ ที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงได้กำหนดให้ มีการประเมินจากกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดย ประเมินในประเด็น 1) การใช้ 2) ความพึงพอใจในด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา ด้านรูปลักษณะ/

รูปแบบการนำเสนอ และด้านเนื้อหา ตลอดจนประเมินปัญหาอุปสรรคในการใช้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์

4. แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง

4.1 ความหมายของความคาดหวัง

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวัง ได้มีผู้กล่าวถึงในทฤษฎีที่แตกต่างกัน ซึ่งจะนำเสนอไว้โดยสังเขป ดังนี้

เต็มดวง เจริญสุข (2532, อ้างใน จักรกริช อรรถ 2546 : 43) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่าเป็นความคิดความรู้สึกความต้องการหรือความมุ่งหวังของบุคคลที่มีต่อบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งเป็นบุคคลเหตุการณ์การกระทำ ฯลฯ เป็นการคิดไว้ล่วงหน้าและความคาดหวังจะเป็นไปตามประสบการณ์ของบุคคล

ประเทือง สุขสุวรรณ (2534, อ้างใน จักรกริช อรรถ 2546 : 43) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวังเป็นความต้องการ ความรู้สึกหรือความคิดอย่างมีวิจารณญาณของบุคคลในการคาดคะเน หรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ติงามว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้นในอนาคตตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ และความคาดหวัง นี้จะถูกต้องมากน้อยเพียงใดขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

เบญจา นิลบุตร (2540, อ้างใน จักรกริช อรรถ 2546 : 43) ได้กล่าวถึงความหวังว่าเป็นการทำนายเหตุการณ์ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง การคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อก่อนนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อนในช่วงชีวิตจริงของบุคคลนั้น สิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง มักจะไม่ตรงกันเสมอไป

พจนานุกรมของเวบสเตอร์ (1988, อ้างใน บังอร คนกลาง 2546 : 18) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า หมายถึง การคาดการณ์อนาคตในสิ่งที่ดี โดยที่ความคาดหวังนั้นอาจจะเป็นการคาดการณ์อนาคตในสิ่งที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

พจนานุกรมของอ็อกฟอร์ด (Oxford University, 1989 อ้างใน บังอร คนกลาง 2546 : 18) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า เป็นสภาวะทางจิต ซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือเป็นความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรจะมีเกิดขึ้น

เคลย์ (1988, อ้างใน บังอร คนกลาง 2546 : 18) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่าเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดีหรือเป็นความมุ่งหวังที่ดึงมาเป็นระดับหรือค่าความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มุ่งหวังไว้

สุครัตน์ แซ่ซี (2542, อ้างใน ศศิธร เกิดเนตร์ 2547 : 8) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นความคิดเห็นที่บุคคลมุ่งหวังหรือคาดคะเนต่อบุคคลอื่นให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ตนปรารถนา

อานนท์ ผกากรอง (2529, อ้างใน วัชพันธ์ ตั้งนรกุล 2549 : 44) ให้ความหมายของความคาดหวังว่าเป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดอย่างขึ้น และถ้าความคาดหวังนั้นมีผลต่อผู้ที่แสดงความคาดหวังแล้ว สามารถให้ความหมายของความคาดหวังว่าเป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดอย่างไรขึ้น และถ้าความคาดหวังนั้นมีผลต่อผู้ที่แสดงความคาดหวังแล้ว สามารถชี้ระดับความตั้งใจในการปฏิบัติจากระดับของความคาดหวังได้

สุทิน อินทร์ทอง (2541, อ้างใน วัชพันธ์ ตั้งนรกุล 2549 : 44) ได้สรุปเกี่ยวกับความคาดหวังไว้ว่าเป็นสภาวะทางจิตอย่างต่อเนื่องของบุคคลซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือความคิดเห็นด้วยวิจรรย์ญาณเกี่ยวกับการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรจะมีควรจะเป็นหรือควรจะมีเกิดขึ้นตามความจำเป็นความเหมาะสมต่อสภาพหรือสถานการณ์ใดหนึ่งสถานการณ์

Hilgard และคณะ (1997, อ้างใน วัชพันธ์ ตั้งนรกุล 2549 : 44) ให้ความหมายของความคาดหวังสรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหมาย หรือคำทำนายถึงเหตุการณ์ในอนาคตของแต่ละคน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา และสถานการณ์ที่ได้รับในปัจจุบัน

Son (1988, อ้างใน กชกร เบ้าสุวรรณและคณะ 2550 : 11) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าและเชื่อว่าบางสิ่งบางอย่างจะเกิดขึ้น หรือเป็นความเชื่อว่าบางสิ่งบางอย่างควรจะเกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอสรุปความหมายของความคาดหวังได้ว่า เป็นความคิด ความต้องการ ความมุ่งหวัง ความรู้สึกอย่างมีวิจรรย์ญาณของบุคคลที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมีควรจะเป็นหรือเกิดขึ้นในอนาคตตามความจำเป็น และความเหมาะสมของสถานการณ์ ซึ่งการคาดการณ์นี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล

4.2 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

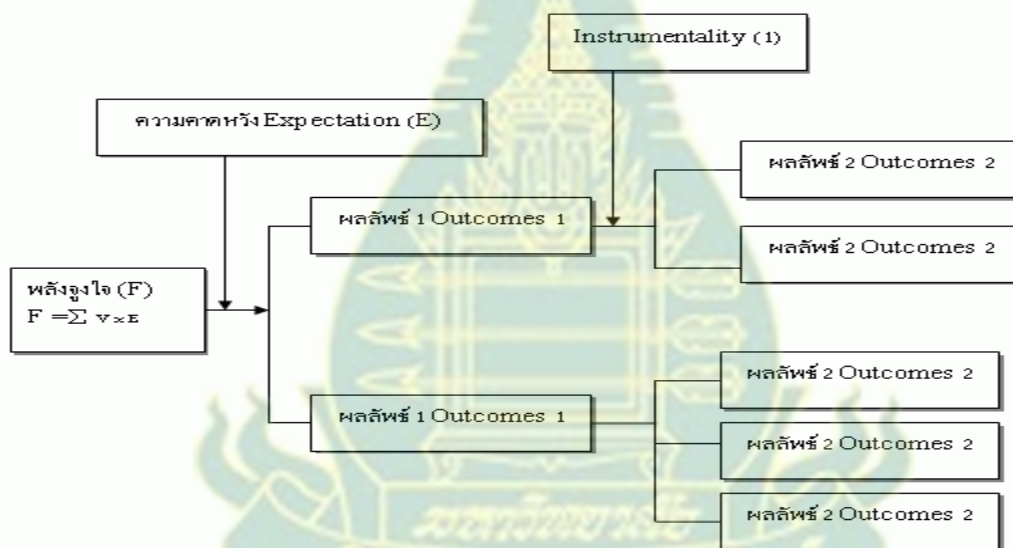
ทฤษฎีความคาดหวังนี้ ได้มีนักพฤติกรรมศาสตร์หลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ เช่น Kurt Lewin , Edward Tolman , Victor H Vroom , Porter และ Lawer เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้.-

ทฤษฎีความคาดหวัง ของ Kurt Lewin และ Edward Tolman

ในประเด็นของการให้ผลตอบแทน ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวว่า การที่บุคคลจะทำงานทุ่มเทมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ระดับความเข้มข้นของความต้องการผลตอบแทนและความคาดหวังของบุคคลนั้นว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่จะได้รับการตอบสนองดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น นาย ก. มีความต้องการที่จะได้รับเงินเดือนขั้นพิเศษประจำปี ด้วยเห็นว่า การได้รับขั้นพิเศษนั้นมีคุณค่ากับตน และความคาดหวังไว้ถ้าตนเองได้ทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มที่ โอกาสในการได้รับขั้นพิเศษก็จะสูง นาย ก. ก็จะพยายามทำงานในลักษณะที่ทุ่มเทมากขึ้น ในทำนองกลับกัน ถ้า นาย ก. ทราบว่าปีนี้ไม่มีนโยบายให้ขั้นพิเศษ แม้ว่า นาย ก. จะมีความต้องการเพียงใดก็ตาม นาย ก. ก็จะพยายามทุ่มเททำงานดังนี้ เป็นต้น

ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom

ทฤษฎีนี้เสนอโดย Victor H Vroom (1994) มีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Lewin และ Tolman แต่ได้ขยายความโดยเสนอในรูปของตัวแบบ (model) เรียกว่า VIE Model หรือ VIE Theory ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวแบบทฤษฎีความคาดหวัง

ที่มา : <http://salary.siamHRM.com>

ซึ่งทฤษฎีความคาดหวังดังกล่าวมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. $V = \text{Valance}$ คือ ระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัลค่าอื่นหนึ่ง คือ คุณค่าความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น ซึ่งได้แก่ การยอมรับของเพื่อน

หัวหน้า การเพิ่มเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง หรือผลลัพธ์อื่นๆ เช่น ความพึงพอใจในคุณภาพการบริการที่ผู้มาใช้บริการได้รับจากทางโรงพยาบาล เป็นต้น

2. I = Instrumentality คือ ความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ 2 ซึ่งได้แก่ สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทาง ที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ

3. E = Expectancy คือความคาดหวังถึงความเป็นไปของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เพราะบุคคลมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง ทุกชีวิตพยายามดิ้นรนแสวงหา ซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็คือปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วก็จะเพิ่มระดับความต้องการให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความพยายามกระทำด้วยวิธีการ เครื่องมือหรือช่องทางใด ๆ เพื่อให้บรรลุถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจที่ได้ตั้งไว้

นอกจากนี้ ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้ให้มีความสมบูรณ์ โดยมีสมมติฐาน 3 ข้อ คือ

1. บุคคลจะตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ เพื่อจะให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับพวกเขา
2. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวเอง และแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม
3. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมายที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป ความคาดหวังที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นความคาดหวังของผู้สูงอายุมือต่อเว็บไซต์ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม และนะข้อมูลที่ได้มา กำหนดเนื้อหาของเว็บไซต์

5. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการวัดระดับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

“พึงพอใจ” ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง รัก ชอบใจ

วิลลิสท์ ทรยางกูร (2536 น.174) กล่าวถึง ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า เป็นการให้ค่าความรู้สึกของบุคคลที่สัมพันธ์กับระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น ความรู้สึกที่ดี เลว พอใจ ไม่พอใจ

พิทักษ์ ตรุษทิม (2538 น.24) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่งในเชิงประเมินค่า ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกัน ไม่ออก

วรูม (Vroom, 1964 p.99) กล่าวว่า ทัศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติทางบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พอใจ

เดวิส (Davis, 1967 p.61) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจว่าเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความพยายามที่ขจัดความตึงเครียด ความกระวนกระวาย ความไม่สมดุลภายในร่างกาย ซึ่งเมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาดังกล่าวได้ มนุษย์ย่อมต้องได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองต้องการ

ผู้บริโภคจะมีความพึงพอใจมากหรือน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับความต้องการของตนว่าได้รับการตอบสนองมากน้อยเพียงไร หากได้รับการตอบสนองมากก็จะก่อให้เกิดความจงรักภักดี และเกิดการสื่อสารแบบปากต่อปาก แต่ถ้าได้รับการตอบสนองน้อยก็จะรู้สึกในแง่ลบ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (Motive) หรือแรงขับ (Drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีวภาพ (Biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิว หรือความยากลำบาก บางอย่างเป็นความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Belonging)

สรุปความพึงพอใจในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติที่มีต่อเว็บไซต์ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นความคิดเห็นในเชิงบวก ทั้งนี้จะทราบได้จากการประเมินโดยการสัมภาษณ์/ตอบแบบสอบถาม

5.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Use and gratification theory) เป็นทฤษฎีเน้นศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อผู้รับสารในฐานะผู้กระทำการสื่อสาร โดยผู้รับสารกำหนดตนเองว่ามีความต้องการสารอะไร เพื่อสนองความพึงพอใจของตน ดังนั้น ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อและเลือกรับสาร เพื่อตอบสนองความต้องการตนเอง

แนวคิดหลักของการวิเคราะห์การใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร อาจสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ในการเปิดรับสาร ผู้รับสารตั้งใจจะแสวงหาข่าวสารเพื่อใช้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง เมื่อมีความตั้งใจ การเข้าไปใช้สื่อจึงมิใช่กิจกรรมที่ไร้เป้าหมาย หากแต่มีเป้าหมายแน่นอน (Goal oriented activity) โดยผู้รับสารเป็นผู้แสวงหาและเลือกใช้สื่อที่เกิดจากความต้องการเป็นมูลเหตุแรก จากนั้นความต้องการถูก

แปรเป็นแรงจูงใจ (Motivation) ผลักดันให้แสดงพฤติกรรมเปิดรับสื่อ (กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 306-307)

แคทซ์ และคณะสรุปแบบแผนการศึกษาตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจไว้ว่า “สถานะของสังคมและจิตใจที่มีต่อความต้องการของบุคคล นำไปสู่การคาดคะเนเกี่ยวกับสื่อและแหล่งที่มาของสาร การคาดคะเนนี้นำไปสู่ความแตกต่างในการใช้สื่อและพฤติกรรมของแต่ละคน ยังผลให้เกิดความพอใจที่ได้จากสื่อและผลอื่น ๆ ที่บางครั้งมิได้คาดหมายมาก่อน” (ศุภลักษณ์ หนูนุกัถ์ดี เลขาทองดี 2546 : 40)

ในทางปฏิบัติ แคทซ์ (Katz 1973) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยได้สร้างเครื่องมือวัดลักษณะการใช้สื่อที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดความต้องการด้านจิตใจและสังคมของมนุษย์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อมวลชน โดยมีองค์ประกอบ 3 ตัวแปรเป็นแกน ในแต่ละตัวแปรมีคุณลักษณะแยกย่อยออกไปและสามารถผสมเป็นสูตรเพื่อจัดแบบแผนการใช้สื่อของบุคคล (กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 306-309) ดังนี้

1. ตัวแปรที่เป็นลักษณะของความต้องการ (Mode) ประกอบด้วย
 - ความต้องการเพิ่มมากขึ้น (จากที่มีอยู่แล้ว) เช่น ต้องการใช้เวลา 2 ชั่วโมง อันเป็นความต้องการเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ต้องการใช้เวลา 1 ชั่วโมง ในการเปิดรับสื่อ
 - ความต้องการน้อยลง (จากที่มีอยู่แล้ว) เช่น ต้องการใช้เวลา 1 ชั่วโมงอันเป็นความต้องการน้อยลงจากเดิมที่ต้องการใช้เวลา 2 ชั่วโมง ในการเปิดรับสื่อ
 - ความต้องการให้ได้มา (ยังไม่มีเลย) เช่น ต้องการใช้เวลา 1 ชั่วโมงในการเปิดรับสื่อ ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่ไม่ต้องการเปิดรับสื่อ
2. ตัวแปรที่เป็นจุดประสงค์ของการใช้สื่อ (Connection) ประกอบด้วย
 - การใช้สื่อเพื่อรับรู้ข่าวสาร ความรู้
 - การใช้สื่อเพื่อเป็นประสบการณ์ทางอารมณ์ (ความตื่นเต้น ความสนุกสนาน) เช่น การดูภาพยนตร์ประเภทวิทยาศาสตร์แฟนตาซี (sci-f)
 - การใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ ความเชื่อถือ ความมั่นคงและสถานภาพของตนเอง
 - การใช้สื่อเพื่อสร้างหรือธำรงรักษาความสัมพันธ์ เช่น การดูรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ร่วมกันทั้งครอบครัว หรือการนำเรื่องราวจากละครโทรทัศน์มาพูดคุยกับคนในที่ทำงาน

3. ตัวแปรที่เป็นบุคคลหรือสิ่งภายนอกที่มนุษย์ต้องการเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารจากระดับใกล้ตัวไปถึงระดับต่าง ๆ ห่างออกไปเรื่อย ๆ (Referent) ประกอบด้วย

- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวกับตัวเอง เช่น ต้องการเปิดรับข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวกับตัวเอง
- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวกับครอบครัว เช่น ต้องการดูรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ร่วมกันทั้งครอบครัว
- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูง เช่น ความต้องการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูง
- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวกับชนบประเพณี ธรรมเนียม สังคม เช่น การใช้สื่อเพื่อให้มีความรู้ด้านการค้าเพื่อใช้ในการสนทนากับผู้คนทั่วไปในสังคม เป็นต้น
- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารในระดับโลกกว้าง เช่น การใช้สื่อเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ
- การเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารในระดับสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่เหนือระดับการรับรู้ทางกายภาพ เช่น อำนาจเหนือธรรมชาติ

หลังจากได้คำตอบจากการซักถามกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นแล้ว แคทซ์ (Katz) ได้สร้างข้อความแสดงความต้องการของบุคคล โดยการนำองค์ประกอบทั้ง 3 มารวมกันเข้าเป็นความต้องการใช้สื่อในแง่ต่าง ๆ เพื่อชี้ให้เห็นความต้องการของบุคคลซึ่งสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ตอบสนอง และให้ความพึงพอใจได้ ข้อความจากการนำองค์ประกอบทั้ง 3 มารวมกันเข้าเป็นความต้องการใช้สื่อในแง่ต่าง ๆ ของบุคคล มาสร้างเป็นมาตรวัด (Rating scale) เพื่อวัดระดับความสำคัญของความต้องการแต่ละบุคคล และยังสามารถใช้วัดระดับความพึงพอใจที่ผู้รับสารได้รับจากสื่อประเภทต่าง ๆ โดยใช้วิธีการคล้ายคลึงนี้ แม้ว่าเครื่องมือวัดลักษณะการใช้สื่อและความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างที่แคทซ์ (Katz) สร้างขึ้นนี้จะเพียงขั้นพื้นฐาน แต่ได้กลายเป็นแม่แบบของงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อและความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่อมา

ในเรื่องของการจัดแบบแผนเรื่องความพึงพอใจ ได้มีนักวิชาการแนวทงนี้นำเสนอวิธีการจัดประเภทของความพึงพอใจจากการใช้สื่อ เช่น บลูมเลอร์ แมคควอล และ บราวน์ (Blumler Mcquail และ Brown 1972) ได้จัดหมวดหมู่ของบทบาทหน้าที่ของสื่อจากมุมมองของปัจเจกบุคคลออกเป็น 4 กลุ่ม

ใหญ่ ๆ และภายในกลุ่มก็อาจจะแยกย่อยออกไปอีก (กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 309-310) ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การใช้สื่อเพื่อความเพลิดเพลิน (diversion) ซึ่งจะออกในรูปแบบของการใช้สื่อเพื่อหลบเลี่ยงออกจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากจำเจหรือหลบหนีปัญหา เช่น การดูภาพยนตร์ประเภทวิทยาศาสตร์แฟนตาซี (sci-f)

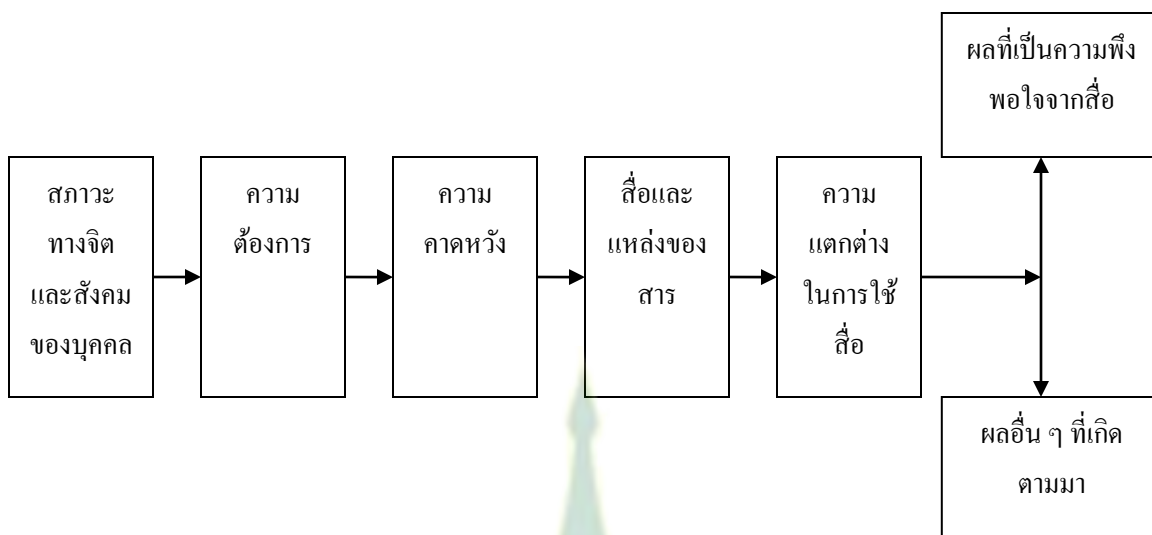
2. การใช้สื่อเพื่อมนุษยสัมพันธ์ (personal relation) เป็นการใช้สื่อเพื่อเสริมความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสังคม เช่น นั่งดูรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ร่วมกันทั้งครอบครัว หรือการนำเรื่องราวจากละครโทรทัศน์มาพูดคุยกับคนในที่ทำงาน

3. การใช้สื่อเพื่อเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล (personal identity) เป็นการใช้สื่อเพิ่มตอกย้ำหรืออ้างอิงกับกลุ่มเพื่อเสริม/สร้างเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น ถ้าเป็นวัยรุ่นก็ต้องดูรายการสอนภาษาอังกฤษแบบวัยรุ่นที่มีรูปแบบทันสมัย มีเนื้อหาสาระที่วัยรุ่นสนใจ ใช้พิธีกรขวัญใจวัยรุ่น เป็นต้น

4. การใช้สื่อเพื่อติดตามข่าวสาร (surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และการสังเกตการณ์รอบตัว เพื่อจะได้รู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์และทันสมัย และเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรเรียนรู้

จากการที่ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นทฤษฎีเน้นศึกษาโดยให้ความสำคัญต่อผู้รับสารในฐานะผู้กระทำการสื่อสาร โดยผู้รับสารกำหนดตนเองว่ามีความต้องการสารอะไร เพื่อสนองความพึงพอใจของตน ดังนั้น ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อและเลือกรับสารเพื่อตอบสนองความต้องการตนเอง เราจึงอาจจะจำแนก (List) ประเภทของแรงจูงใจที่จะใช้สื่อ และความพึงพอใจ ทั้งที่เป็นความพึงพอใจที่เลือกหรือแสวงจากสื่อ (Gratification sought) และความพึงพอใจที่ได้รับจริง (Gratification gained) อันเป็นความพึงพอใจที่ได้รับจริงจากการใช้สื่อได้ (กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 310)

องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดในเรื่อง “การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร” ตามที่กล่าวมาแสดงให้เห็นในรูปแบบจำลอง ตามภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 แบบจำลองการสื่อสารของแคทซ์และคณะ

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 307

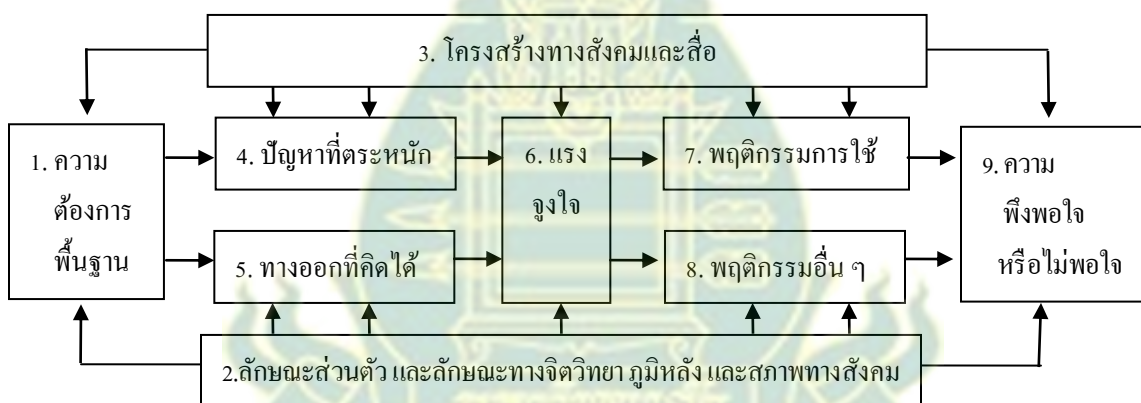
จากแบบจำลองข้างต้น อาจถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการศึกษาบทบาทหน้าที่ของสื่อ (Functionalism) เพียงแต่ว่าแทนที่จะตอบคำถามว่า สื่อมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมอย่างไร ก็เปลี่ยนมาเป็นมุมมองของปัจเจกบุคคลว่า “คนแต่ละคนใช้สื่อเพื่อทำหน้าที่อะไรบ้าง” โดยให้ความสนใจต่อ “ตัวผู้รับ/ใช้สาร” (Media users) มากกว่าตัวสาร (Media/content) และจะไม่ค่อยนิยมเรียกผู้รับสารว่า “Audience/receive” แต่มักจะเรียกว่า “User” ซึ่งหมายถึงผู้รับสารเป็นฝ่ายกระทำในกระบวนการสื่อสาร ไม่ใช่เป็นฝ่ายรองรับหรือตั้งรับ

การศึกษาเรื่องการใช้อสื่อเพื่อสนองความพึงพอใจของมนุษย์เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่าผู้รับสารเป็นผู้กำหนดว่าตนต้องการอะไร จากสื่อใด และสารอะไรจึงจะสนองความพอใจของตนได้ เป็นการเน้นความสำคัญของผู้รับสารในฐานะผู้กระทำการสื่อสาร ผู้รับสารไม่ได้เป็นเพียงผู้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนเท่านั้น หากแต่จะเลือกใช้อสื่อและรับสารที่สามารถสนองความต้องการและความพอใจของตน ดังจะเห็นว่าแนวคิดนี้มักจะเรียกผู้รับสารว่า “ผู้ใช้” (User) แทนที่จะเรียกว่าผู้รับสาร (Audience/Receiver) อย่างที่เคยเรียกกัน โดยแนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับผู้รับสารในฐานะตัวจักรสำคัญที่สามารถตัดสินใจ โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการของตนเองเป็นหลัก กล่าวถึงการศึกษาตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจว่ามีข้อตกลงเบื้องต้นที่ยอมรับก่อน ดังนี้ (เสรี วงษ์มณฑา 2523 : 6)

1. มนุษย์จึงใจแสวงข่าว ไม่ได้ถูกขัณฑ์เยียดให้อ่าน ดู หรือ ฟัง มนุษย์ที่ทางเลือกที่หลบหลีกข่าวสารได้ ถ้าต้องการ
2. การใช้อสื่อสารมวลชนของมนุษย์มีจุดมุ่งหมาย

3. สื่อมวลชนต้องแข่งขันกับสิ่งเร้าอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่อาจจะตอบสนองความต้องการรู้ของมนุษย์ได้
4. มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตัวเองจากความสนใจ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่างๆ กัน
5. มนุษย์ทุกคนเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความต้องการส่วนตัว

นอกจากแนวคิดข้างต้น ยังมีแนวคิดหนึ่งของ โรเซนเกรน (Rosengren 1974) ที่กล่าวถึงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อว่า คำว่า “การใช้ประโยชน์” (Uses) และคำว่า “ความพึงพอใจ” (Gratification) มีความสัมพันธ์คล้ายคลึงกัน คือ การใช้ประโยชน์นำไปสู่ความพึงพอใจ และความพึงพอใจก็อาจได้รับจากการใช้ประโยชน์ ดังนั้น นักวิจัยอาจศึกษาเฉพาะตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งโดยหมายถึงทั้ง 2 ตัวแปรได้ โดยโรเซนเกรนได้สร้างแบบจำลองตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เพื่อแสดงภาพรวมที่ช่วยให้นักวิจัยนำไปเป็นกรอบความคิดในการวิจัยตามแนวทางการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจได้อย่างมีระบบยิ่งขึ้น ตามภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 แบบจำลองตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของโรเซนเกรน
ที่มา : จรินทร์ ธานีลปะกุล 2545 : 17

เวนเนอร์ (Wenner) (อ้างในจรินทร์ ธานีลปะกุล 2545 : 18-19) ได้ทำการรวบรวมผลการวิจัยต่าง ๆ ที่มีผู้ทำไว้ และนำมาสร้างแผนซึ่งแสดงความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูล (orientation gratification) ไว้อ้างอิงและใช้เป็นแรงเสริมในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม โดยมีรูปแบบของความต้องการที่แสดง

ออกมาเป็นการติดตามข่าวสาร (surveillance) การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยแนะนำพฤติกรรม และช่วยในการตัดสินใจ (decision utility) หรือเพื่อช่วยในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2. การใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (social gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นเพื่อการชักจูงใจ

3. การใช้ประโยชน์ของข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล (para-social gratification) หรือเพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏในเนื้อหาของสื่อ เช่น การชื่นชม หรือยึดถือผู้ประกาศข่าวเป็นแบบอย่างพฤติกรรม

4. การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ (para-orientation gratification) หรือเพื่อปกป้องตัวเอง เช่น การฆ่าเวลาด้วยการทำสิ่งที่เพลิดเพลิน สนุกสนาน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงหนีสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาอื่น ๆ

วิลเลียม (William) (อ้างในจรินทร ธนาศิลปกุล 2545: 19) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจที่ได้จากสื่อว่าเกิดจากความสามารถในการตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ได้แก่

1. การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (human contact) เพื่อมีเพื่อน และทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว โดยการเปิดโทรศัพท์ทิ้งไว้เพื่อไม่ให้เหงา การพูดคุยกับผู้อื่น

2. การติดตามเหตุการณ์ (surveillance) โดยการติดตามเหตุการณ์ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับตนเอง

3. การเข้าใจสังคม และวัฒนธรรม (social and cultural understanding) เรียนรู้ที่เราเป็นสมาชิกของสังคมแบบไหน และมีวิธีการดำเนินชีวิตอย่างไร

4. การหลบหนีหรือผ่อนคลาย (escape/release) โดยหลบหนีจากชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อ และหลีกเลี่ยงความคิดถึงสิ่งที่หลบกวณจิตใจอยู่

5. การสร้างเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล (personal identity) โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองมากขึ้น เพื่อรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง และเข้าใจตนเองมากขึ้น จากการบำบัดทางจิตเมื่อได้เห็นคนที่มีลักษณะเหมือนตนผ่านหนังสือ ภาพยนตร์ หรือรายการโทรทัศน์

6. การได้รับความพึงพอใจโดยทันที ทันใจ (outright pleasure) คือการได้รับความรู้สึกดี ๆ เช่น ความตื่นเต้น มีความสุข ฯลฯ ชั่วครู่

7. การได้รับความรู้/วิธีการในการปฏิบัติ (gaining knowledge, know-how) เพื่อความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ

8. การเป็นแรงบันดาลใจ (inspiration) ในการสร้างสรรค์ความคิดใหม่

แมคควอล (McQuail) และคณะ (อ้างในกาญจนา แก้วเทพ และ ศิริชัย ศิริกาเย 2531 : 110-112) ได้ศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสารต้องการจากสื่อมวลชน ประกอบด้วย

1. ความต้องการสารสนเทศ ทราบเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับตัวเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว และสภาพปัจจุบันของสังคมและโลก เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติ ความคิดเห็นและทางเลือกในการตัดสินใจ สนองความอยากรู้อยากเห็น และสนองความสนใจ ให้การเรียนรู้เป็นการศึกษด้วยตนเอง

2. ความต้องการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล ให้แรงเสริมค่านิยมส่วนบุคคล ให้ตัวแบบทางพฤติกรรม แสดงออกพร้อมกับค่านิยมของคนอื่น ๆ (ในสื่อมวลชน) มองทะลุเข้าไปภายในตนเอง

3. ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มองทะลุเข้าไปในสภาพแวดล้อมของบุคคลอื่น แสดงออกร่วมกับผู้อื่นเกิดความรู้สึกในลักษณะที่เป็นเจ้าของ นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ใช้แทนเพื่อน ช่วยในการดำเนินตามบทบาททางสังคม สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และสังคม

4. ความต้องการบันเทิง หลีกหนี หรือหลีกเลียงจากปัญหาต่าง ๆ ได้รับวัฒนธรรมที่เป็นของแท้ ได้ความสนุกสนานทางสุนทรีย์ ได้มีอะไรทำเพื่อใช้เวลาให้หมดไป ปลดปล่อยอารมณ์

วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Schramm) (อ้างในมาริยา ไชยเศรษฐ 2546 : 24-26) ยังเสนอสาเหตุที่ทำให้คนมีแนวโน้มที่จะเลือกข่าวสารอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ประสบการณ์ต่างกันเป็นตัวแปรทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารที่เคยเห็นแตกต่างกัน
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร เนื่องจากผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารที่ต้องการเพื่อสนองจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสารช่วยให้ผู้รับสารเรียนรู้ว่าข่าวสารอย่างหนึ่งมีประโยชน์แตกต่างจากข่าวสารอีกอย่างหนึ่ง จึงก่อให้เกิดพัฒนาการและปรับปรุงอุปนิสัยและรูปแบบการแสวงหาข่าวสาร

3. ภูมิหลังที่แตกต่าง เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์มักจะสนใจสิ่งที่ตนไม่เคยพบเห็นมาก่อน รวมทั้งสนใจความแตกต่างหรือการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นอยู่ขณะนั้น ทำให้มีความสนใจเนื้อหาข่าวสารแตกต่างกัน

4. การศึกษาและสถานภาพทางสังคม เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ขึ้นในตัวบุคคลเป็นตัวชี้พฤติกรรมการเลือกรับสารและเนื้อหาสาร

5. ความสามารถในการรับสาร ทั้งสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับความสัมพัทธ์กับความสามารถในการรับข่าวสารของบุคคล นอกจากนั้น สภาพร่างกายยังมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาของบุคคล การเปลี่ยนแปลงทางอายุที่สูงขึ้น ระยะเวลาที่ได้รับในการศึกษา การเจริญเติบโตทางความคิด ย่อมมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบต่อการโน้มน้ำหนักในการเปิดรับสารที่แตกต่างกัน

6. บุคลิกภาพของผู้รับสารแต่ละบุคคลเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้ำหนักและพฤติกรรมของผู้รับสาร

7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสารแต่ละคนเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารหรืออาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสาร

8. ทัศนคติ เป็นตัวแปรที่มีอยู่ระหว่างการรับและการตอบสนองต่อข่าวสารหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้รับสารที่มีต่อข่าวสารแต่ละประเภทที่พบ

นอกจากนี้ วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm 1962) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้รับสารว่า บุคคลย่อมมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกันไป ทั้งนี้พิจารณาจากเหตุผลพื้นฐานที่สำคัญคือ บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านสรีระ ภูมิหลัง และสภาพแวดล้อม (วรินทร์ ศรีราษฎร์ 2545 : 7) ดังนี้

1. การศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาดีจะหาประโยชน์จากสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเองและอ่านหนังสือเป็นจำนวนมาก

2. เศรษฐกิจ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะให้ความสนในการอ่านหนังสือมาก และชอบบทบาทบรรณาธิการ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรมบ้านเมือง ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และวิทยาการ

1. วัย ผู้ที่มีอายุมากขึ้นนิยมรับสารที่เป็นทางการมากกว่าการรับสารบันเทิง และสนใจการบ้านการเมืองอย่างจริงจังกว่าผู้มีอายุน้อย เช่น นิยมฟังรายการวิทยุ ฟังรายการอภิปรายศาสนา การตอบปัญหา ในขณะที่เด็กวัยรุ่นชอบฟังเพลง เป็นต้น

2. เพศ เพศหญิงสนใจอ่าน ฟัง หรือชมรายการแม่บ้าน และรายการบันเทิง ขณะที่เพศชายนิยมกีฬาทุกชนิด

3. ศาสนา ในสังคมเดียวกันอาจมีผู้นับถือศาสนาต่างกัน การเสนอเรื่องราวอันเป็นขัดแย้งทางศาสนาจึงเป็นสิ่งพึงละเว้น

4. ที่อยู่อาศัย แต่ละท้องถิ่น แต่ละภาคในแต่ละประเทศย่อมมีความสนใจในบางสิ่งบางอย่างต่างกัน เพราะการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

5. ทักษะคติ ความเชื่อ และแนวความคิดของแต่ละบุคคลย่อมมีความเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแตกต่างกันไป

ดังนั้น การทำความเข้าใจลักษณะของผู้รับสาร จะช่วยให้ผู้ส่งสารได้พิจารณาเลือกสารให้เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สารรถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร

5.3 การวัดระดับความพึงพอใจ

โดยทั่วไป การวัดความพึงพอใจมักจะกระทำการวัดกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งใน 2 ประเด็นคือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) และความพึงพอใจต่อการให้บริการ (Service Satisfaction) ขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรในลักษณะใดหรือมีจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานประการใดก็ตาม ซึ่งได้รับความนิยมนำมาทำการศึกษา นั้น จะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึง ลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้รับบริการในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นการวัดความพึงพอใจอาจจะกระทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้ (สาโรช ไสยสมบัติ , 2534 : 39)

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยตอบคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่จะได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดระดับความพึงพอใจโดยวิธีสัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีการที่ประหยัด และมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง

3. การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจได้โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมขณะใช้เว็บไซต์ และหลังจากการใช้เว็บไซต์แล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทางการพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอนจึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถกระทำได้จากหลายวิธีแต่จะเลือกวิธีใดนั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสะดวก และเป้าหมายของการวัด จึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้สำรวจได้มากที่สุด

ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกการใช้แบบสอบถามในการวัดความพึงพอใจ โดยแบ่งการวัดความพึงพอใจออกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนและการหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มในแต่ละข้อโดยการคิดน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบประเมินความเห็น ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5 คะแนน
พึงพอใจมาก	4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1 คะแนน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาพร ชโยวรรณและคณะ (2532) ศึกษาถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี พบว่า กิจกรรมที่ผู้สูงอายุนิยมทำมากที่สุดในเวลาว่าง คือ การเดินเล่น เลี้ยงสัตว์ ดูโทรทัศน์ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินเรื่องการรวมกลุ่ม ชมรม หรือการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ผู้สูงอายุในชนบทมีความรู้เรื่องกลุ่มหรือชมรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุต่ำกว่าผู้สูงอายุในเมืองมาก

สุลี ทองวิเชียร และพิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2532) ศึกษาการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,077 คน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการดูแลตนเองในระดับปานกลางค่อนข้างดี ผู้สูงอายุเกือบครึ่งเป็นหม้ายหรือแยกกันอยู่กับคู่สมรส ในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนพบว่า ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมประมาณร้อยละ 10 ซึ่งเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนหรือสังคมทั่วไป กิจกรรมที่ผู้สูงอายุมีโอกาสเข้าร่วมได้แก่ ลูกเสือชาวบ้าน งานวัด งานสังคมทั่วไป และพบว่าผู้สูงอายุร้อยละ 47 ไม่ได้ออกกำลังกายเลย ส่วนความสนใจในกิจกรรมของผู้สูงอายุได้รับอิทธิพลมาจากความสนใจในกิจกรรมของช่วงชีวิตที่ผ่านมาและขึ้นอยู่กับความพอใจในกิจกรรมนั้นๆ

มณฑนา เจริญกุล (2534) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการดูแลตนเอง และปัจจัยพื้นฐานบางประการ กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ และศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ทำการศึกษาในกลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดพิษณุโลก พบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลตนเอง และภาวะสุขภาพ ตัวแปรที่สามารถร่วมทำนายภาวะสุขภาพ ได้แก่ ความสามารถในการดูแลตนเอง และแรงสนับสนุนทางสังคม โดยมีอิทธิพลร่วมกันในการทำนายภาวะสุขภาพได้ร้อยละ 24.76

นิตา ชูโต (2535) ได้วิจัยเรื่อง คนชราไทย ทำการศึกษาในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้สูงอายุมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อยมาก กิจกรรมที่เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมทางการเมือง สำหรับกิจกรรมที่มีแนวโน้มเข้าร่วม คือ กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ส่วนกิจกรรมส่วนตัวผู้สูงอายุ ได้แก่ การฟังวิทยุ เดินเล่น และการทำสวน

สุนันต์ วงศ์กฤษ (2537) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุร่มเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งศึกษาความสามารถในการทำนวยการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ คือ สถานภาพสมรส ความรู้เกี่ยวกับชมรม เจตคติต่อชมรม การรับรู้สถานะสุขภาพตนเอง การเข้าถึงบริการของชมรม และการสนับสนุนทางสังคม สำหรับปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุเรียงตามลำดับ ได้แก่ เจตคติต่อชมรม การเข้าถึงบริการของชมรม และสถานภาพสมรส โดยมีอิทธิพลร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 17.34

สุกัญญา ราพิงกิจ (2537) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การทำกิจกรรม กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำให้ได้พัฒนาจิตใจและเชาว์ปัญญา อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการทำกิจกรรมกลุ่ม สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำให้ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและกิจกรรมที่ทำให้ได้พัฒนาจิตใจและเชาว์ปัญญา ระดับการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำกิจกรรมกลุ่ม นอกจากนี้ยังพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิต สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพโดยรวม ภาวะสุขภาพกายและสุขภาพจิต ระดับการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพโดยรวมทั้งทางกายและจิต

กลาเดย์ เจ ฮิลเดรท (Gladly J. Hildreth, 1980) ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ เพศหญิง พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-74 ปี และ 75-85 ปี ตอบว่าการทำกิจกรรมแบบต่างๆ ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 75-85 ปี ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่ออายุมากขึ้นจะทำกิจกรรมต่างๆ ลดลงเนื่องจาก

ปัญหาด้านสุขภาพ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นมีอิทธิพลจากบุคคลอื่นด้วย ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับคู่สมรส หรือญาติพี่น้องจะทำกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว

ในการจัดบริการผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุนั้นจากการศึกษาของ ลมัย นิยมในธรรม (2537) พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการร่วมตัวของสมาชิก การแสดงออก และ สวัสดิการ ทั้งนี้ผู้สูงอายุได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนากิจกรรมของชมรม ได้แก่ การจัดตรวจสุขภาพอย่างง่าย การจัดกิจกรรมออกกำลังกาย การจัดเลี้ยงอาหาร กิจกรรมนันทนาการ ทัศนศึกษา การพัฒนาเสริมรายได้ การอบรมศีลธรรม บริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีปัญหา การส่งเสริมสัมพันธ์ภายในครอบครัว และชุมชน การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและให้เกียรติกัน การจัดให้พบแพทย์ได้สะดวกขึ้น การจัดอุปกรณ์ช่วยสำหรับผู้สูงอายุและการปรับปรุงบริการน้ำดื่มที่ถูกละเลย เป็นต้น

นวพรพร วุฒิชัยธรรม (2545:1) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมต่อการมีส่วนร่วมในกลุ่มของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้สูงอายุจะเป็น 2 ลักษณะคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชมรม และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกลุ่มในชมรม โดยส่วนใหญ่จะมาร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 3 ครั้ง เหตุผลที่เข้าร่วมกิจกรรมในชมรม เพราะช่วยคลายเครียด ได้ประโยชน์ในเรื่องสุขภาพ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต กิจกรรมที่ถนัดที่สุด คือ กิจกรรมออกกำลังกาย

จรินธร ธนาศल्पกุล (2545) ที่ศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ในระดับน้อย และมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในระดับปานกลาง

มนกาส สิงห์พันธ์ (2546) ที่ศึกษาพฤติกรรม的开รับ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ (WWW) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในระดับมาก โดยความถี่ในการเปิดรับต่อสัปดาห์ และระยะเวลาในการเปิดรับต่อครั้ง มีความสัมพันธ์ในบางบวกกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

รัชนน เรื่องชัชวรงค์ (2546) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับคุณลักษณะทางการสื่อสารการตลาดในเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการคุณลักษณะด้านเนื้อหาในระดับมากที่สุดถึงมาก ส่วนคุณลักษณะทั่วไปที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความสำคัญในระดับมากที่สุดถึงมากคือ ข้อมูลทันสมัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการจัดทำเว็บไซต์สำหรับผู้สูงอายุนั้นควรมีการประเมินทั้งก่อนและหลังการจัดทำ โดยการประเมินก่อนเป็นการประเมินความคาดหวังของผู้สูงอายุที่มีต่อเว็บไซต์เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการวางแผนจัดทำเว็บไซต์ สำหรับการประเมินหลังจากที่เว็บไซต์เรียบร้อยแล้วนั้น การประเมินเบื้องต้นที่ควรกระทำคือการประเมินความพึงพอใจ และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะ โดยประเมินจากผู้ที่คาดว่าจะใช้เว็บไซต์ ซึ่งได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำเว็บไซต์สำหรับผู้สูงอายุ ให้มีความเหมาะสมต่อไป

ค. ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เรื่อง ความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นโยบายของรัฐด้านสุขภาพ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายของรัฐด้านสุขภาพ

1.1 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุตามยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ
 - (1) มาตรการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นในการให้ความสำคัญในการเตรียมตัวในช่วงวัยต่าง ๆ เข้าใจพัฒนาการในแต่ละวัย เน้นสร้างพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยสูงอายุ โดยการให้ความรู้ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบตลอดช่วงชีวิต
 - (2) มาตรการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้บุคคล มีบทบาทในการดูแล ครอบครัว ชุมชน และผู้สูงอายุ โดยนำเอาความรู้เรื่องผู้สูงอายุเข้าไปไว้ในบทเรียนของสถานศึกษา ให้บุคคลตระหนักถึงคุณค่า

ศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมร่วมกับคนทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา กีฬา

2) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

- (1) มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น การอบรมให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ หรือการให้บริการคำปรึกษาทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ทั้งในสถานบริการทางสุขภาพทั้งของรัฐและเอกชน โดยพัฒนาสื่อในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ และปรับให้เหมาะกับวัยของผู้สูงอายุ
- (2) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ดำเนินงานและสนับสนุนกิจกรรมองค์กรเครือข่าย หรือชมรมผู้สูงอายุ
- (3) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมกิจกรรมของสังคมในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุให้แพร่หลาย ยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้สูงอายุที่เป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม
- (4) มาตรการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ ส่งเสริมสื่อการผลิตสื่อทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เน้นการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสื่ออย่างต่อเนื่อง
- (5) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชน ชุมชน เข้ามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ จัดบริการที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสถานสงเคราะห์คนชราที่ให้บริการที่พักอาศัยไม่ว่าจะเป็นของรัฐและเอกชน

3) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

- (1) มาตรการหลักประกันสุขภาพ พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพต่อผู้สูงอายุ
- (2) มาตรการ ระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ปรับปรุงระบบบริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตได้มีคุณภาพ โดยการพัฒนาบริการด้านสุขภาพ และสังคมในชุมชน โดยพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพและบริการด้านสังคมให้สอดคล้อง

รับ ประสานกัน ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึง ส่งเสริมท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในการจัดบริการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

กล่าวโดยสรุป แผนผู้สูงอายุ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) เนื้อหาในแผนจะเน้นการพัฒนา ศักยภาพผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพตนเอง โดยการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่อผู้สูงอายุจากการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบตลอดช่วงชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุ สนับสนุนสื่อต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลสำคัญจำเป็นต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสื่ออย่างต่อเนื่อง อย่างสมบูรณ์ มุ่งสร้างหลักประกันสุขภาพขึ้นในสังคมที่จะช่วยคุ้มครองพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมเป็นธรรม เน้นให้ครอบครัว ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ มุ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในสังคมกับผู้สูงอายุ ให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น สนับสนุนการสร้างเครือข่าย การทำกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชน โดยภาครัฐสนับสนุนด้านทรัพยากร แหล่งทุนต่าง ๆ พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขทั้งของรัฐและเอกชนที่จะเสริมการให้ความรู้ คำปรึกษาในด้านสุขภาพต่อผู้สูงอายุด้วยนอกเหนือจากการให้บริการดูแลรักษาแล้ว ประสานการทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เน้นการประสานการใช้ภูมิปัญญาไทยควบคู่กับความรู้สากล โดยผู้สูงอายุนำภูมิปัญญาที่ตนเองมาใช้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสังคม

จะเห็นได้ว่าแผนผู้สูงอายุฉบับที่ 2 จะสอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ ที่ต้องอาศัยปัจจัยในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีศักยภาพ ความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคคล การให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญด้านสุขภาพต่อผู้สูงอายุ การสนับสนุนสื่อที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสื่ออย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ด้านชุมชน เน้นการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพหรือสร้างองค์กรเครือข่าย ชุมชนเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ ระดับสังคม เป็นในลักษณะของนโยบาย มาตรการ การสร้างหลักประกันสุขภาพอย่างเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรม การให้

บริการระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพเป็นองค์รวมตั้งแต่การดูแลรักษา ป้องกัน ไปจนถึงการส่งเสริมสุขภาพ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรอาสาสมัครต่าง ๆ ทำงานร่วมกัน และเน้นการส่งเสริมด้านภูมิปัญญาไทยนำมาใช้ควบคู่กับความรู้สากลเพื่อให้บุคคลรู้จักพึ่งพาตนเอง

1.2 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

1) วิสัยทัศน์การพัฒนาสุขภาพประชาชน

บุคคลทุกคนในสังคมไทยมีหลักประกันที่จะดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะและเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างเสมอภาค เท่าเทียม อยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมที่มีความพอเพียงทางสุขภาพ มีศักยภาพ มีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพ โดยสามารถใช้ประโยชน์ทั้งจากภูมิปัญญาสากลและภูมิปัญญาไทยได้อย่างรู้เท่าทัน

2) พันธกิจหลัก

การระดมพลังทั้งสังคมเพื่อสร้างสุขภาพ (All for Health) โดยการพัฒนาาระบบสุขภาพทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นองค์กร ประชาคมและสถาบันต่าง ๆ ทั้งในภาคสาธารณสุขและนอกภาคสาธารณสุข เนื้อหาของแผนนี้จะมุ่งการระดมพลังทั้งสังคมในการสร้างสุขภาพ ให้ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมมีบทบาท และใช้ศักยภาพของบุคคลในการพัฒนาสังคมให้มีสุขภาวะที่ดี

3) วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสุขภาพของประชาชน ได้แก่

- (1) สร้างสุขภาพเชิงรุก มุ่งสร้างเสริมและคุ้มครองสุขภาพไม่ว่าจะเป็นความปลอดภัยในชีวิต อาหาร สิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภคและการควบคุมโรค
- (2) สร้างหลักประกันด้านสุขภาพของประชาชนเพื่อให้บุคคลเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ทัวถึง เสมอภาค
- (3) สร้างความเข้มแข็งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคมให้มีศักยภาพในการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพ โดยการเรียนรู้และมีส่วนร่วมร่วมกันในการสร้างและจัดระบบสุขภาพ
- (4) เน้นการพัฒนาความรู้ และเทคโนโลยีในการพัฒนาสุขภาพ โดยการวิจัย พัฒนาเพื่อใช้ภูมิปัญญาไทยและสากลอย่างรู้เท่าทันในการพึ่งตนเอง

4) เป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาสุขภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ได้ กำหนดเป้าหมายหลักการพัฒนา คือ

- (1) การสร้างสุขภาพและการป้องกันโรค มุ่งเน้นการสร้างสุขภาพเชิงรุก กำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานสร้างสุขภาพอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างโปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ มุ่งที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการดื่มสุรา เสพสิ่งเสพติด

ติด การบริโภคอาหาร ออกกำลังกาย สภาพแวดล้อม สุขภาพจิต ควบคุมป้องกัน โรคที่เป็นปัญหาหลักและโรคที่คร่าชีวิตคนไทย

- (2) คนไทยทุกคนมีหลักประกันสุขภาพ สร้างหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึง เสมอภาค เป็นธรรม พัฒนาระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขทั้งด้านการรักษาพยาบาล ควบคุมป้องกัน ฟื้นฟูสภาพ ส่งเสริมสุขภาพ ให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- (3) สร้างความเสมอภาคทางด้านสุขภาพ ให้บุคคลเข้ารับบริการ คู่มครองด้านสุขภาพ การใช้ทรัพยากรด้านสาธารณสุขของรัฐอย่างเสมอภาค เท่าเทียม
- (4) การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างองค์กร/กลไกของรัฐในการพัฒนาสุขภาพ มีการตั้งองค์กร และกำหนดนโยบายสุขภาพในระดับชาติ โดยมี โครงสร้างการทำงานอย่างเป็นระบบ ปรับภารกิจบทบาทของภาครัฐไปเป็นผู้กำกับดูแลการให้บริการสุขภาพโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ พัฒนาเทคโนโลยีด้านสุขภาพโดยไม่ได้เป็นผู้ให้บริการเอง ปรับภารกิจโดยมุ่งกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น แปรรูปหน่วยงานตามความเหมาะสมกับลักษณะการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วม สนับสนุนการสร้างเครือข่าย ภาวสุขภาพในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม
- (5) การสนับสนุนการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ สนับสนุนการกระจายอำนาจด้านสุขภาพให้ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านสุขภาพชุมชนของตน โดยการสนับสนุนของรัฐในการให้ความรู้ วิชาการยึดหลักพื้นที่ ภารกิจ การมีส่วนร่วม เพื่อให้จังหวัดแก้ปัญหาได้เบ็ดเสร็จ
- (6) การพัฒนาศักยภาพด้านสุขภาพของประชาชน ครอบครัว ชุมชน ประชาคม ใช้ระบบการศึกษา ระบบสื่อสารมวลชนในการสร้างศักยภาพ การเรียนรู้ ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยสูงอายุ โดยเน้นระบบสื่อสารสองทาง เช่น อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ พัฒนาระบบข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลสุขภาพแก่ประชาชน มีการตรวจสอบกำกับคุณภาพ คัดกรองข้อมูลด้านสุขภาพ สร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน โดยการสนับสนุนการสร้างเครือข่าย องค์กรประชาคมสุขภาพเพื่อพึ่งพาตนเองและตรวจการทำงานด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน
- (7) การพัฒนาสาธารณสุขระดับต้นทั้งเขตเมืองและเขตชนบท โดยเชื่อมโยงกับระบบบริการขั้นสูง พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านคุณภาพ

บริการ วิชาการและเทคโนโลยี และครอบคลุมการให้บริการตั้งแต่การรักษาจนถึง การส่งเสริมสุขภาพ เชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการตั้งแต่บริการขั้นต้น กลาง สูง บริการการแพทย์ฉุกเฉิน อย่างเป็นระบบภายใต้ระบบประกันสุขภาพ ครอบคลุมใน ทุกระดับทั้งในเขตเมืองและชนบท ให้ทั่วถึง เป็นธรรม

- (8) การพัฒนาคุณภาพสถานบริการสาธารณสุข พัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุข ทั้งของรัฐและคู่สัญญาที่เป็นของเอกชนทุกแห่งในทุกระดับ ให้มีคุณภาพ ได้ มาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ทัดเทียมกับสากล
- (9) การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพทางปัญญาของระบบสุขภาพ โดยเน้นการแพทย์ แผนไทย สมุนไพร และการแพทย์ทางเลือกทั้งจากภูมิปัญญาไทยและสากล สนับสนุนการพัฒนา วิจัยภูมิปัญญาไทยในเรื่องสุขภาพ เช่นสมุนไพร ต่าง ๆ ให้ได้ มาตรฐาน มีกลไกการบริหาร จัดการที่เป็นอิสระ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ศึกษาวิจัยเพื่อนำผลมาแก้ไขปัญหาระดับสูง จัดตั้ง สถาบันวิจัยยาสมุนไพร ให้สถานบริการสาธารณสุขของรัฐนำยาสมุนไพรไปใช้ใน การให้บริการแก่ประชาชนด้วย

5) ยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาระบบสุขภาพให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่เกี่ยวข้องใน งานวิจัยนี้ มีดังนี้ คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : เร่งการสร้างสุขภาพเชิงรุก การสร้างสุขภาพเชิงรุกโดยมุ่งหลักการมี สุขภาพดี ควบคู่กับการกำหนดมาตรการและกลไกการสร้างเสริม สุขภาพและการป้องกันโรคอย่างเป็นระบบ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การบริหารจัดการความรู้และภูมิปัญญาเพื่อสุขภาพ สร้างระบบบริหาร จัดการความรู้และภูมิปัญญาด้านสุขภาพ เพื่อนำประโยชน์จากองค์ ความรู้และภูมิปัญญาสุขภาพมาพึ่งพาตนเอง ให้ใช้อย่างรู้เท่าทันทั้ง ภูมิปัญญาไทยและสากล และเพื่อเสริมธุรกิจของชุมชนและประเทศ

กล่าวโดยสรุป จากแผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 9 จะมุ่งสร้างสุขภาพเชิงรุก ปรับปรุง พฤติกรรมที่ส่งผลต่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร การออกกำลังกาย ความเครียด สภาพแวดล้อม การ สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เน้นในการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพแก่ประชาชน โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เอื้อให้ คนเข้าถึงสื่ออย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง สร้างหลักประกันด้านสุขภาพให้คนทุกคนในสังคม อย่างเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรม มุ่งพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขอย่างเป็นองค์รวมตั้งแต่ การดูแลรักษา ป้องกันไปจนถึงการส่งเสริมสุขภาพ นำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาระบบสุขภาพ พัฒนา

ระบบบริการให้มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นให้ท้องถิ่นดูแลสุขภาพคน ในชุมชนของตน โดยรัฐสนับสนุนในด้านทรัพยากร แหล่งทุน การสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นใน ชุมชน เพื่อ สร้างความเข้มแข็งของประชาชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาระบบสุขภาพของท้องถิ่น ชุมชน และให้บุคคลมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ กำจัดอุปสรรคด้านการเงิน และสังคมเพื่อให้คนทุกคนเข้าถึงระบบสุขภาพอย่างทั่วถึงเป็นธรรม เพื่อให้บุคคลอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคมที่มีระบบสุขภาพอย่างพอเพียง ประสานการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาไทยควบคู่กับภูมิ ปัญญาสากล เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเอง เพื่อเศรษฐกิจของชุมชนและของประเทศ ใช้ประโยชน์อย่าง รู้ทัน

ดังนั้นจากแผนผู้สูงอายุและแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9 มีความสอดคล้องและเป็นไปใน แนวทางเดียวกันกับแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ ที่เน้นด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคลใน ด้านสุขภาพ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างสุขภาพ มุ่งสร้างระบบประกันสุขภาพให้เกิดขึ้น อย่างเสมอภาค เป็นธรรม ทั่วถึง กำหนดนโยบายที่ส่งเสริมให้บุคคลเข้าถึงระบบสาธารณสุขอย่างเสมอ ภาค เป็นธรรม พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน นำเทคโนโลยีมาใช้ใน ระบบสุขภาพ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนเป็นพัฒนาระบบสุขภาพ พอเพียงในทุกระดับ เพื่อให้บุคคลมีศักยภาพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตน ประสาน การทำงานทั้งภูมิปัญญาไทยและสากลควบคู่กันเพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองและเกิดความมั่นใจ ภูมิใจใน ภูมิปัญญาไทย

1.3 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

(<http://bps.ops.moph/Plan10/Plan10-50.pdf>)

1) ทิศทางการพัฒนา

ทิศทางการพัฒนาหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เน้นการพัฒนาที่ยืดทางสาย กลาง และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทัน โลก

2) วิสัยทัศน์

“มุ่งสู่ระบบสุขภาพพอเพียง เพื่อสร้างให้สุขภาพดี บริการดี สังคมดี ชีวิตมีความสุข อย่างพอเพียง”

3) พันธกิจ

สร้างเอกภาพทางความคิด	สร้างจิตสำนึกสุขภาพใหม่
สร้างระบบจัดการที่โปร่งใส	สร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

4) เป้าหมายในการพัฒนาระบบสุขภาพแบบพอเพียง ประกอบด้วย

- (1) เอกภาพและธรรมาภิบาลในการจัดการระบบสุขภาพที่สมดุลและยั่งยืน
- (2) งานสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกที่สามารถสร้างปัจจัยพื้นฐานของการมีสุขภาพดี
- (3) วัฒนธรรมสุขภาพและวิถีชีวิตที่มีความสุขพอเพียงอย่างเป็นองค์รวม
- (4) ระบบสุขภาพชุมชนและเครือข่ายบริการปฐมภูมิที่เข้มแข็ง
- (5) ระบบบริการสุขภาพและการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ผู้รับบริการมีความอุ่นใจและผู้ให้บริการมีความสุข
- (6) หลักประกันด้านสุขภาพที่เป็นธรรม ทัวถึง มีคุณภาพ
- (7) ระบบภูมิคุ้มกันและความพร้อมรองรับเพื่อลดผลกระทบจากโรคและภัยคุกคามสุขภาพได้อย่างทันการณ์
- (8) ทางเลือกสุขภาพที่หลากหลายผสมผสานภูมิปัญญาไทยและสากลอย่างรู้เท่าทันและพึ่งตนเองได้
- (9) ระบบสุขภาพฐานความรู้ด้วยการจัดการความรู้อย่างมีเหตุผลรอบด้าน
- (10) สังคมไม่ทอดทิ้งคนทุกซ์ยาก เป็นสังคมที่ดูแลรักษาคนจน คนทุกซ์คนยาก และผู้ด้อยโอกาสอย่างเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5) ยุทธศาสตร์หลักสู่ระบบสุขภาพพอเพียง

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเอกภาพและธรรมาภิบาลในการจัดการระบบสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมสุขภาพและวิถีชีวิตที่มีความสุขในสังคมแห่งสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างระบบบริการสุขภาพและการแพทย์ที่ผู้รับบริการอุ่นใจ ผู้ให้บริการ มีความสุข
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างระบบภูมิคุ้มกันเพื่อลดผลกระทบจากโรคและภัยคุกคามสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างทางเลือกสุขภาพที่หลากหลายผสมผสานภูมิปัญญาไทยและสากล
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างระบบสุขภาพฐานความรู้ด้วยการจัดการความรู้

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ มีดังนี้ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมสุขภาพเพื่อสังคมแห่งสุขภาวะ โดยเร่งรัดงานสุขภาพเชิงรุก เพื่อสร้างหลักประกันความปลอดภัยอย่างพอเพียงในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านอาหาร โภชนาการ ยา ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ การประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และภาคประชาสังคมในการสร้างวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพที่ดีและสร้างสรรค์สังคมที่มีความสุขในทุกระดับ โดยเฉพาะเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ 4 เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการดูแลสุขภาพในกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน พ่อแม่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง ด้วยกลวิธี การรณรงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและวัฒนธรรมสุขภาพผ่านการสื่อสารสาธารณะและการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างระบบสุขภาพฐานความรู้ด้วยการจัดการความรู้ โดยสร้างระบบการจัดการที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐานการตัดสินใจ ด้วยการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยและการจัดการความรู้ในทุกระดับองค์กรด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ 2 เพื่อสนับสนุนให้เกิดองค์กรเรียนรู้และการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการความรู้ในองค์กรด้านสุขภาพต่างๆ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ในทุกระดับ ด้วยกลวิธี การสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และองค์กรเรียนรู้ในองค์กรสุขภาพทุกระดับ

สรุป แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 10 มีแนวคิดเป็นไปในแนวทางเดียวกับแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ โดยแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 10 ที่เสริมเข้ามา มุ่งที่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทัน โลก เน้นฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงองค์ความรู้ท้องถิ่นกับความรู้สากลเพื่อนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เน้นทางสายกลางระหว่างด้านเศรษฐกิจและสังคม โดย ให้ความสำคัญตระหนักถึงเรื่องของสภาพแวดล้อมและทรัพยากร โดยหมายถึงการพัฒนาทรัพยากร เทคโนโลยี มาใช้เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองโดยใช้อย่างประหยัด มีเหตุผล วางแผนการ ใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด ภาพรวมในแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 10 มีลักษณะคล้ายกับแผน 9 ที่เน้นด้านนโยบายสาธารณะ ที่เอื้อให้เกิดการเข้าถึงระบบสาธารณสุขอย่างเสมอภาคเท่าเทียม เป็นธรรม มุ่งใช้มาตรการ กฎหมายสร้างสินค้า บริการที่มีคุณภาพ การใช้กฎหมายควบคุมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี สร้างหลักประกันสุขภาพให้คนทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียม เสมอภาค เน้นการทำงานเชิงรุก พัฒนาพฤติกรรมบุคคลในด้านอาหาร การออกกำลังกาย สุขภาพจิต โดยผ่านระบบการให้ศึกษา สร้างการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี มุ่งเน้นพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพในชุมชน สร้างการเรียนรู้ในชุมชน โดยภาครัฐ สนับสนุนด้านทรัพยากร และแหล่งทุน พัฒนาระบบการแพทย์ทางเลือก ผสมผสานภูมิปัญญาไทยควบคู่กับการใช้ภูมิปัญญาสากล เพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน ลดการใช้บริการทางการแพทย์ที่

ฟุ่มเฟือย สร้างให้ชุมชนเข้มแข็งในเรื่องท้องถิ่นเชื่อมโยงสู่สากล พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณสุข ที่มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการสร้างการเรียนรู้ในระบบการให้บริการ มุ่งปัญญาแบบองค์รวม โดยการให้บริการการดูแล รักษา ป้องกัน พื้นฟู จนถึงส่งเสริมสุขภาพ ประสานการทำงานกับภาคส่วนต่าง ทั้งภาคการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

1.4 นโยบายรัฐบาล “การรณรงค์ปีการสร้างสุขภาพทั่วไทย”

รัฐบาลมีนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพเพื่อคนไทยทุกคนมีสุขภาพดี สามารถเข้าถึง บริการด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง รัฐบาลจึงประกาศให้ปี 2545 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นสร้างสุขภาพทั่ว ไทยอย่างจริงจังภายใต้กลยุทธ์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ” (Empowerment of Health) เพื่อให้ประชาชน รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมกันสนับสนุนการ “สร้าง” สุขภาพมากกว่าการ “ซ่อม” สุขภาพ โดยมีเป้าหมายของการรณรงค์ปีแห่งการสร้างสุขภาพ2545 ดังนี้

1) มุ่งเน้นให้เกิด “ศูนย์สุขภาพชุมชน” (Primary Care Unit หรือ P.C.U.) ที่สถานีอนามัยต่าง ๆ จำนวน 4,500 แห่งทั่วประเทศ เพื่อเป็นศูนย์ประสานของเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข และชมรมด้าน สุขภาพในแต่ละพื้นที่เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน รวมทั้งเป็นหน่วยให้บริการสุขภาพพื้นฐานที่ เชื่อมโยงกับเครือข่ายระบบบริการสาธารณสุขใน โครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ตาม นโยบายของรัฐบาล

2) ร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในการสนับสนุนให้เกิด “ชมรมออกกำลังกายเพื่อ สุขภาพ” ที่เป็นแกนหลัก อย่างน้อยตำบลหรือเทศบาลละ 1 ชมรมทั่วประเทศ เพื่อเป็นตัวกลางประสาน และส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมออกกำลังกายมากขึ้น

3) พัฒนาให้เกิด “โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ” จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของโรงเรียน ทั้งหมดทั่วประเทศ เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมให้นักเรียนและชุมชนมีพฤติกรรมในการ “สร้าง” สุขภาพ ทั้ง ด้านร่างกายและจิตใจ

4) ร่วมกับองค์กรผู้บริโภคต่าง ๆ รณรงค์ให้ประชาชน “บริโภคอาหารที่มีคุณค่าทาง โภชนาการ” ลดการสูบบุหรี่และดื่มสุรา ควบคุม ดูแล “อาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย” ไม่ให้คนไทยต้อง เป็นประชากรชั้น 2 ของโลกที่จะรองรับอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัยอีกต่อไป

5) ส่งเสริมให้เกิด “ร้านอาหารและแผงลอยที่สะอาดได้มาตรฐานถูกสุขอนามัย” จำนวนไม่ ต่ำกว่าร้อยละ 35 ของร้านอาหารและแผงลอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในโรงเรียน และบริเวณรอบ โรงเรียน ส่งเสริมให้เกิดตลาดสดที่สะอาดได้มาตรฐานน่าซื้อ มีระบบตรวจสอบคุณภาพ สินค้าไม่น้อย กว่าร้อยละ 20 ของตลาดสดที่ได้มาตรฐานน่าซื้อ หรือไม่ต่ำกว่า 460 แห่งทั่วประเทศ

6) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า “ผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชนและสมุนไพร” ให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น สนับสนุนการพัฒนาการแพทย์แผนไทย แพทย์ทางเลือก ที่เน้นการรักษาแบบธรรมชาติบำบัด เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค สร้างรายได้แก่ประชาชน และเพื่อการพึ่งพาตนเอง

7) การรณรงค์ในการ ลดการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัย พัฒนาให้เกิด ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical Service System หรือ EMS) ในพื้นที่จังหวัดน่าน ร่อง 31 จังหวัด

8) รณรงค์และควบคุมอัตราการเป็นโรคที่ทำให้คนไทยป่วยหรือตายสูง 6 โรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง โรคไข้เลือดออก และโรคเอดส์

9) พัฒนาโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป 92 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 712 แห่ง สถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 80 แห่ง ของกระทรวงสาธารณสุข ในการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยเทคนิคใหม่ ๆ “จิตสังคมบำบัด” เพื่อ ขยายประสิทธิภาพการบำบัดผู้ติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ

กล่าวโดยสรุป นโยบายรัฐบาลมีทิศทางที่สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุ และแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9 และ 10 โดยเป็นการปรับแผนมาสู่การปฏิบัติของนโยบายของรัฐบาล “การรณรงค์ปีการสร้างสุขภาพทั่วไทย” จากแผนงานด้านสุขภาพทั้งหมดพอสรุปได้ว่ามุ่งเน้น การมุ่งสร้างหลักประกันเพื่อสุขภาพเพื่อให้คนทุกคนเข้าถึงบริการในระบบสุขภาพอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม เสมอภาค มุ่งสร้างสุขภาพมากกว่าซ่อม เน้นการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของบุคคล สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพในทุกระดับ และพัฒนาระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์รวมตั้งแต่การดูแล รักษา ป้องกัน ถึงการส่งเสริมสุขภาพเชื่อมโยงในทุกระดับ กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น สร้างการเรียนรู้ในชุมชน ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างระบบสุขภาพ ประสานการใช้ภูมิปัญญาไทยควบคู่กับภูมิปัญญาสากล

1.5 ยุทธศาสตร์ “เมืองไทยแข็งแรง Healthy Thailand”

1) แนวคิดและความเป็นมา การมีสุขภาพแข็งแรง (Health) ความหมายขององค์กรอนามัยโลก ครอบคลุมถึงความแข็งแรงของสุขภาพทั้งในด้านร่างกาย (Physical Health) จิตใจ (Mental Health) สังคม (Social Health) และปัญญา/จิตวิญญาณ (Spiritual Health) ซึ่งหากคนไทยมีความแข็งแรงครบทั้ง 4 ด้าน จะสามารถทำให้ประเทศไทยมีความแข็งแรง ปีที่ผ่านมาประเทศไทยสนับสนุนนโยบายและการดำเนินงานต่าง ๆ ตามกฎบัตรออตตาวา (Ottawa Charter) จนประสบความสำเร็จและมีความคืบหน้าไปมาก โดยยึดหลักการ” การสร้างสุขภาพ” มากกว่า “การซ่อมสุขภาพ” โดยรัฐบาลได้ประกาศนโยบายในปี พ.ศ. 2545 เป็นปีเริ่มต้นในการรวมพลังสร้างสุขภาพตามกรอบการรณรงค์ 5 อ. ได้แก่ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ นอนหลับพักผ่อนดี ออกกำลังกาย อโรคา หรือการลดโรคสำคัญต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชน

ใส่ใจการสร้างสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมรวมพลังสร้างสุขภาพ ซึ่งจัดต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนกระทั่งถึงปี 2547 มีประชาชนได้ออกกำลังกายพร้อมกันมากกว่า 43 ล้านคน กิจกรรมรณรงค์อาหารปลอดภัย (Food Safety) ที่มีการดำเนินงานอย่างจริงจังในปี 2547 ซึ่งรัฐบาลประกาศให้เป็นปีแห่งอาหารปลอดภัย ในปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยได้รับเกียรติจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ให้เป็นเจ้าภาพประชุมนานาชาติ การส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 6 (6th Global Conference on Health Promotion 2005) ระหว่างวันที่ 7-11 สิงหาคม 2548 กระทรวงสาธารณสุขเตรียมดำเนินนโยบายเมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand) ซึ่งขยายการรณรงค์สร้างสุขภาพตามกรอบ 6 อ. โดยเพิ่มเรื่องอบายมุขอีกหนึ่งด้าน เน้นให้คนทุกภาคส่วนของสังคมในทุกระดับร่วมกันในการส่งเสริมให้เกิด “เมืองไทยแข็งแรง”

2) วิสัยทัศน์ “เมืองไทยแข็งแรง” (Healthy Thailand)

คนไทยดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขทั้งกาย ใจ สังคม และปัญญา/จิตวิญญาณ มีอาชีพสุจริต มีรายได้ ทำงานด้วยความสุข บนพื้นฐานของความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุมีผลภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีครอบครัวที่อบอุ่น อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือกัน เพื่อให้คนไทยสุขภาพแข็งแรง และอายุยืนยาว

3) วัตถุประสงค์

ประสานการทำงานของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีระบบรับผิดชอบติดตาม ส่งเสริมการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “เมืองไทยแข็งแรง” (Healthy Thailand)

4) ยุทธศาสตร์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ เพื่อคนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง”

มีดังนี้

(1) ใช้พื้นที่เป็นฐานบูรณาการทุกภาคส่วน สร้างกระบวนการเรียนรู้ ผู้ชุมชน เน้นภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน วิชาการ และภาคประชาชนในพื้นที่ทุกระดับตั้งแต่ชุมชนสู่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานอย่างเป็นหนึ่งเดียว

(2) เน้นการทำงานที่สถานที่ตั้ง (Setting) และกลุ่มวัย การดึงพลังการระดมศักยภาพของกลุ่มต่าง ๆ เช่นเยาวชน พลังสตรี ผู้สูงอายุ ผู้นำศาสนา ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ชุมชนต่างวัฒนธรรม ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และเจ้าของสถานประกอบการในการร่วมกันสร้าง “เมืองไทยแข็งแรง” (Healthy Thailand)

(3) ใช้กลยุทธ์ 7 ประการในการดำเนินงาน คือ

- (3.1) กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วม (Participation Strategy) เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม ทั้งการเมือง ราชการ วิชาการ วิชาชีพ เอกชน และประชาชนในการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีภาครัฐ (กระทรวงและองค์กรหลักที่เกี่ยวข้อง) เป็นตัวกลางประสานในการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ มีภาคการเมืองสนับสนุนนโยบายและงบประมาณ
- (3.2) กลยุทธ์การสื่อสารสาธารณะ (Communication Strategy) ในการดำเนินงานต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อาศัยการสื่อสารสาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานดำเนินไปด้วยความราบรื่น
- (3.3) กลยุทธ์การเสริมความเข้มแข็งทางจิตใจและการมีสำนึกสาธารณะ (Strengthening and Creation Public Mind Strategy) ต้องสร้างจิตสำนึก ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในศักยภาพของตน สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ความไว้วางใจต่อกัน เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ
- (3.4) กลยุทธ์การจัดบริการ (Service Strategy) ต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง การให้บริการด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบท สังคม และสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการให้บริการต้องเน้นที่คุณภาพ ประสิทธิภาพมีความโปร่งใส
- (3.5) กลยุทธ์การใช้มาตรการทางสังคม (Social Measure Strategy) ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการรณรงค์ให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในสังคมเพื่อเป็นแบบอย่าง ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- (3.6) กลยุทธ์การพัฒนาวิชาการและการเรียนรู้ (Knowledge and Learning Strategy) การทำงานต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้ และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จที่สมบูรณ์
- (3.7) กลยุทธ์การบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ (Result Based Management Strategy) เน้นการบริหารจัดการที่ทันสมัย รวดเร็ว คล่องตัว ประหยัด มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคม โดยมีภาครัฐเป็นตัวกลางในการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

5) ยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

อ.1 อาหาร ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และมีคุณค่าทางโภชนาการ ควบคุมอาหารที่จำหน่ายในตลาด ให้มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพและผลิตภัณท์สุขภาพของชุมชน เพราะอาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญในชีวิตที่ขาดไม่ได้ จำเป็นที่จะต้องให้บุคคลได้รับอาหารเพียงพอและมีประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อให้บุคคลมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีพัฒนาการที่เหมาะสมและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป

อ.2 ออกกำลังกาย ส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายเพื่อทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการหลั่งสารเอ็นดอร์ฟินซึ่งเป็นฮอร์โมนแห่งความสุข ซึ่งจะช่วยให้ผู้ออกกำลังกายได้รับประโยชน์ และประเทศจะมีทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

อ.3 อารมณ์ นอกจากสุขภาพกายแล้ว อารมณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนมีความสุข และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยละเว้นอารมณ์โมโห มุ่งทำลาย และสร้างความวุ่นวายแก่สังคม แต่ส่งเสริมอารมณ์ที่ดี มีความรัก ความเมตตา ที่จะนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคม

อ.4 อโรครยา จัดโรคที่เป็นปัญหาหลักของคนไทย โรคที่เป็นปัญหาหลักของประเทศไทย คือ โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง โรคเอดส์ สาเหตุที่สำคัญเกิดจาก การมีพฤติกรรมในการดำรงชีวิต ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม จึงควรส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ

อ.5 อนามัยสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการดูแลสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน โรงเรียน เพื่อเป็นลดอุบัติเหตุหรือโรคที่อาจเกิดขึ้น เช่น การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายที่เป็นพาหะของโรคไข้เลือดออก ให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อส่งผลให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต เป็นกำลังสำคัญของประเทศ

อ.6 อบายมุข สิ่งที่ทำลายสุขภาพให้เสื่อมโทรมลง ส่งเสริมการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ โดยการออกกฎหมายควบคุมการจำหน่ายของร้านค้าที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม การกำหนดเขตปลอดการสูบบุหรี่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือร้านค้าต้องไม่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งจะช่วยลดอัตราการเกิดโรคที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ให้ลดน้อยลงได้ เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตั้งแต่ นโยบายรัฐบาล “การรณรงค์ปีการสร้างสุขภาพทั่วไทย” ในปี พ.ศ. 2545 ที่กระทรวงสาธารณสุขสร้างนโยบายและดำเนินงานประสานและส่งเสริมเครือข่ายประชาคมด้าน

สุขภาพต่าง ๆ ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมสร้างสุขภาพ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข รวมทั้งประชาชนทั่วไป จัดกิจกรรมรวมพลังสร้างสุขภาพ มีการดำเนินงานของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในระดับต่าง ๆ โดยเน้นการออกกำลังกาย อาหารมีคุณค่า ปลอดภัย การมีสุขภาพจิตที่ดี อนามัยสิ่งแวดล้อม และอโรควา ให้สอดคล้อง โดยการเพิ่มเติมปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของชุมชน จนถึง ปี พ.ศ. 2547 กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ริเริ่มโครงการเมืองไทยแข็งแรง โดยส่งเสริมให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน ภาคเอกชน ภาครัฐ และส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงานและแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เรื่อง 5 อ. จนมาถึงในปี พ.ศ. 2548 จึงได้ขยายปัจจัยเพิ่มอีก ด้านหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านอบายมุข เป็น 6 อ. ขึ้น โดยมีความสอดคล้องต่อเนื่องกันจนถึงยุทธศาสตร์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ เพื่อเมืองไทยแข็งแรง คนไทยแข็งแรง”

จากแนวคิดการดูแลสุขภาพตนเองผู้สูงอายุ ที่เน้นพื้นฐานของการดูแลสุขภาพตนเอง รู้จักดูแล รักษาสุขภาพ ป้องกัน การเฝ้าระวัง การตัดสินใจเลือกรับบริการด้านสาธารณสุข ไปจนถึงการส่งเสริมสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญและเชื่อมโยงไปถึงไปถึงแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ ที่มุ่งเพิ่มความสามารถของผู้สูงอายุในการควบคุม ดูแลสุขภาพตนเอง หลีกเลี่ยงปัจจัยที่ก่อให้เกิดโรค รู้จักดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย ไม่ดื่มสุรา และสูบบุหรี่ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ร่างกายและจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งจากแนวคิดการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุและแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ จะเป็นแนวทางในการกำหนดแผน แผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9 และ 10 ที่มีความสอดคล้องกันในการมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้สูงอายุมีความสามารถที่จะดูแลตนเองได้ดี หลักสำคัญของนโยบายรัฐด้านสุขภาพจะเหมือนกันคือจะเน้นการใช้กลยุทธ์ด้านมาตรการทางสังคม การมีส่วนร่วม การพัฒนาการให้บริการ การพัฒนาทางวิชาการ โดยการทำงานประสานสอดคล้องกันทั้งหมดก็เพื่อเป้าหมาย การพัฒนาบุคคลให้มีสุขภาพที่ดี โดยจากแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9 และ 10 มาสู่การปฏิบัติเป็น นโยบายรัฐบาล และ ยุทธศาสตร์ “เมืองไทยแข็งแรง” โดยปรากฏในรูปของนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพให้คนเข้าถึงอย่างเสมอภาค เป็นธรรม ส่งเสริมการประสานเครือข่ายด้านสุขภาพต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไปให้เป็นฐานการให้บริการขั้นพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายสถานพยาบาลในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าตามนโยบายของรัฐ จัดกิจกรรมสุขภาพทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การรณรงค์ พฤติกรรม การ ดูแลสุขภาพตนเอง 6 ด้าน คือ การรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ ควบคุมอาหารที่ไม่ปลอดภัย ใ้บุคคลลดการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งเสริมการออกกำลังกาย การมีสุขภาพจิตที่ดี ลดการเกิดโรคที่คนไทยป่วยตายสูง เป็นปัญหาหลักไม่ว่าจะเป็นโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน มะเร็ง เน้นการดูแลสุขภาพแวดล้อมที่บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการสร้างสุขภาพ อาศัยการทำงานภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ

เอกชน หน่วยงาน องค์กร เครือข่าย เป็นฐานในการส่งเสริมสุขภาพคนในทุกส่วนทุกระดับของสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อเป้าหมายคือการพัฒนาบุคคลให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บรรลุ ศิริพานิช (2536, น. 4-7 อ้างถึงใน มัลลิกา มัติโก และ รัตนา เพ็ชรอุไร, 2542, น. 25) พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร น้ำ การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย การพักผ่อน และการออกกำลังกาย โดยพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้สุขภาพแข็งแรง การที่คนจะอายุยืนยาวมีเหตุปัจจัยมาจาก พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม โภชนาการ การออกกำลังกาย และสุขภาพจิตดี

บุษบา อุ่ไพจิตร (2537, ข อ้างถึงใน มัลลิกา มัติโก และ รัตนา เพ็ชรอุไร, 2542, น. 36) การพยาบาล ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคข้อเข่าเสื่อมมีผลดีต่อผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม โดยผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติเพื่อการดูแลตนเองและควบคุมโรคเพิ่มมากขึ้น

ฮาวิกเฮิร์ท (Havighurst อ้างถึงใน สุริย์ กาญจนวงศ์ และคณะ, 2538, น. 16) ทฤษฎี กิจกรรม (Activity theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุด้านจิตสังคม เชื่อว่ากิจกรรมมีความจำเป็นกับมนุษย์ทุกเพศ วัย และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ เพราะกิจกรรมจะส่งผลดีต่อสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ เพราะการได้ทำกิจกรรม การมีบทบาท สถานภาพจะช่วยให้บุคคลรู้สึกเป็นที่ยอมรับในสังคมและมีคุณค่า โดยทฤษฎีให้ความสำคัญกับบทบาทใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ งานอดิเรกและความสนใจใหม่ ๆ ของผู้สูงอายุมาแทนกิจกรรมเดิม

ศุภรินทร์ หันกิตติกุล (2539, น. ก-ข อ้างถึงใน มัลลิกา มัติโก และ รัตนา เพ็ชรอุไร, 2542, น. 20) พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุเป็นรูปแบบหนึ่งของการดูแลสุขภาพตนเองและเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ และเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีและอายุยืนยาว สามารถช่วยเหลือตนเองให้ดำรงชีวิตได้โดยไม่เป็นภาระต่อครอบครัว หรือสังคม โดยปัจจัยนำที่เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ภาวะสุขภาพ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประวัติการมีโรคประจำตัว การมีชมรมผู้สูงอายุ การเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ การไปใช้บริการของโรงพยาบาลหรือสถานบริการ

สุขภาพและการไปพบปะสังคม บังคับเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และบุคลากรทางการแพทย์

วรรณิ ชัชวาลทิพากร, มาลินี ชลานันต์, อรพิน ฐาปนกุลศักดิ์ และ ดารุณี ภูษณสุวรรณศรี (2543) ศึกษาเรื่อง การประเมินพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุรวมทั้งการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชนในกรุงเทพฯ และชัชวาท โดยกลุ่มประชากรคือผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไป 800 คนกรุงเทพฯ 400 คน ชัชวาท 400 คน โดยการสัมภาษณ์ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเรื่องการส่งเสริมผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐและเอกชน 105 คน โดยการใช้แบบสอบถามผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุมีการรับรู้ภาวะสุขภาพปานกลาง การศึกษาพบว่า บังคับเอื้อ ได้แก่ อาชีพ รายได้ การมีโรคประจำตัว การมี/การเข้าถึง การใช้สถานบริการและสถานที่ต่าง ๆ ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การมี/การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบังคับที่อธิบายพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่ดีที่สุดคือ การมี/การเข้าถึง/การใช้สถานบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ

สุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ และคณะ ([http://library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?search=\\$&from=san](http://library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?search=$&from=san)) ศึกษาเรื่อง การประเมินความยั่งยืนของกระบวนการสื่อสารทางสุขภาพเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยฝ่ายเผยแพร่สื่อสารและพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยและโภชนาการ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินโครงการส่งเสริมการบริโภคอาหารที่วิตามินสูง ในช่วงปี พ.ศ. 2531+2534 โครงการนี้เมื่อสิ้นสุดลงเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและนานาชาติว่าประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ คณะผู้วิจัยจึงต้องการที่จะติดตามเพื่อทราบความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ดำเนินการ คืออำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ หลังจากโครงการนี้สิ้นสุดไปแล้วเป็นเวลา 4 ปี โดยประเมินจากการบริโภคอาหารที่มีวิตามินสูง ระดับความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม ตลอดจนบังคับที่เอื้อ/ไม่เอื้อต่อความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ โดยการประเมินครั้งนี้อาศัยวิธีการทางโภชนาการและทางสังคมศาสตร์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกัน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการของโครงการยังคงมีพัฒนาการของการบริโภคอาหารที่มีวิตามินสูงอีกทั้งเข้มแน่นต่อเนื่องหลังจากโครงการสิ้นสุดไปแล้วเป็นเวลา 4 ปี โดยยังคงมีระดับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมดีขึ้นหรือไม่แตกต่างกันพัฒนาในทางพึงประสงค์นี้คาดว่าเกิดจากยุทธศาสตร์ของโครงการฯ ซึ่งนำเสนอเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงที่กลุ่มเป้าหมายเชื่อว่าสามารถทำได้และมีทรัพยากรที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งการดำเนินการในช่วงโครงการมีผลต่อกลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งซึ่งมีพฤติกรรมต่อเนื่อง ถือเป็นตัวอย่างให้เห็นในชุมชนและคาดว่ามีส่วนต่อการเพิ่มขึ้นของทั้ง Demand /Supply ของอาหารที่มีวิตามินสูงใน

พื้นที่นี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความเข้มแข็งของระบบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตามพบว่าความอ่อนแอพบว่ามีความอ่อนแอในระบบนี้ ซึ่งอาจมีผลต่อความยั่งยืนของโครงการที่สำคัญคือความเชื่อมโยงที่ก่อให้เกิดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานของรัฐในพื้นที่และชุมชนยังไม่ดีพอ อีกทั้งยังมีจุดอ่อนในการทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในการเปลี่ยนแปลง คณะผู้วิจัยเห็นว่ายังมีทั้งโอกาสและอุปสรรคในพื้นที่นี้ในการรักษาความยั่งยืนของโครงการไว้ให้เป็นประโยชน์ระยะยาว และเพื่อเพิ่มศักยภาพต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเสนอให้มีการดำเนินการเพิ่มเติมในพื้นที่ดังกล่าว โดยเน้นการลดจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งของระบบ ได้แก่ การเสริมการดำเนินงานในองค์กรชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนในการเปลี่ยนแปลง และหารูปแบบของการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐตามที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังได้มีข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาต่อผู้ปฏิบัติงาน นักวิชาการ และผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์คือจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในประเภทของความรู้ที่จะเผยแพร่ 6 ด้านคือ

- 1) ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ
- 2) ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ
- 3) ด้านสิทธิผู้สูงอายุ
- 4) ด้านเศรษฐกิจและการเงินสำหรับผู้สูงอายุ
- 5) ด้านนิเทศศาสตร์ปภิกษะ
- 6) ด้านธรรมสร้างสุข

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ด้าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวกที่ 1) จะประชุมภายในกลุ่มเพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจที่จะเผยแพร่ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ จากนั้นจึงกำหนดผู้ที่เขียนเนื้อหาสำหรับหัวข้อเรื่องนั้นๆ เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็จัดส่งให้นักเทคโนโลยีการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำเว็บไซต์ เพื่อทำการออกแบบและจัดทำเนื้อหาออกมานำเสนอในเว็บไซต์ต่อไป

เมื่อจัดทำเว็บไซต์และเผยแพร่แล้ว คณะผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีการวิจัยในรูปของการวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ประเด็นศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้
 2. ประเด็นศึกษาเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้
 3. เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงกำหนดให้มีการศึกษาในเรื่องการสำรวจเว็บไซต์ผู้สูงอายุฯ ที่หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของระเบียบวิธีการวิจัยใน 3 ประเด็นข้างต้น

ก. ระเบียบวิธีวิจัยเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อประเมินความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ และใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1. ในการประเมินความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)
2. ในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)
 - 2.2 ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี) และ
 - 2.3 ผู้ดูแลผู้สูงอายุ

โดยต้องเป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้ พูดคุยและสนทนารู้เรื่อง ไม่เป็นผู้ที่พิการทางสายตาและไม่เป็นผู้พิการที่มีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความคาดหวังของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ เลือกแบบจำเพาะเจาะจง โดยเลือกผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุ 4 แห่ง ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ชมรมข้าราชการบำนาญ ชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรี และชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดปทุมธานี เพื่อมาร่วมสนทนากลุ่ม
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตร (สำหรับการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย) ดังนี้ (ฉวีวรรณ บุญยาม, 2551: 95)

$$1) n_{srs} = \frac{Z^2 \alpha_{/2} P(1-P)}{d^2}$$

$$2) n = \frac{n_{srs}}{1+(n_{srs}/N)}$$

n_{srs} = ขนาดตัวอย่างสำหรับการสุ่มที่ทราบประชากรมากกว่า 10,000 คนขึ้นไป

$1 - \alpha$ = ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และค่า $Z_{\alpha/2} = 1.96$

P = สัดส่วนของความพึงพอใจ = 0.80

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ เท่ากับ 0.05

N = จำนวนประชากรเป้าหมายทั้งหมด

n = ขนาดตัวอย่างสำหรับการสุ่มที่ประชากรมากกว่า 10,000 คน

$$\begin{aligned} n_{srs} &= \frac{(1.96)^2 \times 0.8 \times (1-0.8)}{(0.05)^2} \\ &= 246 \end{aligned}$$

โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบ่งตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. กลุ่มผู้สูงอายุ ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling random) โดยแบ่งตามภาค และในแต่ละภาคสุ่มเลือกจังหวัด 2 จังหวัด หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย
2. กลุ่มผู้ที่เข้าสู่วัยสูงอายุ เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลรายชื่อผู้ที่เข้าสู่วัยสูงอายุทั้งหมดในประเทศไทย ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้ได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกผู้ที่เข้าสู่วัยสูงอายุที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
3. กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในการศึกษารั้งนี้เลือกผู้ดูแลผู้สูงอายุแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัยที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานผู้สูงอายุ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้าง เพื่อสอบถามความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและขั้นตอน ด้านรูปลักษณ์และรูปแบบการนำเสนอ และด้านเนื้อหา (ภาคผนวกที่ 3)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน (ภาคผนวกที่ 4) ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการใช้เว็บไซต์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการทำงาน สถานที่ที่ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ความถี่ในการใช้บริการเว็บไซต์โดยเฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการใช้งานแต่ละครั้ง และสาเหตุสำคัญที่ทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและขั้นตอน ด้านรูปลักษณ์และรูปแบบการนำเสนอ และด้านเนื้อหา ลักษณะคำตอบใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

คะแนน		
ลักษณะคำตอบ	ข้อความลักษณะทางบวก	ข้อความลักษณะทางลบ
พึงพอใจมากที่สุด	5	1
พึงพอใจมาก	4	2
ปานกลาง	3	3
ไม่พึงพอใจ	2	4
ไม่พึงพอใจมากที่สุด	1	5

การแปลผลคะแนน ความพึงพอใจแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนตามการแบ่งความกว้างอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ช่วงคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
1.00 - 2.33	พึงพอใจน้อย
2.34 - 3.67	พึงพอใจปานกลาง
3.68 - 5.00	พึงพอใจมาก

ส่วนที่ 3 ประเมินคุณภาพของเว็บไซต์โดยรวม แบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ

1. ประเมินภาพรวมของเว็บไซต์ ใน 3 ประเด็นคือ การได้รับข้อมูลที่ตรงตามความต้องการ การได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์ และความพึงพอใจโดยภาพรวม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จาก 0-100 คะแนน

การแปลผลคะแนนการประเมินภาพรวมของเว็บไซต์ แบ่งเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนตามการแบ่งเปอร์เซ็นต์ดังนี้

ช่วงคะแนน	ภาพรวมของเว็บไซต์
0-25	ควรปรับปรุงมาก
26-50	ควรปรับปรุง
51-75	ดี
75-100	ดีมาก

2. เรียงลำดับหัวข้อในเว็บไซต์ที่ชื่นชอบ จากมากไปน้อย คือ สุขภาพผู้สูงอายุ จิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิประโยชน์การจัดการการเงินสำหรับผู้สูงอายุ ปกป้องกับนิเทศศาสตร์ และธรรมสร้างสุข

ส่วนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเติมคำในช่องว่าง

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมศึกษาค้นคว้าจากรายงานการวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประเมินคุณภาพเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงของเนื้อหา แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC : Index of item - objective congruence) ของแต่ละข้อคำถามโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยค่า IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ก็แสดงว่าข้อคำถามหรือประเด็นที่จะทำการรวบรวมมีความตรง ซึ่งค่า IOC ของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 -1.00 หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเที่ยงต่อไป

การหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 60 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 จึงนำแบบสอบถามไปใช้จริงโดยมิได้ปรับแก้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือจากหัวหน้าโครงการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ประสานกับผู้ช่วยนักวิจัยในพื้นที่ในการสนทนากลุ่มและประเมินความพึงพอใจ โดยอธิบายวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบและ ขออนุญาต โดยให้ลงนามในใบยินยอม (Consent form)
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติเชิงอนุมานในการเปรียบเทียบความพึงพอใจ คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และคำถามปลายเปิดจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

6. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

เมื่อผู้ศึกษาพบกลุ่มตัวอย่างแนะนำตัวอธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลและชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ และผู้ศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม ในเฉพาะงานวิชาการเท่านั้น โดยการตอบแบบสอบถามไม่มีผลอย่างอื่นใดที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ

ข. ระเบียบวิธีวิจัยเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การวิจัยในเรื่องความยั่งยืนของศูนย์ความรู้นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ ผู้ดำเนินการ และผู้บริหาร โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้บริการ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)
 - 1.2 กลุ่มผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี)

โดยทั้งสองกลุ่มข้างต้นเป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้ พูดคุยและสนทนารู้เรื่อง ไม่เป็นผู้ที่พิการทางสายตาและไม่เป็นผู้พิการที่มีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์

1.3 กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในการศึกษานี้ใช้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของสถานีอนามัย ทั่วประเทศ จำนวน 9,812 แห่งๆ ละ 1 คน (ปฏิทินสาธารณสุข 2550)

2. กลุ่มผู้ดำเนินการโครงการ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้ดำเนินการด้านเนื้อหาของเว็บไซต์ คือคณาจารย์ผู้รับผิดชอบเนื้อหา จำนวน 6 คน

2.2 ผู้ดำเนินการด้านเทคโนโลยี คือ นักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คนและนักเขียนโปรแกรม จำนวน 1 คน

2.3 ผู้ดำเนินการด้านคอมพิวเตอร์ คือนักคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 คน

โดยทำการศึกษากลุ่มดำเนินการจำนวนทั้งหมด 11 คน และทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

3. กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ รวมเป็นจำนวนผู้บริหารทั้งหมด 3 คน และทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

กลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากสูตรต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรสำหรับการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและแบบมีระบบดังนี้ (ฉวีวรรณ บุญสุยา 2547: 95)

$$\text{สูตร} \quad n_{\text{srs}} = \frac{Z^2 \alpha/2 P(1-P)}{d^2}$$

เมื่อ n_{srs} = ขนาดตัวอย่างสำหรับการสุ่มที่ทราบประชากรมากกว่า 10,000 คนขึ้นไป

$1 - \alpha$ = ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และค่า $Z_{\alpha/2} = 1.96$

P = สัดส่วนของความพึงพอใจ = 0.80

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ เท่ากับ 0.05

N = จำนวนประชากรเป้าหมายทั้งหมด

n = ขนาดตัวอย่างสำหรับการสุ่มที่ประชากรมากกว่า 10,000 คน

$$n_{\text{srs}} = \frac{(1.96)^2 \times 0.8 \times (1-0.8)}{0.05^2}$$

$$(0.05)^2$$

$$= 246$$

การสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling random) โดยแบ่งตามภาค และในแต่ละภาคสุ่มเลือกจังหวัด 2 จังหวัด หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย ตามบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุเพื่อเลือกผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุที่มีอยู่ในทุกสถานีนอมนัยในประเทศไทย จึงขอเพิ่มจำนวนตัวอย่างผู้สูงอายุให้เท่ากับผู้ดูแลผู้สูงอายุเป็น 384 คน

2. ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลรวบรวมชื่อผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุทั้งหมดในประเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 250 คน

3. ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในที่นี้คือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เป็นผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (อ้างในบุญธรรมกิจปริดาภิรุตติ, 2540 : 71) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 5)

N = ขนาดของประชากร (9,812 คน)

n = ขนาดตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{9812}{1 + 9812(0.05)^2} \\ &= 384.3 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงได้ขนาดตัวอย่างกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่ากับ 384 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ในความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (ภาคผนวกที่ 6)

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการใช้เว็บไซต์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการทำงาน การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ สถานที่ที่ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุ วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ผู้สูงอายุ ความถี่ในการใช้บริการเว็บไซต์โดยเฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการใช้งานแต่ละครั้ง และสาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านเข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ในความคิดเห็นของผู้ใช้การันใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุ จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ ความรู้ และข้อมูลที่ทันสมัย การเข้าถึงเว็บไซต์ การได้รับประโยชน์จากความรู้ ความสุขและเพลิดเพลิน รู้จักวิธีการดูแลสุขภาพตนเอง สามารถให้คำแนะนำเพื่อน และถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น ผู้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการเปิดใช้บริการเว็บไซต์ การมีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ การใช้บริการอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และผู้สนับสนุนการดำเนินงานเว็บไซต์ ลักษณะคำตอบใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีกาให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

การแปลผลคะแนน ความคิดเห็นในภาพรวม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนตามการแบ่งความกว้างอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ระดับความคิดเห็น	ช่วงคะแนน
สูง	1.0 - 2.33
ปานกลาง	2.34 - 3.67
ต่ำ	3.68 - 5.0

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Indept Interview) เกี่ยวกับ ความยั่งยืนขอโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 4 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยี และด้านคอมพิวเตอร์ (ภาคผนวกที่ 7) ดังนี้

1) **แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร** ประกอบด้วย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ประโยชน์ของเว็บไซต์ ความรู้ผู้สูงอายุ นโยบายสนับสนุน รูปแบบการบริหารจัดการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และข้อเสนอแนะ

2) **แบบสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการด้านเนื้อหา** ประกอบด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ผู้ดำเนินการเรื่องเนื้อหา ขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงาน การปรับข้อมูลให้ทันสมัย การสร้างปฏิสัมพันธ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการ ค่าใช้จ่ายในการเขียนเนื้อหา การดำเนินการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน รูปแบบการบริหารจัดการ ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านเนื้อหา

3) **แบบสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการด้านเทคโนโลยี** ประกอบด้วย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ผู้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงาน การปรับข้อมูลให้ทันสมัย การสร้างปฏิสัมพันธ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการ ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ เขียนเนื้อหา นโยบายสนับสนุน การดำเนินการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน รูปแบบการบริหารจัดการ ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์

4) **แบบสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการด้านคอมพิวเตอร์** ประกอบด้วย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ผู้ดูแลเว็บไซต์และเซิร์ฟเวอร์ ขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงาน การปรับข้อมูลให้ทันสมัย การสร้างปฏิสัมพันธ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการ ค่าใช้จ่ายในการดูแลเว็บไซต์และเซิร์ฟเวอร์ การดำเนินการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน รูปแบบการบริหารจัดการ ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานดูแลเว็บไซต์และเซิร์ฟเวอร์

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมศึกษาค้นคว้าจากรายงานการวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประเมินคุณภาพเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก 8) เพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเที่ยงต่อไป

การหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 60 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 จึงนำแบบสอบถามไปใช้จริงโดยมิได้ปรับแก้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ประสานกับผู้ช่วยนักวิจัยในพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อชี้แจงและอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบ โดยให้โอกาสกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชก่อน และขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ลงนามในใบยินยอม (Consent form)
3. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2551 ถึง 20 พฤศจิกายน 2551 และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 ถึง 9 ธันวาคม 2551
4. เมื่อได้รับแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของ การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe ' test for all possible comparison)

โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

6. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

เมื่อผู้ศึกษาพบกลุ่มตัวอย่างแนะนำตัวอธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลและชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ และผู้ศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม ในเฉพาะงานวิชาการเท่านั้น โดยการตอบแบบสอบถามไม่มีผลอย่างอื่นใดที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ

ก. ระเบียบวิธีวิจัยเรื่องการสำรวจเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยได้สำรวจและคัดเลือกเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน 2551 โดยการสำรวจผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search engines) ด้วยคำสำคัญ (Key words) ดังนี้ คำสำคัญภาษาไทย ได้แก่ ผู้สูงอายุ อาวุโส ผู้สูงวัย วัยทอง โกลเด้นเยียร์ สถานสงเคราะห์คนชรา

คำสำคัญภาษาอังกฤษ ได้แก่ elderly, seniors, aging, golden life, aged, retirement, geriatrics พบเว็บไซต์ จำนวนทั้งสิ้น 58 แหล่ง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศและผู้วิจัยกำหนดประเด็นการสำรวจ ดังนี้

- 1) หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์
- 2) คำขวัญของเว็บไซต์
- 3) ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน
- 4) เนื้อหาหน้าเว็บไซต์

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ก. ผลการวิจัยเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ก.1 การวิจัยเรื่องความคาดหวัง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาในส่วนนี้ เพื่อ 1) สอบถามความคาดหวังในเนื้อหาที่นำเสนอบนเว็บไซต์ในด้านสุขภาพ จิตสังคม สิทธิประโยชน์ เศรษฐกิจ และการเงิน นิเทศศาสตร์ และธรรมะสร้างสุข 2) สอบถามถึงลักษณะหรือรูปแบบของเว็บไซต์ที่ผู้สูงอายุคาดหวัง และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าถึงและวิธีการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้สูงอายุ

ผลจากการสนทนากลุ่มจะใช้เป็นข้อมูลนำเข้าสำหรับผู้รับผิดชอบการจัดทำเนื้อหาบนเว็บไซต์ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้ออกแบบเว็บไซต์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้สูงอายุ ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ภาพรวมของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
2. ความคาดหวังในเนื้อหาที่นำเสนอบนเว็บไซต์
3. ลักษณะหรือรูปแบบของเว็บไซต์ที่ผู้สูงอายุคาดหวัง
4. ความเป็นไปได้ในการเข้าถึงและวิธีการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 1 ภาพรวมของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ในการประสานงานเพื่อขอเข้าสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุนั้น ทีมวิจัยได้ประสานอย่างเป็นทางการกับผู้รับผิดชอบชมรม ให้เชิญผู้สูงอายุเข้าร่วมสนทนาโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนารวมทั้งการขอบันทึกเสียงการสนทนา เพื่อใช้ในการถอดเทป และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ และผู้ศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม ในเฉพาะงานวิชาการเท่านั้น วิธีการสนทนากลุ่มจะแบ่งผู้สูงอายุออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10-15 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสนทนาแบบมีโครงสร้าง (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 4)

บรรยากาศในการสนทนากลุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ผู้สูงอายุทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสนทนากลุ่มถึงแม้มีบางส่วนที่ไม่เข้าใจเรื่องเว็บไซต์ แต่ก็พยายามให้ความคิดเห็นในส่วนที่ตนเองเคยได้ยินหรือเคยรับรู้มา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ใน 4 ชมรม คือ ชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 26 เจ้าคุณพระประยุรวงศ์ จำนวน 15 คน ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านใหม่ จ.ปทุมธานี จำนวน 22 คน ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จำนวน 25 คน และชมรมผู้สูงอายุข้าราชการบำนาญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 23 คน พบว่า อายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 67 ปี โดยอายุต่ำสุดคือ 60 ปีและอายุสูงสุด 72 ปี ทั้งนี้ผู้มีหลังเดิมส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย และรับราชการ ไม่ได้ประกอบอาชีพประจำ มีบางส่วนที่ทำธุรกิจกับครอบครัว และส่วนน้อยที่เลี้ยงหลานอยู่กับบ้าน สำหรับการอยู่อาศัยในปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่อยู่กับบุตร หลานที่ทำงานแล้ว เมื่อสอบถามถึงการมีคอมพิวเตอร์ใช้ในบ้าน พบว่ามีเพียงร้อยละ 30 คนที่มีคอมพิวเตอร์อยู่ที่บ้าน โดยทั้งหมดไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน

2. การเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ

เมื่อสอบถามความหมายของคำว่า “ผู้สูงอายุ” ผู้ร่วมสนทนาได้มีการให้คำนิยามที่แตกต่างกันไป โดยในกลุ่มข้าราชการบอกว่าหมายถึงชีวิตหลังเกษียณอายุ (อายุ 60 ปี) ส่วนคนที่ไม่ได้เป็นข้าราชการ กล่าวว่า คำว่าสูงอายุคือตอนที่ตนเองรู้สึกทำงานไม่ไหวควรหยุดทำงานเนื่องจากอายุมาก หรือลูกหลานบอกว่าให้หยุดทำงาน ไม่สามารถระบุช่วงอายุที่แน่นอนได้

ในการสนทนากลุ่มนั้น ได้ให้ผู้สูงอายุเล่าถึงการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยนึกย้อนไปตอนที่อายุ 60 ปี หรือตอนที่คิดว่าตนเองควรหยุดทำงานเพราะอายุมากแล้ว ผู้ร่วมสนทนาส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเตรียมตัวในการเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยร้อยละ 50 กล่าวว่าไม่ได้มีการเตรียมตัวที่เป็นกิจจะลักษณะ เพราะเป็นเรื่องที่รู้อยู่แล้ว เช่น ต้องอยู่บ้านเฉยๆ หยุดทำงาน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อถามประเด็นการเตรียมตัวผู้สูงอายุได้มีการเตรียมตัว ดังนี้

2.1 การเตรียมตัวเรื่องที่อยู่อาศัยของครอบครัว เนื่องจากบางคนเป็นลูกจ้าง อยู่บ้านพักหลวงเตรียมหาบ้านมาตั้งแต่อายุ 35 ปี ได้มีการเก็บออมเงินไว้ปลูกบ้าน และบางคนได้เตรียมปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้หน้าอยู่กว่าเดิมเพื่อจะได้ใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข

2.2 การเตรียมใจ ในเรื่องของการเตรียมใจนั้นส่วนใหญ่จะเป็นในกลุ่มข้าราชการที่เกษียณอายุโดยกล่าวว่ามีการเตรียมใจในเรื่องหน้าที่การงาน เคยเป็นผู้อำนวยการ โรงเรียนมาก่อนก็จะ

ปล่อยวางเรื่องงานทำให้ได้ว่าใกล้จะเกษียณอายุแล้ว พยายามปล่อยวางเรื่องงานทำให้ได้ว่าใกล้จะเกษียณอายุแล้วไม่มีงานทำและจะต้องอยู่บ้าน ตลอดจนเตรียมใจว่าพออายุมากขึ้นก็ต้องเจ็บป่วย โดยการเตรียมใจนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างกัน บางคนได้เตรียมใจ เข้าวัด ทำบุญ ศึกษาคุณงามตามวัดต่าง ๆ และไปพักผ่อนหย่อนใจ

2.3 การเตรียมตัวด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุกล่าวว่ารู้มาว่าเมื่ออายุมากขึ้นร่างกายไม่แข็งแรง ป่วยเป็นโรคต่างๆ เช่น หัวเข่าเสื่อม ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ดังนั้นจึงระวังในเรื่องการรับประทานอาหาร มีการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรงเพิ่มขึ้น และพยายามหากิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

2.4 การเตรียมวางแผนด้านเศรษฐกิจ โดยการเก็บเป็นเงินออมเงินไว้และซื้อสลากออมสิน พยายามปลดภาระหนี้สินต่างๆ มีการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด มีวางแผนการใช้จ่ายเงินโดยแบ่งเงินไว้ใช้ 4 ส่วน 1) เก็บออม 2) ค่าใช้จ่ายในบ้าน 3) ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ 4) ค่าใช้จ่ายในการเข้าสังคม เตรียมโอนเงินจากธนาคารหลาย ๆ แห่ง มาอยู่ธนาคารเดียวกัน และใกล้ที่อยู่อาศัยจะได้เดินทางสะดวกสบาย เตรียมหารายได้หลังเกษียณให้ครอบครัวบางคนได้ทำบ้านเช่า และพยายามหาอาชีพเสริม เช่น สอนหนังสือพิเศษ เป็นต้น

2.5 การเตรียมตัวด้านสังคม โดยการเข้าสังคมหลังเกษียณ เช่น การสมัครเข้าเป็นสมาชิก ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมข้าราชการบำนาญทำให้มีเพื่อน ได้มารวมกลุ่มกัน ได้พบปะสังสรรค์กับเพื่อน เข้ากลุ่ม 3-4 เดือนต่อครั้ง และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย เดินรำ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และ ต้องมีการไปทัศนศึกษากับเพื่อน นัดทานข้าว/ทำกิจกรรมเดือนละครั้งโดยการเล่นแชร์ และรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม เช่น ด้านศาสนา บูรณะวัด รวมถึงการเป็นกรรมการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย บางคนก็ทำงานทำเพิ่มเพื่อเป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ เช่น เป็นสมาชิกสภาตำบล

3. คำแนะนำสำหรับผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ

เมื่อผู้สูงอายุแสดงความเห็นถึงคำแนะนำการเตรียมตัวสำหรับผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ ว่าควรจะต้องมีการเตรียมตัวในประเด็นใดบ้าง ส่วนใหญ่จะแนะนำดังนี้

3.1 เตรียมเรื่องสุขภาพ โดยให้เตรียมตัวในเรื่องการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจร่างกายประจำปี รวมถึงการหาแพทย์ประจำตัวที่ดูแลสุขภาพ

3.2 เตรียมด้านเศรษฐกิจ ได้เตรียมเงินไว้ 1 ก้อน สำหรับใช้จ่ายในครอบครัว ใช้ในเรื่องสุขภาพ และใช้ในการรวมกลุ่มกับผู้เกษียณอายุด้วยกัน และการหางานทำภายหลังจากเกษียณหรือเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว

3.3 *เตรียมด้านสังคม* โดยการรวมกลุ่มกับคนในวัยเดียวกันเพื่อทำกิจกรรมบางอย่าง เช่น ด้านศาสนา บูรณ วัด การออกกำลังกาย(เล่นกีฬาเปตอง ไทเก๊ก) และนันทนาการ เช่น เดินรำ

3.4 *เตรียมด้านจิตใจ* ควรทำใจแต่เน้นในการยอมรับสภาพความจริง ลดความเครียดด้านวิชาการลง โดยอาจปลูกต้นไม้ ทำพืชสวนครัว สัมผัสกับเพื่อน 3-4 ครั้ง/เดือน ไปท่องเที่ยวกับครอบครัวและ ลูกหลาน สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนจิตใจจะได้สบาย และพักผ่อนพักผ่อนหย่อนใจกับลูกหลาน

4. ความรู้ของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มให้ความเห็นถึงหัวข้อผู้ดูแลผู้สูงอายุว่า ขึ้นอยู่กับว่าเป็นใคร โดยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นลูกหลาน หรือญาติพี่น้อง กลุ่มที่สองคือเจ้าหน้าที่จ้างมาจากศูนย์ฝึกอบรมโดยเฉพาะ ทั้งนี้ความคาดหวังของผู้สูงอายุในเรื่องความรู้ของทั้งสองกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุไม่ได้ตั้งความหวังไว้ว่าลูกหลาน หรือญาติพี่น้องจะต้องมีความรู้ในการดูแลตนอย่างไร เพียงแต่ขอให้ดูแลให้มีอาหารรับประทานและดูแลเมื่อเจ็บป่วยก็นับว่าพึงพอใจแล้ว ผู้ดูแลผู้สูงอายุต้องมีจิตใจอ่อนน้อม มีเมตตาเป็นคนใจเย็น อ่อนน้อม อ่อนหวาน อ่อนโยน พุดจาดี มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา ต้องเข้าใจผู้สูงอายุ (เพราะเป็นคนใจน้อย) และต้องมีความอด และอดกลั้น ไม่แสดงกิริยาที่ไม่ดีออกมา แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นไปได้ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุควรมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

4.1 ความรู้ในด้านการประเมินสุขภาพเบื้องต้น

4.2 ความรู้ในด้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ

4.3 การรักษาพยาบาลเบื้องต้น เช่น การวัดความดันโลหิต และการดูแลเวลาเจ็บป่วย

เล็กน้อยๆ

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังในเนื้อหาที่นำเสนอบนเว็บไซต์

เรื่องที่ยากรู้เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีการอภิปรายประเด็นนี้กันอย่างหลากหลาย โดยสรุปแล้ว ผู้ร่วมสนทนากลุ่มให้ความสนใจในเรื่องของสุขภาพมากที่สุด โดยเรื่องที่คุณร่วมสนทนากลุ่มคิดว่าผู้สูงอายุควรจะต้องรู้มีดังนี้

1. ความรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่

1.1. โรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุและการปฏิบัติตัวเมื่อป่วยหรือการป้องกัน เช่น การปวดเข่า ปวดเอว และปวดหลัง โรคสมองเสื่อม โรคอัลไซเมอร์ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคไขมันในเลือด โรคไขข้อโรคต่อมลูกหมากโต การควบคุมระบบปัสสาวะ

1.2. อาหารที่ควรรับประทาน ในวัยสูงอายุ

1.3. การใช้ยาในโรคที่พบบ่อย อันตรายหรือข้อควรระวังในการใช้ยา

1.4. การกินยาอย่างไรให้ปลอดภัย โดยเฉพาะในคนที่ป่วยหลายโรค

1.5. การบริหารร่างกายเพื่อป้องกันโรค และเพื่อคลายกล้ามเนื้อ

1.6. วิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสม

1.7. วิธีการยกของ การนอน การลุกยืนและการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเปลี่ยนอิริยาบถที่ถูกต้อง

2. จิตสังคม

2.1 วิธีการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ การยอมรับสภาพร่างกายและความเจ็บป่วย

2.2 การปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานะเหตุการณ์และสังคมปัจจุบัน

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับผู้ดูแลผู้สูงอายุได้

2.4 การอยู่ร่วมกันในสังคม

2.5 การทำกิจกรรมร่วมกัน และการพบปะสังสรรค์ ต้องการให้มีการรวมกลุ่มไปทัศนศึกษาในสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

3. สิทธิประโยชน์

3.1 สิทธิในการรักษาพยาบาล โรคใดบ้างที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยทำในลักษณะของการเปรียบเทียบว่าเมื่อป่วยควรใช้สิทธิในข้อใดก่อน

3.2 สิทธิของบุตรในการขอรับเงินช่วยเหลือภายหลังจากที่ผู้สูงอายุเสียชีวิต

3.3 การเปลี่ยนแปลงของสิทธิต่างๆ ที่อาจมีผลต่อผู้สูงอายุ เช่น สิทธิการเบิกค่ารักษาพยาบาลโดยใช้สิทธิของบุตร

3.4 ขั้นตอนการขอใช้สิทธิและเอกสารที่ต้องยื่นในกรณีที่มีความประสงค์จะขอใช้สิทธิต่างๆ

3.5 สิทธิและสวัสดิการอื่นๆ ที่ผู้สูงอายุในสังคมไทยได้รับ

4. เศรษฐกิจ และการเงิน

4.1 แหล่งเงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ (กระทรวงพัฒนาสังคมฯ) โดยขอรายละเอียดทั้งการสนับสนุนเป็นรายบุคคลและลักษณะกลุ่ม

- 4.2 กิจกรรมเสริมรายได้ หรือการทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้ในวัยสูงอายุ
- 4.3 การเก็บออม
- 4.4 การลงทุนระยะสั้น และระยะยาว
- 4.5 การซื้อประกันชีวิต/ประกันสุขภาพ การประกันสังคม(ของบุตรหลาน)
- 4.6 หุ่น พันธบัตร หนี้ตราสาร การเสียภาษี
- 4.7 การลงทุนอย่างไรเพื่อไม่ให้ถูกหลอก
- 4.8 การใช้เงินหลังเกษียณอย่างไรให้มีประโยชน์
5. นิเทศศาสตร์
 - 5.1 เรื่องบันเทิง เช่น การร้องเพลง การสอนลีลาศ รำไทย
 - 5.2 การดูหนัง/ละคร เรื่องเบาสมอง เรื่องสั้น ๆ ตลกขบขัน
 - 5.3 การวิเคราะห์ข่าวสาร/ข่าวด้านการเมืองประจำวันสั้น ๆ วัน และการได้รับข่าวสารที่เป็นจริง
 - 5.4 การท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว
 - 5.5 นิทานสอนใจ
 - 5.6 ประสบการณ์ชีวิตจากเรื่องจริงของสมาชิก
 - 5.7 บริษัทท่องเที่ยวที่มีความชำนาญในการจัดท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ
 - 5.8 ส่วนลดพิเศษในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ
 - 5.9 เกม Online
6. ธรรมะสร้างสุข
 - 6.1 ธรรมะในชีวิตประจำวัน
 - 6.2 การรวมกลุ่มไปปฏิบัติธรรม การปฏิบัติธรรม ให้ศึกษาแก่นของธรรมะ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มีความหมายอย่างไร) พระไตรปิฎก การรักษาศีล การทำสมาธิ การทำบุญ การให้ทาน
 - 6.3 พิธีกรรม/การทำกิจกรรมด้านศาสนา (เช่น การแต่งงาน งานบวช) ประเพณีต่าง ๆ
 - 6.4 การบรรยายธรรมโดยเกจิอาจารย์ต่าง ๆ บนเวทีใหญ่
7. เรื่องอื่นๆ
 - 7.1 ความรู้เรื่องการเกษตร การปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยหมัก การตอนต้นไม้ การทำสวนครัว ทั้งที่ก่อและไม่ก่อให้เกิดรายได้
 - 7.2 การประดิษฐ์ดอกไม้ การร้อยสร้อย

- 7.3 ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ หรือประเด็นใหม่ๆ ที่เป็นข่าว
- 7.4 เทคนิคการเจรจาต่อรอง การปฏิเสธที่นุ่มนวล
- 7.5 บุคลิกภาพของผู้สูงอายุ การแต่งกาย
- 7.6 ด้านกฎหมาย เกี่ยวกับการทำพินัยกรรม การจัดการเรื่องมรดก และการทำนิติกรรม
สัญญาเกี่ยวกับหนี้สิน

ส่วนที่ 3 ลักษณะหรือรูปแบบของเว็บไซต์ที่ผู้สูงอายุคาดหวัง

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) เคยได้ยิน คำว่า “ Web site” เนื่องจากเคยเข้ารับการอบรมคอมพิวเตอร์และการใช้เว็บไซต์ ที่ทางชมรมจัดให้ บางส่วนรับรู้จากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ และลูกหลานเล่าให้ฟัง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสอบถามถึงประสบการณ์การใช้เว็บไซต์พบว่า มีเพียงร้อยละ 10 ที่เคยเข้าไปในเว็บไซต์ โดยเข้าไปดูเรื่องความรู้เรื่องสุขภาพ ข่าวประจำวัน พยากรณ์อากาศ และ เรื่องอาชีพพิเศษเพื่อหารายได้เล็กๆ น้อยๆ

ทั้งนี้เมื่อผู้นำการสนทนากลุ่มได้เปิดตัวอย่างเว็บไซต์ให้ผู้ร่วมสนทนาดูและสอบถามถึงลักษณะเว็บไซต์ที่พึงพอใจ พบว่าผู้ร่วมสนทนา ระบุถึงรูปแบบเว็บไซต์ที่ต้องการ ดังนี้

1. ควรเป็นภาพเคลื่อนไหว ประกอบคำบรรยาย
2. เป็นรูปภาพเตือนใจ หรือเป็นการ์ตูน
3. ไม่ควรเป็นเนื้อหายาวเกินไป หรือนั้นเชิงวิชาการมาก แต่ถ้าจะให้กลุ่มเป้าหมายอื่นอ่านก็
อาจจะเป็นข้อความยาวๆ ได้
4. ควรเป็นการเรียนการสอนแบบมีคนบรรยาย สาสิต
5. ไม่ควรซับซ้อนมาก
6. ควรมีเกมส์ หรือการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้
7. มีการจัดทำทะเบียนสมาชิก
8. มีการตอบคำถามชิงรางวัล หรือมีชิงโชค

ส่วนที่ 4 ความเป็นไปได้ในการเข้าถึงและวิธีการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้สูงอายุ

เมื่อสอบถามความเป็นไปได้ในการเข้าถึงและวิธีการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 15 ที่ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ แต่ไม่เคยใช้งานและโอกาสใช้คอมพิวเตอร์มีน้อย เนื่องจากลูกหลานจะเป็นคนใช้งาน เมื่อถามว่าหากต้องการเข้าดูเว็บไซต์ จะให้ลูกหลานเปิดให้ได้หรือไม่ ทุกคนตอบว่าเป็นไปได้ยากเพราะส่วนใหญ่งานยุ่ง

ทั้งนี้เมื่อถามถึงข้อเสนอแนะว่าหากต้องการให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าไปดูในเว็บไซต์ ควรดำเนินการอย่างไร ส่วนใหญ่ตอบว่า มสธ. ควรเปิดสอน /อบรม การเรียนรู้เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ต่างๆ โดยให้อาจารย์มาสอน หรือเปิด เว็บไซต์ ให้ดูไปพร้อมๆ กัน หรืออาจประสานกับผู้รับผิดชอบชมรมผู้สูงอายุ ให้เปิด เว็บไซต์ ให้ดูเพราะจะมีการประชุมกัน เกือบทุกเดือนอยู่แล้ว นอกจากนี้ควรมีการประชุมสัมพันธ์ไปยังชมรมต่างๆ ว่ามีการจัดทำ เว็บไซต์ โดย อาจทำในลักษณะของแผ่นพับประกอบการใช้ เว็บไซต์

ก.2 การวิจัยเรื่องความพึงพอใจ

ในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี) และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ที่เป็นผู้อ่านออกเขียนได้ พุศุคยและสนทนารู้เรื่อง ไม่เป็นผู้พิการทางสายตา และไม่เป็นผู้พิการที่มีผลต่อการ ใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ กลุ่มละ 250 คน รวม 750 คน ได้แบบสอบถามกลับคืน จากกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี) และผู้ดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 100, 70.4 และ 96.4 ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลการใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจและคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุระหว่างผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ
5. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุตอบแบบสอบถาม

จากการเก็บข้อมูล ที่มีผู้ตอบกลับ 667 คน พบว่า เป็นเพศชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชายร้อยละ 42.58 และที่เหลือร้อยละ 57.42 เป็นเพศหญิง ซึ่งสัดส่วนนี้ไม่แตกต่างกันมากนักในผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษา พบว่า จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ทั้งนี้เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาในทั้ง 3 กลุ่ม ตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้ที่กำลังจะสูงอายุมีระดับการศึกษาสูงสุด รองลงมาคือผู้ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผู้สูงอายุ (n= 250)		ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ (n= 176)		ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (n= 241)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
ชาย	126	50.4	74	42.0	84	34.9	284	42.58
หญิง	124	49.6	102	58.0	157	65.1	383	57.42
ระดับการศึกษา								
ประถมศึกษา	160	64.0	30	17.0	0	0.0	190	28.49
มัธยมศึกษา/ปวช.	33	13.2	20	5.7	4	1.7	57	7.55
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	11	4.4	12	6.8	134	55.6	157	23.04
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	32	12.8	68	38.6	86	35.7	186	27.89
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4	48	27.3	8	3.3	57	8.55
อื่นๆ	13	5.2	8	4.5	9	3.7	30	4.50

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำสุด 60 ปี และอายุสูงสุด 85 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 66.98 ปี (S.D. 5.49) ในขณะที่ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำสุด 50 ปี และอายุสูงสุด 59 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 53.91 ปี (S.D. 2.65) ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำสุด 21 ปี และอายุสูงสุด 50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 30.82 ปี (S.D. 6.54) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	ผู้สูงอายุ (n= 250)	ผู้ที่กำลังจะ สูงอายุ (n= 176)	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (n= 241)	รวม
อายุต่ำสุด	60	50	21	43.67
อายุสูงสุด	85	59	50	64.67
อายุเฉลี่ย	66.98	53.91	30.82	50.57
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.49	2.65	6.54	4.89

สำหรับลักษณะการทำงานนั้นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีลักษณะการทำงานที่ต่างกัน โดย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานหรืออยู่บ้านเฉยๆ ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ตอบว่าดูแลลูกหลานที่บ้าน (ร้อยละ 26.8 และ 24.8 ตามลำดับ)ในขณะที่ผู้ที่กำลังจะสูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ (ที่ไม่ใช่อาจารย์) ในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 51.7) สำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขนั้นพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน (ร้อยละ 49.79) (ตารางที่ 3-5)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุจำแนกตามลักษณะการทำงาน

ลักษณะการทำงานของในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	8	3.2
ข้าราชการบำนาญ	33	13.2
ดูแลลูก/หลานอยู่ที่บ้าน	62	24.8
ไม่ได้ทำงาน/อยู่บ้านเฉย ๆ	67	26.8
ค้าขาย	21	8.4
ทำธุรกิจส่วนตัว	20	8.0
อื่น ๆ	39	15.6

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้กำลังจะเข้าสู่สูงอายุ จำแนกตามลักษณะการทำงาน

ลักษณะการทำงานของในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ (อาจารย์)	39	22.2
ข้าราชการ (อื่น ๆ)	91	51.7
พนักงานมหาวิทยาลัย (อาจารย์)	3	1.7
พนักงานมหาวิทยาลัย (อื่น ๆ)	13	7.4
ลูกจ้าง	24	13.6
อื่น ๆ	6	3.4

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะการทำงาน

ลักษณะการทำงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	120	49.79
นักวิชาการสาธารณสุข	65	26.97
พยาบาลระดับต้น/พยาบาลเทคนิค	52	21.57
อื่นๆ	4	1.67

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้เว็บไซต์

สถานที่ที่ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่ใช้ในสถานที่ราชการ รองลงมาคือ ใช้ที่บ้าน เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าใช้บริการเว็บไซต์จากสถานที่ราชการเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.4) รองลงมาคือใช้ที่บ้าน (ร้อยละ 18.4) ทั้งนี้ พบว่ามีผู้สูงอายุที่ตอบว่าไม่มีที่ใช้เป็นการเฉพาะถึงร้อยละ 12.8 สำหรับผู้ที่กำลังจะสูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าใช้บริการเว็บไซต์จากสถานที่ราชการเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.0) รองลงมาคือใช้ที่บ้าน (ร้อยละ 13.6) เช่นเดียวกับผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ตอบว่าใช้บริการเว็บไซต์จากสถานที่ราชการเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.7) รองลงมาคือใช้ที่บ้าน (ร้อยละ 15.8)

สำหรับวิธีการเข้าถึงเว็บไซต์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าใช้เว็บไซต์ได้ด้วยตนเอง ร้อยละ 58.47 ที่เหลือร้อยละ 41.53 ต้องให้คนอื่นเข้าให้ ทั้งนี้พบว่า ในส่วนของผู้สูงอายุนั้นส่วนใหญ่ต้องให้คนอื่นเข้าให้ (ร้อยละ 88.8) ในขณะที่ผู้ที่กำลังจะสูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถเข้าดูเว็บไซต์ได้ด้วยตนเอง (ร้อยละ 75.0 และ 95.4 ตามลำดับ)

พฤติกรรมการใช้เว็บไซต์โดยถามความถี่ในการใช้บริการเว็บไซต์โดยเฉลี่ย (ครั้งต่อเดือน) พบว่า ในภาพรวม ใช้เว็บไซต์ เฉลี่ยเดือนละ 4 ครั้ง โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความถี่ในการใช้สูงสุด รองลงมาคือผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ทั้งนี้ในบางเดือนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สูงอายุ หรือผู้ที่กำลังจะสูงอายุบางคนไม่เคยใช้เว็บไซต์เลย โดยในกลุ่มที่ใช้เว็บไซต์ส่วนใหญ่ในการใช้เว็บไซต์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 11-30 นาที

เมื่อสอบถามถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ของผู้สูงอายุของ มสธ. พบว่า สาเหตุสำคัญคือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม รองลงมาคือ มีข่าวสารน่าสนใจ และมีคนแนะนำให้ลองใช้ (ร้อยละ 69.87, 52.02 และ 43.03 ตามลำดับ) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามข้อมูลการใช้เว็บไซต์

ข้อมูลการใช้เว็บไซต์	ผู้สูงอายุ (n= 250)		ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ (n= 176)		ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (n= 241)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ที่ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับ								
ผู้สูงอายุของ มสธ. บ่อยที่สุด								
ไม่มีที่ใช้	32	12.8	14	8.0	0	0.0	46	6.90
บ้าน	46	18.4	24	13.6	38	15.8	108	16.19
ร้านอินเทอร์เน็ต	2	0.8	2	1.1	0	0.0	4	0.60
ชมรมผู้สูงอายุ	11	4.4	0	0	0	0.0	11	1.65
สถานที่ราชการ	146	58.4	132	75.0	197	81.7	475	71.21
สถานที่อื่นๆ	13	5.2	4	2.3	6	2.5	23	3.45
วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ								
เข้าด้วยตัวเอง	28	11.2	132	75.0	230	95.4	390	58.47
มีคนช่วยให้	222	88.8	44	25.0	11	4.6	277	41.53

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลการใช้เว็บไซต์	ผู้สูงอายุ (n= 250)		ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ (n= 176)		ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (n= 241)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ความถี่ในการใช้บริการเว็บไซต์โดยเฉลี่ย (ครั้งต่อเดือน)							
0	81	32.4	20	11.4	0	0.0	101	15.14
1-5	157	62.8	120	68.2	169	70.1	446	66.87
6-10	9	3.6	16	9.1	25	10.4	50	7.50
11-15	2	0.8	3	1.7	17	7.0	22	3.30
16-20	0	0.0	8	4.5	11	4.6	19	2.85
มากกว่า 20	1	0.4	9	5.1	19	7.9	29	4.35
ความถี่ต่ำสุด	0		0		1		0.00	
ความถี่สูงสุด	30		30		50		50.00	
ความถี่เฉลี่ย	1.36		4.66		6.59		4.20	
ระยะเวลาในการทำงานแต่ละครั้ง								
น้อยกว่า 10 นาที	67	26.8	62	35.2	29	12.0	158	23.69
11-30 นาที	137	54.8	80	45.5	147	61.0	364	54.57
30-60 นาที	44	17.6	28	15.9	51	21.2	123	18.44
มากกว่า 60 นาที	2	0.8	6	3.4	14	5.8	22	3.30

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลการใช้เว็บไซต์	ผู้สูงอายุ (n= 250)		ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ (n= 176)		ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (n= 241)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุสำคัญที่ทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุของ								
มสธ. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ต้องการความรู้เพิ่มเติม	108	43.2	132	75.0	226	93.8	466	69.87
ต้องการมีเพื่อนเพิ่ม	30	12.0	34	19.3	14	5.8	78	11.69
เพื่อความบันเทิง	31	12.4	42	23.9	30	12.4	103	15.44
มีคนแนะนำให้เข้ามาลองใช้	156	62.4	68	38.6	63	26.1	287	43.03
มีข่าวสารที่น่าสนใจ	77	30.8	94	53.4	176	73.0	347	52.02
สาเหตุอื่นๆ	33	13.2	8	4.5	16	6.6	57	8.55

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ประเมินความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ใน 3 ด้านคือ 1) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา 2) ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ และ 3) ด้านเนื้อหา พบว่าในภาพรวมทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจในระดับปานกลางโดยพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ (ค่าเฉลี่ย 3.56 และ 3.53) ส่วนด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหามีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความพึงพอใจสูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้สูงอายุตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 3.89, 3.45 และ 3.13 ตามลำดับ) (ตารางที่ 7)

ทั้งนี้ในส่วนของการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ ซึ่งแบ่งเป็น 1) ข้อมูลตรงตามความต้องการ 2) ความมีประโยชน์ของข้อมูล และ 3) คุณภาพของเว็บไซต์โดยรวม ในภาพรวมทั้ง 3 กลุ่มประเมินคุณภาพของเว็บไซต์อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 66.03) โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีประโยชน์ของข้อมูล (ค่าเฉลี่ย 67.48) และด้านที่ประเมินคุณภาพต่ำสุดคือข้อมูลตรงตามความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 63.31) โดยเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุให้คะแนนการประเมินคุณภาพสูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้สูงอายุตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 75.03, 64.07 และ 58.98 ตามลำดับ) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจการใช้เว็บไซต์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ความพึงพอใจ	ผู้สูงอายุ			ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ			ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการ ค้นหา	2.68	1.00	ปานกลาง	3.41	1.01	ปานกลาง	3.91	0.46	มาก	3.33	0.82	ปานกลาง
2.ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ	3.28	0.71	ปานกลาง	3.45	0.92	ปานกลาง	3.87	0.49	มาก	3.53	0.71	ปานกลาง
3.ด้านเนื้อหา	3.28	0.71	ปานกลาง	3.48	0.96	ปานกลาง	3.92	0.52	มาก	3.56	0.73	ปานกลาง
รวม	3.13	0.68	ปานกลาง	3.45	0.91	ปานกลาง	3.89	0.38	มาก	3.49	0.66	ปานกลาง

ตารางที่ 8 ประเมินคุณภาพของเว็บไซต์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุโดยรวม

ความพึงพอใจ	ผู้สูงอายุ			ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ			ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ข้อมูลตรงตามความต้องการ	56.4	16.90	ดี	61.53	15.99	ดี	72.01	14.55	ดี	63.31	15.81	ดี
2.ความมีประโยชน์ของข้อมูล	59.4	16.28	ดี	65.23	15.98	ดี	77.82	13.12	ดีมาก	67.48	15.13	ดี
3.คุณภาพของเว็บไซต์โดยรวม	61.14	18.24	ดี	65.45	14.63	ดี	75.25	12.75	ดีมาก	67.28	15.21	ดี
รวม	58.98	16.00	ดี	64.07	14.82	ดี	75.03	12.31	ดีมาก	66.03	14.38	ดี

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับหัวข้อในเว็บไซต์ของผู้สูงอายุของ มสธ. ที่ชอบจากมากไปน้อย พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีการให้ลำดับหัวข้อที่ชอบต่างกัน โดย ผู้สูงอายุ เรียงลำดับหัวข้อที่ชอบจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) จิตสังคัมผู้สูงอายุ 2) ธรรมสร้างสุข 3) สุขภาพผู้สูงอายุ 4) สิทธิผู้สูงอายุ 5) ปกิณกะ-สาระ-บันเทิง และการจัดการการเงิน สำหรับผู้ที่กำลังจะสูงอายุมีการเรียงลำดับหัวข้อที่ชอบจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) จิตสังคัมผู้สูงอายุ 2) สิทธิผู้สูงอายุ 3) ปกิณกะ-สาระ-บันเทิง 4) สุขภาพผู้สูงอายุ 5) การจัดการการเงิน และ 6) ธรรมสร้างสุข และในส่วนของผู้ดูแลผู้สูงอายุเรียงลำดับหัวข้อที่ชอบจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปกิณกะ-สาระ-บันเทิง 2) สุขภาพผู้สูงอายุ 3) สิทธิผู้สูงอายุ 4) ธรรมสร้างสุข 5) จิตสังคัมผู้สูงอายุ และ 6) การจัดการการเงิน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 เรียงลำดับหัวข้อในเว็บไซต์ของผู้สูงอายุของ มสธ. ที่ชอบจากมากไปน้อย

หัวข้อ	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
จิตสังคัมผู้สูงอายุ	1	1	5
สิทธิผู้สูงอายุ	4	2	3
ปกิณกะ-สาระ-บันเทิง	5	3	1
สุขภาพผู้สูงอายุ	3	4	2
การจัดการการเงิน	6	5	6
ธรรมสร้างสุข	2	6	4

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจและคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ระหว่างผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

4.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในด้านกระบวนการ/ขั้นตอน การค้นหา ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ ด้านเนื้อหา และความพึงพอใจในภาพรวม โดยเปรียบเทียบ ระหว่างผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ ใน ภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 10)

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ เป็นรายคู่ ในด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ ด้านเนื้อหา และความพึงพอใจในภาพรวม พบว่า ทั้ง 4 ประเด็น ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความพึงพอใจแตกต่างจากผู้สูงอายุ และผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ ในขณะที่ผู้ที่จะ เข้าสู่วัยสูงอายุก็นมีความพึงพอใจแตกต่างจากผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ดูแล ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในทั้ง 4 ประเด็น มากกว่าผู้สูงอายุ และ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่นเดียวกับผู้ที่จะเข้าสู่ วัยสูงอายุก็นมีความพึงพอใจมากกว่าผู้สูงอายุ (ตารางที่ 11-14)

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน การค้นหา	ระหว่างกลุ่ม	4630.330	2	2315.16	127.08	<.001
	ภายในกลุ่ม	12096.93	664	18.22		
	รวม	16727.26	666			
ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการ นำเสนอ	ระหว่างกลุ่ม	3557.76	2	1778.88	43.47	<.001
	ภายในกลุ่ม	27173.14	664	40.92		
	รวม	30730.89	666			
ด้านเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	1900.82	2	950.41	49.33	<.001
	ภายในกลุ่ม	12791.69	664	19.26		
	รวม	14692.51	666			
ความพึงพอใจในภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	28696.60	2	14348.30	79.72	<.001
	ภายในกลุ่ม	119503.10	664	179.97		
	รวม	148199.71	666			

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา

ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-3.60*	-6.11*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-2.5*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ

ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-1.45	-5.25*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-3.81*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-1.21*	-3.87*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-2.66*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในภาพรวม

ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-6.27*	-15.24*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-8.97*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 เปรียบเทียบคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยเปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในด้าน 1) ข้อมูลตรงตามความต้องการ 2) ความมีประโยชน์ของข้อมูล และ 3) คุณภาพโดยภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้คะแนนประเมินคุณภาพเว็บไซต์ ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 15)

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ เป็นรายคู่ ในด้าน 1) ข้อมูลตรงตามความต้องการ 2) ความมีประโยชน์ของข้อมูล และ 3) คุณภาพโดยภาพรวม พบว่า ทั้ง 3 ประเด็น ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ให้คะแนนประเมินคุณภาพแตกต่างกัน โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีให้คะแนนประเมินคุณภาพแตกต่างจากผู้สูงอายุ และผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุก็ให้คะแนนประเมินคุณภาพแตกต่างจากผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุให้คะแนนประเมินคุณภาพในทั้ง 3 ประเด็น มากกว่าผู้สูงอายุ และ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่นเดียวกับผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุก็ให้คะแนนประเมินคุณภาพมากกว่าผู้สูงอายุ (ตารางที่ 16-18)

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ประเมินคุณภาพของเว็บไซต์	แหล่งความ					
	แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ข้อมูลตรงตามความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	30738.75	2	15369.37	61.22	<.001
	ภายในกลุ่ม	166694.76	664	251.04		
	รวม	197433.51	666			
ความมีประโยชน์ของข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	42980.66	2	21490.33	93.86	<.001
	ภายในกลุ่ม	152032.24	664	228.96		
	รวม	195012.89	666			
คุณภาพโดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	25309.75	2	12654.87	52.72	<.001
	ภายในกลุ่ม	159398.80	664	240.06		
	รวม	184708.55	666			

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในเรื่องข้อมูลตรงตามความต้องการ

คุณภาพของเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-5.13*	-15.61*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-10.48*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในเรื่องความมีประโยชน์ของข้อมูล

คุณภาพของเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-5.83*	-18.42*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-12.59*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
เป็นรายคู่ในเรื่องคุณภาพโดยภาพรวม

คุณภาพของเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ	ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุ	-	-4.31*	-14.11*
ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ		-	-9.79*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ในส่วนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งมีผู้ให้ความคิดเห็นสรุปแยกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

5.1 ผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุที่สำคัญ 3 ลำดับแรกคือ 1) ผู้สูงอายุไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ 2) เว็บไซต์เข้าถึงได้ยาก และ 3) ต้องเดินทางไปใช้อินเทอร์เน็ตที่อื่นเพราะที่บ้านไม่มีและภาษาที่ใช้เป็นทางการเกินไปสำหรับผู้สูงอายุเกินไปไม่สามารถเข้าใจได้ในบางประเด็น (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ปัญหาปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของผู้สูงอายุ

ปัญหา	จำนวน
สีที่ใช้ในเว็บไซต์ควรเป็นสีอ่อนๆ สบายตา	1
หัวข้อบางหัวข้อในเนื้อหาของเว็บไซต์เข้าใจยาก	1
เว็บไซต์เข้าถึงได้ยาก	7
ไม่มีการอธิบายคำที่ไม่คุ้น	2
ผู้สูงอายุไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้	15
เรื่องสุขภาพควรมีให้มากกว่านี้	1
ไม่มีหน้ากระดานถามตอบของผู้เข้าชมเมื่อต้องการอยากทราบเรื่องบางอย่าง	1
ต้องเดินทางไปใช้อินเทอร์เน็ตที่อื่นเพราะที่บ้านไม่มี	3
ไม่มีเสียงบรรยายในทุกๆหัวข้อของเนื้อหาเพราะผู้สูงอายุบางท่านอ่านหนังสือ	1
ไม่ออกจะได้ฟังแทน	
ภาษาที่ใช้เป็นทางการเกินไปสำหรับผู้สูงอายุเกินไปไม่สามารถเข้าใจได้ในบางประเด็น	3

ในส่วน of ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุเสนอแนะมา 3 ลำดับแรกคือ 1) ควรปรับขนาดตัวอักษรให้ใหญ่กว่านี้ 2) ควรปรับสีสันไม่ให้ดูจืดเกินไปสำหรับผู้สูงอายุ และ 3) น่าจะมีสีสันที่ดึงดูดใจให้มากกว่านี้ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ควรเพิ่มเติมเรื่องข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน	1
น่าจะมีสีสันทที่ดึงดูดใจให้มากกว่านี้	6
ควรปรับขนาดตัวอักษรให้ใหญ่กว่านี้	50
ระบบของเว็บไซต์ควรทำให้ง่ายขึ้นและชัดเจนกว่านี้	1
ควรปรับเสียงบรรยายให้นำฟังและเข้าใจง่าย	1
เนื้อหาและการเข้าใช้เว็บไซต์ควรปรับปรุงให้ง่ายกว่านี้	2
ภาพควรมีขนาดใหญ่กว่าเดิม	3
เพิ่มเนื้อหา และรูปภาพที่น่าสนใจกว่านี้	2
เพิ่มรายการในเนื้อหาที่บันเทิง	1
น่าจะมีเกมส์หรือกิจการให้ผู้เข้าชมได้ร่วมทำเป็นการผ่อนคลาย	4
ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุได้ทราบว่า มีเว็บไซต์สำหรับผู้สูงอายุ	1
ควรมีการสมัครให้เป็นสมาชิก	3
ควรมีการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าด้วยกันได้	1
ควรปรับสีสันทไม่ให้ดูฉูดฉาดเกินไปสำหรับผู้สูงอายุ	7
ควรมีเสียงบรรยายอธิบายถึงขั้นตอนในการเข้าดูเว็บไซต์เรื่องหรือเนื้อหาต่อๆไป	1
ควรปรับข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่ตลอด	2
น่าจะนำเสนอข่าวต่างประเทศบ้าง	1
ควรนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวด้วยในเว็บไซต์	1
เนื้อหาควรสรุปสั้นเพื่อการเข้าใจง่ายของผู้สูงอายุ	2
ควรมีการกำหนดจุดเด่นในแต่ละหัวข้อ	1
ควรลงปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุด้วย	2
น่าจะมีเพลงให้เลือกมากกว่านี้ เพลงควรมีหลายรูปแบบ	1

5.2 ผู้กำลังจะสูงอายุ

ผู้ที่กำลังจะสูงอายุได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ที่สำคัญ 3 ลำดับแรกคือ 1) ไม่มีคำอธิบายการใช้ ควรเขียนอย่างชัดเจนในทุกขั้นตอน 2) เข้าเว็บไซต์ป มสธ. ไม่ได้เป็นบางครั้ง 3) ผู้สูงอายุสายตาไม่ดีเพราะต้องอ่านยาวเกินไป (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ปัญหาปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
ของผู้ที่กำลังจะสูงอายุ

ปัญหา	จำนวน
ข้อมูลในเว็บไซต์สามารถดูได้จากนิตยสาร วารสารอื่นๆได้ การดูในเว็บไซต์เป็นเพียงอีกช่องทางหนึ่งให้เลือก คือ ดูก็ได้ ไม่ดูก็ได้ ข้อมูลที่มีเป็นข้อมูลพื้นๆ ไม่โดดเด่น เนื้อหาในแต่ละด้านยังน้อยมาก	5
ผู้สูงอายุสายตาไม่ดีเพราะต้องอ่านยาวเกินไป	6
สั่งprint ปกติข้อมูลด้านขวาของกระดาษจะหายไป	1
เข้าเว็บไซต์ มสธ. ไม่ได้เป็นบางครั้ง	10
ไม่มีคำอธิบายการใช้ ควรเขียนอย่างชัดเจนในทุกขั้นตอน	12
ไม่เหมาะสำหรับผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีความรู้คอมพิวเตอร์น้อยอยู่แล้ว	1
หาเว็บไซต์ยาก เข้าถึงได้ยาก	4

ในส่วนของการเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุเสนอแนะมา 3 ลำดับแรกคือ 1) ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเนื้อหา ควรมีภาพ คลิปวิดีโอประกอบ เช่น clip เกี่ยวกับการออกกำลังกาย แหล่งเว็บไซต์ แหล่งที่แจกวีดีโอออกกำลังกาย 2) อยากให้เขียนบอกขั้นตอนให้ชัดเจน เช่น กดตรงนี้ /คลิกที่นี่ และน่าจะมิกค์ให้อ่านข้อความพร้อมการบรรยายด้วย และ 3) หน้าเว็บไซต์ยังมีที่ว่าง ควรเพิ่มข้อมูลให้มากขึ้น มีการอัปเดตข้อมูล และควรลงวันที่ที่ลงข้อมูลด้วย(ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ของผู้ที่กำลังจะสูงอายุ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
อยากให้มีการสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุให้สามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กันได้	3
ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเนื้อหา ควรมีภาพ คลิปวิดีโอประกอบ เช่น clip เกี่ยวกับการออกกำลังกาย แหล่งเว็บไซต์ แหล่งที่แจกวิดีโอออกกำลังกาย	21
หน้าเว็บไซต์ยังมีที่ว่าง ควรเพิ่มข้อมูลให้มากขึ้น มีการอัปเดตข้อมูล และควรลงวันที่ที่ลงข้อมูลด้วย	12
ควรแนะนำและประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ เช่น ผ่านทางจดหมายข่าวของ มสธ.	11
ควรมีสารคดีเป็นบางส่วน	2
ขอให้มีการบรรยายเป็นเสียงในทุกหัวข้อ และเสียงบรรยายที่ใช้ควรชัดเจน น่าฟัง	16
ควรมีภาพประกอบให้มากขึ้น	11
ควรเพิ่มเกมส์สำหรับผู้สูงอายุ หรือการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	1
การนำเสนอเนื้อหาเป็นรูปแบบเดียวกันหมด ข้อความควรจัดให้มีรูปแบบหลากหลาย ให้น่าอ่าน	9
ควรจัดทำช่อง <input type="text"/> โดยเฉพาะเพื่อให้printได้เต็มหน้า เพราะเวลาเข้า print ธรรมดา จะทำให้ด้านขวาของกระดาษได้ข้อมูลไม่ครบ	3
<i>ธรรมชาติสร้างสุข</i> ควรมีการบรรยายธรรมะด้วย เพราะผู้สูงอายุอาจใช้สายตา มากเกินไป การฟังธรรมะช่วยให้ผ่อนคลายได้ดีกว่าการเพ่งอ่านจากหน้าจอเพียงอย่างเดียว	1
ควรมีกรอบให้แสดงความคิดเห็น กระตุ้นต่างๆ เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นจากผู้เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ได้หลากหลาย	5
ปรับปรุงข้อมูลให้ใหม่อยู่เสมอ	7
น่าจะมียกย่องเพื่อให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์เขียนแนะนำ บรรยาย หรือให้สาระ ความรู้ต่างๆเพิ่มเติม เพราะความรู้ที่จะได้จากผู้เข้าชมที่เป็นผู้สูงอายุ เราอาจจะได้ความรู้/ข้อมูลที่คนรุ่นใหม่อาจจะไม่มีใครเคยทราบมาก่อนก็ได้	9

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ที่อยู่เว็บไซต์ ควรมีอยู่ที่หน้า homepage ของ มสธ. ด้วย เพื่อให้เข้าถึงได้สะดวก	8
ให้บุคลากรหรือบุคคลสนใจทั่วไปได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อาจจะจัดขึ้น เช่น ทัวร์ผู้สูงอายุ	5
อยากให้เขียนบอกขั้นตอนให้ชัดเจน เช่น กดตรงนี้ /คลิกที่นี่ และน่าจะมีกติให้อ่านข้อความพร้อมการบรรยายด้วย	17
มีบางหัวข้อไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง เพราะเกริ่นนำเยอะไป เช่น ธรรมชาติสร้างสุข	4
ตัวอักษรใหญ่ดี แต่ไม่ดึงดูดใจในการอ่าน น่าจะมีภาพสอดแทรก	3
อยากให้มีส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพิ่มขึ้นมา	2
หาเรื่องจำๆ มาให้อ่านเป็นระยะๆ เพื่อคลายเครียด	1
น่าจะมีเรื่องเกี่ยวกับอาหารคนแก่บ้าง	1

5.3 ผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ผู้ดูแลผู้สูงอายุได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุที่สำคัญ 3 ลำดับแรกคือ 1) การใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่แพร่หลายเข้าสู่กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการใช้งานคอมพิวเตอร์ ไม่สามารถใช้งานด้วยตัวเองได้ จำเป็นต้องมีผู้ที่ช่วยดูแลให้ 2) การเชื่อมต่อเว็บไซต์เข้าได้ช้าเป็นบางครั้ง และ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของ มสธ. ทำให้ไม่ทราบว่า มีเว็บไซต์ผู้สูงอายุ(ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ปัญหาปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ
ของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ปัญหา	จำนวน
ไม่มีส่วนที่ใช้ปรับตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นหรือเล็กลงได้ โดยแสดงเป็นไอคอนที่ ดูง่ายและชัดเจน	2
ขาดการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของ มสธ. ทำให้ไม่ทราบว่ามมีเว็บไซต์ ผู้สูงอายุ	18
การเชื่อมต่อเว็บไซต์เข้าได้ช้าเป็นบางครั้ง	25
การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำอาจมีผลในเรื่องมัลติมีเดีย	11
การใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่แพร่หลายเข้าสู่กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะ มีปัญหาเรื่องการใช้งานคอมพิวเตอร์ ไม่สามารถใช้งานด้วยตัวเองได้ จำเป็นต้องมีผู้ที่ช่วยดูแลให้	32
ตัวอักษรเล็กเกินไป เพราะถ้าผู้สูงอายุเข้ามาใช้งานเองอาจจะประสบปัญหาการ อ่าน	6

ในส่วนขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุเสนอแนะมา 3 ลำดับแรกคือ 1) ควรจัดให้มีครบแต่ละช่วงวัยว่าจะปฏิบัติต่อผู้สูงอายุอย่างไร 2) ควรประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของ มสธ. ในหน้าแรก และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือหน่วยงานทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ 3) อยากให้มีการสนับสนุนให้หน่วยบริการสาธารณสุขนำความรู้จากเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ ของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ควรมีหัวข้อเรื่องสุขภาพมากขึ้นและชัดเจน เช่น อาหารสำหรับผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย เป็นต้น	2
ควรมีLinkที่น่าสนใจสำหรับผู้สูงอายุ	3
ควรมีการสอนใช้คอมพิวเตอร์สำหรับผู้สูงอายุ	7
ควรมีหัวข้อเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บของผู้สูงอายุและวิธีการดูแลรักษา	4
ควรประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของ มสธ. ในหน้าแรก และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือหน่วยงานทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	22
ควรมีภาพประกอบให้มากกว่านี้ รวมทั้งสถิติต่างๆของแต่ละเรื่อง มีตัวอย่างของผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จแต่ละเรื่องมาเล่าสู่กันฟัง	8
ในหมวดของบันเทิงที่มีเพลงฟัง เพลงควรครอบคลุมทุกช่วงอายุ ไม่เฉพาะเพียงผู้สูงอายุ	5
สีของตัวอักษร ขนาดตัวอักษร ควรปรับให้ชัดเจนมากขึ้น และเพิ่มสีสันในเว็บไซต์ให้มากขึ้น	9
อยากให้มีการสนับสนุนให้หน่วยบริการสาธารณสุขนำความรู้จากเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์	18
ควรใช้ภาษาและการบรรยายที่เข้าใจง่าย ชัดเจนมากขึ้น	11
ควรจัดให้มีครบแต่ละช่วงวัยว่าจะปฏิบัติต่อผู้สูงอายุอย่างไร	30
ควรมีการพัฒนาต่อเนื่องและให้มีข้อมูลที่ทันสมัย และให้เป็นปัจจุบัน	2
ควรมีการปรับเปลี่ยนหน้าตาเว็บไซต์ตลอดเพื่อเป็นการดึงดูดใจผู้เข้าชม	2
ควรออกแบบเว็บไซต์ให้เหมาะในการใช้งานด้วยอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำสำหรับผู้ใช้งานตามชนบท เช่น ลดขนาดของรูปภาพหรือคุณภาพเสียงเพื่อรองรับการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ	1
อยากให้มินิกานธรรมชาติ	2
ควรมีการแนะนำเรื่องการออกกำลังกายที่มีภาพและเพลงประกอบ	1

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
เพลงมีบทบรรยายมากเกินไป ควรแยกระหว่างประวัติเพลงกับเพลงออก จากกัน	5
ผู้สูงอายุหลายท่านชอบเพลงที่ไม่เก่าเกินไปและต้องมีเพลงลูกทุ่งทันสมัยด้วย และควรเพิ่มเพลงตามภูมิภาคต่างๆในสารระบันเทิง	4
รูปภาพของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน ควรเป็นแบบไทยๆตามสภาพความ เป็นอยู่ของผู้สูงอายุไทยในชนบท	1
อยากให้มีแบบประเมินในเว็บไซต์ที่หน้าจอเว็บไซต์	3
ควรนำเว็บไซต์ไปlinkเข้ากับเว็บไซต์อื่นๆเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป เข้าใช้บริการอย่างแพร่หลาย	2
พัฒนาระบบให้ง่ายต่อการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุ (กรณีผู้สูงอายุใช้งานเอง)	10
อยากให้มีการประกวดภาพผู้สูงอายุ อารมณ์ดี/สุขภาพดี/ภาพยอดเยี่ยมเป็นต้น	1

ข. ผลการวิจัยเรื่องความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเชิงระบบ ในทัศนะของผู้ใช้บริการ ผู้ดำเนินการ และผู้บริหาร เก็บข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ชนิด ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ขอนำเสนอ ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ
ในทัศนะของผู้ใช้บริการ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนระหว่างผู้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ
ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่มาจากการสัมภาษณ์ ขอนำเสนอออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ
ในทัศนะของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ
ในทัศนะของอาจารย์ผู้จัดทำเว็บไซต์

ตอนที่ 3 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ
ในทัศนะของผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ และผู้ดูแลเว็บไซต์

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ใช้บริการ

1.1 กลุ่มผู้สูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 315 ฉบับ จากเป้าหมาย 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.0 คุณลักษณะของผู้สูงอายุมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.6 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 38.4 อายุระหว่าง 61-70 ปี ร้อยละ 97.5 มีอายุเฉลี่ย 64.7 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี อายุสูงสุด 74 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 68.6 สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุเป็นสถานีอนามัย ร้อยละ 46.3 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มีคนช่วยให้ ร้อยละ 54.9 ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ย 1.42 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 นาที ร้อยละ 51.8 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่านเข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุ เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 47.3 มีรายละเอียดตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะส่วนบุคคล
ของกลุ่มผู้สูงอายุ

(n=315)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	121	38.4
หญิง	194	61.6
อายุ (ปี)		
51-60 ปี	7	2.2
61-70 ปี	206	97.5
71-80 ปี	1	0.3
X = 53.91, S.D. = 2.656, Min. = 50, Max. = 59		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	216	68.6
มัธยมศึกษา/ปวช.	36	11.4
อนุปริญญา/ปวส.	8	2.5
ปริญญาตรี	40	12.7
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
อื่นๆ (ไม่ได้เรียน, วัด)	14	4.4
สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
ไม่มีที่ใช้	30	9.5
บ้าน	66	21.0
ร้านอินเทอร์เน็ต	30	9.5
ชมรมผู้สูงอายุ	20	6.3
สถานีอนามัย	146	46.3
สถานที่อื่นๆ (อบต. โรงเรียน อำเภอ)	23	7.3

ตารางที่ 25 (ต่อ)

(n=315)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ผู้สูงอายุ		
ไม่เคยเข้า	58	18.4
เข้าด้วยตนเอง	84	26.7
มีคนเข้าให้	173	54.9
เจ้าหน้าที่	128	40.6
ลูกหลาน	16	5.0
คนในชมรมผู้สูงอายุ	1	0.3
ครู	5	1.6
ไม่ระบุ	165	52.4
ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
น้อยกว่า 10 ครั้ง/เดือน	145	88.6
11- 20 ครั้ง/เดือน	1	6.3
21- 30 ครั้ง/เดือน	9	5.1
$\bar{X} = 4.66$, S.D. = 6.7.7, Min. = 0, Max. = 30		
ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุแต่ละครั้ง		
<= 10 นาที	163	51.8
11- 30 นาที	119	37.8
31- 60 นาที	29	9.2
มากกว่า 60 นาที	4	1.2
สาเหตุสำคัญที่จะทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุของมสธ. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการความรู้เพิ่มเติม	149	47.3
ต้องการมีเพื่อนเพิ่ม	23	7.3
เพื่อความบันเทิง	24	7.6
มีคนแนะนำให้เข้ามาองใช้ดู	119	37.8
มีข่าวสารที่น่าสนใจ	64	20.3
สาเหตุอื่นๆ (ได้รับแจ้งให้ตอบแบบสอบถาม, ประเมินเว็บไซต์)	44	14.0

1.1.2 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อเกี่ยวกับความยั่งยืนของเว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ในทุกหัวข้อ อยู่ระดับปานกลาง ยกเว้น หัวข้อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ อยู่ในระดับต่ำ มีรายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้สูงอายุ

(n=315)

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ	2.29	1.14	ต่ำ
2. ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. มีความรู้ ข้อมูลต่างๆที่น่าสนใจ และทันสมัย	3.04	1.03	ปานกลาง
3. สามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	2.38	1.26	ปานกลาง
4. ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.05	2.58	ปานกลาง
5. ได้รับความสุขและเพลินเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	2.73	1.12	ปานกลาง
6. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้ท่านรู้จักวิธีดูแลสุขภาพตนเอง	2.96	1.15	ปานกลาง
7. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้ท่านจิตใจสงบลง	2.78	1.10	ปานกลาง
8. สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	2.58	1.15	ปานกลาง
9. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ให้กับผู้อื่นได้	2.67	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

หัวข้อ	X	S.D.	ระดับ
10. คนในครอบครัว(บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือท่านใน การเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.	2.72	1.15	ปานกลาง
11. ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการ เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	2.81	1.03	ปานกลาง
12. กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ./อบต.) มี ส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของมสธ.	3.00	2.51	ปานกลาง
13. มสธ. ควรจัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับ ผู้สูงอายุ กับที่อื่นๆ			
13.1 กระทรวงสาธารณสุข	2.96	1.07	ปานกลาง
13.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์	2.85	1.25	ปานกลาง
13.3 สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร	2.55	1.19	ปานกลาง
13.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./อบต.)	2.37	1.23	ปานกลาง
13.5 มหาวิทยาลัยต่างๆ	2.61	1.05	ปานกลาง
13.6 สมาคม/ชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยและที่อื่นๆ	2.90	0.97	ปานกลาง
13.7 องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) เช่น สสส.	2.67	1.00	ปานกลาง
13.8 ภาคเอกชนต่างๆ	2.77	0.95	ปานกลาง
14. ท่านจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ของ มสธ. ตลอดไป	2.86	1.07	ปานกลาง
15. มสธ. ควรดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ต่อไปอย่าง ต่อเนื่อง	3.19	0.94	ปานกลาง
16. มสธ. ควรหาผู้สนับสนุนการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ ผู้สูงอายุ มสธ. จากแหล่งอื่นๆ (เช่น สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ และองค์กรอิสระที่ไม่หวังกำไร ฯลฯ)	3.18	0.91	ปานกลาง
ในภาพรวม	62.13	18.79	ปานกลาง

1.2 กลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 176 ฉบับ จากเป้าหมาย 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.4 คุณลักษณะของผู้สูงกำลังจะสูงอายุมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.0 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 42.0 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 93.2 มีอายุเฉลี่ย 53.9 ปี อายุต่ำสุด 50 ปี อายุสูงสุด 59 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 38.6 ตำแหน่งปัจจุบัน เป็นข้าราชการอื่นๆ ร้อยละ 51.7 รองลงมาเป็นข้าราชการอาจารย์ร้อยละ 22.2 สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ ร้อยละ 75.0 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เข้าด้วยตนเอง ร้อยละ 75.0 ความถี่ในการ

ที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ 1-10 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 88.6 โดยมีความถี่เฉลี่ย 1.42 ครั้งต่อเดือน
 ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุ ระหว่าง 11-30 นาที ร้อยละ 45.5 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่าน
 เข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุ คือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 75.0 มีรายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะส่วนบุคคล
 ของกลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ

(n=176)		
คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	74	42.0
หญิง	102	58.0
อายุ (ปี)		
50 ปี	12	6.8
51-59 ปี	164	93.2
X = 53.91, S.D. = 2.652, Min. = 50, Max. = 59		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	34	19.3
มัธยมศึกษา/ปวช.	14	8.0
อนุปริญญา/ปวส.	12	6.8
ปริญญาตรี	68	38.6
สูงกว่าปริญญาตรี	48	27.3

ตารางที่ 27 (ต่อ)

(n=176)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ข้าราชการอาจารย์	39	22.2
ข้าราชการอื่นๆ	91	51.7
พนักงานอาจารย์	3	1.7
พนักงานอื่นๆ	13	7.4
ลูกจ้าง	24	13.6
อื่นๆ (อาจารย์พิเศษ)	6	3.4
สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
ไม่มีที่ใช้	14	8.0
ที่บ้าน	24	13.6
สถานที่ราชการ	132	75.0
ร้านอินเทอร์เน็ต	2	1.1
สถานที่อื่นๆ	4	2.3
วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ผู้สูงอายุ		
เข้าด้วยตนเอง	132	75.0
มีคนช่วยให้ (บุตร, บุตร)	44	25.0
ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
น้อยกว่า 10 ครั้ง/เดือน	156	88.6
11- 20 ครั้ง/เดือน	11	6.3
21- 30 ครั้ง/เดือน	9	5.1
$\bar{X} = 4.66$, S.D. = 6.7.7, Min. = 0, Max. = 30		
ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุแต่ละครั้ง		
น้อยกว่า 10 นาที	62	35.2
11- 30 นาที	80	45.5
31- 60 นาที	28	15.9
มากกว่า 60 นาที	6	3.4

ตารางที่ 27 (ต่อ)

(n=176)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุสำคัญที่จะทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุของมสธ. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการความรู้เพิ่มเติม	132	75.0
ต้องการมีเพื่อนเพิ่ม	34	19.3
เพื่อความบันเทิง	42	23.9
มีคนแนะนำให้เข้ามาองใช้ดู	68	38.6
มีข่าวสารที่น่าสนใจ	94	53.4
สาเหตุอื่นๆ	8	4.5

1.2.2 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ พบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับความยั่งยืนของเว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ในทุกหัวข้อ อยู่ระดับสูงในเรื่อง มสธ.ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. ควรมีความรู้ ข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ และทันสมัย มสธ. ควรจัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ กับที่อื่นๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) และมหาวิทยาลัยต่างๆ ควรดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุต่อไปอย่างต่อเนื่อง และควรมหาผู้สนับสนุนการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.จากแหล่งอื่นๆ (เช่น สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ฯลฯ) รองลงมาอยู่ระดับปานกลางในเรื่องสามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้รับความสุขและเพลินเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ทำให้รู้จักวิถีดูแลสุขภาพตนเอง ทำให้จิตใจสงบลง สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.ให้กับผู้อื่นได้ คนในครอบครัว(บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ) ควรเข้ามาช่วยเหลือท่านในการเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. กรุงเทพมหานคร/อปท.มีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของ มสธ.และจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ตลอดไป มีรายละเอียดดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มสธ.ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ	3.74	1.41	สูง
2. ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. ควรมีความรู้ ข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ และทันสมัย	3.85	1.23	สูง
3. ท่านสามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้ สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.58	1.17	ปานกลาง
4. ท่านได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.48	1.10	ปานกลาง
5. ท่านได้รับความสุขและเพลิดเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.34	1.06	ปานกลาง
6. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้ท่านรู้จักวิธีดูแลสุขภาพตนเอง	3.48	1.06	ปานกลาง
7. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้ท่านจิตใจสงบลง	3.22	1.04	ปานกลาง
8. ท่านสามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.31	1.03	ปานกลาง
9. ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ให้กับผู้อื่นได้	3.28	1.05	ปานกลาง
10. คนในครอบครัว(บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ)ควรเข้ามาช่วยเหลือท่าน ในการเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.	2.91	1.18	ปานกลาง
11. ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.52	1.17	ปานกลาง
12. กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ./อบต.) มี ส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของมสธ.	3.39	1.19	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
13. มสธ. ควรจัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ กับที่อื่นๆ			
13.1 กระทรวงสาธารณสุข	4.44	0.69	สูง
13.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์	4.25	0.76	สูง
13.3 สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร	4.33	0.70	สูง
13.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./อบต.)	4.12	.87	สูง
13.5 มหาวิทยาลัยต่างๆ	4.20	.72	สูง
13.6 สมาคม/ชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยและที่อื่นๆ	4.24	0.81	สูง
13.7 องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) เช่น สสส.	4.12	0.88	สูง
13.8 ภาคเอกชนต่างๆ	3.98	0.85	สูง
14. ท่านจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ของ มสธ. ตลอดไป	3.57	1.09	ปานกลาง
15. มสธ. ควรดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ต่อไปอย่างต่อเนื่อง	3.80	1.18	สูง
16. มสธ. ควรหาผู้สนับสนุนการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. จากแหล่งอื่นๆ (เช่น สำนักงานส่งเสริมสุขภาพและองค์กรอิสระที่ไม่หวังกำไร ฯลฯ)	3.94	1.24	สูง
ในภาพรวม	76.00	23.08	ปานกลาง

1.3 กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 341 ฉบับ จากเป้าหมาย 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.8 คุณลักษณะของผู้สูงกำลังจะสูงอายุมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.3 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 33.7 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 50.7 มีอายุเฉลี่ย 31.5 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 58 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดอนุปริญญา ร้อยละ 49.9 รองลงมา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.2 ตำแหน่งงานปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 42.2 ความเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ สถานที่ให้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ ร้อยละ 46.3 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีคนช่วยให้ ร้อยละ 54.6 ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ย 4.84 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุ อยู่ระหว่าง 11-30 นาที ร้อยละ 43.1 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่านเข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุเพราะต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 70.1 มีรายละเอียดดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะส่วนบุคคล
ของกลุ่มดูแลผู้สูงอายุ

(n=341)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	115	33.7
หญิง	226	66.3
อายุ (ปี)		
21-30 ปี	173	50.7
31-40 ปี	128	37.5
41-50 ปี	36	10.6
51-60 ปี	4	1.2
X = 31.48, S.D. = 7.033, Min. = 21, Max. = 58		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	1	0.3
มัธยมศึกษา/ปวช.	6	1.8
อนุปริญญา/ปวส.	170	49.9
ปริญญาตรี	137	40.2
สูงกว่าปริญญาตรี	15	4.4
อื่นๆ (เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชนประกาศนียบัตรพยาบาลและ ผดุงครรภ์ ผู้ช่วยพยาบาล)	12	3.5
ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	144	42.2
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข/เภสัชกรรม/เวชกรรมฟื้นฟู	26	7.6
นักวิชาการสาธารณสุข	105	30.8
นักวิชาการอื่นๆ (สิ่งแวดล้อม, สุขศึกษา)	15	4.4

ตารางที่ 29 (ต่อ)

(n=341)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งงานปัจจุบัน (ต่อ)		
เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	25	7.3
พยาบาลระดับต้น/พยาบาลเทคนิค	15	4.4
พยาบาลวิชาชีพ	5	1.5
อื่นๆ (ผู้ช่วยพยาบาล ผู้ปฏิบัติงานพยาบาล)	6	1.8
ความเกี่ยวข้องในความดูแล		
งานในหน้าที่	140	41.1
มีผู้สูงอายุที่บ้าน	173	50.7
อื่นๆ (ชมรมผู้สูงอายุ)	28	8.2
สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
บ้าน	133	39.0
สถานที่ราชการ	201	58.9
สถานที่อื่นๆ (ร้านอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด โรงเรียน)	7	2.1
วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ผู้สูงอายุ		
เข้าด้วยตนเอง	242	71.0
มีคนช่วยให้	99	29.0
ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ		
น้อยกว่า 10 ครั้ง/เดือน	294	86.2
11- 20 ครั้ง/เดือน	28	8.2
21- 30 ครั้ง/เดือน	16	4.7
31- 50 ครั้ง/เดือน	3	0.9
$\bar{X} = 4.84$, S.D. = 7.033, Min. = 1, Max. = 50		
ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุแต่ละครั้ง		
น้อยกว่า 10 นาที	129	37.8
11- 30 นาที	147	43.1
31- 60 นาที	51	15.0
มากกว่า 60 นาที	14	4.1

ตารางที่ 29 (ต่อ)

(n=341)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุสำคัญที่จะทำให้เข้าใช้เว็บไซต์ผู้สูงอายุของมสธ. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการความรู้เพิ่มเติม	239	70.1
ต้องการมีเพื่อนเพิ่ม	53	15.5
เพื่อความบันเทิง	95	27.9
มีคนแนะนำให้เข้ามาองใช้ดู	68	19.9
มีข่าวสารที่น่าสนใจ	175	51.3
สาเหตุอื่นๆ	41	12.0

1.3.2 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ของกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อเกี่ยวกับความยั่งยืนของเว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ในทุกหัวข้อ อยู่ระดับปานกลางในหัวข้อ ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. ควรมีความรู้ ข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ และทันสมัย สามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ได้รับความสุขและเพลิดเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้รู้จักวิถีดูแลสุขภาพตนเอง ได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้ท่านจิตใจสงบลง สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ให้กับผู้อื่นได้ คนในครอบครัว(บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ) ควรเข้ามาช่วยเหลือท่านในการเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ./อบต.) มีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของ มสธ. รองลงมาอยู่ในระดับสูงในเรื่องการ มสธ. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ควรจัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ กับที่อื่นๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./อบต.) สมาคม/ชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยและที่อื่นๆ และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) เช่น สสส. โดยกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ของ มสธ. ตลอดไป และมสธ. ควรดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ต่อไปอย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มสธ.ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ	3.84	1.27	สูง
2. ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. ควรมีความรู้ ข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ และทันสมัย	3.56	1.29	ปานกลาง
3. สามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับ ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.45	1.22	ปานกลาง
4. ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.35	1.31	ปานกลาง
5. ได้รับความสุขและเพลิดเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.15	1.14	ปานกลาง
6. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้รู้จักวิถีดูแลสุขภาพตนเอง	3.40	1.23	ปานกลาง
7. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้จิตใจสงบลง	3.23	1.15	ปานกลาง
8. สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.36	1.18	ปานกลาง
9. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับ ผู้สูงอายุ มสธ. ให้กับผู้อื่นได้	3.28	1.26	ปานกลาง
10. คนในครอบครัว(บุตร ธิดา พี่น้อง ฯลฯ) ควรเข้ามาช่วยเหลือ ท่านในการเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.	3.05	1.21	ปานกลาง
11. ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการ เว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.	3.52	1.25	ปานกลาง

ตารางที่ 30 (ต่อ)

หัวข้อ	X	S.D.	ระดับ
12. กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ./อบต.) มีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุของ มสธ.	3.55	1.22	ปานกลาง
13. มสธ. ควรจัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้สำหรับผู้สูงอายุ กับที่อื่นๆ			
13.1 กระทรวงสาธารณสุข	3.74	1.45	สูง
13.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์	3.61	1.39	ปานกลาง
13.3 สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร	3.68	1.27	สูง
13.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./อบต.)	3.78	1.18	สูง
13.5 มหาวิทยาลัยต่างๆ	3.62	1.18	ปานกลาง
13.6 สมาคม/ชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยและที่อื่นๆ	3.84	1.24	สูง
13.7 องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) เช่น สสส.	3.70	1.15	สูง
13.8 ภาคเอกชนต่างๆ	3.60	1.18	ปานกลาง
14. ท่านจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุ ของ มสธ. ตลอดไป	4.22	0.83	สูง
15. มสธ. ควรดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุ ต่อไปอย่างต่อเนื่อง	3.68	1.41	สูง
16. มสธ. ควรหาผู้สนับสนุนการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. จากแหล่งอื่นๆ (เช่น สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ และองค์กรอิสระที่ไม่หวังกำไร ฯลฯ)	3.50	1.60	ปานกลาง
ในภาพรวม	81.70	24.45	ปานกลาง

สรุปในภาพรวมความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ และภาพรวมความคิดเห็นพบว่า อยู่ระดับปานกลาง มีรายละเอียดดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

กลุ่ม	ความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
ผู้สูงอายุ	62.13	18.79	ปานกลาง
ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ	76.00	23.08	ปานกลาง
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ	81.70	24.45	ปานกลาง
ในภาพรวม	73.09	0.79	ปานกลาง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.ระหว่าง
ผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.ระหว่าง
ผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง
เดียว และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') โดยภาพรวมพบว่า ผู้ใช้
บริการทั้ง 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ แสดงความคิดเห็นต่อความยั่งยืน
ของเว็บไซต์ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 (ดังตารางที่ 32)

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ
มสธ. เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') โดยภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการทั้ง 3 กลุ่ม
คือกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ
0.05 โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุมีคะแนนความยั่งยืนแตกต่างจากผู้สูงอายุ และผู้ที่กำลังจะสูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เดียวกันผู้ที่กำลังจะสูงอายุ มีคะแนนความยั่งยืนแตกต่างจากผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และเช่นเดียวกัน ผู้สูงอายุมีคะแนนความยั่งยืนแตกต่างจากผู้กำลังจะ
สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุจะมีค่าเฉลี่ย
คะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ ($X = 81.7$) มากกว่าผู้สูงอายุ และผู้ที่กำลังจะสูงอายุ (ดังตารางที่ 33)

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.ระหว่าง

ผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยใช้การวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว

	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	64612.94	2	32306.469	65.756	<.001
ภายในกลุ่ม	407312	829	491.330		
รวม	471925	831			

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความยั่งยืนของเว็บไซต์ระหว่างผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่ม
ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ความยั่งยืนของเว็บไซต์	ผู้สูงอายุ ($\bar{X}=62.13$)	ผู้กำลังจะสูงอายุ ($\bar{X}=76.00$)	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ($\bar{X}=81.70$)
ผู้สูงอายุ ($\bar{X}=62.13$)	-	-13.87*	-19.57*
ผู้กำลังจะสูงอายุ ($\bar{X}=76.00$)	13.87*	-	-5.69*
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ($\bar{X}=81.70$)	19.57*	5.69*	-

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมชาติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร มสธ.

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้เก็
รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา และผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์
พบรายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้

1.1 ประโยชน์ของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ในด้านบริการวิชาการต่อชุมชน
ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. มีประโยชน์ในด้านบริการวิชาการต่อ
ชุมชน โดยควรจะคว่าเนื้อหาของเว็บไซต์ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาระ-
บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้างสุข ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ หรือไม่
และจะมีประโยชน์มากถ้าผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้
ง่ายด้วยตนเอง และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้แสดงความคิดเห็นและมีชุมชนผู้สูงอายุ
ได้เข้ามาพูดคุยกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

1.2 นโยบายสนับสนุน โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า ยินดีให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารต่อไป โดยสามารถใช้งบประมาณสนับสนุนในส่วนบริการวิชาการแก่สังคม แต่ควรมีข้อมูลมาประกอบว่าผู้สูงอายุได้ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. มากน้อยแค่ไหน มีความคุ้มค่าไหม และมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน

1.3 รูปแบบบริหารจัดการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า ต้องมีผู้รับผิดชอบ คือ 1) ผู้บริหารจัดการระบบ (Webmaster) โดยมีรูปและเบอร์โทรศัพท์ และ อีเมลเพื่อติดต่อ 2) ทีมงานดูแล website ต้องตื่นตัว(active) ตลอดเวลา และมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย(active) อยู่ตลอดเวลา โดยหัวข้อเรื่องต้องไม่ซ้ำกับ website อื่น และมีจุดขายที่เด่นกว่าที่อื่น 3) ควรตรวจสอบว่ามีจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. จำนวนมากน้อยแค่ไหน และ 4) ควรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุอย่างไร

ในกรณีที่โครงการวิจัย ต้องการความเป็นอิสระ โดยเอา website ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ฝากไว้ที่ หน้า web ของมสธ. โดยต้องขออนุญาตทำ homepage ที่หน้าเว็บ มสธ. หรืออาจจะเช่า website ข้างนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันราคาไม่แพง (พันกว่าบาท/ปี) ถ้ามีเงินพอ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ

1.4 การบริหารจัดการงบประมาณ โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าสามารถเขียนโครงการเพื่อให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณได้ในงบประมาณบริการวิชาการแก่สังคม โดยควรมีข้อมูลมาสนับสนุนเพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้รับประโยชน์ไปถึงกลุ่มผู้สูงอายุ

1.5 กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้สูงอายุ นอกจากกลุ่มผู้สูงอายุแล้วกลุ่มผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุควรเป็นกลุ่มที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และสามารถเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้อย่างต่อเนื่อง

1.6 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลและสถานที่ดูแลผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานเอกชนที่มีประโยชน์กับผู้สูงอายุ

1.7 การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า 1) ลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายคือใคร ต้องชัดเจน 2) ควรกำหนดกลยุทธ์ในการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการ โดยมีงบประมาณสนับสนุน ทำอย่างไรให้คนรู้จักเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ทำอย่างไรให้คนคิดใจ 3) เนื้อหาความรู้ที่ใส่ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ต้องตรงกับความต้องการและมีความทันสมัย(update) 3) ควรมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 4) ควรมีการประเมินเว็บไซต์ ด้วย

1.8 ข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหาร

ได้แสดงความคิดเห็นว่า 1) ให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเปิด กระดานสนทนา (weblog) เพื่อให้ผู้สูงอายุ ได้มีโอกาสเข้ามาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และupdate ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ได้ 2) ควรจัดอบรม หลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับวิธีการใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุได้ศึกษา และ 3) ควรจัดทำแผ่นซีดี/ดีวีดีสำหรับการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเปิดดูได้ซ้ำ ได้กับเครื่องเล่นซีดี/ดีวีดี

1.9 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า 1) ควรมีการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ในหน้าแรกของเว็บไซต์มสธ. ว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะติดต่อกับ web master ได้อย่างไร มีเนื้อเรื่องน่าสนใจ สามารถกดฟังเสียงได้ มีกระดานสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) ควรทำการเทียบเคียง (benchmark) กับเว็บไซต์อื่นๆ ว่าเรามีจุดเด่นคืออะไร

ตอนที่ 2 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สภาวะ- บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้าง พบรายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้

2.1 การดำเนินการ ในการจัดเตรียมข้อมูล อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า การจัดเตรียมข้อมูลแต่ละหัวข้อเพื่อส่งให้นักเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อติดตั้งในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ส่วนใหญ่ใช้จำนวนคนอย่างน้อย 5 คน ต่อหัวข้อ เพื่อเป็นเป็นผู้ให้เนื้อหา 2-3 คน เป็นนักเทคโนโลยีการศึกษา 1 คน และเป็นนักเขียนโปรแกรม 1 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาระงานของแต่ละหัวข้อ ถ้ามีเนื้อหาย่อยมากก็จะต้องมีผู้เขียนเนื้อเพิ่มขึ้น เช่น หมวดจิตสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งใช้ผู้เขียน 10 คน โดยขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก โดยนัดประชุมครั้งละ 2-3 ชั่วโมง เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแบ่งงานและจัดเตรียมข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูล ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 6 เดือน/หัวข้อ แต่ก็ ไม่รบกวนงานประจำ โดยแบ่งหัวข้อให้ตรงกับความถนัดของอาจารย์แต่ละท่าน เนื่องจากเป็นความรู้ที่อาจารย์แต่ละท่านในแต่ละสาขามีความรู้อยู่แล้ว เพียงแต่ต้องใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในแต่ละเรื่องด้วย โดยกำหนดความยาว 1 หน้า ในเนื้อหาแต่ละเรื่องย่อยของแต่ละหัวข้อ และพยายามหาเวลาทำงานทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ

2.2 การปรับข้อมูล(Update) ด้านต่างๆ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า การปรับข้อมูล(Update) ทั้ง 6 ด้าน ควรใช้เวลาทุก 3 เดือน

2.3 การสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูล แสดงความ

คิดเห็นว่าเป็นอย่างยิ่งในการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เช่น กระดานสนทนา (web board) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผู้ใช้ได้แสดงความคิดเห็น มีข้อคำถาม และให้ข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุเพิ่มเติมได้

2.4 กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้

2.5 ค่าใช้จ่ายในการเขียนข้อมูลในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ควรแยกเป็นค่าใช้จ่ายการเขียนเนื้อเรื่องที่จะเป็นคือ ประมาณ 2,000-5,000 บาท ต่อเรื่อง หรือเหมาจ่าย 10,000 บาท ต่อหัวข้อเรื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของแต่ละหัวข้อเรื่อง นอกจากนี้ควรมีค่าใช้จ่ายที่ต้องออกไปนอกสถานที่เพื่อหาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องในดำเนินๆ รวมทั้งค่าสื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมด้วย เช่น บทสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง และค่าพาหนะในการเดินทางไปจัดหาข้อมูล

2.6 นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมสธ. มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของมสธ. อยู่แล้ว ในแผนงาน 5 ปี ของ มสธ. โดยผู้รับผิดชอบโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสามารถเขียนโครงการไปขอรับเงินสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เป็นโครงการที่มีประโยชน์แก่ทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

2.7 แหล่งงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสธ. สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณของ มสธ. ในส่วนบริการวิชาการแก่สังคมแก่โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ และงบประมาณในการใช้สื่อทางไกลได้ โดยควรมีผู้จัดการบริหารงบประมาณ

2.8 รูปแบบการบริหารจัดการ โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน อาจารย์ผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า ควรทำในรูปแบบคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุแบบบูรณาการ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการ มีทีมงานจากคณาจารย์สาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล สำนักเทคโนโลยี การศึกษาเป็นผู้ออกแบบเว็บไซต์ และสำนักคอมพิวเตอร์เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์ รวมทั้งควรจัดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุให้ไปสู่สาธารณะมากขึ้น ควรมีกระดานสนทนา (web board) โดยจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง ไว้ตอบคำถามในแต่ละเรื่อง รวมทั้ง การเชื่อมโยง (link) ไปหารายละเอียดเนื้อหาที่ผู้ใช้บริการสนใจจะดูรายละเอียดเพิ่มเติม พัฒนาเว็บไซต์ให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการสะดวกในการเข้าถึง และมีทีมงานปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2.9 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อาจารย์ผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ กับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพ

สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสมาคมและชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ด้านการเงินอาจจะต้องเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์

2.10 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อาจารย์ผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเนื่องจากเป็นเนื้อเรื่องที่ตรงกับผู้เขียนอยู่แล้ว แต่จะมีปัญหาบ้างคือเรื่องการไม่มีเวลาว่างตรงกันของทีมข้อมูลในการประสานงาน จึงไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกัน ผู้เขียนข้อมูลไม่ส่งไฟล์ข้อมูลที่แก้ไข ข้อเสนอแนะคือต้องพยายามปรับเวลาว่างให้ตรงกัน และนัดพบปะกันทุกเดือน และมีการประสานงานกันบ่อยขึ้น

2.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ควรดำเนินโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) เน้นการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสู่สาธารณะให้มากขึ้น และควรจัดเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ไว้บนหน้าแรกของเว็บ มสธ. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนที่ใช้บริการเว็บไซต์ มสธ. และสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ได้สะดวกขึ้น
- 2) ควรจัดทำหลักสูตรอบรมระยะสั้นในการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สภาวะ- บันทึกลง- สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงและการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุได้
- 3) ควรจัดทำสื่อโสตน์ในรูปแบบซีดี/ดีวีดี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ที่จัดทำไว้บนเว็บไซต์ ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้น เพราะผู้สูงอายุบางท่านอาจมีข้อจำกัดในการใช้อินเทอร์เน็ต รวมทั้งควรจัดทำสื่อการสอนบทเรียนการเรียนรู้ด้วยตนเอง(CAI)

ตอนที่ 3 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ และผู้ดูแลเว็บไซต์ ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้ดูแลเว็บไซต์ ประกอบด้วย ผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ โดยนักเทคโนโลยีการศึกษาและผู้เขียนโปรแกรม และผู้ดูแลเว็บไซต์โดยนักคอมพิวเตอร์ พบรายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้

3.1 จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ โดยนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน พบรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเทคโนโลยีการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า ควรใช้คนทำงานอย่างน้อยจำนวน 2 คน ต่อหัวข้อ โดยเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลและทำ Story board จำนวน 1 คน และ นักเขียนโปรแกรม 1 คน เพราะนักเทคโนโลยีต้องทำงานร่วมกับนัก

โปรแกรมเมอร์ ขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก โดยทำการจัดแต่งเนื้อเรื่องให้สั้นลง และจัดรูปภาพ และเสียง หลังจากรับข้อมูลมาจากอาจารย์ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ

1-2 เดือน/หัวข้อ แต่ก็ไม่รบกวนงานประจำ เพราะใช้เวลาพักตอนเที่ยง และใช้นอกเวลาราชการ เพื่อทำงาน วันละ 2-3 ชั่วโมง โดยต้องทำอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 การปรับข้อมูล(Update) ด้านต่างๆ นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ว่า การปรับข้อมูล(Update) ทั้ง 6 ด้าน ควรใช้เวลาทุก 3 เดือน

3.1.3 การสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เช่น กระดานสนทนา (web board) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้แสดงความคิดเห็น มีข้อคำถาม และให้ข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุเพิ่มเติมได้ โดยควรมีผู้ดูแลเว็บไซต์ (web master) 1 คน โดยจะเป็นผู้จัดการในการตอบคำถาม และประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในข้อมูลแต่ละด้านเพื่อจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมในการตอบคำถามให้กับผู้ใช้บริการ แต่ผู้สูงอายุบางคนอาจไม่สะดวกในการใช้กระดานสนทนา

3.1.4 กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสช. นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสช. ได้

3.1.5 ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการจัดทำข้อมูล ประมาณ 800-1500 บาทต่อหน้า หรือเหมาจ่าย 15,000 บาท ต่อหัวข้อเรื่อง รวมทั้งควรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ soft ware ด้วย

3.1.6 นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมสช. มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของมสช.อยู่แล้ว และในปัจจุบันประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีการเตรียมข้อมูลความรู้สำหรับผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้สูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ

3.1.7 แหล่งงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสช.สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณของ มสช. ในส่วนบริการวิชาการแก่สังคม เพราะเป็นการประชาสัมพันธ์มสช.อีกทางหนึ่ง โดยโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ควรทำเป็นโครงการระยะยาว และควรทำอย่างต่อเนื่อง โดยควรมีผู้จัดการบริหารงบประมาณ

3.1.8 รูปแบบการบริหารจัดการ โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า ควรทำในรูปคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ แบบบูรณาการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีให้ได้รับผิดชอบโครงการ มีทีมงานจากคณาจารย์สาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล สำนักเทคโนโลยี การศึกษาเป็นผู้ออกแบบเว็บไซต์ และสำนักคอมพิวเตอร์เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์

3.1.9 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. นักเทคโนโลยีการศึกษา แสดงความคิดเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ กับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สมาคมและชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน ตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานประกันสังคม

3.1.10 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. นักเทคโนโลยีการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเนื่องจากการรอข้อมูลรายละเอียดเนื้อหาจากอาจารย์ใช้เวลานาน เนื่องจากอาจารย์ไม่ค่อยว่าง และได้ข้อมูลมาไม่ครบ เสียเวลาในการปรับเนื้อหา เนื่องจากได้ข้อมูลมากเกินไป และต้องใช้เวลาในการเตรียมอัดเสียงในการทำบทสัมภาษณ์ และการทำงานเป็นแบบงานประจำไม่เข้าใจเรื่องการจัดการ ข้อเสนอแนะคือ ต้องพยายามประสานงานกันบ่อยขึ้น และการประชุมเพื่อพูดคุยการทำงานร่วมกับอาจารย์และโปรแกรมเมอร์ทุกเดือน

3.1.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ นักเทคโนโลยีการศึกษาผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ควรดำเนินโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) เน้นการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสู่สาธารณะให้มากขึ้น และควรจัดเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ไว้บนหน้าแรกของเว็บ มสธ. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนที่ใช้บริการเว็บไซต์ มสธ. และสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ได้สะดวกขึ้น รวมทั้งเพิ่มการประชาสัมพันธ์โดยผ่านการจัดสัมมนา (web-casting) การออกรายการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของ มสธ. และการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์
- 2) ควรจัดทำหลักสูตรอบรมระยะสั้นเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงและการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
- 3) ควรจัดทำสื่อโสตในรูปแบบซีดี/ดีวีดี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ที่จัดทำไว้บนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้น เพราะผู้สูงอายุบางท่านอาจมีข้อจำกัดในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
- 4) เนื่องจากการจุข้อมูลของ server มีน้อย จึงควรเพิ่มขนาดความจุของ server ให้มากขึ้น

3.2 จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้เขียน โปรแกรม (Programmer) ซึ่งในโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มีจำนวน เพียง 1 คน พบรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ในการเขียนโปรแกรมเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเขียนโปรแกรมได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรใช้คนทำงานด้านโปรแกรมเมอร์อย่างน้อยจำนวน 2 คน และด้านกราฟฟิคดีไซน์ จำนวน 1 คน ในการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก เนื่องจากมีประสบการณ์ด้านการจัดทำเว็บไซต์ ส่วนการใช้เวลานั้นขึ้นอยู่กับที่ได้รับข้อมูลที่ได้รับการปรับแต่งข้อมูล

จากนักเทคโนโลยีการศึกษา ว่าข้อมูลมีความพร้อมและเรียบเรียงมาอย่างถูกต้องแล้ว ไม่รบกวนงานประจำ เพราะใช้ทีมงานจากภายนอกมหาวิทยาลัย

3.2.2 การปรับข้อมูล(Update) ด้านต่างๆ โดยนักเขียนโปรแกรมผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ในการปรับข้อมูล(Update) แต่ครั้งจะใช้เวลานานหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่จะทำการ Update หากเป็นการแก้ไขข้อมูลจะใช้เวลานาน และเท่ากับเป็นการเริ่มต้นทำงานใหม่และเป็นการทำงานถอยหลัง

3.2.3 การสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยนักเขียนโปรแกรม แสดงความคิดเห็นว่า ควรจะมีการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่เป็นเจ้าของโครงการด้วยว่าต้องการหรือไม่ เช่น กระดานสนทนา ก็จะต้องมีผู้ดูแลเว็บไซต์ (web master) หรือผู้ที่คอยสนทนาและตอบคำถามด้วย

3.2.4 กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเขียนโปรแกรม แสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มเป้าหมาย ได้ทุกเพศทุกวัย โดยต้องคำนึงว่าผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีนั้นค่อนข้างจะต้องทำความเข้าใจมากขึ้น จะทำอย่างไรที่จะทำให้บุคคลในวัยที่ใช้บริการเว็บไซต์อยู่เสมอสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปถึงผู้สูงอายุได้ดี

3.2.5 ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยนักเขียนโปรแกรม แสดงความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับปริมาณและเนื้อหา และหน้าที่ที่รับผิดชอบ

3.2.6 นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยนักเขียนโปรแกรม แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสธ. มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของมสธ.อยู่แล้ว จึงควรสนับสนุนโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเป็นประโยชน์สำหรับคนทุกวัย

3.2.7 แหล่งงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ไม่สามารถตอบได้ เนื่องจากเป็นเพียงทีมงานรับจ้าง

3.2.8 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยนักเขียนโปรแกรมผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาและให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อไป เพื่อจะได้มีผู้ติดตามและสืบค้นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการศึกษา

3.2.9 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเขียนโปรแกรม แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ไปยังหน่วยงานอื่นๆ เป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ให้การลงทุนทั้งด้านแรงงานและค่าตอบแทนสูญเปล่า หรือเป็นเพียงผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มน้อย

3.2.10 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ด้านการผลิตต้องรอข้อมูลเนื้อหาที่สมบูรณ์ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ภาพ และเสียง ซึ่งใช้เวลารอคอยนาน จึงทำให้เหลือเวลาในการผลิตเว็บไซต์ไม่มากนัก

3.2.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่าในการผลิตเว็บไซต์ นั้น ควรได้ส่วนประกอบต่างๆ ทั้งด้านเนื้อหา ภาพ และ เสียง ที่จะนำมาประกอบบนเว็บไซต์ที่สมบูรณ์แบบทุกๆ เรื่อง ที่พร้อมจะนำมาสร้างและจัดทำโปรแกรมเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.

3.3 จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้ดูแลเว็บไซต์ โดยนักคอมพิวเตอร์ ซึ่งในโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มีจำนวน เพียง 1 คน พบรายละเอียดดังนี้

3.3.1 ในการดูแลเว็บไซต์และ เซฟเวอร์ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า สำหรับผู้ดูแลและปรับข้อมูล ขึ้น server ควรใช้คนทำงานจำนวน 1 คน ขึ้นตอนการทำงานไม่ยุ่งยาก ไม่ถือเป็นภาระหรือรบกวนงานประจำ เนื่องจากใช้เวลาในการดำเนินการไม่นาน และยังสามารถทำนอกเวลาได้

3.3.2 การปรับข้อมูล(Update) ด้านต่างๆ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ใช้เวลาปรับข้อมูล (Update) ไม่เกิน 20 นาที

3.3.3 การสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ควรจัดให้มีกระดานสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้สูงอายุและผู้สนใจทั่วไป

3.3.4 กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักคอมพิวเตอร์ แสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มเป้าหมาย ควรเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ว่างจากเวลางาน หรือเกษียณอายุและ หรือผู้สนใจทั่วไป

3.3.5 ค่าใช้จ่ายในการดูแลเว็บไซต์และเซฟเวอร์โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับปริมาณงานและความยากง่ายในการupdate ข้อมูล ในรูปแบบต่างๆ

3.3.6 นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสธ. มีนโยบายสนับสนุนโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป

3.3.7 แหล่งงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสธ. ควร มีงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเช่า host เพื่อจัดเก็บข้อมูลต่างๆด้วย ส่วนแหล่งงบประมาณควรเป็นแหล่งใดนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของ มสธ.

3.3.8 รูปแบบการบริหารจัดการ โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ควรปรับข้อมูลให้ทันสมัย (update) และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.3.9 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักคอมพิวเตอร์ ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

3.3.10 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักคอมพิวเตอร์กล่าวว่า ไม่มีปัญหาในการทำงาน

3.3.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยนักคอมพิวเตอร์ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ค. ผลการวิจัยเรื่องการสำรวจเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

1. จำนวนเว็บไซต์ผู้สูงอายุ

ผลการสำรวจเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั้งภายในและต่างประเทศทั้งหมด 58 แหล่ง พบข้อมูลที่สำคัญดังนี้ (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ลักษณะทั่วไปของเว็บไซต์และเนื้อหาที่ปรากฏ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษา		
ไทย	29	50
อังกฤษ	29	50
เจ้าของเว็บไซต์		
หน่วยงานของรัฐ	21	36.2
เอกชน	14	24.1
มูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร	23	39.7
เนื้อหาในเว็บไซต์		
ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร	45	77.6
เชื่อมโยงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอื่น	35	60.3
บทความสาระทั่วไป	23	39.7
ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ	12	20.7
สาระเกี่ยวกับโรค/ความเจ็บป่วย	8	13.8
แนะนำหนังสือที่น่าสนใจ	7	12.1
สาระเกี่ยวกับการออกกำลังกาย	6	10.3
บทความวิจัย (บทความวิชาการ)	6	10.3
สถิติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	5	8.6
กฎหมาย	3	5.2
อาหารสำหรับผู้สูงอายุ	2	3.4
ธรรมะ	1	1.7
เพลง	1	1.7
การติดต่อระหว่างสมาชิกบนเว็บไซต์		
กระดานสนทนาสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	16	27.6
การให้สมาชิกบอกรับข่าวสารทาง email /จดหมายข่าว	19	32.8
การลงทะเบียนสมาชิก	13	22.4
การรวบรวมคำถามที่พบบ่อย (FAQ)	8	13.8

จากตารางที่ 34 พบว่าเว็บไซต์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่สืบค้นได้มีจำนวนเท่ากันคือ อย่างละ 29 แห่ง โดยเป็นเว็บไซต์ของมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาได้แก่ หน่วยของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 36.2 และเอกชน คิดเป็นร้อยละ 24.1 ตามลำดับ

เนื้อหาในเว็บไซต์พบว่า แสดงข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.6 รองลงมาคือการให้ข้อมูลในการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอื่น คิดเป็นร้อยละ 60.3 และให้สาระทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 39.7 นอกจากนี้ยังพบว่ามีช่องทางการติดต่อระหว่างสมาชิก ได้แก่ กระดานสนทนาสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มสมาชิกร้อยละ 27.6 การให้สมาชิกบอกรับข่าวสารทาง email / จดหมายข่าว ร้อยละ 32.8 และมีการลงทะเบียนสมาชิกร้อยละ 22.4 ตามลำดับ

2. เว็บไซต์ภาษาไทย

เว็บไซต์ภาษาไทยจำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่ (จำนวน 16 แห่ง) เป็นเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ รองลงมา (8 แห่ง) เป็นของมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร และ 5 แห่งเป็นเว็บไซต์ของเอกชน

2.1 รายละเอียดของชื่อเจ้าของเว็บไซต์ และ URL ของเว็บไซต์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ แสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 รายชื่อเจ้าของเว็บไซต์และ URL ของเว็บไซต์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ที่	เจ้าของเว็บไซต์	URL
1	มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ	http://www.fopdevthailand.org/thai/index.php
2	สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย	http://www.thaiinonet.com/user/senior/kitchak5.htm
3	สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและเครือข่ายผู้สูงอายุ)	http://www.anamai.moph.go.th/soongwai
4	มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย	http://tgri.thainhf.org/index.php?module=page&page=detail&id=64
5	โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ศูนย์ศรีทวีรัก)	http://www.saiyairak.com/Project/objective.aspx
6	Siamsenior.com	http://www.siamsenior.com/
7	ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ	http://www.agingthai.com/
8	สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ	http://www.oppo.opp.go.th/
9	เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	http://www.si.mahidol.ac.th/project/geriatrics/Thaiindex.htm
10	ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ	http://www.happyoppy.com/
11	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุ	http://www.bangcare.net/th/?q=node
12	มูลนิธิชีวิตพัฒนา	http://www.chewitpat.org/
13	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ บ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่	http://e.chiangmai.go.th/~cmthammakorn/main01.html
14	สมาคมคลังปัญญาอาวุโสแห่งประเทศไทย	http://www.scathai.com/
15	วัยทอง	www.waithong.com
16	คลินิกชายวัยทอง	http://www.thaiandropause.com/home.htm
17	สมาคมวัยหมดระดูแห่งประเทศไทย	http://www.tmsociety.net/newweb/indexTH.php
18	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ บ้านบางละมุง	http://www.bso.go.th/
19	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น	http://www.kkelderly.in.th/
20	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค	http://www.banbangkhae.go.th/index.php
21	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ วาสนะเวศม์	http://www.watsanawet.m-society.go.th/
22	สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	http://www.agingthai.org/

ที่	เจ้าของเว็บไซต์	URL
23	ร.พ. โกลเด้นเยียร์ส : ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุ	http://www.goldenyears.co.th/
24	สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปรกรณ์วัดม่วง	http://www.banwatmuang.org/
25	สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปรกรณ์โพธิ์กลาง	http://www.banphoklang.com/
26	บ้านผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ สามพราน	http://www.camilliansampran.org/
27	บ้านผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ จันทบุรี	http://www.camillianchan.com/
28	สถานสงเคราะห์คนชราบ้านเขาบ่อแก้ว	http://www.geocities.com/kaoboukaew/
29	โกลเด้นแคร์ เนอร์สซิ่งโฮม	http://www.goldencarehome.com/

2.2 รายละเอียดของเว็บไซต์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

1. มุลินธิพัฒนางานผู้สูงอายุ

1.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก เกี่ยวกับเรา โครงการของเรา คำถาม ข่าวดสารของมุลินธิ ตำแหน่งงาน สนับสนุนมุลินธิ

1.2 คำขวัญของเว็บไซต์ คือ SAVE & SECURE IN CARE OF THE OLDER PEOPLE หมายถึง การป้องกันและรักษาสุขภาพผู้สูงอายุ

1.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน มีสัญลักษณ์ของมุลินธิมุมซ้ายมือ พร้อมชื่อมุลินธิ และมีรูปผู้สูงอายุอุ้มเด็กอ่อน และเด็ก ๆ กำลังนั่งล้อมวงทำกิจกรรมกับผู้ใหญ่ ภาพแสดงให้เห็นถึงบุคคลวัยต่าง ๆ ที่อยู่ด้วยกัน พี่งพาอาศัยกัน ถึงแม้วัยจะแตกต่างกันช่วยดูแลกันได้

1.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) ข่าวดสารของมุลินธิ เช่น เวทีชุมชนเพื่อการพัฒนาผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุด้วยโอกาสที่เป็นโรคหัวใจ ลักษณะของข่าวสารจะมีการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุจากชุมชนต่าง ๆ แสดงถึงการมีเครือข่ายข่าวในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542 และ “จากโรคข้อเสื่อม สู่วัยเกษียณสอนลูก” ข้อมูลผู้สูงอายุดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้สูงอายุควรรู้และความรู้ลักษณะบทความเกี่ยวกับสุขภาพ
- 3) ปฏิทินข่าวของมุลินธิฯ เป็นการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของกิจกรรมมุลินธิ เช่น กิจกรรมของมุลินธิพัฒนางานผู้สูงอายุในเดือนกุมภาพันธ์ กิจกรรมของมุลินธิฯ ประจำเดือนสิงหาคม-กันยายน 2548

2. สถาบันผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

2.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ประวัติสภาฯ วัตถุประสงค์ นโยบายสภาฯ คณะกรรมการบริหาร จำนวนชมรมผู้สูงอายุ รายชื่อสมาชิก กิจกรรม ปี 49

2.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

2.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน มีสัญลักษณ์ของหน่วยงาน ภาพขวามือบนเป็นภาพสมเด็จพระศรี-นครินทราบรมราชชนนี และภาพเล็ก ๆ หลายภาพได้แก่ ภาพผู้สูงอายุคนเดียว และอยู่เป็นกลุ่ม ภาพผู้สูงอายุออกกำลังกาย และผู้สูงอายุกำลังทำงาน เป็นต้น

2.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) ภาพกิจกรรม ผู้เข้าเว็บไซต์คลิกดูภาพกิจกรรมต่าง ๆ ได้
- 2) ข่าวสารสภาฯ เช่น ข่าวการส่งเสริมการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ ที่จังหวัดนครปฐม ข่าวการจัดประชุมชมรมผู้สูงอายุที่จังหวัดกระบี่ ข่าวการมอบโล่เกียรติคุณผู้สูงอายุที่มีอายุ 100 ปีขึ้นไปและมอบเข็มสมเด็จพระย่าและเงินคนละ 100 บาท เป็นต้น
- 3) เรื่องน่ารู้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

3. สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและเครือข่ายผู้สูงอายุ)

3.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย งานส่งเสริมสุขภาพ สูงวัยใส่ใจสุขภาพ โรคร้ายของวัยตกกระ เครือข่ายผู้สูงอายุ ดิดต่อเรา บทควมวิชาการ งานวิจัยและพัฒนา ศูนย์ข่าวดอกคำคาน สูงวัยสนทนา

3.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

3.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นภาพสัญลักษณ์กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและเครือข่ายผู้สูงอายุ มีภาพผู้สูงวัยชายกำลังนั่งอ่านหนังสือ ผู้สูงวัยกำลังเดินจับมือกับวัยรุ่น

3.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย ปี2542
- 2) ปัญหาที่พบบ่อย ปัญหาสุขภาพกาย ปัญหาสุขภาพใจ โรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น หัวใจขาดเลือด โรคข้อเข่าเสื่อม

4. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย

4.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก รู้จักมส.ผส.

4.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

4.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ซ้ายมือบนมีอักษรย่อ “ มส.ผส” และมีชื่อภาษาอังกฤษกำกับ “Foundation of Thai Gerontology Research and Development” และขวามือเป็นผู้สูงอายุชายยกมือที่แบออกไว้

4.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) ข่าวในกระแส เรื่อง กระตุ้นคนชราออมเงินไว้หลังเกษียณ วิจัยชี้ผู้สูงอายุไม่เหงาแม้อุทิศทำงานในเมืองหลวง
- 2) ข้อมูลน่ารู้ เรื่อง การศึกษาเพื่อผู้สูงอายุ โภชนาการกับผู้สูงอายุ

5. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ศูนย์สตรีวีรภัก)

5.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ได้แก่ หน้าหลัก พระราชประวัติ เสด็จทรงงาน โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ศูนย์ประสานงาน ดาวน์โหลด สารคดีเฉลิมพระเกียรติ

5.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “นมแม่คือหยดแรกของสายใยรักแห่งครอบครัว” เป็นคำขวัญคำขวัญพระราชทานจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

5.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายมือบนเป็นสัญลักษณ์ของโครงการ ชื่อโครงการ คำขวัญ ส่วนขวามือบนเป็นพระฉายาลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร กำลังอุ้มพระโอรส

5.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย

- 1) ภารกิจ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม นำสิ่งของพระราชทานไปช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ราษฎรพม่า ที่ประสบภัยพิบัติจากพายุไซโคลนนาร์กีส เมื่อวันที่ 14 พ.ค.51 ณ ประเทศสหภาพพม่า
- 2) ข่าว/ประชาสัมพันธ์ เช่น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ เสด็จติดตามงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ในวันที่ 20 เม.ย. 2551 ที่ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ และในวันที่ 21 เม.ย. 2551 ที่ อ. ลำพูน และ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ เสด็จเปิดศูนย์ 3 วิช ณ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร (1 เม.ย.51)

6. Siamsenior.com

6.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ทำความเข้าใจผู้สูงอายุ อาหารกับผู้สูงอายุ เมนูสุขภาพ การออกกำลังกาย โรคภัยกับผู้สูงอายุ คุยกันเรื่องผู้สูงอายุ

6.2 คำขวัญของเว็บไซต์ คือ Siamsenior.com มอบสิ่งดีดีให้ผู้สูงอายุที่คุณรัก

6.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นผีเสื้อบินมาหาดอกไม้บานที่กลีบดอกฟุ้งกระจาย และมีคำขวัญอยู่ด้านขวามือ

6.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) Highlight เรื่อง บล็อกเกอร์แก่ที่สุดในโลก...ตายแล้ว!!!
- 2) News ได้แก่ “เฟลตตายเหมือนจริง” วิทยาการเพื่อบั่นปลายชีวิต ส้วมพิศดาร รถใหม่เอาใจคนแก่ ผู้สูงอายุเชียงรายออกมาเลือกตั้ง โครงการพินเทียมพระราชทาน สปสช.ลดบช่วยเหลือ 30 ล้าน BTS ให้ผู้สูงอายุขึ้นรถฟรีช่วงสงกรานต์ สช.ดันประกาศพีเคเด็ก-ผู้สูงอายุเป็นกิจการอันตราย โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
- 3) ข่าวสารล่าสุด เช่น เต้าหู้ทอดราดตะไคร้ใบสาระแหน่ ข้าวโอ๊ตนมสด
- 4) นำอ่านมากที่สุด เช่น 13 เมษายน วันผู้สูงอายุแห่งชาติ ชีวิตสดใสเมื่อถึงวัยสูงอายุ
- 5) การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น ข้อปฏิบัติในการออกกำลังกาย รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
- 6) รวมทริปเด็ด ๆ เช่น นำสถานที่ปฏิบัติธรรมมาฝาก

7. ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ

7.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ได้แก่ รู้จักเรา ศูนย์สมเด็จพระฯ สถานที่ตั้ง คลินิกผู้สูงอายุ ชาราบำบัด บริการต่าง ๆ โปรแกรมการฝึกอบรม

7.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

7.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบนซ้าย เป็นภาพกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุในโครงการต่าง ๆ ด้านขวามือ เป็นชื่อศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวร เพื่อผู้สูงอายุ

7.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) เรื่องน่ารู้ เช่น สารานุกรมเรื่องอาหารสำหรับผู้สูงอายุ
- 2) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น สรุปการประชุม เรื่อง การจัดทำแนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีการนอนหลับ
- 3) ภาพกิจกรรม เช่น นิทรรศการวันผู้สูงอายุ วันสงกรานต์
- 4) สมุดเยี่ยม
- 5) บทความทางวิชาการ เรื่องการศึกษาเรื่องรูปแบบการออกกำลังกายในน้ำที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุสุขภาพดี
- 6) รับสมัครงาน
- 7) ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานของคลินิกผู้สูงอายุ
- 8) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ เรื่อง การดูแลโภชนบำบัดโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เรื่อง เทคนิคทางกายภาพบำบัดขั้นสูงสำหรับการรักษาผู้ป่วยระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ เรื่อง โครงการเตรียมความพร้อมผู้สูงวัยใส่ใจสุขภาพ

8. สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ

8.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ได้แก่ หน้าแรก รู้จัก สทส. แผนนโยบายด้านผู้สูงอายุ กฎหมาย ปรักฎญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ โครงการ/กิจกรรม เครือข่ายผู้สูงอายุ ข้อมูลด้านผู้สูงอายุ คณะกรรมการผู้สูงอายุ (กผส.) เว็บไซต์ที่น่าสนใจ

8.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

8.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายมีสัญลักษณ์ของหน่วยงาน และชื่อภาษาไทยพร้อมชื่อภาษาอังกฤษ Bureau of Empowerment for Older Persons มีภาพประกอบ ผู้สูงอายุต่อกบตาตร และมีวิสัยทัศน์ “สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นองค์กรกลางในการพัฒนาผู้สูงอายุให้เติบโตไปตามมาตรฐาน”

8.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) แฟ้มข่าว พระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และข้อความสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระองค์ท่าน
- 2) ข่าวประชาสัมพันธ์ ผู้สูงอายุต้องการงานทำ ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ครั้งที่ 5/2551 แบบฟอร์มโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) แบบฟอร์มรายละเอียดการดูแลผู้สูงอายุในรอบ 15 วัน คู่มือโครงการลงข้อมูลโครงการกองทุนดูแลผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่ง
- 3) แผ่นพับประชาสัมพันธ์ กองทุนผู้สูงอายุ (download) ได้
- 4) ตราสัญลักษณ์และความหมาย เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ตราสัญลักษณ์คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
- 5) กระดานข่าวและภาพกิจกรรม
- 6) ผลการกั้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพรายบุคคล
- 7) ผลการประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ
- 8) แหล่งความรู้ ทางเว็บไซต์ได้รวบรวมรายชื่อหนังสือและคู่มือต่าง ๆ และให้ดาวน์โหลดได้ เช่น คู่มือสิทธิผู้สูงอายุ ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ กองทุนผู้สูงอายุ คู่มือการดำเนินงานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น

9. เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

9.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย บุคลากร การเรียนการสอน งานบริการ งานวิจัย

9.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

9.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นตราสัญลักษณ์ขององค์กร มีชื่อเว็บไซต์ ด้านขวาเป็นภาพอนุสาวรีย์กรมหลวงสงขลานครินทร์

9.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) สารระนำรู้สำหรับผู้สูงวัย เช่น สุขภาพทั่วไป โรคระบบประสาท สมอง

- 2) ข่าวผู้สูงอายุจากงานวิจัย เช่น ออกกำลังกายป้องกันสมองเสื่อม เมื่อผู้สูงอายุรู้สึกว่าทำอะไรไม่ค่อยได้
- 3) ข่าวสุขภาพผู้สูงอายุทั่วไป เช่น อ้วนลงพุงยิ่งเสี่ยงเป็นโรค ร่วมกินรอยยิ้มแก่ผู้สูงอายุ
- 4) ภาพกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ เช่น ภาพผู้สูงอายุออกกำลังกาย ผู้สูงอายุกำลังเจาะเลือด
- 5) บทความวิชาการทั้งภาษาไทยและจากต่างประเทศ เช่น วิวัฒนาการเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ สิ่งแวดล้อมกับผู้สูงอายุ และบทความวิชาการต่างประเทศ แบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ **Cognitive problems** เช่น Alzheimer's disease. Cumming JL. NEJM 2004; 351: 51-67. และ - Depression in the elderly. Raj A. Postgrad Med. 2004 Jun;115(6):47-52, 55-6 **Common geriatric Syndrome** เช่น Pharmacologic prevention of osteoporotic fracture. Zizic TM. Am Fam Phy. 2004; 70: 1293-300. และ Evaluating and treating unintentional weight loss in the elderly. Huffman GB. Am Fam Physician 2002;65:640-50. **Basic science**
- 6) หนังสือแนะนำ เช่น Lecture notes on geriatric medicine. 6th edition. Coni N, Nicholl C, Webster S, Wilson KJ. และ เวชปฏิบัติทั่วไปในการดูแลรักษาผู้ป่วยสูงอายุ 2542.
- 7) เชื่อมโยงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสารภาษาไทย วารสารภาษาต่างประเทศ วารสารเกี่ยวกับอายุรศาสตร์ทั่วไป
- 8) Topic review ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุของแพทย์ประจำบ้าน เช่น Management of peripheral arterial disease and claudication , Prevention of osteoporosis

10 ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงวัย

10.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ประวัติชมรม สมาชิก ภาพกิจกรรม เว็บไซต์ ติดต่อชมรม

10.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

10.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายมีมีชื่อย่อของเว็บไซต์ “OPPY Club by LOXLEY” รูปภาพถัดมาเป็นชายสูงอายุกำลังถือกล้องถ่ายรูป ภาพบุคคลกำลังใช้คอมพิวเตอร์ในห้องคอมพิวเตอร์

10.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ข่าวร้อน ๆ มาแล้วจ้า เป็นข่าวการดำเนินงานของชมรม
- 2) รู้จักชมรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของชมรม บรรยากาศการเรียนการสอน บทสัมภาษณ์ จากใจสมาชิก
- 3) มุมสมาชิก ประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรม เช่น มือใหม่หัดเล่นคอมพิวเตอร์ เติบโตเต็มทักษะคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสนุก ๆ นักถ่ายภาพดิจิทัลมือสมัครเล่น ตารางกิจกรรม เกร็ดความรู้จากคุณครู ศัพท์คอมพิวเตอร์ ส่วนลดพิเศษสำหรับสมาชิก เว็บไซต์นี้มีค่าสมัครสมาชิกเริ่มต้น 7,500 บาท เป็นค่าอบรมคอมพิวเตอร์ 7,000 ค่าสมาชิกรายปีละ 500 บาท

- 4) มุมเล่าสู่กันฟัง ประกอบด้วย ข้อคิด...คำคม หนึ่งวันหนึ่งเว็บไซต์ สารความรู้ รักรหัสสุขภาพ ทันโลก....ไอที กิจกรรมท่องเที่ยว เก็บมาฝาก เรื่องเล่าจากสมาชิก
- 5) มุมเช็คเมลล์ มีบริการของ LoxInfo Yahoo Mail และ Hotmail
- 6) มุมเว็บไซต์ที่น่าสนใจ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์ SETTRADE.COM ททท.(การท่องเที่ยว) คลินิกสุขภาพเพื่อคนไทย เส้นทางรถไฟฟ้า BTS รถไฟฟ้ามหานคร เกมล์ Google Pantip eBay ศูนย์รวมโรงแรมทั่วประเทศ ตรวจสอบสลากออมสิน ตรวจสอบสลากออมทรัพย์ทวีสิน

11. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ

- 11.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ซึ่งมีสารจากอดีตรัฐมนตรี
- 11.2 คำขวัญของเว็บไซต์ Homepage of Smart Golden Ages People
- 11.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นภาพสัญลักษณ์องค์กร และมีภาพต้นไม้แผ่กิ่งก้าน
- 11.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่
 - 1) เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เทคโนโลยีเพื่อช่วยการได้ยิน เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเดินทาง
 - 2) ประสบการณ์ผู้อาวุโส เช่น ประสบการณ์ของศาสตราจารย์ ดร.สง่า สรรพศรี ศาสตราจารย์ ดร. รวี ภาวิไล
 - 3) สารความรู้สำหรับผู้สูงอายุ เช่น การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ คอมพิวเตอร์สำหรับผู้สูงอายุ อาชีพสำหรับผู้สูงอายุ
 - 4) ธรรมะออนไลน์ เช่น ประคองธรรม เว็บไซต์รวบรวมบทสวดมนต์และคาถาสารพัด
 - 5) เครื่องช่วยผู้สูงอายุ มีชื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เว็บไซต์: <http://www.m-society.go.th/> สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เว็บไซต์: <http://www.opp.go.th/indexs.htm>

12. มูลนิธิชีวิตพัฒนา

- 12.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ สถานที่ตั้ง รายละเอียดของศูนย์ สภาพแวดล้อม กิจกรรม คณะกรรมการ
- 12.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 12.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายมือเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ภาพด้านหลังเป็นภาพของสำนักงานมูลนิธิชีวิตพัฒนา และมีข้อความ “มูลนิธิชีวิตพัฒนา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์”
- 12.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่
 - 1) บริการของศูนย์ ประกอบด้วย สวนสุขภาพ นาฬิกาดอกไม้ โครงการโภชนาการ

ให้บริการอาหารแก่ผู้สูงอายุเป็นประจำทุกวัน มีโครงการเวชกรรมไทย เช่น การรักษาโดยการนวดไทยร่วมกับคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค ห้องอบไคโมทูลิน เพื่ออบตัวช่วยลดการอักเสบของกล้ามเนื้อและข้อ ช่วยทำให้ระบบภูมิคุ้มกันโรคดีขึ้น กิจกรรมเดินออกกำลังกาย 3 รอบ รอบแรก 200 เมตร แล้วเพิ่มขึ้นเป็น 400 เมตร และ 600 เมตร กิจกรรมออกกำลังกายกลุ่ม เช่น การเล่นเกม, การเล่นเกมไปทีเก้ก, การเล่นเกมโยคะ ห้องประชุม สามารถรับผู้เข้าอบรม/สัมมนาได้จำนวน 100 - 120 คน ห้องจัดการสนทนา สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนา ได้จำนวนประมาณ 200 คน คลินิกเวชกรรมไทย เปิดให้บริการทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00 - 19.00 น. มีแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทยประจำคลินิกฯ มีบริการนวดเพื่อบำบัดโรคทางแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก

- 2) กิจกรรมของมูลนิธิ เช่น โครงการจัดนิทรรศการถาวรด้านพระกรณียกิจเกี่ยวกับงานสาธารณประโยชน์ ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุและกิจกรรมของ มูลนิธิชีวิตพัฒนา โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและให้ความรู้แก่ผู้อาวุโส

13. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ บ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่

13.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ความเป็นมา มูลนิธิผู้สูงอายุภาคเหนือ บริการข่าวประชาสัมพันธ์ อินเทอร์เน็ตลิงค์

13.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี- แต่มีวิสัยทัศน์ “เข้าถึงบริการ ประสานเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเอง”

13.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ภาพภูเขา และชื่อของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่

13.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ข่าวประชาสัมพันธ์ เรื่อง การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ปฎิญญาผู้สูงอายุไทย
- 2) การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศงานสวัสดิการผู้สูงอายุ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบสถาบัน

14. สมาคมคลังปัญญาอาวุโสแห่งประเทศไทย

14.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก เกี่ยวกับสมาคม กิจกรรม ข่าว เสียงอาวุโส (วารสารราย 2 เดือน) เว็บบอร์ด ติดต่อเรา

14.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

14.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร มีภาพดอกไม้สีเหลืองและดอกหญ้า

14.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) กิจกรรมของสมาคม แบ่งตามเวลาของการจัดกิจกรรม ดังนี้
 - กิจกรรมและบริการรายวัน ได้แก่ ตอบปัญหาทางโทรศัพท์ เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนหรือข้อใจของสมาชิกและบุคคลทั่วไป จัดกิจกรรมและบริการต่างๆ แก่ผู้สูงอายุที่ศูนย์บริการผู้สูงอายุชุมชนคลองเตย และชุมชนคลองจั่น บริการกายภาพบำบัด ร่วมกับ ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุดินแดง
 - กิจกรรมและบริการรายสัปดาห์ ได้แก่ จัดฝึกซ้อมลีลาศเพื่อสุขภาพ ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระหว่าง เวลา 10.00 -12.00 น. ที่สมาคม จัดเลี้ยงอาหารกลางวันผู้สูงอายุที่จัดสนในชุมชนแออัดคลองเตย สัปดาห์ละ 3 วัน (ผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค) เผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมไทยเสริมสร้างความรู้พิเศษแก่เยาวชนในโรงเรียนและชุมชนห่างไกลเมือง
 - กิจกรรมและบริการราย 2 เดือน ได้แก่ นำทัศนศึกษาศิลปวัฒนธรรมไทยภายในประเทศ เผยแพร่ความรู้และกิจการของสมาคมด้วยวารสาร "เสียงอาวุโส"
 - กิจกรรมและบริการที่จัดเป็นครั้งคราว ได้แก่ การประชุมใหญ่สามัญประจำปี บริการตรวจสุขภาพแก่สมาชิกผู้สูงอายุ สรรหาและประกาศเกียรติคุณผู้สูงอายุตัวอย่าง จัดประชุมสัมมนาเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จัดรายการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีไทยท้องถิ่นต่างๆ จัดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ จัดรายการทางโทรทัศน์

15. วิทยทอง

15.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย คำนำ เกี่ยวกับวิทยทอง วิธีการตรวจทรวงอก บทสัมภาษณ์พิเศษ แคลเซียมกับกระดูก วิถีธรรมชาติ ข่าวสารจากแพทย์ แบบประเมินตนเอง คำถามควรรู้ สันทนาการกับแพทย์ ค้นหาคลินิกวิทยทอง คาวาน์โหลดเอกสาร ถาม-ตอบ คุณกันประสาชาวิทยทอง วิทยทัศน์เชิงวิชาการ

15.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

15.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ ด้านขวาเป็นชื่อเว็บไซต์ “

“WAITHONG.COM และ ฟ้าใสวิทยทอง”

15.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) Highlight บทสัมภาษณ์ นพ.กิตติ วิลาวรรณ
- 2) ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น วิจัยสาเหตุมะเร็งปากมดลูก ลดน้ำหนักให้ได้ผล ออกกำลังกายสไตร์NASA ผู้ชายวิทยทอง ข่าวสารจากแพทย์ วิธีการตรวจทรวงอก เผยวัคซีนชนิดมะเร็งปากมดลูกได้ผล ระวังไข่ม้วนในเลือด สิ่งที่คุณควรรู้
- 3) บทสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ เช่น คุณพรทิพย์ พิษผล คุณพิศมัย วิไลศักดิ์
- 4) ร่วมลงทะเบียนคลินิกวิทยทอง (สำหรับแพทย์)

5) ทดสอบแบบประเมินตนเอง เช่น แบบประเมินสุขภาพผลต่อความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจ

15.5 ลักษณะ เฉพาะของเว็บไซต์ คือ หน้าจอหลักจะมีเมนูให้คลิก 3 เมนู คือ สำหรับประชาชน สำหรับแพทย์ (ต้อง login และมี password) และข่าวการประชุม

16. คลินิกชายวัยทอง

- 16.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ความเป็นมา ลงทะเบียน ติดต่อเรา
- 16.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 16.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ซ้ายมือบนเป็นสัญลักษณ์และชื่อ “คลินิกชายวัยทอง โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า” และภาพพื้นหลังเป็นภาพพระราชวังพญาไท ขวามือเป็นภาพชายสูงอายุ
- 16.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ความเป็นมา เริ่มจาก คลินิกชายวัยทอง โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า ได้ดำเนินการส่งเสริม ดูแลรักษาสุขภาพข้าราชการ และข้าราชการทหาร ในกองทัพบก ตลอดจนประชาชนให้มีสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 นอกจากนี้มีการเผยแพร่ความรู้ ู้ผ่านทางรายการวิทยุช่วง “สุขภาพดี ไม่มีชื้อขาย” ในรายการกองทัพบกเพื่อประชาชน และวิทยุในเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์ และมีการจัดการประชุม Aging Male
- 2) กิจกรรมของคลินิก เช่น
 - “ดื่มนม ชมวัง ออกกำลังกาย” เป็นภารกิจกรมออกกำลังกายด้วยการเดินทัวร์พระราชวังพญาไท โดยชมรมคนรักวัง ร่วมกับ วิทยากร อาสาสมัครจิตตมศักดิ์ และร่วมดื่มนม บำรุงสุขภาพ
 - เชิญฟังสุขภาพดีไม่มีขาย เป็นการฟังการบรรยายทางเว็บไซต์ เช่น หลักการเลือกรับประทานอาหาร โดยทั่วไป (พอ.หญิง ผศ.พญ.อภิสนี บุญญาวรกุล) สาเหตุของโรคอัมพาต (พล.ต. นพ. ไกรวัชร ชีระเนตร)
 - กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ ได้แก่การตรวจสุขภาพโดยกำหนดเป็นสถานี เช่น สถานีที่ 1 การประเมินภาวะโภชนาการโดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การวัดความดันโลหิต สถานีที่ 2 การตรวจเลือดเพื่อหาระดับน้ำตาลในเลือด ระดับไขมันในเลือด
 - ธรรมชาติบำบัด เช่น ชราภาพในชายกับธรรมชาติบำบัด สารต้านอนุมูลอิสระ
 - สมุนไพรน่ารู้ เช่นการใช้ยาและยาสมุนไพรอย่างเหมาะสมในชายวัยทอง
 - เพลงสร้างเสริมสุขภาพ เช่น เพลงสุขภาพดีไม่มีชื้อขาย อายุวัฒนะ 7 อ.
- 3) โรคอายุรกรรมที่พบบ่อยในชายวัยทอง เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน
- 4) การดูแลเฉพาะอาการ เช่น
 - การดูแลป้องกัน ED คือการป้องกันการแข็งตัวขององคชาติในชายวัยสูงอายุ (Erectiledysfunction in aging male)

- การดูแลรักษาต่อมลูกหมากโต
- กระเพาะปัสสาวะ ไว (AOB)
- 5) การรับสมัครงาน เช่น เจ้าหน้าที่จัดทำรายการสุขภาพทางวิทยุ

17. สมาคมวัยหมดระดูแห่งประเทศไทย

- 17.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าหลัก สมาชิก บุคคลทั่วไป ติดต่อเรา เกี่ยวกับสมาคม
- 17.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 17.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านบนซ้าย เป็นสัญลักษณ์ ตัวอักษร TMS และดอกไม้ ตรงกลางเป็นชื่อเว็บไซต์ภาษาอังกฤษ Thai Menopause Society
- 17.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่
- 1) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น คู่มือวันใส..วัยทอง วันสตรีวัยทองโลก 18 กันยายน 2551
Stay young, Stay beautiful, Stay healthy
 - 2) สารพันปัญหาวัยทอง เช่น อยากรู้ที่เรียกว่าวัยทอง คนเราจะมีอายุยืนยาวแค่ไหน
 - 3) Slide Presentation เปิดเข้าไปอ่านได้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น
 - 4) มีเมนูให้เลือกอ่านเนื้อหาภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษ เป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญประการหนึ่ง

18. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ บ้านบางละมุง

- 18.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย เกี่ยวกับเรา บทบาทหน้าที่และภารกิจ ภารกิจ 6 ด้าน โครงการนวัตกรรม ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวประชาสัมพันธ์ เครือข่าย ประมวลภาพกิจกรรม ผลการดำเนินงาน
- 18.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 18.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นภาพหญิงสูงอายุนั่งอยู่และมีดอกไม้ประกอบ ด้านขวาเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร และชื่อ “ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางละมุง”
- 18.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่
- 1) ความเป็นมา ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางละมุง เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชื่อเดิม “สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง” นับเป็นสถานสงเคราะห์คนชรา แห่งแรกที่ จัดสร้างขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับภาคเอกชน โดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรม-ราชชนนี ได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2511 ปัจจุบันมีอาคารพักผู้สูงอายุ จำนวน 15 อาคาร อุปการะผู้สูงอายุ ชาย - หญิงได้ไม่เกินจำนวน 300 คน

2) บทบาทหน้าที่และภารกิจ แบ่งเป็น **ภารกิจหลัก** ได้แก่ การดูแลผู้สูงอายุด้านที่อยู่อาศัยและสุขภาพกายและจิต **ภารกิจรอง** ได้แก่ สนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบการจัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุ และแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในรูปแบบบริการบ้านพักฉุกเฉิน **ภารกิจใหม่** เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารด้านการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านสวัสดิการผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นศูนย์ประสานเครือข่ายในการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ แบ่งเป็นกลุ่มงาน กลุ่มงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กลุ่มวิชาการ กลุ่มงานสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีภารกิจ อีก 6 ด้านคือ

- ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศงานสวัสดิการผู้สูงอายุ (Data Center)
- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา (Training Center)
- ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
- ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบสถาบัน (Social welfare services for older persons under institutional care center)
- ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในชุมชน (Social welfare services for older persons within communities center)
- ศูนย์บริการให้คำแนะนำปรึกษาและส่งต่อ(Counseling Center)

3) โครงการนวัตกรรม เช่น โครงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ โครงการครอบครัวสัมพันธ์ และโครงการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุ

4) ประมวลภาพกิจกรรม เช่น กิจกรรมโครงการธรรมะชนะภัย มีการพาผู้สูงอายุสวดมนต์ไหว้พระ กิจกรรมการประดิษฐ์งานฝีมือ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรไทย

19. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น

19.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย เกี่ยวกับเรา ข่าวประชาสัมพันธ์ รายงาน บริการ องค์ความรู้ สารน่ารู้

19.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

19.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร และข้อความตรงกลาง “ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น สำนักสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ”

19.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ข่าวเด่น เช่น ภาพข่าวขอแสดงความยินดีกับนายชยยุทธ เพื่อฟูเกียรติคุณ ที่ได้รับการพิจารณาเป็นลูกจ้างดีเด่นของกรมพัฒนาสังคม ขอแสดงความยินดีกับ หัวหน้าเทวี เวียงแก้ว ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าบ้านพักเด็กจังหวัดสกลนคร
- 2.) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น งานวันปิยะมหาราช งานวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ

20. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค

20.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าหลัก แนะนำองค์กร กิจกรรมของศูนย์ ข่าว ประชาสัมพันธ์ การสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ วิธีการบริจาค ตรวจสอบข้อมูลผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ ทำเนียบภูมิปัญญาผู้สูงอายุ การลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ บทความสาระน่ารู้ ข้อมูลหน่วยงานที่ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งเว็บไซต์ที่น่าสนใจ พูดคุยกับนักสังคม ช้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

20.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “We change and speed” และมีพันธกิจ เข้าถึงบริการ ประสานเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเอง

20.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ตรงกลางมีภาพผู้สูงอายุทำกิจกรรม และมีชื่อ “ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค” (Ban Bang Khae Social Welfare Development Center for Older Person)

20.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การให้บริการของศูนย์ แบ่งเป็น การสงเคราะห์ผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาฯ และ งานสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
- 2) กิจกรรมของศูนย์ เช่น ประมวลภาพข่าววันออกพรรษา งาน 55 ปีบ้านบางแค
- 3) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น ขอเชิญร่วมงาน “การแสดงการกุศล พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุบ้านบางแค” ข่าวรับสมัครงาน
- 4) การสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ คุณสมบัติ มีสัญชาติไทย อายุ 60 ปีขึ้นไป ประสบปัญหา ความเดือดร้อนไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ สมัครได้ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรุงเทพฯ หรือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่ตนเองอยู่ **ประเภทของผู้รับบริการ** ประกอบด้วย ประเภทสามัญ ให้การอุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุโดยไม่ต้องเสียค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น ประเภทเสียค่าบริการแบบหอพัก แบ่งออกเป็นห้องเดี่ยว เสียค่าบริการคนละ 1,500 บาทต่อเดือน และห้องคู่เดือนละ 2,000 บาท มีบริการทั้งหมด 40 ห้อง ประเภทพิเศษ (บังกะโล) เป็นบ้านเดี่ยวที่ปลูกสร้างตามแบบแปลนที่กำหนดในที่ดินของศูนย์พัฒนาฯ โดยผู้ปลูกสร้างสามารถพักอาศัยอยู่ได้จนถึงแก่กรรม และต้องยกกรรมสิทธิ์ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 5) การบริจาค แบ่งเป็นการบริจาคเงินหรือสิ่งของ และการจงด่วนเลี้ยงอาหาร
- 6) ผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุที่ทำไว้จำหน่าย เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์ ถูมือจับของร้อน
- 7) ทำเนียบภูมิปัญญาผู้สูงอายุ แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ เช่น สาขาคณิตศาสตร์ศิลปะและการละเล่นพื้นบ้าน สาขาธรรมะ สาขาหัตถกรรม
- 8) บทความสาระน่ารู้ เช่น นอนไม่หลับ เคล็ดลับผู้สูงวัยหัวใจเด็ก
- 9) พูดคุยกับนักสังคม จะมีการติดต่อทางอีเมล
- 10) ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เป็นลักษณะกระดานสนทนา มีการสอบถามเรื่องต่าง ๆ เช่น การบริจาค

21. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวสาณะเวศม์

21.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก เกี่ยวกับวสาณะเวศม์ บริการ กิจกรรม เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ติดต่อเรา

21.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี- แต่มีวิสัยทัศน์ คือ เข้าถึงบริการ ประสานเครือข่าย กลุ่มเป้าหมาย ฟังตนเอง

21.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ภาพด้านหลังเป็นโบราณสถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีข้อความ “ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวสาณะเวศม์ฯ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

21.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การกิจของศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบสถาบัน ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในชุมชน ศูนย์บริการให้คำปรึกษาและส่งต่อ
- 2) การให้บริการ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ ดูแลเรื่องปัจจัย 4 และประเภทโครงการพิเศษ เป็นโครงการปลูกบ้านอยู่เอง ซึ่งมี 2 แบบ คือ
 - แบบแรก เป็นแบบทาวน์เฮ้าส์ ซึ่งต้องมีการบริจาคเข้ามูลนิธิ 100,000 บาท และเสียค่าใช้จ่ายรายเดือน ๆ ละ 1,000บาท ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้าจ่ายเองตามมิเตอร์
 - แบบที่สอง คือ แบบบ้านเดี่ยวสองห้องนอน ซึ่งต้องมีการบริจาคเข้ามูลนิธิ 200,000 บาท และเสียค่าใช้จ่ายรายเดือน ๆ ละ 1,000 บาท ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้าจ่ายเองตามมิเตอร์
- 3) กิจกรรม เช่น ภาพข่าว วันที่ 20 มิถุนายน 51 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสิงห์บุรีนำคณะอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.) จำนวน 80 คน เข้าเยี่ยมและศึกษาดูงานงานการจัดสวัสดิการของศูนย์พัฒนาการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวสาณะเวศม์ฯ

22. สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

22.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวผู้สูงอายุ สถิติผู้สูงอายุ ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุสำหรับประชาชน ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุสำหรับบุคลากรสาธารณสุข คำถามที่ถามบ่อยFAQ link เกี่ยวกับเรา กระดานถามตอบ ติดต่อเรา

22.2 คำขวัญของเว็บไซต์ ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ ให้ความรู้ด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุต่อท่าน

22.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ตรงกลางเป็นภาพผู้หญิงวัยทำงาน กับผู้สูงอายุกำลังทำกิจกรรมร่วมกัน ด้านขวา เป็นชื่อ “สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข”

22.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น โครงการอบรมหลักสูตรการจัดการปัญหาโรคผู้สูงอายุสำหรับพยาบาล เอกสารประกอบการบรรยาย การพัฒนางานคลินิกผู้สูงอายุ รุ่นที่ 1 จังหวัดภูเก็ต
- 2) ข่าวผู้สูงอายุจากหนังสือพิมพ์ เช่น ยากอายุยืนต้องปฏิบัติตนให้ได้ ลดปริมาณแคลอรีในร่างกายให้ลง
- 3) ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุสำหรับประชาชน ได้แก่ E-book หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เรื่องน่ารู้ คู่มือสุขภาพประจำตัวผู้สูงอายุ เรื่องธรรมะ
- 4) ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุสำหรับบุคลากรสาธารณสุข ได้แก่ E-book หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ บทความเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เรื่องน่ารู้

23. โรงพยาบาลโกลเด้นแยร์ : ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุ

23.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home เกี่ยวกับเรา การบริการ ภายภาพบำบัด กิจกรรม/ท่องเที่ยว ห้องพัก ความเห็นของผู้ใช้บริการ ความรู้ แผนที่ติดต่อ

23.2 คำขวัญของเว็บไซต์ เป็นคำขวัญของโรงพยาบาล “โรงพยาบาลผู้สูงอายุโกลเด้นแยร์ ดูแลอบอุ่นเหมือนคุณอยู่บ้าน”

23.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร และชื่อ “โรงพยาบาลผู้สูงอายุโกลเด้นแยร์ ดูแลอบอุ่นเหมือนคุณอยู่บ้าน” ด้านซ้ายต่อลงมา เป็นภาพอาคารโรงพยาบาล ตรงกลางเป็นภาพหมอมและพยาบาลดูแลผู้ป่วย ด้านขวาสุดเป็นผู้สูงอายุนั่งรถเข็นและมีคนดูแล

23.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ลักษณะการบริการของโรงพยาบาล เป็นโรงพยาบาลที่มีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มีมาตรฐาน จะเป็นประโยชน์กับสังคม ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง และอบอุ่น บุตรหลานก็จะมีความสบายใจ หอมหว่งหรือกังวลเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ มีการดูแลสุขภาพกาย กิจกรรมสันทนาการ ดูแลด้านโภชนาการ
- 2) การกายภาพบำบัด มีศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูและศูนย์กายภาพบำบัด มีอุปกรณ์ต่าง ๆ มากมาย เช่น เครื่องเลเซอร์เพิ่มการไหลเวียนของโลหิต ช่วยจัดของเสี้ยวออกจากเนื้อเยื่อ Tilt Table เป็นเตียงสามารถปรับได้ 90 องศา สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เปลี่ยนเป็นทำยีนได้
- 3) กิจกรรม/ท่องเที่ยว มีคำขวัญ “รู้ซึ่ง เข้าถึง และเข้าใจวัยทองของชีวิต” เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุและผู้พักฟื้น
- 4) ความเห็นของผู้ใช้บริการ เป็นการถ่ายภาพและสัมภาษณ์ผู้เข้ารับบริการโดยตรงและญาติ
- 5) ความรู้ ได้แก่ โรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ เช่นอัลไซเมอร์ พาร์กินสัน
- 6) ข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น โรงเรียนปัญญารักษ์ ในเครือข่ายโรงพยาบาลโกลเด้นแยร์ เปิดสอนผู้ช่วยพยาบาล หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ ศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

7) มีเมนูให้เลือกอ่านภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ

24. สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์วัดม่วง

24.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าแรก เกี่ยวกับเรา งานบริการ โครงการ ภาพกิจกรรม ติดต่อเรา

24.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

24.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นภาพสถานสงเคราะห์

24.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การบริการ ดูแลสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา
- 2) กิจกรรม เช่นการร่วมพิธีถวายดอกไม้จันทน์ เนื่องในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

25. สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์โพธิ์กลาง

25.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป คุณสมบัติของผู้รับบริการ การสมัครและ ใบสมัคร บริการและกิจกรรม สารบัญ

25.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

25.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ภาพพื้นหลังเป็นภาพบางส่วนของต้นไม้และใบ ด้านซ้ายมีชื่อสถาน สงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์โพธิ์กลาง

25.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยประวัติความเป็นมา ปัจจุบันอยู่ในความดูแลขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ ให้ความอุปการะผู้สูงอายุที่เดือดร้อน อายุ 60 ปีขึ้นไป การดำเนินงาน ดำเนินงานสำหรับผู้สูงอายุภายในและภายนอกสถานสงเคราะห์ และการรับบริจาค
- 2) การบริการ จัดทำทั้งภายในและภายนอกสถานที่ ภายในสถานที่ เช่น การบริการปัจจัย 4 ภายภพบำบัด อาชีวะบำบัด ภายนอกสถานที่ เช่น การแนะนำสุขภาพอนามัย การบริการ ตัดผม กิจกรรมนันทนาการ
- 3) สารบัญ เช่น การดูแลสุขภาพ หลัก 10 อ คือ อาหาร อากาศ ออกกำลังกาย อุจจาระ อนามัย อุบัติเหตุ อารมณ์ อคิเรก อบอุ่น อนาคต

26. บ้านผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซ็นเตอร์ สามพราน

26.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าหลัก เกี่ยวกับเรา ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร ข่าวสาร-กิจกรรม ติดต่อเรา กระดานสนทนา คณะผู้บริหาร ผู้ดูแลระบบ

26.2 คำขวัญของเว็บไซต์ มี 2 ข้อความ คือ “ด้วยรักและห่วงใย สานสายใยในครอบครัว” “รักและรับใช้ห่วงใยดูแลผู้สูงอายุ”

26.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นไม้กางเขน และชื่อเว็บไซต์ “Camillian sampran.org” ตรงกลาง เป็นภาพบุคคลวัยต่าง ๆ ดูแลคนป่วย

26.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การบริการ บ้านผู้สูงอายุคามิลเลียน เป็นบ้านพักของผู้สูงอายุที่อยู่ในการดูแลของคณะนักบวช นิกายโรมันคาทอลิก รับผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และไม่เป็นโรคติดต่อกัน รongรับผู้สูงอายุได้ทั้งสิ้น 150 เตียง มีจำนวนอาคารทั้งหมด 5 หลัง สำหรับผู้สูงอายุที่หลงลืมและไม่สามารถช่วยเหลือตนเอง และผู้สูงอายุที่ยังคงช่วยเหลือตนเองได้ในระดับหนึ่ง อาทิเช่น สามารถรับประทานอาหารเองได้ อาบน้ำเองได้ เป็นต้น จำนวน 55 เตียง ปัจจุบัน บ้านพักผู้สูงอายุ คามิลเลียน โขเขียล เซนเตอร์ สามพราน มีผู้สูงอายุจำนวนทั้งสิ้น 140 คน
- 2) กิจกรรม-ข่าวสาร เช่น โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการ” ประมวลภาพกิจกรรม วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันชมนุมนผู้สูงอายุ
- 3) ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น ความหมายผู้สูงอายุ โรคผู้สูงอายุ
- 4) มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของคณะคามิลเลียน ชื่อ “บ้านนักบวชคามิลเลียน” เช่น ประวัติและผู้ก่อตั้งคณะคามิลเลียน จิตตารมณ์ของคณะ การภาวนา การอภิบาล การศึกษา บราเดอร์คามิลเลียน สามพราน ความหมายของความรัก แนวทางสร้างกำลังใจ พิธีบวช พระสงฆ์
- 5) มีรายชื่อผู้บริจาค เรียก “ผู้สนับสนุนโครงการ” และลงภาพสัญลักษณ์ขององค์กร ร้านค้าที่ให้เงินบริจาคด้วย เช่น เครื่องนอนTOTO

27. บ้านผู้สูงอายุคามิลเลียน โขเขียล เซนเตอร์ จันทบุรี

27.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย เกี่ยวกับเรา เวบบอร์ด ประวัตินักบุญคามิลโล แผนที่ เว็บไซต์ ค้นหา ข้อมูลการสมัคร ติดต่อเรา

27.2 คำขวัญของเว็บไซต์ บริการคุณภาพดีมิตร เสริมสร้างชีวิตผู้สูงวัย

27.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบน เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร คำขวัญ และภาพของผู้หญิงกำลังยิ้ม

27.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การบริการ ดูแลคนป่วยและผู้สูงอายุ ด้วยจิตตารมณ์ “คุณเดียวกับมารดาที่ดูแล บุตรที่กำลังเจ็บป่วย” มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุและคนป่วยได้รับบริการที่ดีที่สุด
- 2) การเผยแพร่ความรู้เรื่องนักบุญองค์อุปถัมภ์ของคณะ ประวัตินักบุญคามิลโล
- 3) กระดานข่าว เช่น Viagra bomb

28. สถานสงเคราะห์คนชราบ้านเขาบ่อแก้ว

28.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย หน้าหลัก ข้อมูลผู้สูงอายุ เครื่องมือผู้สูงอายุ มูลนิธิ
สงเคราะห์คนชรา ประกาศ E-MAIL Guestbook

28.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

28.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ภาพพื้นหลังเป็นสถาน
สงเคราะห์ และชื่อสถานสงเคราะห์ “สถานสงเคราะห์คนชราบ้านเขาบ่อแก้ว KAO BOU KAEW HOME
FOR ELDERLY”

28.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การบริการ รับดูแลผู้สูงอายุได้ไม่เกิน 130 คน ต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป ไม่เป็นโรคติดต่อ ไม่
ทุพพลภาพ
- 2) ข้อมูลเครื่องช่วยผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ เช่น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 8 นครสวรรค์
- 3) มีประกาศตามหาผู้สูงอายุที่หายไป เช่น ตามหา คุณยายละมุล โพธิ์คำ
- 4) รอบรู้สถานสงเคราะห์ เป็นการนำเสนอข่าวสาร และกิจกรรมของสถานสงเคราะห์ เช่น
โครงการสามวัยร่วมใจสุขภาพ เป็นโครงการฝึกอบรมให้บุคคลวัยผู้สูงอายุ วัยผู้ใหญ่
และเยาวชนสนใจดูแลสุขภาพ ประมวลภาพวันผู้สูงอายุแห่งชาติ
- 5) เรื่องน่ารู้สำหรับผู้สูงวัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น โรคข้อเสื่อม ความเศร้าในวัยผู้สูงอายุ

29. โกลเด้นแคร์ เนอร์สซิงโฮม

29.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย เกี่ยวกับเรา บริการ อัตราค่าบริการ กิจกรรม สารน่ารู้
แกลเลอรีรูปภาพ ติดต่อ คำถามที่ถามบ่อย

29.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี- แต่มีปณิธาน “บริการด้วยใจ ห่วงใยคุณญาติมิตร สร้างเสริมชีวิต
เพื่อผู้สูงวัย”

29.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนมีชื่อ “GOLDENCARE Nursing Home” มีภาพพื้นหลัง
เป็นต้นหญ้าสีเขียว

29.4 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ ได้แก่

- 1) การบริการ เป็นสถานฟื้นฟูและดูแลผู้สูงอายุ สำหรับผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และ
โรงพยาบาลก็รับไว้ ให้ดูแลเองที่บ้าน ผู้สูงอายุที่เพิ่งออกจากโรงพยาบาล ต้องการฟื้นฟู
สุขภาพ ผู้สูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังต้องให้อาหารทางสายยาง เจาะคอ และดูดเสมหะ ผู้สูงอายุที่
ต้องการผู้มีความรู้ช่วยดูแลอย่างใกล้ชิด
- 2) อัตราค่าบริการ อยู่ประจำเริ่มที่ 16,000 บาท / เดือน (ขึ้นอยู่กับอาการ) รายวันเริ่มที่ 900 / วัน
(ขึ้นอยู่กับอาการ) ห้องเดี่ยว 22,000 / เดือน เป็นค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าห้องพักรวมค่า
เครื่องปรับอากาศ บริการซักรีดเสื้อผ้า ทำความสะอาด ของใช้ส่วนตัว อาหารหลัก 3 มื้อ
พร้อมอาหารว่าง 2 มื้อ ในรายที่ต้องให้อาหารทางสายยาง ให้อาหารเหลว 5 มื้อ บริการ

พยาบาลพื้นฐาน กายภาพบำบัด และผู้ดูแลตลอด 24 ชั่วโมง อัตราค่าบริการดังกล่าว ไม่รวม ค่ายา และค่าเวชภัณฑ์พิเศษอื่นๆ เช่น อุปกรณ์ทำแผล ผ่ารอกันเปื้อน ผ้าอ้อม ค่าพาหนะ รับส่ง เช่น รถพยาบาลในรายที่ต้องการไปพบแพทย์

- 3) การให้ข้อมูลบริการเป็นภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ทีมงาน และอัตราค่าบริการต่างๆ เช่นค่าที่พัก

3. เว็บไซต์ภาษาอังกฤษ

เว็บไซต์ภาษาอังกฤษ จำนวน 29 แห่ง ส่วนใหญ่ (จำนวน 15 แห่ง) เป็นเว็บไซต์ของมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร รองลงมา (9 แห่ง) เป็นเว็บไซต์ของเอกชน และ 5 แห่ง เป็นเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ

3.1 รายละเอียดของชื่อเจ้าของเว็บไซต์ และ URL ของเว็บไซต์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ แสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 รายชื่อเจ้าของเว็บไซต์และ URL ของเว็บไซต์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ที่	เจ้าของเว็บไซต์	URL
1	The age foundation for health in aging	http://www.healthinaging.org/
2	Global aging	http://www.globalaging.org/
3	The American geriatrics society	http://www.americangeriatrics.org/
4	The seniors coalition	http://www.senior.org/
5	SeniorNet	http://www.seniornet.org/jsnet/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
6	NIH Senior health	http://nihseniorhealth.gov/
7	Eldercare locator	http://www.eldercare.gov/Eldercare/Public/Home.asp
8	Contact the Elderly	http://www.contact-the-elderly.org/
9	Golden life management	http://www.goldenlife.ca/
10	Aging parents and elder care	http://www.aging-parents-and-elder-care.com/
11	Ethnicelderscare	http://www.ethnicelderscare.net/index.htm
12	Administration on Aging	http://www.aoa.gov/
13	Geriatric mental health foundation	http://www.gmhfonline.org/gmhf/
14	Foundation for Aging	http://www.foundationforaging.org/
15	Diamond Geriatrics Incorporated	http://www.diamondgeriatrics.com/
16	about.com: seniorliving	http://seniorliving.about.com/
17	Aboutseniors	http://www.aboutseniors.com.au/
18	Section on Geriatrics	http://www.geriatricspt.org/
19	Elderly Services, Inc	http://www.elderlyservices.org/
20	Help the aged	http://www.helptheaged.org.uk/en-gb
21	Age concern	http://www.ageconcern.org.uk/
22	Senior Service America	http://www.seniorserviceamerica.org/home.html
23	Senior Services	http://www.seniorservices.org/
24	American Senior Fitness Association	http://www.seniorfitness.net/
25	Califonia Senior Legal Hotline	http://www.seniorlegalhotline.org/
26	Senior Summer School	http://www.seniorsummerschool.com/
27	Retirement living information center	http://www.retirementliving.com/
28	AARP.org (Internet Resources on Aging)	http://www.aarp.org/internetresources/
29	Pacific Retirement Services, Inc.	http://www.retirement.org/

3.2 รายละเอียดของเว็บไซต์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

1. The age foundation for health in aging

- 1.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Aging in the Know / Eldercare at Home/Health in Aging Stories/Request a Referral /FHA Story
- 1.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 1.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นรูปบางส่วนของพระอาทิตย์ส่องแสง ภาพผู้สูงอายุสวมแว่น ผู้สูงอายุเดินรำ และผู้สูงอายุกำลังหิวผมให้แกกัน
- 1.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-
- 1.5 การบริจาค มีแผนกรับบริจาค มีทั้งการระบุจำนวน ได้แก่ 15\$, 25\$, 50\$,100\$ หรือผู้บริจาคระบุจำนวนเงินเอง และเลือกได้ว่าบริจาคเพื่อระลึกถึงคนที่รัก บริจาคในนามของคนที่ยรัก หรือบริจาคโดยทั่วไป
- 1.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
 - 1) บทบาทหน้าที่ของ AGS คือ การใช้หลักการและการฝึกอบรมที่ดีด้านการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้สูงอายุ สนับสนุนการวิจัยด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้ ช่วยให้ญาติและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างดี
 - 2) ข้อมูลสนับสนุน (ADVOCACY) เช่น Don't think twice.หมายถึงควรดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทันที Medicare Resources.หมายถึงมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการรักษายาบาลสำหรับผู้สูงอายุ
 - 3) การเป็นส่วนร่วมความร่วมมือ (Become a Corporate Partner) หมายถึงการเป็นสมาชิกของมูลนิธิ สามารถดูแลสุขภาพตัวเองได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งขณะนี้ผู้สูงอายุ 6,800 รายที่เป็นบุคลากรด้านสุขภาพที่ช่วยดูแล และให้ความรู้ด้านสุขภาพต่างๆ แก่ผู้สูงอายุด้วยกัน สมาชิกมีระดับ Platinum และ Silver
 - 4) ด้านการให้การศึกษ (Public Education) เป็นโครงการที่ต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ การป้องกันโรค การให้การศึกษแก่ผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแลผู้สูงอายุให้อยู่กับผู้ป่วยหรือผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างดี มี 3 แหล่งการเรียนรู้คือ
 - Aging In The Know เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับโรคที่มักพบมากในผู้สูงอายุ What to Ask เป็นคำถาม คำตอบสำหรับผู้สูงอายุและผู้ดูแลที่นำมาใช้ในการดูแลสุขภาพตัวเองได้ และ Latest Research เป็นบทความที่ดีพิมพ์ในวารสาร Journal of the American Geriatrics Society (JAGS)
 - Eldercare at Home มีผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้สูงอายุ มากกว่า 30 คนให้ข้อมูลออนไลน์ สำหรับครอบครัวที่ดูแลผู้ป่วยและแก้ปัญหาต่างๆ
 - Medicare Update การปรับข้อมูลเกี่ยวกับยา การดูแลรักษาให้ทันสมัย เพื่อช่วยในการตัดสินใจดูแลผู้สูงอายุ

- 5) ข่าวโครงการวิจัยและทุนสนับสนุนการวิจัย (Research Programs and Funding)
- Hartford Geriatrics Health Outcomes Research Scholars Awards Program
 - T.Franklin Williams Research Scholars Award
 - FHA Student Research Fund เป็นทุนสำหรับนักเรียนและนักเรียนกลุ่มดังกล่าวได้มีส่วนร่วมในงานตลอดประจำปี
- 6) โอกาสสำคัญ (Special Events) เช่น
- Annual Lifetime of Caring Gala เป็นการฉลองประจำปีของเว็บไซต์
 - An Evening with Friends เป็นการรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน และมีนักเรียนที่ได้รับทุนวิจัยมาร่วมงานมากกว่า 100 คน
- 7) แหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์ (Useful Resources) ได้แก่
- National Health Organizations เช่น Alzheimer's Foundation of America
 - Online Tools เช่น Geriatrics Your Fingertips
 - Newsletters, Alerts, and Other Media เช่น Maturity Health Matter
 - Federal Government Services and Programs เช่น Eldercare Locator
 - Federal Government Websites Providing Health & Health related Information เช่น Healthfinder
 - Federal Government Websites Providing Statistical Information on Aging & Health เช่น Administration on Aging

2. Global aging

- 2.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/Elder Right /Health/ Pension Watch/ Rural Aging/ Armer Conflict/ Aging Watch at the UN
- 2.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 2.3 ภาพหน้า เว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อ “Global Action on Aging” ด้านขวาเป็นภาพหน้าคนด้านข้าง 3 ใบหน้าซ้อนกัน
- 2.4 คำสมาธิ-ไม่มี-
- 2.5 การบริจาค มีการรับบริจาคผ่านบัตรเครดิต และทางเว็บไซต์ยืนยันว่าจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ
- 2.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นหน่วยงานไม่หวังผลกำไร ดูแลเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ นโยบาย รัฐบาล การส่งเสริมรายได้ และสิทธิมนุษยชน
 - 2) ข่าว แบ่งเป็นข่าวด้านสุขภาพ ข่าวในภูมิภาค ข่าวต่างๆ สิทธิผู้สูงอายุ เงินบำนาญ

3) ภาพข่าว เช่น Global Action on Aging at Work during the International Day of Older Persons Global Action on Aging Hosts Summer Seminar on Older Persons with Disabilities.

4) แหล่งข้อมูล

- UN Documents on Aging เช่น Older Person & the Covenant on the Economic, Social and Cultural Right.
- Global Action on Aging's Work เช่น Global Action on Aging Advocacy at the United Nations.
- Global Action on Aging's Web Section เช่น European Pensions and Investment News

2.7 ลักษณะพิเศษของเว็บไซต์ คือ มีหลายภาษาให้เลือกได้ เช่น Arabic ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย และภาษาสเปน

3. The American geriatrics society

3.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About us / Join Us / Contact Us / AGS Foundation / Site Map / GAYF / JAGS / Member Services / Online Education / Shop AGS

3.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “Dedicated to the Health of Older Americans”

3.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ซ้ายบนเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ตรงกลางเป็นชื่อ ของเว็บไซต์ “THE AMERICAN GERIATRICS SOCIETY” และข้อความ “Dedicated to the Health of Older Americans”

3.4 คำสมาชิก การเป็นสมาชิก แบ่งเป็นสมาชิกใหม่และสมาชิกปัจจุบัน สมาชิกใหม่จะได้รับวารสารของเว็บไซต์ สมาชิกประกอบด้วย ผู้ดูแลระดับต้น ผู้สูงอายุ นักจิตวิทยา พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักบำบัด เกสซกร เว็บไซต์ไม่ได้ระบุถึงการชำระจำนวนเงิน

3.5 การบริจาค – ไม่มี-

3.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทและหน้าที่ เป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร ช่วยฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้นำการดูแลสุขภาพมืออาชีพ มีโปรแกรมการดูแลผู้ป่วย และการให้การศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพ ได้รับทุนจาก John A. Hartford Foundation of New York City
- 2) การสนับสนุนและนโยบาย (Advocacy & Public Policy) เช่น Designate AGS as your Representative to the AMA's House of Delegates
- 3) ข่าว บนเว็บไซต์ และข่าวในวารสาร เช่น Geriatricians' ranks thin just as Boomers' increase และจากวารสาร เล่มที่ 56 Suicide in Older Adult in Long-Term Care (p 2107-2111)
- 4) การศึกษาออนไลน์ (Online Education)
 - AGS POLICIES AND PROCEDURES เช่น Continuing Professional Education Mission and Goals Statement

- 5) GAYF (GERIATRICS At Your Fingertip) เช่น เรื่อง ANXIETY ,DEPRESSION
- 6) ผลงานตีพิมพ์และโปรแกรมของAGS เช่นJournal of the American Geriatrics Society (JAGS) ,Annual of Long-Term Care : Clinical Care and Aging , Clinical Geriatrics

4. The seniors coalition

- 4.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย ABOUT /SEARCH /LOGIN
- 4.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “ THE SENIORS COALITION Working for Responsible America for Senior Citizens since 1990”
- 4.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร และ ข้อความ “ THE SENIORS COALITION Working for Responsible America for Senior Citizens since 1990”
- 4.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-
- 4.5 การบริจาค-ไม่มี-
- 4.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
- 1) บทบาทและหน้าที่ เป็นเว็บไซต์ที่ไม่หวังผลกำไร มีสมาชิกมากกว่า 4 ล้านคน สมาชิกสามารถนำสิทธิสมาชิกไปเป็นส่วนลดของบริการต่างๆ เช่นบริการด้านสุขภาพ เช่น The Health Connection เครื่องใช้สำนักงาน เช่น การเติมหมึกสำหรับเครื่องพิมพ์ ได้ส่วนลด \$ 10จาก On Point DIRECT การประกันภัยเช่น THE SENIORS COALITION Insurance Benefit โรงแรม
 - 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ข่าวเกี่ยวกับสุขภาพจาก Harvard Medical School
 - 3) ประเด็นสำคัญ (Issues) ได้แก่ Social Security ,Rx Drugs, Healthcare, Senior Living, Financial Security , Open Forum
- 4.7 ลักษณะเฉพาะของเว็บไซต์มีเนื้อหาด้านการโฆษณา เช่นประกันภัย

5. SeniorNet

- 5.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/ Membership/ Learning Centers/ E-Learning / Community /Enrichment/ Partners/ About us / Help
- 5.2 คำขวัญของเว็บไซต์ Fun and Friendships “SeniorNert means that I can learn more about the computer ...,have fun and form new friendships at the same times” (Dee from Texas)
- 5.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นชื่อเว็บไซต์ **SeniorNet** และคำขวัญ ด้านขวาเป็นภาพชายหญิงสูงอายุกำลังยิ้ม
- 5.4 ค่าสมาชิก สมาชิกมี อายุ 50 ปี ขึ้นไป ที่สนใจข้อมูลและกิจกรรมของเว็บไซต์ เรียนรู้ต่อเอง และแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน สมาชิกจะเรียนและสอนกันเอง โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เช่นการส่งรูปภาพ ส่งอีเมล การเขียนอัติชีวประวัติ

ค่าธรรมเนียมสมาชิก สมาชิกใหม่ปีละ \$40 การต่ออายุสมาชิกชำระปีละ \$30

สิทธิส่วนลดสำหรับสมาชิก กรณี บทเรียนออนไลน์ 1 บทเรียน ถ้าเป็นบุคคลทั่วไปชำระ \$89 กรณีสมาชิก \$69 ส่วนลดสำหรับสินค้าอื่นเช่น Hertz Rental Cars ลดราคา 36% ต่อวันสำหรับเดินทาง ภายในท้องถิ่น และลด20% ต่อวันสำหรับการเดินทางนอกเมือง ส่วนลดเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

5.5 การบริจาค-ไม่มี

5.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ เป็นเว็บไซต์ที่ให้การศึกษากับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้กับผู้สูงอายุ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน มีทั้งหมด 130 ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) มีส่วนลดให้สมาชิกสำหรับสินค้าและบริการเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีการจัดประชุมส่วนภูมิภาคให้กับอาสาสมัคร ให้ความร่วมมือการทำงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุและเทคโนโลยี มีบทเรียนออนไลน์ (online courses) 100 หัวข้อ มีหัวข้ออภิปราย 100 หัวข้อ
- 2) ศูนย์การเรียนรู้ (Learning /Centers) ประกอบด้วยศูนย์คอมพิวเตอร์การเรียนรู้ 200 ศูนย์ มีการเรียนรู้พื้นฐานทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และมีอาสาสมัครผู้สูงอายุร่วมสอนด้วย ให้การศึกษาผู้สูงอายุกว่าหนึ่งล้านคน
- 3) E-learning เว็บไซต์นี้ให้โอกาสในการศึกษา มีข้อมูลของผู้สอนออนไลน์ไว้ทั้งหมด บทเรียนมีเนื้อหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การใช้กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สุขภาพ การเงินส่วนบุคคล ประวัติศาสตร์ ภาษา การเขียน วรรณคดีหรือวรรณกรรม
- 4) การรับรองบริการของเว็บไซต์ (Testimonials) การบริการของเว็บไซต์เป็นเสมือนครอบครัว สมาชิกสามารถเข้ามาคุยในเว็บไซต์ได้ทั้งคืน เมื่อนอนไม่หลับ เช่นผู้ใช้บริการกล่าวว่า “เว็บไซต์นี้เป็นวิทยาเขตการเรียนที่อยู่ในบ้าน” หรือ “ฉันยินดีที่พบเว็บไซต์นี้ ซึ่งให้ข้อมูลอย่างมากและช่วยผู้สูงอายุวัย 72 ปีของฉัน เริ่มตั้งแต่การสอนเริ่ม เปิดใช้และปิดคอมพิวเตอร์” “Being in a Latin class is a dream come true”
- 5) ด้านสุขภาพ มีบทความด้านสุขภาพเผยแพร่ แบ่งเป็น
 - Guides to Patient-Doctor Communication เช่น Ten things Every Senior Should Know About Doctor-Patient Communication. Three Questions Every Senior Should Always Ask Their Doctor.
 - Senior Net Guides to General Health Issues เช่น Food First Supplements. Chronic Conditions.
- 6) การอภิปรายและชุมชน/กลุ่ม (Discussions & Community) การอภิปรายจะมีห้องแชทที่เปิดตลอดเวลา ผู้เข้าเว็บไซต์อภิปรายเรื่องต่าง ๆ เช่น หนังสือ สุขภาพ เหตุการณ์ปัจจุบัน วิจารณ์ การท่องเที่ยว สวนพืช SeniorNet’s online community เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีการศึกษาตลอดชีวิต และการสื่อสารข้ามวัยกับวัยรุ่น ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้สูงอายุเมื่อใช้คอมพิวเตอร์ และทำให้เกิดการสร้างมิตรภาพใหม่ของผู้ใช้เว็บไซต์

7) หนังสือและวรรณกรรม มีหัวข้อใหญ่ดังนี้

- PBS Program Club
- NPR Justice Talking Program Club
- Latin Courses
- WREX-Writer's Exchange Literary Magazine
- Living Archives
- Public Policy

8) ข่าว เช่น IBM and SeniorNet partner to bring you IBM's accessibility Works software.

There is a way to help defeat diseases such a cancer and AIDS and also better the environment,without even making a financial contribution.

9) อาสาสมัคร เว็บไซต์มีอาสาสมัคร มากกว่า 3,500 คน อาสาสมัครไม่ได้รับผลกำไร หรือค่าตอบแทน การสมัครเป็นอาสาสมัครจะต้องส่งประวัติส่วนตัวไปทำการเว็บไซต์ หน้าที่ของอาสาสมัครคือ การสอนคอมพิวเตอร์ และช่วยเรื่องการจัดอภิปราย

6. NIH Senior health

6.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/ Site Index / Contact us

6.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

6.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนมี 3 ภาพเล็ก ๆ เป็นภาพหญิงวัยทำงานดูแลผู้สูงอายุ คุณหมอกุญกับผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุกำลังวิ่งออกกำลังกาย ด้านขวาเป็นชื่อเว็บไซต์ NIH Senior health

6.4 คำสมาชิก-ไม่มี-

6.5 การบริจาค-ไม่มี-

6.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

1) บทบาทและหน้าที่ ของเว็บไซต์นี้ คือ ช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสุขภาพและผู้สูงอายุ ช่วยผู้สูงอายุให้ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการแพทย์ได้จากที่บ้าน เว็บไซต์เป็นส่วนหนึ่งของ National Institutes of Health (NIH)

2) ด้านสุขภาพ แบ่งเป็น 4ส่วน คือ

- การค้นหาเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพ จากตัวอักษรนำภาษาอังกฤษ เช่น

A ได้แก่ Age-related Macular Degeneration,Alzheimer's Disease,Arthritis

D ได้แก่ Depression,Diabetes,Diabetic Retinopathy,Dry Mouth

T ได้แก่ Taking Medicines,Talking with Your Doctor

- การออกกำลังกาย (Exercise Stories) มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ

- วิดีทัศน์สุขภาพ เป็นวีดิทัศน์สั้น ๆ เกี่ยวกับการแพทย์ การดำเนินชีวิตที่มีสุขภาพดี
- การนำเสนอเฉพาะเรื่องโดยตรง (Skip Navigation) เช่น Age-related Macular Degeneration Table of Contents ประกอบด้วย AMD Defined,Causes and Risk Factors,Symptoms and Diagnosis,Treatments and Research,Frequently Asked Questions,MedlinePlus-more information on Age-related,Macular Degeneration
- 3) มีเครื่องมือช่วยค้นหาข้อมูล สอนการค้นหาข้อมูล คือ Training Tools
- 4) ลักษณะพิเศษของเว็บไซต์ คือการค้นหาเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ จากตัวอักษรนำภาษาอังกฤษทั้ง 26 ตัว

7. Eldercare locator

- 7.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home / About /The Aging Network / Resources
- 7.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “ eldercare locator Connecting You to Community Services”
- 7.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ และสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ ด้านขวาเป็นภาพอิริยาบถต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ เช่นหัวเราะ คุยกัน
- 7.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-
- 7.5 การบริจาค-ไม่มี-
- 7.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
 - 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ คือ เป็นบริการของรัฐบาล ให้สืบค้นแหล่งค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและบริการของบุคคลในชุมชนต่าง ๆ ผู้ใช้บริการสามารถโทรศัพท์ หรือเข้าเว็บไซต์ ได้กรณีมีเหตุฉุกเฉินเว็บไซต์จะมีคำแนะนำเฉพาะให้ เช่นข้อมูลเส้นทางด่วนไปโรงพยาบาล นอกจากนี้เว็บไซต์ยังให้ความรู้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุ และสมาชิกของครอบครัว เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุปลอดภัยและมีอายุยืนยาวที่สุด
 - 2) การติดต่อกับเว็บไซต์ มีคู่มือให้ และsearch 3 แหล่งคือ Zip Code,City,Country การโทรศัพท์ มีบริการเวลาราชการ มีสายด่วน 711 โทรได้ตลอดเวลา มีภาษาให้เลือก 150 ภาษา
 - 3) ศูนย์สื่อ (The Media Center) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ Home for the Holidays,Fact,Marketing Materials
 - 4) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย Glossary,Publication,Federal Resources,Helpful Links,Caregiver Resources

8. Contact the Elderly

- 8.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About/ Location /News/ Resources /Contact / Shop /Links
- 8.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “Welcome to Contact the Elderly a lifeline of friendship”

8.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นอักษรตัว C และชื่อเว็บไซต์

8.4 คำสมาธิ-ไม่มี-

8.5 การบริจาค เนื่องจากองค์กรได้รับเงินบริจาคน้อย จึงขอให้ช่วยกันบริจาค บริจาคผ่านทางออนไลน์ได้ รับบัตรเครดิต

8.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ เว็บไซต์นี้ดูแลผู้สูงอายุตั้งแต่ 75 ปีขึ้นไป ที่อยู่บ้านคนเดียวในชุมชนของอังกฤษ โดยผู้สูงอายุกลุ่มเล็ก ๆ ในท้องที่จะมีอาสาสมัคร 1 คนขับรถมารับผู้สูงอายุ 1-2 คนที่บ้านและพาไปที่บ้านของหัวหน้าอาสาสมัครในแต่ละกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีผู้สูงอายุ 6-10 คน มาร่วมรับประทานอาหารและอาหารว่างในตอนบ่ายด้วยกัน ส่วนใหญ่จะเป็นป่วยวันอาทิตย์ และในแต่ละกลุ่มจะพบกันเดือนละครั้ง ขณะนี้มีอาสาสมัคร 4,500 คน
- 2) อาสาสมัคร ประกอบด้วย คนขับรถ (Driver) หัวหน้ากลุ่ม (Host) ผู้ประสานงานกลุ่ม (Group Coordinators)
- 3) ข่าว เป็นกิจกรรมของเว็บไซต์ เกี่ยวกับการพบกลุ่มของผู้สูงอายุ เช่น First group in Brentwood launched. Contact the Elderly celebrates UK Older People's Week.
- 4) แหล่งข้อมูล ได้แก่
 - Referrals เช่น Information for Referrers, To see the benefits of our groups
 - Volunteers เช่น Volunteer Application, Older Person Application
 - Literature & Informaiton เช่น Host Volunteer Handbook, Speaking Up for Contact the Elderly
 - Newsletters เช่น Summer 2008
 - Reports and Accounts เช่น Reaching Isolated Older People-April 2008
 - Annual General Meeting เช่น October 2008 AGM Report
- 5) มีร้านจัดดอกไม้ และลดให้ 15% เมื่อติดต่อกับเว็บไซต์

9. Golden life management

9.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย CONTACT /HOME/ ABOUT US /NEWS / Q&A/ JOB CENTRE

9.2 คำขวัญของเว็บไซต์ REAL LIVING FOR THE REALLY GROWN UP.

9.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านบนซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ และด้านขวาเป็นคำขวัญ

9.4 คำสมาธิ-ไม่มี-

9.5 การบริจาค-ไม่มี-

9.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทและหน้าที่ของเว็บไซต์ Golden Life คุณแล่นวัตกรรมใหม่ของที่อยู่อาศัย ปรับปรุงคุณภาพชีวิต ใน 4 เรื่อง คือ Living with meaning, An accepting community, An inviting atmosphere, Carefree fun
- 2) หมู่บ้าน(Villages) เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้เกษียณอายุ หมู่บ้านมีความสะดวกสบาย ปลอดภัย มีหน้าต่างกว้างใหญ่ไว้ชมวิว มีสวนที่จัดไว้สวยงาม มีการพบปะสังสรรค์ในห้องอาหาร มีกิจกรรมหลากหลาย หมู่บ้านมีหลายแห่ง เช่นที่ Crest View Village, Columbia Garden Village
- 3) การบริการ มีบริการ 24 ชั่วโมง โทรศัพท์ฉุกเฉินได้ตลอดเวลา มีระบบโทรศัพท์ส่วนตัว มีบริการทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ตัดผม ตัดเสื้อผ้า มีห้องเกม ห้องดูทีวี
- 4) การรับรองบริการ(TESTIMONIALS) เช่น “หลาย ๆ สิ่งดึงดูดให้ฉันมาที่Crest View Village ได้แก่กิจกรรม โอกาสที่จะพบปะผู้คน ไม่ต้องอยู่คนเดียวตอนค่ำ ไม่ต้องรับประทานอาหารคนเดียว ที่นี้ฉันมีบ้านของตัวเองซึ่งทุกสิ่งจัดเตรียมสำหรับฉัน”
- 5) ข่าว ข่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับบริการของเว็บไซต์ เช่น Community Management for Garden View Village. Social Model of care what is it ?

10. Aging parents and elder care

10.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย First Steps/ Checklists/ Daily Living /Book-Videos/ Resources / Support Group/ Symptoms/ Medicare/More Articles/ Glossary

10.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “helping people overcome the challenges of elder care”

10.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายบนเป็นชื่อเว็บไซต์ ด้านขวาเป็นภาพใบหน้าหญิงวัยทำงาน ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุผู้หญิง

10.4 คำสมาชิก –ไม่มี-

10.5 การบริจาค –ไม่มี-

10.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ ดูแลพ่อแม่ผู้สูงอายุ คู่สมรสของผู้สูงอายุ เพื่อนสนิท และมีการดูแลผู้สูงอายุกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เช่น แม่ที่สูงอายุหกสิบ สะ โภกหัก ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
- 2) บริการ มี 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ
 - Daily Living Solutions มีข้อมูลการดูแลด้านการแพทย์ของผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพภายในบ้าน ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตสะดวกขึ้น เช่น อุปกรณ์ในห้องน้ำ ไม้เท้า เครื่องเปิดกระป๋อง กล้องใส่ยา แก้วอีกรเงิน
 - Elder Care Support Group มีกลุ่มที่ดูแลผู้สูงอายุไม่ให้รู้สึกเหงาอยู่คนเดียวที่บ้าน

- Find ElderCare Service มีบริการเพื่อสืบค้นบริการด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น In-home-care เช่น การวางแผนการเงิน การเตรียมอาหาร และElderCarelink เช่น การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องพยาบาลดูแลที่บ้าน

- 3) แนะนำหนังสือ ดีวีดี และวีดิทัศน์ เช่น How to Care for Aging Parents.,
- 4) ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น Signs of a Heart Attack, Signs and Symptoms of Depression
- 5) บทความที่มีประโยชน์กับผู้สูงอายุ เช่น “Animals Are Good for Your Health” “Caring for Caregivers”
- 6) คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ เช่น Activities of Daily Living ,Adult Day Care

11. Ethnicelderscare

11.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย HOME /ETHNICITY & DEMENTIA/ MEMORY LOSS/ CAREGIVERS/PHYSICIANS & HEALTH /PROFESSIONALS /RESOURCES / NEWS / LINK & TIPS ON-LINE/ CONTACT US /CALENDAR OF EVENTS

11.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “ WE ARE HERE TO HELP !”

11.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายมีสัญลักษณ์ และชื่อย่อ EEC ชื่อเว็บไซต์ คำขวัญ และด้านขวาเป็นข้อความ The complete Internet resource for caregivers and health professionals of Ethnic Elder

11.4 คำสมาธิก-ไม่มี-

11.5 การบริจาค -ไม่มี-

11.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ผู้ที่ป่วยด้วยโรคทางสุขภาพจิต เช่นอัลไซเมอร์ การให้การศึกษากับผู้ดูแลผู้สูงอายุ
- 2) DEMENTIA AND ETHNIC ELDER เช่น African American and Dementia, Hispanic Americans and Dementia
- 3) DEMENTIA เกี่ยวข้องกับ โรคซึมเศร้า กังวล นิสัยและบุคลิกส่วนตัวที่เปลี่ยนไป อัลไซเมอร์ พาร์กินสัน Lewy Body dementia ,frontotemporal dementia ,Vascular dementia
- 4) การดูแลผู้ป่วย (Eight Tips for Caregivers) ได้แก่
 - Obtain a comprehensive
- 5) ข่าวและประเด็นสำคัญ เช่น COOKING FOR ALZHEIMER’S, DIABETES AND DEMENTIA, DIET SUGGESTIONS FOR A HEALTHY BRAIN

12. Administration on Aging

12.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About AoA /Press Room/Elders& Families /Professionals / Grant Programs

12.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

12.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อย่อเว็บไซต์ AOA ด้านขวาเป็นภาพผู้สูงอายุและคนวัยทำงาน ด้านขวาสุดเป็นตึกสำนักงาน

12.4 ค่าสมาชิก -ไม่มี-

12.5 การบริจาค -ไม่มี-

12.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทและหน้าที่ ชื่อย่อของเว็บไซต์คือ AoA เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดูแลเรื่องเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 2) Press Room ได้แก่ Alzheimers Resource Room, Emergency Assistance & Response, Elder Rights & Resources, For Caregivers, Housing, How to Find Help, Nutrition, Volunteer Oppornities
- 3) Professionals ได้แก่ Addressing Diversity, Aging & Disability Resource Center, Aging Network, AoA Programs, Civil Right, Commuication with Older Adults, Emergency Preparedness & Response, Evidence Based Disease Prevention Grants Program, HHS Poverty Guidelines, Homelessness, Integrated Care Management Grants Program, International Aging, Nursing Home Diversion Program, Program Results and Evaluation, Statistics on the Aging Population, Transportation
- 4) ข่าวและสารสนเทศ มีจดหมายข่าว สรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ ข่าวสารข้อมูล เรื่องที่น่าสนใจ เช่น National American Indian Heritage Month, 2008. , National Alzheimer's Disease Awareness Month, 2008.

13. Geriatric mental health foundation

13.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About the Foundation /Programs /Board of Directors/Foundation Sponsors/Contact us/ News/ Consumer-Patient Information/Find a Geriatric Psychiatrist/ Resources/How to Contribute

13.2 คำขวัญของเว็บไซต์ Promoting mental health treatment for older Americans and their families.

13.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้าย เป็นชื่อย่อเว็บไซต์ “gmfh” ตรงกลางเป็นคำขวัญ ด้านขวาสุดเป็นผู้สูงอายุกำลังกอดแสดงความรักกับคนวัยทำงาน

13.4 ค่าสมาชิก -ไม่มี-

13.5 การบริจาค ประกอบด้วย

- การบริจาคออนไลน์บัตรเครดิต มี 5 อัตรา คือ \$100,\$250,\$500,\$1000,\$2500

- การกำหนดอัตราค่าบริจาค ดังนี้ Benefactor บริจาคตั้งแต่ \$2,000 ขึ้นไป Patron \$ 1,000-\$1,999 Supporter \$500-\$999 Donor \$250-\$499 Contribution \$1-\$249 มีการประกาศรายชื่อผู้บริจาคตามอัตราเงินบริจาคด้วย

13.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ เป็นมูลนิธิที่ไม่หวังผลกำไร ก่อตั้งโดย American Association for Geriatric Psychiatry (AAGP) ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งสุขภาพกายและจิต ส่งเสริมให้มีมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตที่จะกระทบต่อผู้สูงอายุ เช่นการดูแลผู้ป่วย การป้องกัน และการรักษา โดยมูลนิธิประสานงานกับรัฐบาล หน่วยงานเอกชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ
- 2) โปรแกรมของมูลนิธิ (Programmatic Themes) มี 5 ประการ คือ
 - Public education on depression and the elderly including depression among caregivers
 - Public education on the behavioral aspects of Alzheimer's and other dementias
 - Reducing the stigma of mental illness in the aging population
 - Prevention strategies for mental illness in the elderly including prevention of suicide
 - Healthy aging and promotion of strong mental health among older people
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค และผู้ป่วย (Consumer/Patient Information) ได้แก่
 - แอลกอฮอล์ การใช้ยาผิด (Alcohol/drug Abuse/Misuse)
 - โรคอัลไซเมอร์และโรคเกี่ยวกับสุขภาพจิต (Alzheimer's Disease and other Dementias)
 - ผู้ดูแลผู้ป่วย (Caregiving)
 - โรคซึมเศร้า (Depression)
 - การรักษาโรคสุขภาพจิตผู้สูงอายุ (Geriatric Psychiatry)
 - สุขภาพผู้สูงอายุ (Health Aging)
 - ความรู้เกี่ยวกับการนอนหลับที่ดี(Sleep)
- 4) ข่าวเด่น เช่น
 - November is National Family Caregivers Month.
 - Depression is Not a Normal Part of Aging : For 80% of Seniors Diagnosed with Depression, Treatment Works
- 5) การสืบค้นข้อมูลแพทย์สุขภาพจิตผู้สูงอายุ (Find a Geriatric Psychiatrist) ผู้รับบริการของเว็บไซต์ สืบค้นข้อมูลแพทย์(medical doctor) ที่เป็นสมาชิกของ American Association Geriatric Psychiatry โดยกรอกชื่อ นามสกุล เมือง รัฐ และรหัสไปรษณีย์ แพทย์จะให้คำแนะนำถึงการดูแลผู้ป่วยและช่วยให้ครอบครัวช่วยดูแลผู้ป่วยได้ดีขึ้น
- 6) แหล่งข้อมูล เว็บไซต์มีการนำเสนอเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุให้สืบค้นข้อมูลได้ เช่น American Medical Association (www.ama-assn.org)

14. Foundation for Aging

14.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About Us / Services /Events/Support Us / Contact Us

14.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

14.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านบนเป็นรูปภูเขาและต้นไม้ พร้อมทั้งข้อความ Diablo Valley Foundation for the Aging Your Professional Relative ด้านซ้ายเป็นภาพผู้สูงอายุหญิงอุ้มทารก และภาพผู้สูงอายุกำลังนั่งเก้าอี้ ด้านขวาสุดเป็นความหมายของ “Quality of Life..” เป็นคำนิยามสั้น ๆ ขององค์กรว่าคุณแลด้านสุขภาพ การจัดการการเงิน การสนับสนุนการวางแผนชีวิต โดยเว็บไซต์สนับสนุนผู้สูงอายุอย่างมืออาชีพ ผู้สูงอายุอยู่ได้อย่างอิสระ

14.4 ค่าสมาชิก เป็นเงินบริจาคจำนวน \$25

14.5 การบริจาค ถ้าบริจาค \$25 จะได้ลงชื่อในจดหมายข่าว และมีส่วนร่วมในโปรแกรมต่าง ๆ รวมทั้งการพบปะสมาชิกประจำปี ผู้สนใจบริจาคได้ทางโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และบัตรเครดิต มีอัตราค่าบริจาค ดังนี้ Benefactor บริจาค \$ 1,000 ขึ้นไป Patron \$500 Sponser \$100 Other Amount บริจาคจำนวนเท่าใดก็ได้

14.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทและหน้าที่ ชื่อเต็มของมูลนิธิคือ Diablo Valley Foundation for the Aging.(DVFA) เป็นองค์กรที่ไม่คำนึงถึงผลกำไร ได้ดูแลชุมชนผู้สูงอายุที่ Contra Costa Country ตั้งแต่ปี 1975 ได้จัดบริการผู้สูงอายุที่กำลังอยู่ในความเสี่ยง เช่น อยู่คนเดียว โดดเดี่ยว มีปัญหาด้านการเงิน มูลนิธิได้ดูแลผู้สูงอายุ มากกว่า 5,000 คน
- 2) บริการ มี 4 บริการหลัก คือ
 - Geriatric Care Management เช่น การให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า (Face-to-face consultation) การช่วยเหลือผู้ป่วย ครอบครัว สวัสดิการสังคม และการดูแลสุขภาพ (Advocacy on behalf of client,the family,social services, and health care providers)
 - Personal Assistants เช่น การเดินทาง(Transportation) การเตรียมอาหาร(Meal Preparation)
 - Respite Center เช่น มีValley Oak Respite Center มีโปรแกรมสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นอัลไซเมอร์ มีปัญหาสุขภาพจิต และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองด้านกายภาพได้ โดยผู้สูงอายุมาร่วมโปรแกรมได้ในวันจันทร์ พุธ และวันศุกร์
 - Private Fiduciary Services and Money Management เช่น การชำระค่าบริการ (Bill Paying) ผู้จัดการมรดก (Trustee)
- 3) ภาพกิจกรรม เป็นภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่มูลนิธิจัดขึ้น เช่น “Senior Summit” “2008 Valley Oak Garden Tour”

15. Diamond Geriatrics Incorporated

15.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home / Care Management /Services /Seniors Housing /Articles of Interest / Eldercare Advice /Resource Links / Media Pages / About Us /FAQ

15.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “What you have given me more than anything else is peace of mind
(Allson B)

15.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์องค์กร ตรงกลางชื่อเว็บไซต์ และคำขวัญ และภาพผู้ชายกำลังพูดคุยกับผู้สูงอายุที่นั่งเก้าอี้รถเข็น ด้านขวาเป็นภาพข่าว

15.4 ค่าสมาชิก –ไม่มี- แต่ชำระเป็นค่าบริการต่าง ๆ เช่น ค่าโทรศัพท์

15.5 การบริจาค –ไม่ได้ระบุไว้-

15.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

1) บทบาทหน้าที่เว็บไซต์ ดูแลเกี่ยวกับการแพทย์ การดูแลอย่างอ่อนโยน การให้คำปรึกษาทั่วไป และให้คำปรึกษากับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ และธุรกิจ

2) บริการของเว็บไซต์ ได้แก่

- Seniors Housing มีบริการให้ข้อมูลการเลือกสถานที่พัก เช่นสถานพยาบาล(nursing homes) หรือ บ้านของผู้สูงอายุ(other senior housing choices)

- Telephone Consults มีบริการให้คำปรึกษาทั่วโลก ในกรณีที่ผู้สูงอายุอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ชำระค่าโทรศัพท์ผ่านบัตรเครดิตได้ มีค่าธรรมเนียม C\$95 ต่อชั่วโมง

- Monitoring Loved Ones มีเครื่องอำนวยความสะดวกมากมายในการดูแลผู้สูงอายุ

- Services to Families มีการดูแลด้านกฎหมาย การให้คำปรึกษา การจัดการเมื่อเกิดภาวะวิกฤติ ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน การให้การศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ อาการเจ็บป่วย การให้การดูแล ดูแลด้านการเงิน

- Relocation Assistance เนื่องจากการเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับความจริงใจในชีวิต มีการดูแลที่บ้านผู้สูงอายุเป็นกระบวนการตั้งแต่ก่อนย้าย ระหว่างย้าย และภายหลังการย้าย หน่วยงานช่วยจัดกระเป๋าและสิ่งของ ช่วยประสานการเปลี่ยนสถานที่ส่งจดหมาย แจ้งข้อมูลการย้ายที่อยู่ไปที่ธนาคาร แจ้งเบอร์โทรศัพท์ใหม่ให้เพื่อนทราบ และมีบริการขับรถช่วยขนของไปยังบ้านใหม่ ช่วยจัดของเก็บเข้าที่ในบ้านใหม่ ช่วยแขวนรูปภาพ

- Geriatric Care Management มีการวางแผนการดูแล ได้แก่การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ป่วย ครอบครัว เจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความต้องการทางสังคม ระบบที่ช่วยเหลือ วิถีชีวิต การรักษา เมื่อได้ข้อมูลแล้วได้พัฒนาแผนการดูแล ด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาล หลังจากนั้นมีการติดตามการดำเนินงานโดยดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ชุมชน และมีการประเมินผลการดูแลด้วย

○ การคัดเลือกผู้ช่วยเหลือ

- การให้คำปรึกษา
 - การปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
 - Services to Business มีการจัดสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคล การฝึกอบรมผู้จัดการ
- 3) โภชนาการของผู้สูงอายุ โภชนาการมีความสัมพันธ์กับสุขภาพกายและจิต เมื่อผู้สูงอายุกินยา ระยะยาวเนื่องจากเป็นโรคเรื้อรัง อาจทำให้ การรับรู้รสและกลิ่นเปลี่ยนไป ผู้ป่วยบางคนป่วยด้วยโรคสุขภาพจิตอาจล้มรับประทานอาหาร ไม่รู้วิธีการเตรียมและปรุงอาหาร อาจจะไม่สามารถบอกใครได้ว่าต้องการอะไร การรับประทานอาหารน้อยลงเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
- วิธีการแก้ไข มีตัวอย่างดังนี้
- ถ้าผู้สูงอายุที่ป่วยมีการรับรู้รสและกลิ่นที่เปลี่ยนไป มีคำแนะนำให้ลดเกลือ และเครื่องปรุงบางชนิด เช่น น้ำมะนาว
 - ถ้าผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพจิต ถิ่นวิธีการเตรียมอาหาร ให้ทำอาหารง่าย ๆ เช่น แซนวิช
- 4) บริการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย เว็บไซต์มีช่องทางให้ผู้ที่ต้องการความรู้ถามผู้เชี่ยวชาญได้

16. about.com : seniorliving

16.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/ People & Relationships /Senior Living/Health /Relationship/Jobs-Finance

16.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

16.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน มีชื่อเว็บไซต์ด้านบนซ้ายเท่านั้น

16.4 คำสมาชิกร -ไม่มี-

16.5 การบริจาค -ไม่มี-

16.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นเว็บไซต์ที่ดูแล 3 ด้าน คือ

- สุขภาพ มีเนื้อหาและคำแนะนำ เช่น การออกกำลังกาย ฟิตเนสสำหรับผู้สูงอายุ การป้องกันการหกล้มและอาการบาดเจ็บ มี Sponsored Link เช่น American Sportnutrition, Health diet

-บุคคลและสัมพันธภาพ เช่นการนัดพบ(date)ของผู้สูงอายุทำให้เกิดเครือข่ายใหม่ การนัดพบแบบออนไลน์ทำให้ผู้สูงอายุได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มี Sponsored Link เช่น Get it all here มีบริการฟรีเกี่ยวกับวิถีทัศน์ (www.zodiac-match.com) Women Relationship Advice บอกถึง 7 สิ่งที่คุณไม่ควรทำขณะรับประทานอาหารกับผู้ที่ต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีด้วย (www.CatchHimAndKeepHim.com)

-งานและการเงิน เช่นงานหลังเกษียณและงานของผู้สูงอายุ การวางแผนของผู้สูงอายุ การวางแผนการเงิน การจัดการการเงิน มี Sponsored Link เช่น Typing Job ทำงานออนไลน์ \$250-\$1,000 ต่อวัน (www.Home-Profits.bis) Managing Your Money (www.nytimes.com)

- 2) หัวข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น Aging Well, Baby Boomers, Money Management, Health, Nutrition & Safety, Exercise & Fitness
- 3) ข่าว เป็นข่าวความเคลื่อนไหวทั่วไปในสังคม เช่น “โอบามากับความปลอดภัยของสังคม” “นิสัย 7 ประการที่มีผลต่อผิวหนังของผู้สูงอายุ”

17. Aboutseniors

17.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย HOME/ABOUT US / Q& A/ COMPETITIONS /FORUMS/YOUR PARENTS/ YOUR LIFE /MAGAZINE / SENIOR CARD/ DISCOUNTS

17.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “ The No.1 Seniors’Website and Online Community”

17.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นชื่อเว็บไซต์ และคำขวัญ

17.4 ค่าสมาชิก –ไม่มี-

17.5 การบริจาค-ไม่มี-

17.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นเว็บไซต์อำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าเว็บไซต์ เช่น การซื้อหนังสือลดราคา การเล่นเกม การโพสต์ข้อความส่วนบุคคลฟรี การถาม-ตอบข้อมูลที่ที่น่าสนใจ
- 2) สุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และครอบครัว ผู้เข้าเว็บไซต์ค้นหาข้อมูลและข่าวเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น Aged Care, Grandparents Raising, Seniors Health, Seniors Sport& Exercise
- 3) การเงินและกฎหมาย เช่น Finance Q&A, Insurance, Management Fund, Retirement Income Streams, Seniors Finance
- 4) เทคโนโลยี ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล โทรศัพท์มือถือ ความปลอดภัยในการออนไลน์ ร้านออนไลน์
- 5) งานอดิเรกและกิจกรรม เช่น การเที่ยวคริสตมาสอย่างประหยัด การเล่นเกม Crosswords แนะนำหนังสือ การ์ดและเกม ดีวีดีและภาพยนตร์ อาหารและเครื่องดื่ม การทำสวน คลับของผู้สูงอายุ ชมรมซูโดกุ
- 6) ข่าว ได้แก่
 - Top Story เช่น คริสตมาส เป็นเทศกาลประจำปีและช่วงเวลาที่อบอุ่นของครอบครัว มีการรวมตัวกันและมีอาหารที่อร่อยเป็นพิเศษ
 - Headlines เช่น มองหาสิ่งท้าทายจิตใจของคุณ เรามีซูโดโกะ crossword ที่updated ทุกวัน
 - Today’s Weather-Sydney เช่น 26 องศาเซลเซียส

18. Section on Geriatrics

18.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About Us / Classifieds/Members/ News /Practice/ Publication/ Education/ Research/ Listserv

18.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

18.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ และตรงกลางเป็นชื่อของเว็บไซต์

18.4 ค่าสมาชิก ไม่กำหนดค่าสมาชิก แต่จะต้องเข้าไปลงทะเบียนใช้ระบบและสมัครสมาชิก

18.5 การบริจาค มีการบริจาคให้กับมูลนิธิ ไม่ได้มี icon ไว้หน้าเว็บไซต์ มีการบริจาคดังนี้

-Friend \$100-\$149

-Supporter \$250-\$499

-Benefactor \$500-\$999

-Patron \$1,000-\$4,999

-Leader's Circle \$5,000-\$9,999

-Trustee's Circle \$ 10,000-\$24,999

-President's Circle \$25,000 ขึ้นไป

18.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุ การบำบัดรักษาสุขภาพ ส่งเสริมผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ มุ่งหวังให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพชีวิต
- 2) บริการ
 - มีร้านออนไลน์ จำหน่ายหนังสือเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น Focus on Physical Therapist Assistants สมาชิกจะได้รับส่วนลดเป็นพิเศษ
 - มีความรู้จากคลินิกเฉพาะทางสำหรับผู้สูงอายุ
 - มีการให้การศึกษาดูแลต่อเนื่อง ได้แก่ Regional Courses และ Home Study Modules
- 3) มีการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีกองทุนสำหรับการทำวิจัย เช่น Using Clinical Scenarios to Find Evidence for Geriatric Physical Therapy Practice.
- 4) ข่าว เช่น แนวทางการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุในอเมริกา

19. Elderly Services, Inc

19.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/ Who We Are/ Project Independence Adult Day Center/ A Day at Project Independence/Eldercare Counseling and Geriatric Care Management/ Aging Education and Community Outreach/ Lifelong Learning at ESI College/ Alzheimer's and Dementia Care/

Individual & Family Counseling / Our Staff / Volunteering at Elderlu Services /Our Facility/ Testimonials/
 “I need help” Way to contacts us/ Ways of Giving to Elderly Services/Employment Opportunities

19.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “Aging.Positively! We embrace aging. Peace of mind is our specially.”

19.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นชื่อเว็บไซต์ คำขวัญ และภาพบ้าน

19.4 คำสมาธิก ไม่ไ้้ระบุนไ้้

19.5 การบริจาค ให้บริจาคให้กับกองทุน หรือ บริจาค \$250 และจำนวนเงินที่มากกว่านั้น

19.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ทำกิจกรรมต่างๆ

2) บริการ

- Project Independence Adult Day Center เป็นศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ เปิดทำการวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 7.00 น.-19.00 น. วันเสาร์เปิด 7.30 น.-14.30 น. มีผู้ดูแลได้แก่ พนักงานขับรถพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตบำบัด มีกิจกรรมสนุกรสนาน การสร้างสรรค์ศิลปะ ทำอาหาร ออกกำลังกาย เกมในบ้านและกลางแจ้ง อ่านหนังสือ การอภิปรายกลุ่ม ทุกวันจะมีอาหารเช้า อาหารว่าง อาหารเย็น มีบริการเกี่ยวกับการแพทย์ มีพยาบาลดูแลโดยตรง พาเข้าห้องน้ำ มีผู้ดูแลเวลาขึ้นรถ มีการให้คำปรึกษา

-Eldercare Counseling and Geriatric Care Management เป็นการให้ความช่วยเหลือครอบครัวดูแลผู้สูงอายุ ให้คำแนะนำที่จะดูแลผู้สูงอายุอย่างเข้าใจความต้องการของผู้สูงอายุ

-Aging Education and Community Outreach มีการสัมมนาที่โบสถ์ หัวข้อเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่นหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพ มีการให้การศึกษาแก่ครอบครัวเพื่อให้ดูแลผู้สูงอายุได้ดี

-Lifelong Learning at ESI College รับสมัครผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การสัมมนา ไม่มีการทดสอบ และระดับคะแนน มี 5 กลุ่มต่อปี สอนเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจ เช่น ศิลปะ การทำอาหาร ภาพยนตร์ ประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา มีอาหารให้หลังจากเรียนแล้ว

-Alzheimer’s and Dementia Care เป็นบริการดูแลบุคคลที่ป่วยด้วยโรคอัลไซเมอร์และสุขภาพจิต โดยผู้ป่วยยังอยู่ที่บ้านได้ ส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างใกล้ชิดของคนในครอบครัว มีกิจกรรมกลุ่มเล็กสำหรับผู้ป่วยทางสุขภาพจิต

3) มีคำรับรองบริการของเว็บไซต์ เช่น "Thank you all for taking such good care of Mom at

Project. **You are all very special people.**" Son หรือ "Mom would be in her apartment and wouldn't have anything to do during the day. **Project Independence gets her out of her apartment and gives her a sense that she is needed.** It broadens her horizons. They make her feel special." Daughter

20. Help the aged

20.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Home/ What we do / Advice & support /How you can help/ Campaigns & issues /Online shop

20.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

20.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน เป็นชื่อของเว็บไซต์ด้านซ้าย **HELP THE AGED WE WILL**

20.4 คำสมาชิก-ไม่มี-

20.5 การบริจาค มีข้อความให้บริจาด้านหน้าเว็บไซต์ มีข้อความว่า “Help us to help disadvantaged older people” มีการระบุจำนวนเงิน เช่น 12, 25, 50,100 ปอนด์สเตอร์ลิง หรือตามแต่ผู้บริจาดต้องการ

20.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นหน่วยงานการกุศล เพื่อช่วยผู้สูงอายุที่ยากจน และอยู่คนเดียว ส่งเสริมให้คนที่ยากจนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้นเช่นมีการบริการที่ดี สินค้าที่ดี มีสวัสดิการสังคม
- 2) บริการ ร้านสินค้าออนไลน์ มีสินค้าขาย เช่นการ์ด ปฏิทิน
- 3) คำแนะนำและการสนับสนุน มีบริการให้ข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ การดูแลบ้าน การดูแลสุขภาพ และการเงิน เช่น Prepare your home to stay warm in winter, Paying for your care home , Menopause ,Home fire safety
- 4) มีการประชาสัมพันธ์ให้ร่วมกันช่วยเหลือผู้สูงอายุเช่น ส่ง e-card คริสตมาส

21. Age concern

21.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Contact /Site help / Sitemap/ Information & advice/Campaign & issues/ Styling active/ Media center/ Policy / Products & services /Support us /About us

21.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

21.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ ตรงกลางมีข้อความ “Age Concern the UK’s largest charity working with and for older people”

21.4 คำสมาชิก-ไม่มี-

21.5 การบริจาค มีการเชิญชวนให้บริจาค ไม่ได้ระบุจำนวนเงินให้บริจาคเป็นปอนด์สเตอร์ลิง

21.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่เว็บไซต์ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดี และช่วยให้ผู้สูงอายุมีประสบการณ์ชีวิตที่ดี
- 2) งานที่ดำเนินการ มีทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระหว่างประเทศ
- 3) ข้อมูลและคำแนะนำ เช่น What to expect as you get older, Care home checklist, Information sheets

- 4) การอยู่อย่างมีชีวิตชีวา (Staying active) มีการแบ่งปันความคิดเห็น อภิปราย มี chat room มีนิตยสารออนไลน์
- 5) ศูนย์สื่อ มีการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เช่น Age Concern warms older people to take care in extreme weather, Age Concern England and Help the Aged appoint Chief Executive to lead new charity
- 6) สินค้าและบริการ มีดังนี้
 - บริการด้านพลังงาน เช่น ไฟฟ้า แก๊ส
 - บริการปกป้องตนเอง เช่น ประกันภัยรถยนต์ ประกันภัยการเดินทาง
 - การวางแผนล่วงหน้า เช่น แผนเกี่ยวกับการฝังศพ
 - การอยู่อาศัยในบ้าน เช่น ประกันภัยบ้าน
 - เพิ่มความสนุกสนานในชีวิต เช่น ร้านหนังสือ ร้านการ์ดและดอกไม้ ร้านการกุศล

22. Senior Service America

22.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ได้แก่ Home/About us/News and Event/Community job/Contact us/For our Partner/See Programs

22.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

22.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นตัวอักษร S ติดกับตัวอักษร S พลิกกลับหลัง ชื่อเว็บไซต์ และภาพผู้หญิงและผู้ชายสูงอายุ

22.4 คำสมาชิก

22.5 การบริจาค

22.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทและหน้าที่ ชื่อเต็มขององค์กร คือ Senior Service America, Inc.(SSAI) เป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร เพื่อให้โอกาสการจ้างงานสำหรับผู้ที่มีอายุมากกว่า 55 ปี SSAI ดำเนินการอยู่ 16 รัฐของสหรัฐอเมริกา SSAI เป็น 1 ใน 18 สปอนเซอร์ระดับชาติ(national sponsors) ของ Senior Community Service Employment Program (SCSEP) และ SSAI เป็น 1 ใน 6 สปอนเซอร์ระดับชาติ ของ Senior Environmental Employment (SEE) Program
- 2) SCSEP มีมากกว่า 100 เน็ตเวิร์ค ดูแลผู้ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีใบรับรองการทำงานตามกฎหมาย มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้
 - การรับประทานอาหารบนเก้าอี้รถเข็น และโปรแกรมโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ
 - การให้บริการเกี่ยวกับสังคม สุขภาพ และการศึกษา
 - ผู้ช่วยทางการแพทย์สำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งการดูแลที่บ้าน
 - ห้องสมุดและบริการใหม่ ๆ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจาก SCSEP คือ การสร้างความมั่นใจ มีทักษะการเรียนรู้ใหม่ มีประสบการณ์การทำงานใหม่ ๆ

3) SEE Program ดำเนินการกับ Environmental Programs Assistance Act (EPA) มีกิจกรรม เช่น

- การอนุรักษ์ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- การต่อต้านมลพิษและการจัดหาสิ่งๆที่ช่วยให้การดูแลสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ
- กิจกรรมเกี่ยวกับภูมิอากาศ
- การดูแลทรัพยากรน้ำ
- การเขียนและปรับการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมของ EPA และการพิมพ์เผยแพร่
- การระบุและแยกส่วนต่างๆ ของพื้นที่

4) ข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น Reverse job fair offers connections. Program helps those who help themselves.

23. Senior Services

23.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Programs & Services / Community Resources/How You Can Help /Volunteer Opportunities /Career Opportunities/About Us

23.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “Senior Services Promoting the well- being of older Adult”

23.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ คำขวัญ ภาพผู้สูงอายุกับบุคคลต่าง ๆ ด้านขวามีเมนูให้บริจาคว่า และเขียนว่าเป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร

23.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-

23.5 การบริจาคว่า มีการรับบริจาคว่า โดยรับเช็ค บัตรเครดิต ไม่ได้ระบุจำนวนเงินให้บริจาคว่า มีการรับบริจาคว่ามาใช้ในกิจกรรม

23.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

1) บทบาทหน้าที่ เป็นตัวแทนบริการที่ไม่หวังผลกำไร ในวอชิงตัน มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการด้านอารมณ์ สังคม สุขภาพ และการมีความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ มีอาสาสมัคร 3,000 คน จัดการเกี่ยวกับตัวแทนต่าง ๆ (agency)

2) บริการ ประกอบด้วย

- Adult Day Health ดูแลทั้งสุขภาพกายและจิต มีศูนย์ดูแล เช่น Northshore Adult Day Health Center, Lake Washington Adult Day Health
- Caregiver Connection ช่วยให้หาแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ เช่นติดต่อกับตัวแทนบริการต่าง ๆ โดยตรง มีวารสารของผู้ดูแล มีกระดานสนทนา

- Community Dining เป็นโปรแกรมเกี่ยวกับโภชนาการ และความต้องการด้านสังคมของผู้สูงอายุ มีการเสิร์ฟอาหาร 5 วันต่อสัปดาห์ มีการฉลองวันเกิดทุกเดือน วันหยุดจะมีเมนูอาหารพิเศษ ให้บริการ \$3 ต่อมื้อ
- Homesharing ผู้สูงอายุมีอายุ 55 ปีขึ้นไป ไม่ต้องการอยู่คนเดียว ต้องการความปลอดภัยในบ้าน ขอบริจาคอย่างน้อย \$15 ต่อโปรแกรม
- Information & Assistance แบ่งเป็น services, Eligibility, Gatekeeper Program, Community Resources , Adult Family Home Screening Tool, Directories/Consumer Information, Benefits Checkup, Resource Overview in Languages other than English, Newsletter, Email : Info@seniorservices.org
- Mazuma คือการเป็นสมาชิกของครอบครัว Senior Service
- Meals on Wheels เป็นอาหารแช่แข็งที่ส่งถึงบ้านสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถไปซื้ออาหารได้ด้วยตัวเอง ผู้สูงอายุนำอาหารเข้าไมโครเวฟแล้วรับประทานได้ทันที เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
- Minor Home Repair มี Plumbing ดูแลเกี่ยวกับห้องน้ำ ก๊อกน้ำ Electrical ดูแลสวิตช์ไฟที่แตกหักเสียหาย และการติดตั้งที่ป้องกันควัน Carpentery ซ่อมขั้นบันได ประตู หน้าต่าง Special aids for disable access เช่น การดูแลวีลแชร์
- PALS ย่อมาจาก Physical Activity for a Lifetime of Success in older adult. เป็นเว็บไซต์ให้คำปรึกษา มีกิจกรรมเช่น Phone Buddy ซึ่งเป็นอาสาสมัคร ช่วยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมออกกำลังกาย เช่น ขกเวท การเดินขึ้นบันได การเล่นกับหลาน การนอนหลับอย่างมีคุณภาพ การควบคุมความดันโลหิต การจัดการกับความเครียด มีวิดีโอเกี่ยวกับ PALS โปรแกรม อาสาสมัครจะโทรไปหาผู้สูงอายุ 2 อาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง ประมาณ 15 นาที เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมต่าง ๆ
- Project Enhance คือการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ฟิตเนส มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพดี
- Senior Centers มีศูนย์ต่าง ๆ เช่น Central Area Senior Center, Northshor Senior Center
- Senior Outreach เป็นโปรแกรมให้ผู้สูงอายุออกมาทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมของชุมชน การออกร้านเกี่ยวกับสุขภาพ (health fairs) การแจกใบปลิวเกี่ยวกับองค์กรและบริการของชุมชน เช่น โบสถ์ โรงพยาบาล ธุรกิจในท้องถิ่น
- Senior Right Assistance เป็นการดูแลเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิผู้บริโภค เช่นการประกันสุขภาพ ความปลอดภัยในสังคม
- Story Tell เช่น “Keeping Memories Alive”
- Support Groups & Classes มีบริการตารางและหัวข้อเรื่อง สถานที่ที่ผู้สูงอายุจะพบกลุ่มได้ เช่น วันจันทร์ที่ 3 เดือนพฤศจิกายน 2008 มีเรื่องโรคมะเร็ง
- Transportation เช่น Senior Shuttles, Ride Guide

24. American Senior Fitness Association

24.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย OVERVIEW/ TRAINTIG PROGRAMS/ CERTIFICATIONS/ DISTANCE EDUCATION /FAQ/ HANDY “PDF” FORMS/ SFA IN THE COLLEGE /SFA MEMBERSHIP / RESOURCES / LINK AND CONTACTS

24.2 คำขวัญของเว็บไซต์ THE LEADER IN ORDER ADULT FITNESS EDUCATION AND CERTIFICATION

24.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ ตรงกลางจนถึงด้านขวาเป็นภาพผู้สูงอายุกำลังคุยกับคนวันทำงาน ภาพผู้สูงอายุเกาะเวอถ่ายภาพ ภาพญาติปกครองผู้สูงอายุ

24.4 ค่าสมาชิก –ไม่มี-แต่เป็นค่าธรรมเนียมการเรียน เช่น Part One training package \$119 Part Two training package

24.5 การบริจาค-ไม่มี-

24.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นองค์กรดูแลเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตสนุก มีกิจกรรมที่มีส่วนร่วม มีการฝึกอบรมฟิตเนสสำหรับผู้สูงอายุ ในแต่ละคอร์สประกอบด้วยคู่มือการฝึกอบรม หนังสือ วิดิทัศน์
- 2) หลักสูตรการฝึกอบรม เช่น
 - SFA’s Distance Certification Program ไม่ต้องเดินทางไกล มีการทดสอบตามศูนย์ท้องถิ่นของตนเอง ได้ผลการทดสอบเร็ว มีกำหนดเวลาทดสอบ 2 ชั่วโมง มี180 คำถาม
 - SFA’s Distance Certification Program ON-LINE TESTING INFORMATION มีการออนไลน์ 6 โปรแกรม
- 3) คำถามที่ถามบ่อย เป็นคำถามเกี่ยวกับการฝึกอบรม ประกาศนียบัตร เช่น โปรแกรมการฝึกอบรมมีอะไรบ้าง ฉันสามารถแบ่งคอร์สเรียนกับเพื่อนหรือคนทำงานได้หรือไม่

25. California Senior Legal Hotline

25.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย Who, What, Where, and Why? / History,Staff,Mission,and Activities/ How to Call for Legal Advice/E-mail Us for Legal Advice/Senior Mediation/Pension Assistance Project /Tip of the Month/ Opportunities for Volunteers,Law Students /Make a donation /Download a Hotline Flier /Contact Us for other Matters/Other Senior Legak Services/ Fact Sheets, Guides

25.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-

25.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ ตรงกลางเป็นภาพกลุ่มผู้สูงอายุกำลังแหงนหน้ามองกล้องในมุมสูง ด้านขวาเป็นสถานที่ติดต่อ

25.4 คำสมาชิก-ไม่มี-

25.5 การบริจาค มีกองทุนของสายด่วน ของ 4 องค์กร และมีการรับบริจาคเป็นรายบุคคลด้วย

25.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ คือ ให้คำแนะนำอย่างรวดเร็ว โดยใช้อินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์ มุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาให้กับผู้รับบริการด้านกฎหมาย เมื่อผู้รับบริการต้องการความช่วยเหลืออื่น เช่นตัวแทนไปศาล เว็บไซต์จะช่วยดำเนินการให้ ช่วยผู้สูงอายุป้องกันปัญหา ด้านกฎหมาย มีกองทุนของสายด่วน
- 2) บริการ การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ผู้โทรไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการปรึกษา มีการรับปรึกษาทางอินเทอร์เน็ตด้วย
- 3) มีอาสาสมัครที่มีทักษะช่วยตอบปัญหา

26. Senior Summer School

26.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย HOME/SCHEDULE/SUMMER PROGRAMS/WINTER PROGRAMS / ADULT “EDVENTURES” /CONTACT US

26.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “SENIOR SUMMER SCHOOL the original education vacation”

26.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ คำขวัญ ภาพผู้สูงอายุกลุ่มหนึ่ง

26.4 คำสมาชิก-ไม่มี-

26.5 การบริจาค-ไม่มี-

26.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และโปรแกรมการศึกษา สำหรับผู้สูงอายุ เว็บไซต์เป็นเหมือนประตูสู่ประสบการณ์ใหม่ ระยะเวลาของโปรแกรม 2-6 สัปดาห์ช่วงฤดูร้อน และ 3 วันใน 1 สัปดาห์ช่วงฤดูหนาว ในแต่ละสถานที่มีความเป็นส่วนตัว มีวิทยากรที่สวงาม มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน
- 2) โปรแกรมต่าง ๆ ของเว็บไซต์ จัดตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่
 - Senior Summer School Academic Programs
 - Adult Adventure Programs
 - Autumn Programs
 - Winter Programs
- 3) เรื่องที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Health Care Continuing Education) ศิลปะ ประวัติศาสตร์ จิตวิทยา และวรรณกรรม(Arts,History, Psychology& Literature) การดูแลสุขภาพ โภชนาการและการออกกำลังกาย (Health Care, Nutrition & Fitness)
- 4) สื่อ เช่น Senior Summer School Audio/Video Library, Retirement Living TV’s

- 5) คำรับรองบริการ เช่น “We enjoyed our SSS experience so much, we’ve to join the team!
(Gene and June Osborne) และ I had a wonderful vacation and learning experience enjoyed every moment of it. Madison was great! (Rose Hackman)

27. Retirement living information center

- 27.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย HOME/ABOUT US /CONTACT / ADVERTISING
- 27.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “The Gateway to Resources for Senior Living”
- 27.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นภาพพระอาทิตย์และคลื่น ชื่อเว็บไซต์ ภาพวินเซิร์ฟทะเล และภูเขา
- 27.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-
- 27.5 การบริจาค-ไม่มี-
- 27.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ คู่มือ Retirement Living Information Center เรื่องความสะดวก มีสถานที่พักที่ออกแบบให้เลือกอยู่เมื่อเกษียณจากงาน
 - 2) บริการ เช่น การซื้อหนังสือออนไลน์ มีข้อมูลเกี่ยวกับการเสี่ยภาษี มีรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ มีหนังสือพิมพ์ออนไลน์ รายงานเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายู ร้านขายสินค้าและบริการอื่น ๆ
 - 3) Retirement Communities and Senior Housing คู่มือเกี่ยวกับชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่เกษียณแล้ว มีสิ่งอำนวยความสะดวกการพยาบาล มีการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ป่วยอัลไซเมอร์
 - 4) Great Places to Retire เป็นการแนะนำการตัดสินใจวางแผนการเลือกที่อยู่หลังเกษียณ ได้แก่ Decision Guide to Planning Your Retirement Destination, Great Places to Retire, Great College Towns for Retirement, College-Linked Retirement Communities

28. AARP.org (Internet Resources on Aging)

- 28.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย AARP The Magazine /AARP Bulletin/ AARP Segunda Juventud/Products & Services/AARP Foundation/Divided We Fall/ HEALTH/MONEY/ LEISURE/MAKE A DIFFERENCE/FAMILY/ONLINE COMMUNITY/ MEMMERSHIP
- 28.2 คำขวัญของเว็บไซต์ -ไม่มี-
- 28.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ และช่องทางSEARCH ข้อมูล
- 28.4 ค่าสมาชิก จำนวน \$12.5ต่อปี จะได้รับนิตยสารAARP และส่วนลดในการท่องเที่ยว
- 28.5 การบริจาค มีการบริจาคได้แก่ \$25,\$50,\$100,\$250,\$500
- 28.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น

- 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นมูลนิธิต่างๆที่ช่วยค้นหาข้อมูลและ โปรแกรมสำหรับผู้สูงอายุที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปและครอบครัว
- 2) ด้านสุขภาพ มีคำแนะนำต่างๆ เช่น กฎเกณฑ์ 5 ประการเพื่ออยู่อายุยืน (The 5 Keys to Living Longer) คุณกำลังตกอยู่ในอันตรายของโรคอัลไซเมอร์หรือเปล่า (Are You At Risk for Alzheimer's ?) นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำเชิงลึกเกี่ยวกับสุขภาพ (NEW IN-DEPTH HEALTH GUIDES)

เช่น Breast Cancer, Dental Health for Adults, Understanding Depression, Hypertension : Controlling the “Silent Killer”

- 2) กิจกรรมยามว่าง (LEISURE) เช่น Holidays 2008, Video Game Reviews
- 3)

29. Pacific Retirement Services, Inc

- 29.1 หัวข้อเรื่องหน้าเว็บไซต์ ประกอบด้วย About Us/ Our Communities/Our Services/Contact Us
- 29.2 คำขวัญของเว็บไซต์ “Creating and Enhancing Lifestyle Opportunities for Seniors”
- 29.3 ภาพหน้าเว็บไซต์ด้านบน ด้านซ้ายเป็นชื่อเว็บไซต์ ตรงกลางเป็นภาพอาคาร ผู้สูงวัยที่ชายทะเล ผู้สูงวัยรับประทานอาหาร
- 29.4 ค่าสมาชิก-ไม่มี-
- 29.5 การบริจาค-ไม่มี-
- 29.6 เนื้อหาหน้าเว็บไซต์ เช่น
 - 1) บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์ เป็นชุมชนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เกษียณอายุ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ มีบริการ กิจกรรมต่าง ๆ และการส่งเสริมสุขภาพ
 - 2) เครื่องใช้ที่พก มีที่รัฐ โอเรกอน แคลิฟลอเนีย เท็กซัส วอชิงตัน วิสคอนซิน
 - 3) บริการของPRS ประกอบด้วย มีการจัดการที่ดี มีOregon Golf Courses มีจดหมายข่าวของชุมชน มีบริการร้านทันตกรรม แนะนำการประกันชีวิต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ได้จัดทำเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุ ที่ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน คือ สุขภาพผู้สูงอายุ จิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ การจัดการการเงินสำหรับผู้สูงอายุ ปกป้องสาระบันเทิง และธรรมสร้างสุข แต่ละด้านจะมีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบด้านเนื้อหา มีนักเทคโนโลยีการศึกษาและนักคอมพิวเตอร์รับผิดชอบในการจัดนำเนื้อหาลงในเว็บไซต์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยใน 3 ประเด็นคือ 1) ความคาดหวัง(ของผู้สูงอายุ) และความพึงพอใจ (ของผู้สูงอายุ ผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ) ที่มีต่อเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ผู้สูงอายุนี้ 2) ความยั่งยืนของเว็บไซต์ดังกล่าวในสายตาของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ในฐานะผู้ใช้บริการเว็บไซต์ (ผู้สูงอายุ ผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ) ผู้ดำเนินโครงการ (อาจารย์ด้านเนื้อหา นักเทคโนโลยีการศึกษา และนักคอมพิวเตอร์) และผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และ 3) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ผลการวิจัยสามารถสรุปผลอภิปรายผล และเสนอข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ก. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในประเด็นศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

ในการวิจัยเรื่องความคาดหวังต่อเว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้ของผู้สูงอายุใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ศูนย์กลางความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้แบบสอบถาม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี) และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ที่เป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้ พูดคุยและสนทนาเรื่อง ไม่เป็นผู้ที่พิการทางสายตา และไม่เป็นผู้พิการที่มีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์รวม 750 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 88.93

1. สรุปผลการวิจัย

ลักษณะเว็บไซต์ที่ผู้สูงอายุคาดหวัง คือ ควรเป็นภาพเคลื่อนไหว ประกอบคำบรรยาย เป็นรูปภาพเคลื่อนไหว หรือเป็นการ์ตูน ไม่ควรเป็นเนื้อหายาวเกินไป หรือเน้นเชิงวิชาการมาก แต่ถ้าจะให้กลุ่มเป้าหมายอื่นอ่านก็อาจจะเป็นข้อความยาวๆ ได้ ควรเป็นการเรียนการสอนแบบมีคนบรรยาย สาธิต ไม่ควรซับซ้อนมาก ควรมีเกมส์ หรือการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ มีการจัดทำทะเบียนสมาชิก และมีการตอบคำถาม ชิงรางวัล หรือมีชิงโชค โดยเนื้อหาที่ต้องการมี 6 ด้านคือ 1) จิตสังคมผู้สูงอายุ 2) สิทธิผู้สูงอายุ 3) ปกป้อง-สาระ-บันเทิง 4) สุขภาพผู้สูงอายุ 5) การจัดการการเงิน 6) ธรรมสร้างสุข และด้านอื่นๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ หรือประเด็นใหม่ๆ ที่เป็นข่าว เทคนิคการเจรจาต่อรอง การปฏิเสธที่นุ่มนวล บุคลิกภาพของ

ผู้สูงอายุ การแต่งกาย ด้านกฎหมาย เกี่ยวกับการทำพินัยกรรม การจัดการเรื่องมรดก และการทำนิติกรรม สัญญาเกี่ยวกับหนี้สิน

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ พบว่าในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ ส่วนด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหามีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่ำที่สุด สำหรับการประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีประโยชน์ของข้อมูล และด้านที่ประเมินคุณภาพต่ำสุดคือข้อมูลตรงตามความต้องการ

เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยเปรียบเทียบระหว่าง พบว่าผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ทั้ง 3 กลุ่มมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ และด้านเนื้อหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในทั้ง 4 ประเด็น มากกว่าผู้สูงอายุ และ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่นเดียวกับ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุก็มีความพึงพอใจมากกว่าผู้สูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในด้าน 1) ข้อมูลตรงตามความต้องการ 2) ความมีประโยชน์ของข้อมูล และ 3) คุณภาพโดยภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้คะแนนประเมินคุณภาพเว็บไซต์ ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินคุณภาพเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ เป็นรายคู่ พบว่า ทั้ง 3 ประเด็น ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ให้คะแนนประเมินคุณภาพแตกต่างกัน โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุให้คะแนนประเมินคุณภาพในทั้ง 3 ประเด็น มากกว่าผู้สูงอายุ และ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่นเดียวกับผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุก็ให้คะแนนประเมินคุณภาพมากกว่าผู้สูงอายุ

2. อภิปรายผล

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ ส่วนด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหามีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่ำที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของจรินทร ธานีสกุล (2545) ที่ศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ในระดับน้อย และมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ มนกาจ สิงห์พันธ์ (2546) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ (WWW) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจจากการเปิดรับข้อมูล

ข่าวสารในระดับมาก โดยความถี่ในการเปิดรับต่อสัปดาห์ และระยะเวลาในการเปิดรับต่อครั้ง มีความสัมพันธ์ในบางบวกกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ และรชชนั้น เรื่องชัชวงต์. (2546) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับคุณลักษณะทางการสื่อสารการตลาดในเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการคุณลักษณะด้านเนื้อหาในระดับมากที่สุดถึงมาก ส่วนคุณลักษณะทั่วไปที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความสำคัญในระดับมากที่สุดถึงมากคือ ข้อมูลทันสมัย

การที่ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลางสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ที่กล่าวว่าผู้รับสารจะกำหนดตนเองว่ามีความต้องการสารอะไรเพื่อสนองความพึงพอใจของตน ดังนั้น ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อและเลือกรับสารเพื่อตอบสนองความต้องการตนเอง จึงอาจจะจำแนก (List) ประเภทของแรงจูงใจที่จะใช้สื่อและความพึงพอใจ ทั้งที่เป็นความพึงพอใจที่เลือกหรือแสวงจากสื่อ (Gratification sought) และความพึงพอใจที่ได้รับจริง (Gratification gained) อันเป็นความพึงพอใจที่ได้รับจริงจากการใช้สื่อได้ (กาญจนา แก้วเทพ 2545 : 310) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้าใช้เว็บไซต์นี้มาก่อน และการเข้าถึงเว็บไซต์นั้นทำได้ยากจึงทำให้เกิดความรู้สึกผิดหวัง ประกอบกับเนื้อหาที่น่าสนใจบนเว็บไซต์นั้นยังมีความหลากหลายที่ไม่มากเท่าที่ควร

เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยเปรียบเทียบระหว่าง พบว่าผู้สูงอายุ ผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความพึงพอใจสูงสุด รองลงมาคือผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุและผู้สูงอายุ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โรเซนเกรน (Rosengren 1974) ที่กล่าวถึงการ ใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อว่า คำว่า “การใช้ประโยชน์” (Uses) และคำว่า “ความพึงพอใจ” (Gratification) มีความสัมพันธ์คล้ายกัน คือ การใช้ประโยชน์นำไปสู่ความพึงพอใจ และความพึงพอใจก็อาจได้รับจากการใช้ประโยชน์ โดยพฤติกรรมการใช้จะมีผลต่อความพึงพอใจ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าความถี่ในการใช้เว็บไซต์โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ดูแลผู้สูงอายุสูงสุด รองลงมาคือผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้สูงอายุ และนอกจากนี้ วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์นั้นผู้ดูแลผู้สูงอายุก็สามารถเข้าดูเว็บไซต์ได้ด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้สูงอายุ สิ่งเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในระดับ ปานกลาง ดังนั้นควรมีการเพิ่มระดับความพึงพอใจโดยการปรับปรุงเว็บไซต์ดังนี้

ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการค้นหา

1. ควรเพิ่มการอธิบายการใช้ ในแต่ละขั้นตอน
2. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ในทุกช่องทาง เช่น แผ่นพับ ป้ายประกาศ

3. ควรเชื่อมโยงเว็บไซต์เข้ากับหน้าจอหลักของเว็บไซต์ มสธ. หรือเชื่อมโยงเข้ากับเว็บไซต์อื่นๆ ด้านรูปลักษณ์/รูปแบบการนำเสนอ

1. ปรับขนาดตัวอักษรให้เหมาะสมโดยอาจทำเป็นตัวเลือกให้เลือกขนาดตัวอักษรที่ต้องการ
2. จัดหมวดหมู่ในการนำเสนอโดยอาจมีการเรียงวิธีการนำเสนอที่ดึงดูดใจ แต่ไม่ยุ่งยากในการใช้
3. เพิ่มภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว
4. ปรับเสียงที่ใช้ในการบรรยาย และเพิ่มให้มีการบรรยายในทุกหัวข้อเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้ที่ไม่สะดวกที่จะอ่าน
5. เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง เช่นมี web board เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือ สอบถามข้อมูล

ด้านเนื้อหา

1. ปรับภาษาที่ใช้ให้เข้าใจง่ายขึ้น
2. มีการปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
3. มีการสำรวจความต้องการเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ

ด้านเทคนิค

1. ปรับปรุงความเร็วของ server ของมหาวิทยาลัย
2. ควรตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่าสามารถเข้าใช้เว็บไซต์ได้ตลอดเวลาหรือไม่ หากมีปัญหาควรแก้ไขให้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินในลักษณะเดียวกันนี้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อที่จะได้มุมมองในเชิงเทคนิคมากขึ้น
2. ควรมีการประเมินความคุ้มค่า โดยเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่ใช้กับประโยชน์ที่ได้รับ
3. ควรมีการเปรียบเทียบเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นกับเว็บไซต์ในลักษณะใกล้เคียงกัน โดยสังเคราะห์ในด้านเนื้อหา การออกแบบการนำเสนอ ความสามารถในการทำงาน และความสามารถในการทำงาน
4. ควรมีการศึกษาการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการปรับปรุงเว็บไซต์ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ข. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในประเด็นศึกษาเรื่องความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เชียงระบบ ในทัศนะของผู้ใช้บริการ ผู้ดำเนินการ และผู้บริหาร และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนระหว่างผู้ให้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) *กลุ่มผู้ให้บริการ* ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) กลุ่มผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุ 50-59 ปี) ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งในการศึกษานี้ใช้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของสถานีนานามัยทั่วประเทศ กำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamanae ได้ขนาดตัวอย่างกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่ากับ 384 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย 2) *กลุ่มผู้ดำเนินการโครงการ* ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการด้านเนื้อหาของเว็บไซต์ คือคณาจารย์ผู้รับผิดชอบเนื้อหา จำนวน 6 คน ผู้ดำเนินการด้านเทคโนโลยี คือ นักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน และนักเขียนโปรแกรม จำนวน 1 คน และผู้ดำเนินการด้านคอมพิวเตอร์ คือนักคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 คน ได้ทำการศึกษากลุ่มดำเนินการจำนวนทั้งหมด 11 คน โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และ 3) *กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย* ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา และผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามความความยั่งยืนของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ซึ่งมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.92 และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) เกี่ยวกับความยั่งยืนขอโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบมีโครงสร้าง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงปริมาณ ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2551 – 15 พฤศจิกายน 2551 และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ระหว่าง วันที่ 24 พฤศจิกายน 2551 – 10 ธันวาคม 2551 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' Comparison test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1.1 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ใช้

บริการ

1.1.1 กลุ่มผู้สูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 315 ฉบับ จากเป้าหมาย 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.0 คุณลักษณะของกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.6 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 38.4 อายุระหว่าง 61-70 ปี ร้อยละ 97.5 มีอายุเฉลี่ย 64.7 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี อายุสูงสุด 74 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 68.6 สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุเป็นสถานีนามัย ร้อยละ 46.3 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มีคนเข้าใช้ ร้อยละ 54.9 ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ย 1.42 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 นาที ร้อยละ 51.8 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่านเข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุ เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 47.3 ระดับความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับความยั่งยืนของเว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ในทุกหัวข้อ อยู่ระดับปานกลาง ยกเว้น หัวข้อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ อยู่ในระดับต่ำ

1.1.2 กลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 176 ฉบับ จากเป้าหมาย 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.4 คุณลักษณะของผู้สูงกำลังจะสูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.0 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 42.0 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 93.2 มีอายุเฉลี่ย 53.9 ปี อายุต่ำสุด 50 ปี อายุสูงสุด 59 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 38.6 ตำแหน่งปัจจุบัน เป็นข้าราชการอื่นๆ ร้อยละ 51.7 รองลงมาเป็นข้าราชการอาจารย์ ร้อยละ 22.2 สถานที่ใช้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ ร้อยละ 75.0 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เข้าด้วยตนเอง ร้อยละ 75.0 ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ 1-10 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 88.6 โดยมีความถี่เฉลี่ย 1.42 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุ ระหว่าง 11-30 นาที ร้อยละ 45.5 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่านเข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุ คือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 75.0 ระดับความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเกี่ยวกับความยั่งยืนของเว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลางในเรื่องสามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้มีความสุขและเพลินเพลินจากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. หลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้รู้จักวิธีดูแลสุขภาพตนเอง ทำให้จิตใจสงบลง สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ให้กับผู้อื่นได้ คนในครอบครัว(บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ) ควรเข้ามาช่วยเหลือท่านในการเข้ามาใช้บริการ

เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. กรุงเทพมหานคร/อปท.มีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของ มสธ.และจะเข้ามาดูเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ตลอดไป

1.1.3 กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 341 ฉบับ จากเป้าหมาย 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.8 คุณลักษณะของผู้สูงกำลังจะสูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.3 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 33.7 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 50.7 มีอายุเฉลี่ย 31.5 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 58 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคอนุปริญญา ร้อยละ 49.9 รองลงมาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.2 ตำแหน่งงานปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 42.2 ความเกี่ยวข้องกับดูแลผู้สูงอายุ สถานที่ให้บริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ ร้อยละ 46.3 วิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีคนช่วยให้ ร้อยละ 54.6 ความถี่ในการที่จะเข้าใช้บริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ย 4.84 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้งานเว็บไซต์ผู้สูงอายุ อยู่ระหว่าง 11- 30 นาที ร้อยละ 43.1 สาเหตุสำคัญที่จะทำให้ท่านเข้าเว็บไซต์ผู้สูงอายุเพราะต้องการความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 70.1

ระดับความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ของกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ในทุกหัวข้อ อยู่ระดับปานกลางในหัวข้อ ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุของมสธ. ควรมีความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และทันสมัย สามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ได้รับความสุขและเพลินเพลินจากการใช้บริการ ทำให้รู้จักวิถีดูแลสุขภาพตนเอง ทำให้ท่านจิตใจสงบ สามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ให้กับผู้อื่นได้ คนในครอบครัว (บุตร ญาติพี่น้อง ฯลฯ) ควรเข้ามาช่วยเหลือท่านในการเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ ผู้ดูแลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ./อบต.) มีส่วนร่วมในการเปิดให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของ มสธ. โดยสรุปในภาพรวมความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. พบว่า อยู่ระดับปานกลาง

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.ระหว่างผู้ให้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' test for all comparison) พบว่า ผู้ให้บริการทั้ง 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ แสดงความคิดเห็นต่อความยั่งยืนของเว็บไซต์ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ 1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนระหว่างผู้ให้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') โดยภาพรวม พบว่า โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุมีคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุแตกต่างจากผู้สูงอายุ และผู้ที่กำลังจะสูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เดียวกันผู้ที่กำลังจะสูงอายุ มีคะแนนความยั่งยืนแตกต่างจากผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และเช่นเดียวกัน ผู้สูงอายุมีคะแนนความยั่งยืนแตกต่างจากผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุจะมีค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของเว็บไซต์ ($X = 81.7$) มากกว่าผู้สูงอายุ และผู้ที่กำลังจะสูงอายุ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ในทัศนะของ

ผู้บริหาร โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา และผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. มีประโยชน์ในด้านบริการวิชาการต่อชุมชน โดยควรจะคว่าเนื้อหาของเว็บไซต์ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาร- บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้างสุข ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ หรือไม่ และจะมีประโยชน์มากถ้าผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ง่ายด้วยตนเอง และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้แสดงความคิดเห็นและมีชุมชนผู้สูงอายุได้เข้ามาพูดคุยกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ผู้บริหาร ยินดีให้การสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหาร ต่อไป โดยสามารถใช้งบประมาณสนับสนุนในส่วนบริการวิชาการแก่สังคม แต่ควรมีข้อมูลมาประกอบว่าผู้สูงอายุได้ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. มากน้อยแค่ไหน มีความคุ้มค่าไหม และมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน รูปแบบบริหารจัดการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าต้องมีผู้รับผิดชอบ คือ 1) ผู้บริหารจัดการระบบ (Webmaster) โดยมีรูปและเบอร์โทรศัพท์ และ อีเมลเพื่อติดต่อ 2) ทีมงานดูแล website ต้องตื่นตัว(active) ตลอดเวลา และมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย(active) อยู่ตลอดเวลา โดยหัวข้อเรื่องต้องไม่ซ้ำกับ website อื่น และมีจุดขายที่เด่นกว่าที่อื่น 3) ควรตรวจดูว่ามีจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. จำนวนมากน้อยแค่ไหน และ 4) ควรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุอย่างไร ในกรณีที่โครงการวิจัย ต้องการความเป็นอิสระ โดยเอา website ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ฝากไว้ที่ หน้า web ของมสธ. โดยต้องขออนุญาตทำ homepage ที่หน้าเว็บ มสธ. หรืออาจจะ เข้า website ข้างนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันราคาไม่แพง (พันกว่าบาท/ปี) ถ้ามีเงินพอ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการโดยสามารถเขียนโครงการเพื่อให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณได้ในงบประมาณบริการวิชาการแก่สังคม โดยควรมีข้อมูลมาสนับสนุนเพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้รับประโยชน์ไปถึงกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายหลักผู้ใช้บริการคือ ผู้สูงอายุ นอกจากนี้กลุ่มผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุควรเป็นกลุ่มที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และสามารถ

เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้อย่างต่อเนื่อง ควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลและสถานี่ดูแลผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานเอกชนที่มีประโยชน์กับผู้สูงอายุ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ควรกำหนดว่าลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายคือใคร ต้องชัดเจน ควรกำหนดกลยุทธ์ในการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการ โดยมีงบประมาณสนับสนุน ทำอย่างไรให้คนรู้จักเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ทำอย่างไรให้คนคิดใจ โดยเนื้อหาความรู้ที่ใส่ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ต้องตรงกับความต้องการและมีความทันสมัย(update) 3) ควรมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและควรมีการประเมินเว็บไซต์ ด้วย โดยผู้บริหารมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเปิด กระดานสนทนา เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้ามาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ update ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ได้ ควรจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับวิธีการใช้เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุได้ศึกษา และ ควรจัดทำแผ่นซีดี/ดีวีดีสำหรับการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเปิดดูได้ซ้ำได้กับเครื่องเล่นซีดี/ดีวีดี และมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ในหน้าแรกของเว็บไซต์มสธ. ว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะติดต่อกับ web master ได้อย่างไร มีเนื้อเรื่องน่าสนใจ สามารถกดฟังเสียงได้ มีกระดานสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และควรทำการเทียบเคียง (benchmark) กับเว็บไซต์อื่นๆ ว่าเรามีจุดเด่นคืออะไร

2.2 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ดำเนินการเว็บไซต์

2.2.1 ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สภาวะ- บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมชาติสร้างสุข พบว่า อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า การจัดเตรียมข้อมูลแต่ละหัวข้อเพื่อส่งให้นักเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อติดตั้งในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ส่วนใหญ่ใช้จำนวนคนอย่างน้อย 5 คน ต่อหัวข้อ เพื่อเป็นผู้ให้เนื้อหา 2-3 คน เป็นนักเทคโนโลยีการศึกษา 1 คน และเป็นนักเขียนโปรแกรม 1 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาระงานในแต่ละหัวข้อ ถ้ามีเนื้อหาเยอะมากก็จะต้องมีผู้เขียนเนื้อเพิ่มขึ้น เช่น หมวดจิตสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งใช้ผู้เขียน 10 คน โดยขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก โดยนัดประชุมครั้งละ 2-3 ชั่วโมง เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแบ่งงานและจัดเตรียมข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูล ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 6 เดือน/หัวข้อ แต่ก็ไม่รบกวนงานประจำ โดยแบ่งหัวข้อให้ตรงกับความถนัดของอาจารย์แต่ละท่าน เนื่องจากเป็นความรู้ที่อาจารย์แต่ละท่านในแต่ละสาขามีความรู้อยู่แล้ว เพียงแต่ต้องใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในแต่ละเรื่องด้วย โดยกำหนดความยาว หน้า ในเนื้อหาแต่ละเรื่องย่อยของแต่ละหัวข้อ และพยายามหาเวลาทำงานทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ควรปรับข้อมูล(Update) ทั้ง 6 ด้าน ทุก 3 เดือน โดยจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เช่น กระดานสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้แสดงความคิดเห็น มีข้อคำถาม และให้ข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุเพิ่มเติมได้ กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการควรมีทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ ค่าใช้จ่ายในการเขียนข้อมูลในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า ควรแยกเป็นค่าใช้จ่ายการเขียนเนื้อเรื่องที่ควรจะเป็นคือ ประมาณ 2,000-5,000 บาท ต่อเรื่อง หรือเหมาจ่าย 10,000 บาท ต่อหัวข้อเรื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของแต่ละหัวข้อเรื่อง นอกจากนี้ควรมีค่าใช้จ่ายที่ต้องออกไปนอกสถานที่เพื่อหาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องชาอยู่ในด้านนั้นๆ รวมทั้งค่าสื่อทัศนเพิ่มเติมด้วย เช่น บทสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง และค่าพาหนะในการเดินทางไปจัดหาข้อมูล ผู้บริหารมสธ. ได้มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของมสธ. อยู่แล้ว ในแผนงาน 5 ปี ของ มสธ. โดยผู้รับผิดชอบโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสามารถเขียนโครงการไปขอรับเงินสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารว่าโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เป็นโครงการที่มีประโยชน์แก่ทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยผู้บริหาร มสธ. สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณของ มสธ. ในส่วนบริการวิชาการแก่สังคมแก่โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ และงบประมาณในการใช้สื่อทางไกลได้ โดยควรมีผู้จัดการบริหารงบประมาณ รูปแบบการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ควรทำในรูปคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ แบบบูรณาการ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการ มีทีมงานจากคณาจารย์สาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล สำนักเทคโนโลยีการศึกษาเป็นผู้ออกแบบเว็บไซต์ และสำนักคอมพิวเตอร์เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์ รวมทั้งควรจัดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุให้ไปสู่สาธารณะมากขึ้น ควรมีกระดานสนทนาโดยจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องไว้ตอบคำถามในแต่ละเรื่อง รวมทั้ง การเชื่อมโยงไปหารายละเอียดเนื้อหาที่ผู้ใช้บริการสนใจจะดูรายละเอียดเพิ่มเติม พัฒนาเว็บไซต์ให้ดีขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้บริการสะดวกในการเข้าถึง และมีทีมงานปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ กับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพ สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสมาคมและชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ด้านการเงินอาจจะต้องเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเนื่องจากเป็นเนื้อเรื่องที่ตรงกับผู้เขียนอยู่แล้ว แต่จะมีปัญหาบ้างคือเรื่องการไม่มีเวลาว่างตรงกันของทีมข้อมูลในการประสานงาน จึงไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกัน ผู้เขียนข้อมูลไม่ส่งไฟล์ข้อมูลที่แก้ไข ข้อเสนอแนะคือต้องพยายามปรับเวลาว่างให้ตรงกัน และนัดพบปะกันทุกเดือน และมีการประสานงานกันบ่อยขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ว่า ควรดำเนินโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสู่สาธารณะให้มากขึ้น และควรจัดเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ไว้บนหน้าแรกของเว็บ มสธ. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนที่ใช้บริการเว็บไซต์ มสธ. และสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ได้สะดวกขึ้น ควรจัดทำ

หลักสูตรอบรมระยะสั้นในการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้านด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาระ-บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงและการเตรียมตัวเข้าสู่ผู้สูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ และควรจัดทำสื่อโสตน์ในรูปแบบซีดี/ดีวีดี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ที่จัดทำไว้บนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้น เพราะผู้สูงอายุบางท่านอาจมีข้อจำกัดในการใช้อินเทอร์เน็ต รวมทั้งควรจัดทำสื่อการสอนบทเรียนการเรียนรู้ด้วยตนเอง(CAI)

2.2.2 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ โดยนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน พบว่าในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเทคโนโลยีการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า ควรใช้คนทำงานอย่างน้อยจำนวน 2 คน ต่อหัวข้อ โดยเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูล และทำ Story board จำนวน 1 คน และ นักเขียนโปรแกรม 1 คน เพราะนักเทคโนโลยีต้องทำงานร่วมกับนักโปรแกรมเมอร์ ขึ้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก โดยทำการจัดแต่งเนื้อเรื่องให้สั้นลง และจัดรูปภาพ และเสียง หลังจากรับข้อมูลมาจากอาจารย์ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 1-2 เดือน/หัวข้อ แต่ก็ ไม่รบกวนงานประจำ เพราะใช้เวลาพักตอนเที่ยง และใช้นอกเวลาราชการเพื่อทำงานวันละ 2-3 ชั่วโมง โดยต้องทำอย่างต่อเนื่อง การปรับข้อมูล(Update) ทั้ง 6 ด้าน ควรใช้เวลาทุก 3 เดือน จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เช่น กระดานสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้แสดงความคิดเห็น มีข้อคำถาม และให้ข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุเพิ่มเติมได้ โดยควรมีผู้ดูแลเว็บไซต์ (web master) 1 คน โดยจะเป็นผู้จัดการในการตอบคำถาม และประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในข้อมูลแต่ละด้านเพื่อจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมในการตอบคำถามให้กับผู้ใช้บริการ แต่ผู้สูงอายุบางคนอาจไม่สะดวกในการใช้กระดานสนทนา กลุ่มเป้าหมายควรมีทั้งผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ได้ ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ควรมีค่าใช้จ่ายในการจัดหน้าข้อมูล ประมาณ 800-1500 บาทต่อหน้า หรือเหมาจ่าย 15,000 บาท ต่อหัวข้อเรื่อง รวมทั้งควรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ soft ware ด้วย ผู้บริหารมสธ. มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของมสธ.อยู่แล้ว และในปัจจุบันประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีการเตรียมข้อมูลความรู้สำหรับผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้สูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ แหล่งงบประมาณ ผู้บริหาร มสธ.สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณของ มสธ. ในส่วนบริการวิชาการแก่สังคม เพราะเป็นการประชาสัมพันธ์ มสธ.อีกทางหนึ่ง โดยโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ควรทำเป็นโครงการระยะยาว และควรทำอย่างต่อเนื่อง โดยควรมีผู้จัดการบริหารงบประมาณ รูปแบบการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ควรทำในรูปแบบคณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ แบบบูรณาการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีให้ผู้รับผิดชอบโครงการ มีทีมงานจากคณาจารย์สาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล สำนักเทคโนโลยี การศึกษาเป็นผู้ออกแบบเว็บไซต์ และสำนัก

คอมพิวเตอร์เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพ สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สมาคมและชมรมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน ตลาดหลักทรัพย์และสำนักงานประกันสังคม ส่วนใหญ่มีปัญหาเนื่องจากการรอข้อมูลรายละเอียดเนื้อหาจากอาจารย์ใช้เวลานาน เนื่องจากอาจารย์ไม่ค่อยว่าง และได้ข้อมูลมาไม่ครบ เสียเวลาในการปรับเนื้อหาเนื่องจากได้ข้อมูลมากเกินไป และต้องใช้เวลาในการเตรียมอัดเสียงในการทำ บทสัมภาษณ์ และการทำงานเป็นแบบงานประจำไม่เข้าใจเรื่องการจัดการ ข้อเสนอแนะคือ ต้องพยายามประสานงานกันบ่อยขึ้น และการประชุมเพื่อพูดคุยการทำงานร่วมกับอาจารย์และนักเขียนโปรแกรมทุกเดือน ข้อเสนอแนะอื่นๆ ควรดำเนินโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสู่สาธารณะให้มากขึ้น และควรจัดเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ไว้บนหน้าแรกของเว็บ มสธ. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนที่ใช้บริการเว็บไซต์มสธ. และสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ได้สะดวกขึ้น รวมทั้งเพิ่มการประชาสัมพันธ์โดยผ่านการจัดสื่อมสธ. (web-casting) การออกรายการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของ มสธ. และการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ควรจัดทำหลักสูตรอบรมระยะสั้นเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงและการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ควรจัดทำสื่อโสตทัศนในรูปแบบซีดี/ดีวีดี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ที่จัดทำไว้บนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. และเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้น เพราะผู้สูงอายุบางท่านอาจมีข้อจำกัดในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และควรเพิ่มขนาดความจุของ server ให้มากขึ้น

2.2.3 การประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุตามความคิดเห็นของผู้เขียนโปรแกรม จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้เขียนโปรแกรม (Programmer) พบว่าในการเขียนโปรแกรมเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. นักเขียนโปรแกรมได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรใช้คนทำงานด้านโปรแกรมเมอร์อย่างน้อยจำนวน 2 คน และด้านกราฟฟิคดีไซน์ จำนวน 1 คน ในการดำเนินงานเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยขั้นตอนในการทำงานไม่ยุ่งยาก เนื่องจากมีประสบการณ์ด้านการจัดทำเว็บไซต์ ส่วนการใช้เวลานั้นขึ้นอยู่กับที่ได้รับข้อมูลที่ได้รับการปรับแต่งข้อมูลจากนักเทคโนโลยีการศึกษา ว่าข้อมูลมีความพร้อมและเรียบเรียงมาอย่างถูกต้องแล้ว ไม่รบกวนงานประจำ เพราะใช้ทีมงานจากภายนอกมหาวิทยาลัย การปรับข้อมูล(Update) แต่ละครั้งจะใช้เวลาานานหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่จะทำการ Update หากเป็นการแก้ไขข้อมูลจะใช้เวลาานาน และเท่ากับเป็นการเริ่มต้นทำงานใหม่และเป็นการทำงานถอยหลังควรจะมีการสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่เป็นเจ้าของโครงการด้วยว่าต้องการหรือไม่ เช่น กระดานสนทนา ก็ต้องมีผู้ดูแลเว็บไซต์ (web master) หรือผู้ที่คอยสนทนาและตอบคำถามด้วย กลุ่มเป้าหมายได้ทุกเพศทุกวัย โดยต้องคำนึงว่าผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีนั้นค่อนข้างจะต้องทำความเข้าใจมากขึ้น จะทำอย่างไรที่จะทำให้บุคคลในวัยที่ใช้บริการเว็บไซต์อยู่เสมอสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปถึงผู้สูงอายุได้ คำใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้

ผู้สูงอายุ โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับปริมาณและเนื้อหา และหน้าที่ที่รับผิดชอบ ผู้บริหาร มสธ. มีนโยบายสนับสนุนบริการทางวิชาการแก่สังคมของ มสธ. อยู่แล้ว จึงควรสนับสนุนโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเป็นประโยชน์สำหรับคนทุกวัย แหล่งงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ไม่สามารถตอบได้ เนื่องจากเป็นเพียงทีมงานรับจ้าง รูปแบบการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยนักเขียนโปรแกรมผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาและให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อไป เพื่อจะได้มีผู้ติดตามและสืบค้นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการศึกษา การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุไปยังหน่วยงานอื่นๆ เป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ให้เกิดการลงทุนทั้งด้านแรงงานและค่าตอบแทนสูญเปล่า หรือเป็นเพียงผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มน้อย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในการจัดเตรียมข้อมูลบนเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ พบว่า ด้านการผลิตต้องรอข้อมูลเนื้อหาที่สมบูรณ์ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ภาพ และเสียง ซึ่งใช้เวลารอคอยนาน จึงทำให้เหลือเวลาในการผลิตเว็บไซต์ไม่มากนัก ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยนักเขียนโปรแกรมแสดงความคิดเห็นว่า ในการผลิตเว็บไซต์ นั้น ควรได้ส่วนประกอบต่างๆ ทั้งด้านเนื้อหา ภาพ และ เสียง ที่จะนำมาประกอบบนเว็บไซต์ที่สมบูรณ์แบบทุกๆ เรื่อง ที่พร้อมจะนำมาสร้างและจัดทำโปรแกรมเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ.

2.2.4 การประเมินความยั่งยืนของ โครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเว็บไซต์ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) ผู้ดูแลเว็บไซต์ โดยนักคอมพิวเตอร์ พบว่า ในการดูแลเว็บไซต์และ เซฟเวอร์ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า สำหรับผู้ดูแลและปรับข้อมูล ขึ้น server ควรใช้คนทำงานจำนวน 1 คน ขั้นตอนการทำงานไม่ยุ่งยาก ไม่ถือเป็นภาระหรือรบกวนงานประจำ เนื่องจากใช้เวลาในการดำเนินการไม่นาน และยังสามารถทำนอกเวลาได้ ใช้เวลาปรับข้อมูล(Update) ไม่เกิน 20 นาที การสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดให้มีกระดานสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านต่างๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้สูงอายุ และผู้สนใจทั่วไป กลุ่มเป้าหมาย ควรเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ว่างจากเวลางาน หรือเกษียณอายุ หรือผู้สนใจทั่วไป ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับปริมาณงานและความยากง่ายในการupdate ข้อมูล ในรูปแบบต่างๆ ผู้บริหาร มสธ. ควรมีนโยบายสนับสนุนโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไปความยั่งยืนของโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร มสธ. ควรมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเช่า host เพื่อจัดเก็บข้อมูลต่างๆด้วย ส่วนแหล่งงบประมาณควรเป็นแหล่งใดนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของ มสธ. รูปแบบการบริหารจัดการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยนักคอมพิวเตอร์แสดงความคิดเห็นว่า ควรปรับข้อมูลให้ทันสมัย (update) และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. โดยนักคอมพิวเตอร์ไม่ได้แสดงความคิดเห็น ไม่มีปัญหาในการทำงาน ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยนักคอมพิวเตอร์ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่ควรจะนำมาพิจารณาในหลายประเด็น ดังนี้

2.1 ระดับความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุในทัศนะของผู้ใช้บริการ

ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่า ระดับความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของผู้ใช้บริการทั้ง 3 กลุ่ม และในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุระหว่างผู้บริการทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟพบว่า กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยคะแนนความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุมากกว่า ผู้ที่กำลังจะสูงอายุและผู้สูงอายุจะเห็นได้ว่าเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการจัดการความรู้ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของโนนากะและทาเคอุชิ (อ้างในพรชิตา วิเชียรปัญญา, 2547) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการแปลงความรู้ และสนับสนุนการไหลเวียนของสารสนเทศทั้งภายในและระหว่างองค์กร และแนวคิดของศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้คือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ เช่น ค้นหาความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล จัดระเบียบและดึงความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ และคณะ (2548) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการความรู้ มี 3 ส่วน คือ คน เทคโนโลยี และกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะคนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต อาจมีข้อจำกัดในกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุมากกว่า 60 ปี) มากกว่ากลุ่มผู้กำลังจะสูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุต้องมีคนช่วยในการเข้าถึงบริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 54.9 ในขณะที่กลุ่มผู้ที่กำลังจะสูงอายุสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ด้วยตนเอง ร้อยละ 75.0 และกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ด้วยตนเอง ร้อยละ 71.0 ดังนั้น กลุ่มผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และบุคลากรทางการแพทย์ (ศุภรินทร์ หันกิตติกุล (2539 อ้างในมัลลิกา มัติโก และรัตนา เพ็ชรอุไร, 2542)

โดยพบว่าผู้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ทั้ง 3 กลุ่ม ได้รับประโยชน์จากความรู้ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และได้รับความสุขและเพลินเพลินจากการใช้บริการในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. อยู่ในระดับปานกลาง โดยภายหลังจากได้รับความรู้ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. ทำให้รู้จักวิธีดูแลสุขภาพตนเอง และสามารถแนะนำให้เพื่อนๆ เข้ามาใช้บริการ ในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ. และสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้สำหรับผู้สูงอายุ มสธ.ให้กับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ทั้ง 6 ด้านในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ประกอบด้วยด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาระ-บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้างสุข และ สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยในการดำเนินชีวิตของ

ผู้สูงอายุ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร น้ำ การทำความสะอาดร่างกาย การพักผ่อน และการออกกำลังกาย (บรรลุ สิริพานิช, 2536 อ้างในมัลลิกา มัติโก และรัตนา เพ็ชรอุไร, 2542) และสอดคล้องกับศุภกรินทร์ หัน กิตติกุล (2539 อ้างในมัลลิกา มัติโก และรัตนา เพ็ชรอุไร, 2542)

พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุเป็นรูปแบบหนึ่งของการดูแลสุขภาพตนเองและเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ และเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีและอายุยืนยาว สามารถช่วยเหลือตนเองให้ดำรงชีวิตได้โดยไม่เป็นภาระต่อครอบครัว หรือสังคม โดยปัจจัยนำที่เข้าข้องกับพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ภาวะสุขภาพ นอกจากนี้ ทฤษฎี กิจกรรมเกี่ยวกับจิตสังคมของผู้สูงอายุ ของ ฮาวิกเฮิร์ท(อ้างใน สุรีย์ กาญจนวงศ์และคณะ 2538) ที่เชื่อว่า กิจกรรมมีความจำเป็นกับมนุษย์ทุกเพศทุกวัย และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุเพราะกิจกรรมจะส่งผลดีต่อสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ เพราะการได้ทำกิจกรรม การมีบทบาท สถานภาพจะช่วยให้เป็นที่ยอมรับในสังคมและมีคุณค่า

ซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ และคุณสมบัติของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มุ่งหวังให้ผู้ใช้เกิดความพอใจ(ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล, 2542)และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยช่วยในการติดต่อสื่อสาร และการกระจายข้อมูลได้รวดเร็ว ทันเวลา ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับมนุษย์ (ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย 2549)

2.2 ความยั่งยืนของโครงการพัฒนาเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ พบว่า มีความสอดคล้อง

กันทั้ง ในทัศนะของผู้บริหารมสธ. และผู้ดำเนินการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ได้แก่ อาจารย์ผู้จัดเตรียมข้อมูล ผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ผู้เขียนโปรแกรม และผู้ดูแลระบบเว็บไซต์ กล่าวว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ในด้านบริการวิชาการต่อชุมชน ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่อไป รูปแบบบริการจัดการควรมีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบ มีทีมงานดูแลต้องต้นตัว และมีการปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ กลุ่มเป้าหมายนอกจากเป็นผู้สูงอายุแล้ว ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้สนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ รวมทั้งผู้สนใจอื่นๆ สอดคล้องกับแนวคิดของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับคนทุกระดับ และพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี (จรัส อติวิทยากรณ์, 2548) และสอดคล้องกับศรีไพร และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549)กล่าวว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ คือ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในองค์กร มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือ และได้รับความสนับสนุนจากบุคลากรทุกระดับ ซึ่งโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. เป็นรูปแบบหนึ่งของการสร้างระบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างระบบสุขภาพความรู้ด้วยการจัดการความรู้ นอกจากนี้ สมจิตร อาจอินทร์ และงามนิจ อาจอินทร์(2540) องค์ประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศ คือบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ใช้งาน ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ควบคุมระบบ และพัฒนาโปรแกรม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 กลุ่มผู้ใช้บริการ

(1) จากผลการศึกษา พบว่าในกลุ่มผู้สูงอายุมีการประชาสัมพันธ์โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช(มสธ.) อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้รับผิดชอบโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ควรโดยเน้นการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุสู่สาธารณะให้มากขึ้น ควรจัดเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ไว้บนหน้าแรกของเว็บ มสธ. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนที่ใช้บริการเว็บไซต์ มสธ. และสามารถเข้าถึงบริการเว็บไซต์ได้สะดวกขึ้น รวมทั้งเพิ่มการประชาสัมพันธ์โดยผ่านการจัดสื่อมสธ. (web-casting) การออกรายการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของ มสธ. และการจัดสื่อทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2) จากผลการศึกษา พบว่าในกลุ่มผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงเว็บไซต์โครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ด้วยตนเองต้องการให้มีผู้ช่วยเหลือในการเข้าถึงเว็บไซต์ เช่น ญาติ ลูก หลาน ผู้ให้บริการสุขภาพ ฯลฯ ดังนั้น จึงควรพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในการเข้าถึงบริการเว็บไซต์ความรู้ผู้สูงอายุ โดยจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น ใช้เวลา 2-3 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงและการเตรียมตัวเข้าสู่ผู้สูงอายุ และผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการได้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้

(3) เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุบางคนมีข้อจำกัดในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ผู้รับผิดชอบโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. จึงควรจัดทำสื่อโสตทัศนในรูปแบบซีดี/ดีวีดี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจิตสังคมผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ ปกป้อง-สาระ- บันเทิง สังคมผู้สูงอายุ การจัดการการเงิน และธรรมะสร้าง เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้สนใจได้เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้น

3.1.2 กลุ่มผู้บริหาร จากผลการศึกษาในกลุ่มผู้ใช้บริการ และผู้ดำเนินการเว็บไซต์ พบว่า มีความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินการโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ต่อไป เนื่องจากโครงการที่มีประโยชน์ในการบริการวิชาการแก่ชุมชน ต่อผู้สูงอายุ ผู้ที่กำลังจะสูงอายุ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และผู้สนใจทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายและแผนของมสธ. ด้านการจัดการความรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุ และควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. อย่างต่อเนื่อง

3.1.3 กลุ่มผู้ดำเนินการเว็บไซต์ ประกอบด้วย อาจารย์ผู้จัดเตรียมข้อมูล ผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ผู้เขียนโปรแกรม และผู้ดูแลระบบเว็บไซต์ ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกัน จากผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาเรื่องความล่าช้าของข้อมูล การมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงควรจัดตารางเวลาประชุมร่วมกันทุกเดือนเพื่อประสานงานเรื่องข้อมูล ควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีประสิทธิภาพ

สะดวกในการเข้าถึงบริการได้ง่ายและรวดเร็ว ควรปรับข้อมูลให้ทันสมัย (update) ทุก 3 เดือน ควรมีกระดานสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการได้ซักถามข้อสงสัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการตอบคำถามและเสนอข้อคิดเห็น รวมทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO)

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาศักยภาพในการดูแลสุขภาพตนเองของกลุ่มผู้สูงอายุในการใช้ประโยชน์จากการเข้าถึงบริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ

3.2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลของการใช้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มสธ. ในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ

3.2.3 ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการให้บริการบริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการให้บริการเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กับแหล่งบริการเว็บไซต์ผู้สูงอายุ ในแหล่งอื่นๆ

ค. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในประเด็นศึกษาเรื่องการสำรวจเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

1. สรุปผลการวิจัย

ในการสำรวจเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยอาศัยคำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นั้น สรุปผลสำรวจได้ ดังนี้

จากการศึกษาเว็บไซต์ภาษาไทยทั้ง 29 เว็บไซต์นั้น มี ลักษณะ ดังนี้

1. เว็บไซต์ต่างๆ ดำเนินการตามชื่อของโครงการ เช่น สายใยรักแห่งครอบครัว ดูแลผู้สูงอายุและสมาชิกวัยต่าง ๆ ในครอบครัว เว็บไซต์เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ ดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุ เผยแพร่โรคต่าง ๆ เว็บไซต์ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ ดูแลเกี่ยวกับการให้การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์

2. เนื้อหาของเว็บไซต์เน้นเรื่องต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ เน้นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เช่น รถใหม่ เอาใจคนแก่ บทความเกี่ยวกับสุขภาพ

3. มีข่าวความเคลื่อนไหวการทำงานโครงการต่าง ๆ ที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ บางเว็บไซต์ข่าวมีความหลากหลาย เช่น เกี่ยวกับประเพณี การรับสมัครงาน เช่น เว็บไซต์ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค

4. การเผยแพร่การประชุม ให้ดาวน์โหลดคู่มือต่าง ๆ และเอกสารการประชุม

5. ชื่อเว็บไซต์มีทั้งชื่อที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษทับศัพท์ เช่น โกลเด้นแคร์ เนอร์สซิงโฮม

6. ภาพด้านบนเว็บไซต์สัมพันธ์กับหน่วยงาน เช่นชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ จะมีภาพผู้สูงอายุใช้กล้องดิจิทัล ภาพบุคลากรใช้คอมพิวเตอร์ในห้องคอมพิวเตอร์

7. มีวิสัยทัศน์ เดียวกันเป็นลักษณะกลุ่ม เช่นในกลุ่มศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมบางแคว ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวาสนะเวศม์

8. มีองค์กรทางศาสนาให้การสนับสนุนและเผยแพร่ข้อมูลทางศาสนาด้วย เช่น ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษทั้ง 29 เว็บไซต์นั้น มีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. หน้าหลักของเว็บไซต์ไม่ค่อยมีภาพประกอบด้านบนเว็บไซต์
2. เป็นเว็บไซต์เชิงธุรกิจ เช่น ที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุ เช่นการให้บริการประกันภัย มีค่าบริการขนย้ายของในบ้าน
3. มีการรับบริจาคหลาย เว็บไซต์ มีทั้งกำหนดไว้หน้าจอแรก และแจ้งไว้ที่ข้อมูลของมูลนิธิ มีการบริจาคหลายระดับ เช่น เพื่อน ผู้อุปถัมภ์ กำหนดเป็นอัตราต่าง ๆ
4. มีการสมัครสมาชิก บางเว็บไซต์ไม่ระบุค่าสมาชิก และบางเว็บไซต์มีค่าสมาชิกของเว็บไซต์ เช่น SeniorNet , AARP.org (Internet Resources on Aging และมีส่วนลดของสมาชิกเว็บไซต์ สำหรับบริการและสินค้าต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของ SeniorNet บางเว็บไซต์ไม่กำหนดเป็นค่าสมาชิก แต่กำหนดเป็นค่าธรรมเนียมการเรียน เช่น American Senior Fitness Association
5. ชื่อเว็บไซต์บอกถึงบริการ ของเว็บไซต์โดยตรงเช่น SeniorNet บอกถึงการให้บริการด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ
6. มีเกม นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การเล่นเกม Crossword ในเว็บไซต์Aboutseniors
7. บางเว็บไซต์มีการเลือกภาษาที่จะอ่านข้อมูลได้ เช่น Global aging
8. มีคำขวัญของเว็บไซต์ เช่น The seniors coalition
9. มีสิทธิส่วนลดสินค้าและบริการ เมื่อเป็นสมาชิกของเว็บไซต์ เช่น SeniorNet จะได้ส่วนลดการท่องเที่ยวและซื้อคอมพิวเตอร์
10. มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ในหลายเว็บไซต์
11. มีบริการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือทางโทรศัพท์

2. อภิปรายผล

สำหรับการอภิปรายผลการสำรวจนั้น เมื่อเปรียบเทียบเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษจะพบว่า เว็บไซต์ภาษาไทยส่วนใหญ่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐและมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร รวมกันเท่ากับร้อยละ 82.8 ของจำนวนเว็บไซต์ภาษาไทยทั้งหมด ขณะที่เว็บไซต์ภาษาอังกฤษครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.7) จัดทำโดยมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร รองลงมาได้แก่หน่วยงานเอกชน (ร้อยละ 31.0) ซึ่งความแตกต่างนี้เองเป็นสิ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำเว็บไซต์ เนื้อหา ที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดทำเว็บไซต์ เว็บไซต์ภาษาไทยครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.7) จัดทำเพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่ให้บริการแก่ผู้สูงอายุ เช่น บ้านพักคนชรา กิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ รองลงมา (ร้อยละ 37.9) ได้แก่ การให้บริการด้านวิชาการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มักเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุในขณะที่เว็บไซต์ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ดำเนินการเพื่อเป็นสื่อกลางในการแจ้งข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่จำเป็นโดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะเป็นผู้ใช้บริการของเว็บไซต์เอง

2. เว็บไซต์ภาษาอังกฤษซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิหรือองค์กรไม่หวังผลกำไรมักมีข้อความเชิญชวนให้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรหรือเว็บไซต์ รวมทั้งกำหนดค่าสมาชิก ซึ่งในเว็บไซต์ภาษาไทยแม้แต่เว็บไซต์ที่จัดทำโดยองค์กรหรือมูลนิธิก็ไม่ปรากฏการรับบริจาค online

3. การฝึกอบรมในหัวข้อที่น่าสนใจแก่ผู้สูงอายุในเว็บไซต์ต่างประเทศมักเป็นการเชิญชวนผู้สูงอายุให้ร่วมกันเป็นอาสาสมัครเพื่อสาธารณประโยชน์และมีการฝึกอบรมแก่ผู้สูงอายุหลากหลายรูปแบบ เน้นเทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น e-learning หรือมีศูนย์การเรียนรู้ หรือการเรียนประกาศนียบัตรออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ

4. การประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการสำหรับผู้สูงอายุบนเว็บไซต์ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้บริการสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน และบริการเชิงธุรกิจ เช่น การช่วยย้ายบ้าน การแนะนำสินค้าต่าง ๆ สินค้าเกี่ยวกับสุขภาพเช่น ไม้เท้า รถนั่ง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ร้านหนังสือ ในขณะที่เว็บไซต์ภาษาไทยมักพบบริการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น ที่พักสำหรับผู้สูงอายุ การบำบัดต่าง ๆ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

ง. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากผลการวิจัยที่สรุป อภิปราย และเสนอแนะต่อประเด็นที่ทำการศึกษาข้างต้น คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำเว็บไซต์ดังกล่าว ดังนี้

1. **นโยบายจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ** เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ 5 ปีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กำหนดกลุ่มผู้สูงอายุ (ซึ่งรวมถึงผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ) เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญจึงควรกำหนดเป็นนโยบายให้มีการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นกรอบการ

ทำงานของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสามารถบูรณาการงานจัดทำเว็บไซต์ เข้าไปในงานประจำได้

2. การนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและมีความเป็นปัจจุบัน เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุในปัจจุบันยังคงเป็นกลุ่มคนที่มีความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์มีจำกัด ประกอบกับปัจจัยเรื่องการอ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่ไม่สามารถอ่านได้ครั้งละนานๆ จึงเสนอแนะว่าต้องมีการนำเสนอเนื้อหาที่ไม่วิชาการมากเกินไป ไม่ใช่ภาษาทางเทคนิค ตัวอักษรใหญ่เพียงพอต่อการอ่าน มีภาพหรือเสียงประกอบ นอกจากนี้ควรมีการเพิ่มเติมรายการในเนื้อหาแต่ละด้าน เพื่อให้มีความเป็นปัจจุบันมาก (ไม่ควรมีแต่เรื่องเดิม ๆ โดยไม่มีการเพิ่มเติม เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุไม่เข้ามาศึกษา) ซึ่งอาจทำได้โดยมีผู้ประสานงานหรือ web master คอยดูแลเรื่องนี้เป็นประจำ

นอกจากนี้ ควรมีการประเมินความต้องการเรื่องเนื้อหาที่ผู้สูงอายุสนใจโดยแยกเป็นผู้สูงอายุ ผู้กำลังจะสูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ เพราะในรายละเอียดของความต้องการอาจมีความแตกต่างกัน

3. การจัดสรรงบประมาณดำเนินการ เนื่องจากเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ ต้องมีการเพิ่มหัวข้อเพื่อให้มีเนื้อหาเพิ่มเติมตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ต้องมีงบประมาณสำหรับการจัดหาเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการนำลงในเว็บไซต์ จึงมีข้อเสนอที่จะให้จัดขอเงินงบประมาณแผ่นดินมาใช้จ่าย โดยถือเป็นกิจกรรมบริการวิชาการแต่สังคม

4. การสร้างเครือข่ายกับองค์กรภาครัฐและเอกชน จากผลการวิจัยพบว่ามีหลายองค์กรทั้งภาครัฐเช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และองค์กรเอกชน เช่น ชมรมผู้สูงอายุที่กระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จึงควรที่จะมีการสร้างเครือข่ายระหว่างกัน เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ ปรับปรุง และทำกิจกรรมร่วมกันในเว็บไซต์ศูนย์ความรู้ผู้สูงอายุ